

Europeiska unionens officiella tidning

L 170

Svensk utgåva

Lagstiftning

sextiofjärde årgången

12 maj 2021

Innehållsförteckning

I Lagstiftningsakter

FÖRORDNINGAR

- ★ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/695 av den 28 april 2021 om inrättande av Horisont Europa – ramprogrammet för forskning och innovation, om fastställande av dess regler för deltagande och spridning och om upphävande av förordningarna (EU) nr 1290/2013 och (EU) nr 1291/2013 ⁽¹⁾ 1
- ★ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/696 av den 28 april 2021 om inrättande av unionens rymdprogram och Europeiska unionens rymdprogrambyrå och om upphävande av förordningarna (EU) nr 912/2010, (EU) nr 1285/2013 och (EU) nr 377/2014 och beslut nr 541/2014/EU 69
- ★ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/697 av den 29 april 2021 om inrättande av Europeiska försvarsfonden och om upphävande av förordning (EU) 2018/1092 ⁽¹⁾ 149

II Icke-lagstiftningsakter

BESLUT

- ★ Rådets beslut (Gusp) 2021/698 av den 30 april 2021 om säkerheten i de system och tjänster som har byggts ut, tagits i drift och använts inom ramen för unionens rymdprogram som kan påverka säkerheten i unionen och om upphävande av beslut 2014/496/Gusp 178

⁽¹⁾ Text av betydelse för EES.

SV

De rättsakter vilkas titlar är tryckta med fin stil är sådana rättsakter som har avseende på den löpande handläggningen av jordbrukspolitiska frågor. De har normalt begränsad giltighetstid.

Beträffande alla övriga rättsakter gäller att titlarna är tryckta med fet stil och föregås av en asterisk.

I

(Lagstiftningsakter)

FÖRORDNINGAR

EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS FÖRORDNING (EU) 2021/695

av den 28 april 2021

om inrättande av Horisont Europa – ramprogrammet för forskning och innovation, om fastställande av dess regler för deltagande och spridning och om upphävande av förordningarna (EU) nr 1290/2013 och (EU) nr 1291/2013

(Text av betydelse för EES)

EUROPAPARLAMENTET OCH EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DENNA FÖRORDNING

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artiklarna 173.3, 182.1, 183 och artikel 188 andra stycket,

med beaktande av Europeiska kommissionens förslag,

efter översändande av utkastet till lagstiftningsakt till de nationella parlamenten,

med beaktande av Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs yttranden ⁽¹⁾,

med beaktande av Regionkommitténs yttrande ⁽²⁾,

i enlighet med det ordinarie lagstiftningsförfarandet ⁽³⁾, och

av följande skäl:

- (1) Det är unionens mål att stärka unionens vetenskapliga och tekniska grund genom att stärka det europeiska forskningsområdet där forskare, vetenskaplig kunskap och teknik rör sig fritt och verka för att det blir mer konkurrenskraftigt, också inom näringslivet, och samtidigt främja all forsknings- och innovationsverksamhet för att förverkliga unionens strategiska prioriteringar och åtaganden, vilka i förlängningen syftar till att främja fred, unionens värden och medborgarnas välfärd.
- (2) För att åstadkomma vetenskapliga, tekniska, ekonomiska, miljömässiga och samhällliga effekter i linje med detta allmänna mål och för att maximera mervärdet av unionens investeringar i forskning och innovation bör unionen investera i forskning och innovation genom Horisont Europa – ramprogrammet för forskning och innovation 2021–2027 (*programmet*). Programmet bör stödja skapande, bättre spridning och överföring av spetskunskap och högkvalitativ teknik i unionen, dra till sig kompetens på alla nivåer och bidra till att unionens kompetensreserv utnyttjas till fullo, möjliggöra samarbetsförbindelser och stärka effekterna av forskning och innovation när det gäller att utveckla, stödja och genomföra unionens politik, stödja och stärka införandet och lanseringen av innovativa och hållbara lösningar i unionens ekonomi, särskilt i små och medelstora företag, och samhälle i syfte att ta sig an globala utmaningar, däribland klimatförändringen och Förenta nationernas mål för hållbar utveckling, skapa arbetstillfällen, öka den ekonomiska tillväxten, främja industrins konkurrenskraft och öka unionens dragningskraft på området forskning och innovation. Programmet bör främja alla typer av innovation, inklusive banbrytande innovation, och marknads lanseringen av innovativa lösningar samt optimera investeringarna för att öka effekterna inom ett förstärkt europeiskt forskningsområde.

⁽¹⁾ EUT C 62, 15.2.2019, s. 33 och EUT C 364, 28.10.2020, s. 124.

⁽²⁾ EUT C 461, 21.12.2018, s. 79.

⁽³⁾ Europaparlamentets ståndpunkt av den 17 april 2019 (ännu inte offentliggjord i EUT) och rådets ståndpunkt vid första behandlingen av den 16 mars 2021 (ännu inte offentliggjord i EUT). Europaparlamentets ståndpunkt av den ... (ännu inte offentliggjord i EUT).

- (3) Programmet bör inrättas för den fleråriga budgetramens löptid, 2021–2027, som fastställs i rådets förordning (EU, Euratom) 2020/2093 ⁽⁴⁾, utan att det påverkar de tidsfrister som fastställs i rådets förordning (EU) 2020/2094 ⁽⁵⁾.
- (4) Programmet bör bidra till att öka de offentliga och privata investeringarna i forskning och innovation i medlemsstaterna och därmed till att nå ett sammanlagt investeringsmål på minst 3 % av unionens bruttonationalprodukt (BNP) investeras i forskning och utveckling. För att målet ska uppnås skulle det krävas att medlemsstaterna och den privata sektorn kompletterar programmet med egna förstärkta investeringar i forskning, utveckling och innovation.
- (5) För att programmets mål ska uppnås samtidigt som principen om spetskompetens respekteras bör programmet bland annat syfta till att stärka samarbetsförbindelser i Europa och på så sätt bidra till att minska forsknings- och innovationsklyftan.
- (6) För att bidra till att unionens politiska mål uppnås bör verksamhet som stöds inom ramen för detta program där så är relevant gynnas av och inspirera till innovationsvänlig lagstiftning i enlighet med innovationsprincipen, i syfte att stödja en snabbare och intensivare omvandling av unionens betydande kunskapsstillgångar till innovation.
- (7) Begreppen *öppen vetenskap*, *öppen innovation* och *öppenhet mot världen* bör säkerställa spetskompetens och effekter av unionens investeringar i forskning och innovation, samtidigt som unionens intressen skyddas.
- (8) Öppen vetenskap, inklusive öppen åtkomst till vetenskapliga publikationer och forskningsdata, och en optimal spridning och användning av kunskap, har potential att öka vetenskapens kvalitet, genomslag och fördelar. De har också potential att påskynda utvecklingen av kunskap genom att göra den mer pålitlig, effektiv och korrekt samt enklare för samhället att förstå och mer lyhörd för samhällsliga utmaningar. Bestämmelser bör fastställas som säkerställer att bidragsmottagarna ger öppen och kostnadsfri åtkomst till expertgranskade vetenskapliga publikationer. Det bör också säkerställas att bidragsmottagarna ger öppen åtkomst till forskningsdata enligt principen "så fri som möjligt och så begränsad som nödvändigt" och samtidigt säkerställa möjlighet till undantag med beaktande av bidragsmottagarnas berättigade intressen. Mer tonvikt bör framför allt läggas på en ansvarsfull hantering av forskningsdata; denna bör följa principerna om *sökbarhet*, *tillgänglighet*, *kompatibilitet* och *återanvändbarhet* (*Fairprinciperna*), särskilt genom integrering av datahanteringsplaner. Bidragsmottagarna bör i förekommande fall utnyttja de möjligheter som det europeiska öppna forskningsmolnet och den europeiska datainfrastrukturen erbjuder och även följa andra principer och metoder för öppen vetenskap. Ömsesidighet inom öppen vetenskap bör uppmuntras i alla associerings- och samarbetsavtal med tredjeländer.
- (9) Programmets bidragsmottagare, i synnerhet små och medelstora företag, ska uppmuntras att utnyttja relevanta befintliga unionsinstrument, såsom den europeiska helpdesken för immaterialrättigheter som stöder små och medelstora företag och andra deltagare i programmet vad gäller att både skydda och tillämpa sina immateriella rättigheter.
- (10) Programmets utformning och konstruktion bör svara mot behovet av att skapa en kritisk massa av verksamheter som får stöd, genom att inom hela unionen uppmuntra ett spetskompetensbaserat deltagande från alla medlemsstater, och genom internationellt samarbete, i linje med Agenda 2030 för hållbar utveckling (*Agenda 2030*), målen för hållbar utveckling och Parisavtalet, som antagits inom ramen för Förenta nationernas ramkonvention om klimatförändringar ⁽⁶⁾ (*Parisavtalet*). Genomförandet av programmet bör förstärka strävan att uppnå målen för hållbar utveckling och unionens och dess medlemsstaters åtagande att genomföra Agenda 2030 och uppnå dess tre dimensioner – ekonomiskt, socialt och miljömässigt – på ett sammanhängande och integrerat sätt.
- (11) Verksamhet som stöds inom ramen för programmet bör bidra till uppnåendet av unionens mål, prioriteringar och internationella åtaganden.

⁽⁴⁾ Rådets förordning (EU, Euratom) 2020/2093 av den 17 december 2020 om den fleråriga budgetramen 2021–2027 (EUT L 433I, 22.12.2020, s. 11).

⁽⁵⁾ Rådets förordning (EU) 2020/2094 av den 14 december 2020 om inrättande av Europeiska unionens återhämtningsinstrument för att stödja återhämtningen efter covid-19-krisen (EUT L 433I, 22.12.2020, s. 23).

⁽⁶⁾ EUT L 282, 19.10.2016, s. 4.

- (12) Programmet bör gynnas av komplementaritet med befintliga relevanta europeiska färdplaner och strategier för forskning och innovation samt i förekommande fall med viktiga projekt av gemensamt europeiskt intresse, förutsatt att relaterade forsknings- och innovationsbehov fastställs i programmets strategiska planering.
- (13) Programmet bör säkerställa öppenhet och redovisningsskyldighet när det gäller den offentliga finansieringen av forsknings- och innovationsprojekt och därmed slå vakt om allmänintresset.
- (14) Programmet bör stödja forskning och innovation inom området samhällsvetenskap och humaniora. Det innebär att den vetenskapligt grundade kunskapen på detta område främjas samt att insikter och framsteg inom samhällsvetenskap och humaniora används för att öka programmets ekonomiska och samhälleliga effekter. Inom ramen för pelaren "Globala utmaningar och europeisk industriell konkurrenskraft" bör samhällsvetenskap och humaniora integreras fullt ut i alla kluster. Utöver att samhällsvetenskap och humaniora främjas i projekt bör integreringen av dessa sektorer också stödjas genom att oberoende experter från områden inom samhällsvetenskap och humaniora när så är lämpligt tas med i expertkommittéer och utvärderingspaneler och genom läglig övervakning av och rapportering om samhällsvetenskap och humaniora i finansierad forskning. Framför allt bör graden av integrering av samhällsvetenskap och humaniora övervakas i hela programmet.
- (15) Programmet bör upprätthålla en balans mellan forskning å ena sidan och innovation å andra sidan, samt mellan finansiering enligt principen *nedifrån och upp* (forskar- eller innovatörsdriven) och dess motsats, dvs. finansiering *uppfifrån och ned* (bestämd av strategiskt fastställda prioriteringar), beroende på typen av forsknings- och innovationsgrupper som deltar inom unionen, verksamheternas karaktär och syfte och de eftersträlvade effekterna. Kombinationen av dessa faktorer bör avgöra valet av strategi för de relevanta delarna av programmet, vilka alla bidrar till samtliga av programmets allmänna och specifika mål.
- (16) Den sammanlagda budgeten för komponenten *Breddning av deltagandet och spridning av spetskompetens* inom delen *Breddning av deltagandet och förstärkning av det europeiska forskningsområdet* i programmet bör utgöra minst 3,3 % av den sammanlagda budgeten för programmet och bör huvudsakligen gynna rättsliga enheter som är etablerade i de länder som omfattas av det breddade deltagandet.
- (17) Kompetenshöjande initiativ bör syfta till att stärka spetskompetensen inom forskning och innovation i de stödberättigade länderna, inbegripet genom stöd till utbildning för att förbättra ledningskompetensen i fråga om forskning och innovation och stöd till priser, samt till att stärka innovationsekosystem och inrätta forsknings- och innovationsnätverk, även på grundval av forskningsinfrastrukturer som finansieras av unionen. Sökande bör tydligt visa att projekten är kopplade till nationella och/eller regionala forsknings- och innovationsstrategier för att vara berättigade att ansöka om finansiering inom ramen för komponenten *Breddning av deltagandet och spridning av spetskompetens* i delen *Breddning av deltagandet och förstärkning av det europeiska forskningsområdet* i programmet.
- (18) Det bör vara möjligt att tillämpa ett snabbförfarande för forskning och innovation, med en handläggningstid för beviljandet på högst sex månader, för att ge små samarbetskonsortier som omfattar verksamhet från grundforskning till marknadstillämpning snabbare tillgång till finansiering enligt principen *nedifrån och upp*.
- (19) Programmet bör stödja alla stadier av forskning och innovation, särskilt inom ramen för samverkansprojekt och vid behov vid uppdrag och europeiska partnerskap. Grundforskning är en väsentlig tillgång och en viktig förutsättning för att unionen i större utsträckning ska kunna locka till sig de bästa forskarna i syfte att bli en global knutpunkt för spetskompetens. En balans mellan grundforskning och tillämpad forskning bör säkerställas i programmet. Tillsammans med innovation kommer den balansen att stärka den ekonomiska konkurrenskraften, tillväxten och sysselsättningen i unionen.
- (20) Det finns belägg för att det är viktigt att ta till sig mångfald i alla bemärkelser för att kunna bedriva bra vetenskapligt arbete, eftersom mångfald gynnar vetenskapen. Mångfald och delaktighet bidrar till spetskompetens i samverkande forskning och innovation: samverkan mellan olika discipliner och sektorer och över hela det europeiska forskningsområdet (ERA) banar väg för bättre forskning och projektförslag av högre kvalitet, samtidigt som det kan leda till ökad acceptans i samhället och främja fördelarna med innovation, och därmed föra Europa framåt.
- (21) För att programmet ska få så stort genomslag som möjligt bör framför allt olika slags tvärvetenskapliga förhållningssätt beaktas som viktiga inslag för stora vetenskapliga framsteg.

- (22) Forskningsverksamhet som genomförs inom pelaren *Vetenskaplig spetskompetens* bör fastställas enligt vetenskapens behov och möjligheter och främja vetenskaplig spetskompetens. Forskningsagendan bör fastställas i nära samarbete med forskarsamfundet och bör bland annat vara inriktad på att locka nya forsknings- och innovationstalanger och forskare i början av sin yrkesbana, samtidigt som det gäller att stärka det europeiska forskningsområdet, förhindra kompetensflykt och främja kompetensrörlighet.
- (23) Programmet bör hjälpa unionen och dess medlemsstater att locka till sig de bästa talangerna och färdigheterna med beaktande av att den internationella konkurrensen är mycket hård.
- (24) Pelaren *Globala utmaningar och europeisk industriell konkurrenskraft* bör inrättas genom kluster för forskning och innovation i syfte att maximera integrationen mellan olika tematiska områden, samtidigt som man säkerställer höga och hållbara nivåer av effekt för unionen i förhållande till de resurser som används. Den är avsedd att främja tvärvetenskapligt, sektorsövergripande, tvärpolitiskt och gränsöverskridande samarbete för att nå målen för hållbar utveckling genom att principerna i Agenda 2030 och Parisavtalet följs, samtidigt som konkurrenskraften i unionens industrier stärks. Anordnandet av vittomfattande initiativ med hög ambitionsnivå i form av forsknings- och innovationsuppdrag gör att programmet kan få ett omdanande och systemomfattande genomslag i samhället till stöd för målen för hållbar utveckling, även genom internationellt samarbete och vetenskapsdiplomati. I syfte att säkerställa att unionen ligger kvar i framkant i fråga om strategiskt fastställda prioriteringar bör verksamheten inom den pelaren omfatta samtliga forsknings- och innovationsverksamheter.
- (25) Klustret *Kultur, kreativitet och inkluderande samhällen* bör bidra väsentligt till forskningen om de kulturella och kreativa sektorerna och till unionens kulturarv och ska framför allt möjliggöra inrättandet av ett samarbetsprojekt om det europeiska kulturarvet.
- (26) Industrins helhjärtade engagemang, vid en lämplig tidpunkt, i programmet, med deltagande på alla nivåer alltifrån den enskilde entreprenören via små och medelstora företag till stora företag, skulle väsentligt bidra till att förverkliga programmets mål, och särskilt till att skapa hållbar sysselsättning och tillväxt i unionen. Ett sådant engagemang från industrin bör leda till att dess deltagande i de åtgärder som stöds hamnar på nivåer som minst motsvarar nivåerna i ramprogrammet Horisont 2020, som inrättades genom Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1291/2013 ⁽⁷⁾ (Horisont 2020).
- (27) Åtgärder inom ramen för programmet skulle avsevärt bidra till att frigöra potentialen i unionens strategiska sektorer, och bör inbegripa viktig möjliggörande teknik som speglar strategin för unionens industripolitik och dess mål.
- (28) Samråd med flera berörda parter, inbegripet civilsamhället och industrin, bör bidra till de perspektiv och prioriteringar som fastställts i den strategiska planeringen. Detta bör resultera i att periodiska strategiska forsknings- och innovationsplaner antas genom genomförandeakter för utarbetande av arbetsprogrammets innehåll.
- (29) För att en särskild åtgärd ska kunna finansieras bör man i arbetsprogrammet beakta resultaten av tidigare särskilda projekt och det aktuella läget inom vetenskap, teknik och innovation på nationell nivå, unionsnivå och internationell nivå samt relevant politisk utveckling, marknadsutveckling och samhällsutveckling.
- (30) Det är viktigt att ge stöd så att unionens industri förblir eller blir världsledande när det gäller innovation, digitalisering och klimatneutralitet, särskilt genom investeringar i viktig möjliggörande teknik som kommer att ligga till grund för morgondagens företag. Programmets åtgärder bör vara inriktade på att komma tillrätta med marknadsmisslyckanden eller icke-optimala investeringssituationer och öka investeringarna på ett proportionellt och insynsvänligt sätt och utan att överlappa eller utestänga privat finansiering. De bör också ha ett tydligt europeiskt mervärde och ge offentlig avkastning på investeringar. Detta kommer att säkerställa att åtgärderna inom programmet är förenliga med unionens regler för statligt stöd, så att innovation uppmuntras och onödigt snedvridning av konkurrensen på den inre marknaden undviks.

⁽⁷⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1291/2013 av den 11 december 2013 om inrättande av Horisont 2020 – ramprogrammet för forskning och innovation (2014–2020) och om upphävande av beslut nr 1982/2006/EG (EUT L 347, 20.12.2013, s. 104).

- (31) Programmet bör stödja forskning och innovation på ett integrerat sätt med respekt för alla relevanta bestämmelser inom ramen för Världshandelsorganisationen. Begreppet forskning, inklusive experimentell utveckling, bör användas i enlighet med Frascatimanualen som tagits fram av Organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling (OECD), medan begreppet innovation bör användas i enlighet med Oslomanualen som tagits fram av OECD och Eurostat enligt ett brett synsätt som också omfattar social innovation och design. Liksom i Horisont 2020 bör OECD-definitionerna av teknisk mognadsgrad också fortsättningsvis beaktas vid klassificeringen av teknisk forskning, produktutveckling och demonstrationsverksamhet, liksom vid definitionen av typ av åtgärd som återfinns i ansökningsomgångarna. Bidrag bör inte beviljas för åtgärder vars verksamheter överstiger teknisk mognadsgrad 8. Det bör vara möjligt att genom arbetsprogrammet bevilja bidrag till storskalig produktutvärdering och marknadsintroduktion för en viss ansökningsomgång inom pelaren *Globala utmaningar och europeisk industriell konkurrenskraft*.
- (32) Programmet bör bidra till rydmdmålen på en utgiftsnivå som proportionellt sett minst motsvarar nivån i Horisont 2020.
- (33) Kommissionens meddelande av den 11 januari 2018 med titeln *Preliminär utvärdering av Horisont 2020: maximerade effekter av EU:s program för forskning och innovation*, Europaparlamentets resolution av den 13 juni 2017 om bedömningen av genomförandet av Horisont 2020 inför halvtidsutvärderingen och förslaget till det nionde ramprogrammet ⁽⁸⁾ och rådets slutsatser av den 1 december 2017 med titeln *Från halvtidsöversynen av Horisont 2020 till nionde ramprogrammet* innehåller ett antal rekommendationer för programmet, inklusive dess regler för deltagande och spridning, med utgångspunkt i erfarenheterna från Horisont 2020 samt synpunkter från unionens institutioner och berörda parter. Dessa rekommendationer innefattar bland annat förslag till åtgärder för att främja kompetensrörlighet och underlätta öppenhet i forsknings- och innovationsnätverk, ökade investeringar så att en kritisk massa och maximal verkan uppnås, stöd till banbrytande innovation, prioritering av unionsinvesteringar i forskning och innovation på områden med stort mervärde, särskilt genom uppdragsinriktning, ett fullständigt, medvetet och lägligt medborgarinflytande och bred kommunikation, rationalisering av unionens finansieringslandskap för ett fullständigt utnyttjande av unionens forsknings- och innovationspotential, inbegripet forskningsinfrastrukturer i hela unionen, bl.a. genom effektivisering av de olika europeiska partnerskapsinitiativen och systemen för medfinansiering, för att utveckla fler och mer konkreta synergier mellan unionens olika finansieringsinstrument, särskilt genom överbryggande av icke-kompletterande interventionslogik och av komplexiteten i de olika formerna av finansiering och andra föreskrifter och även i syfte att öka mobiliseringen av underutnyttjad forsknings- och innovationspotential inom unionen, förstärkning av det internationella samarbetet och ökad öppenhet för tredjeländers deltagande, samt fortsatt förenklingsarbete utifrån erfarenheterna från genomförandet av Horisont 2020.
- (34) Med tanke på att särskild uppmärksamhet behöver ägnas samordningen och komplementariteten mellan olika unionspolitikområden bör programmet eftersträva synergier med andra unionsprogram när det gäller allt ifrån utformning och strategisk planering till projekturval, förvaltning, kommunikation, spridning och utnyttjande av resultat, övervakning, revision och styrning. När det gäller finansieringen av forsknings- och innovationsverksamhet bör synergier göra det möjligt att i så stor utsträckning som möjligt harmonisera bestämmelserna, inbegripet bestämmelserna om stödberättigande kostnader. I syfte att undvika överlappningar eller dubbelarbete och öka unionsfinansieringens genomslagskraft samt minska sökandenas och bidragsmottagarnas administrativa börda, bör det vara möjligt att främja synergier i synnerhet genom alternativ, kombinerad, kumulativ finansiering och överföring av medel.
- (35) I enlighet med förordning (EU) 2020/2094 och inom ramen för de resurser som anslås däri bör åtgärder för återhämtning och resiliens genomföras inom ramen för programmet för att hantera de aldrig tidigare skådade effekterna av covid-19-krisen. Sådana ytterligare resurser bör användas på ett sådant sätt att överensstämmelse med de tidsfrister som anges i förordning (EU) 2020/2094 säkerställs. Sådana ytterligare resurser bör uteslutande anslås till åtgärder för forskning och innovation med inriktning på att hantera covid-19-krisens konsekvenser, särskilt dess ekonomiska, sociala och samhällsliga effekter.
- (36) För att unionens finansiering ska få största möjliga genomslag och på effektivast möjliga sätt bidra till unionens policymål och åtaganden, bör det vara möjligt för unionen att ingå europeiska partnerskap med partner från den privata och/eller offentliga sektorn. Dessa partner inbegriper industrin, små och medelstora företag, universitet, forskningsorganisationer, intressenter inom forskning och innovation, organ med offentliga förvaltningsuppgifter på lokal, regional, nationell och internationell nivå, och organisationer i det civila samhället, t.ex. stiftelser och icke-statliga organisationer som stöder och/eller bedriver forskning och innovation, förutsatt att de önskade effekterna kan uppnås mer effektivt i partnerskap än av unionen på egen hand.

⁽⁸⁾ EUT C 331, 18.9.2018, s. 30.

- (37) Det bör vara möjligt, beroende på medlemsstatens beslut, att bidragen från program som medfinansieras av Europeiska regionala utvecklingsfonden (Eruf), Europeiska socialfonden plus (ESF+), Europeiska havs-, fiskeri- och vattenbruksfonden (EHFVF) och Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling (Ejflu) betraktas som ett bidrag från den deltagande medlemsstaten till europeiska partnerskap inom ramen för detta program. Den möjligheten bör dock inte påverka behovet av att följa alla bestämmelser som är tillämpliga på dessa bidrag i enlighet med vad som fastställs i en Europaparlamentets och rådets förordning om gemensamma bestämmelser för Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden+, Sammanhållningsfonden, Fonden för en rättvis omställning samt Europeiska havs-, fiskeri- och vattenbruksfonden, och om finansiella regler för dessa fonder och för Asyl- migrations- och integrationsfonden, Fonden för inre säkerhet samt instrumentet för gränsförvaltning och visering (*förordningen om gemensamma bestämmelser för 2021–2027*) och de fondspecifika förordningarna.
- (38) Programmet bör stärka samarbetet mellan europeiska partnerskap och partner inom privat och/eller offentlig sektor på internationell nivå, bland annat genom att sammanföra forsknings- och innovationsprogram och gränsöverskridande investeringar i forskning och innovation, vilket ger ömsesidiga fördelar för människor och företag och samtidigt säkerställer att unionen kan hävda sina intressen på strategiska områden.
- (39) Flaggskepp inom framtida och ny teknik (FET) har visat sig vara effektiva och ändamålsenliga styrmedel som ger fördelar för samhället via en gemensam, samordnad insats av unionen och dess medlemsstater. Verksamhet inom ramen för flaggskeppsinitiativen på området framtida och ny teknik som rör grafen, projektet om den mänskliga hjärnan och kvantteknik, som får stöd inom Horisont 2020, kommer fortsättningsvis att stödjas inom ramen för programmet genom ansökningsomgångar som ingår i arbetsprogrammet. Förberedande åtgärder som fått stöd inom de flaggskeppsinitiativ på området framtida och ny teknik som ingått i Horisont 2020 kommer att bidra till den strategiska planeringen inom programmet och stödda arbetet om uppdrag, medfinansierade och/eller samprogrammerade europeiska partnerskap och ordinarie ansökningsomgångar.
- (40) Gemensamma forskningscentrumet (JRC) bör också fortsättningsvis ge oberoende, kundstyrt vetenskapligt och tekniskt stöd för unionens politik under hela policycykeln. JRC:s direkta åtgärder bör genomföras på ett flexibelt, effektivt och transparent sätt, med beaktande av unionspolitikens behov och JRC:s användares relevanta behov, och så att de säkerställer skyddet av unionens ekonomiska intressen. JRC bör fortsätta att generera extraresurser.
- (41) Genom pelaren *Innovativa Europa* bör en serie åtgärder införas för integrerat stöd till entreprenörer och entreprenörskap i syfte att uppnå och påskynda banbrytande innovation för snabb marknadstillväxt samt verka för unionens strategiska oberoende och samtidigt behålla en öppen ekonomi. Den bör tillhandahålla en gemensam kontaktpunkt för att locka och stödja alla typer av innovatörer och innovativa företag, t.ex. små och medelstora företag, inbegripet uppstarts företag och i undantagsfall små midcap-bolag, med potential att expandera på unionsnivå och internationell nivå. Pelaren bör erbjuda snabba, flexibla bidrag och saminvesteringar, även med privata investerare. Dessa mål bör eftersträvas genom inrättande av Europeiska innovationsrådet (EIC). Pelaren bör också stödja Europeiska institutet för innovation och teknik (EIT) och europeiska innovationsekosystem i stort, särskilt genom europeiska partnerskap med nationella och regionala innovationsstödjande aktörer.
- (42) I denna förordning, och i synnerhet med avseende på den verksamhet som bedrivs inom ramen för EIC, bör med *uppstarts företag* avses små eller medelstora företag som befinner sig i ett tidigt skede av sin livscykel (inklusive de som är bildade som spin-off-företag från universitetens forskningsverksamhet), och som eftersträvar innovativa lösningar och en skalbar affärsmodell, och som är fristående i den mening som avses i artikel 3 i bilagan till kommissionens rekommendation 2003/361/EG (*), med *midcap-bolag* bör avses företag som inte är mikroföretag eller små och medelstora företag, och som har mellan 250 och 3 000 anställda, där personalstyrkan beräknas i enlighet med artiklarna 3–6 i avdelning I i bilagan till den rekommendationen, medan med ett *litet midcap-bolag* bör avses ett midcap-bolag som har högst 499 anställda.

(*) Kommissionens rekommendation 2003/361/EG av den 6 maj 2003 om definitionen av mikroföretag samt små och medelstora företag (EUT L 124, 20.5.2003, s. 36).

- (43) Policymålen för programmet ska hanteras med hjälp av finansieringsinstrument och budgetgarantier inom ramen för InvestEU-programmet, och därmed främja synergier mellan de båda programmen.
- (44) EIC bör tillsammans med programmets andra komponenter i stimulera alla former av nyskapande, allt ifrån stegvis växande till banbrytande och omvälvande innovation, med särskild inriktning på marknadsskapande innovation. EIC bör genom sina instrument, Pathfinder och Accelerator, sträva efter att identifiera, utveckla och lansera högriskinnovationer av alla slag, inbegripet stegvis växande innovationer, med fokus främst på banbrytande, omvälvande och teknikintensiva innovationer med potential att utvecklas till innovationer som skapar nya marknader. EIC bör genom enhetliga och effektiva stöd fylla det vakuum som nu råder för offentligt stöd och privata investeringar i banbrytande innovation. EIC:s instrument kräver särskilda rättsliga och administrativa funktioner som återspeglar dess mål, i synnerhet marknadsansträngningar.
- (45) Accelerator är avsett att överbrygga finansieringssvackan mellan forskning, stadiet före storskalig kommersialisering och företags expansion. Accelerator kommer att stödja insatser med hög potential som innebär sådana tekniska, vetenskapliga och finansiella risker, förvaltningsrisker eller marknadsrisker att de inte ännu anses lönsamma och därför inte kan erhålla större investeringar från marknaden, och därigenom komplettera InvestEU-programmet.
- (46) Accelerator bör, i nära samverkan med InvestEU-programmet och via sina former av stöd genom blandfinansiering och finansiering med eget kapital, finansiera projekt som drivs av små och medelstora företag, inklusive uppstarts företag, och, i undantagsfall, av små midcap-bolag, som antingen ännu inte har förmåga att generera intäkter eller ännu inte är lönsamma, eller som ännu inte kan locka tillräckligt med investeringar för att genomföra projektets affärsplaner fullt ut. Sådana stödberättigade enheter skulle betraktas som icke lönsamma, även om en del av deras investeringsbehov kunde ha tillgodosetts eller skulle kunna tillgodoses av en eller flera investerare såsom en privat eller offentlig bank, ett *family office*, en riskkapitalfond eller en affärsängel. På så sätt är Accelerator avsett att övervinna ett marknadsmisslyckande och finansiera lovande men ännu inte lönsamma enheter som deltar i banbrytande, marknadsskapande innovationsprojekt. När dessa projekt blir lönsamma kunde de finansieras genom InvestEU-programmet.
- (47) Även om budgeten för Accelerator huvudsakligen bör fördelas genom blandfinansiering bör stöd i form av enbart bidrag till små och medelstora företag, inbegripet uppstarts företag, vid tillämpningen av artikel 48, motsvara det stöd som beviljas inom ramen för budgeten för instrumentet för små och medelstora företag i Horisont 2020.
- (48) EIT bör, framför allt genom sina kunskaps- och innovationsgrupper (*KI-grupper*) och genom att utöka dess regionala innovationssystem, sträva efter att stärka de ekosystem för innovation som hanterar globala utmaningar. Detta bör åstadkommas genom att främja integrering av innovation, forskning, högre utbildning och entreprenörskap. EIT bör i enlighet med en Europaparlamentets och rådets förordning om Europeiska institutet för innovation och teknik (*EIT-förordningen*) och dess strategiska innovationsprogram som avses i ett Europaparlamentets och rådets beslut om det strategiska innovationsprogrammet för Europeiska institutet för innovation och teknik (EIT) 2021–2027 i sin verksamhet främja innovation och i betydande grad öka stödet till integrering av högre utbildning i innovationsekosystemet, särskilt genom att främja såväl utbildning i entreprenörskap som ett starkt tvärvetenskapligt samarbete mellan industri och akademi, och genom att identifiera förväntade färdigheter som gör det möjligt för framtida innovatörer att ta sig an globala utmaningar, såsom avancerade digitala färdigheter och innovationskompetens. Stödsystem som tillhandahålls av EIT bör gagna EIC-bidragstagare, och uppstarts företag från EIT:s KI-grupper bör ha förenklad och därmed snabbare tillgång till EIC-åtgärder. EIT:s inriktning på innovationsekosystem bör göra att det på ett naturligt sätt passar in i pelaren *Innovativa Europa* men institutet bör vid behov även stödja de andra pelarna. Onödiga överlappningar mellan KI-grupper och andra instrument på samma område, i synnerhet andra europeiska partnerskap, bör undvikas.
- (49) Lika villkor för konkurrerande företag på en given marknad bör säkerställas och bibehållas, eftersom det är viktig förutsättning för att alla typer av innovation, inbegripet banbrytande, omvälvande och inkrementell innovation, ska frodas och därigenom göra det möjligt för i synnerhet ett stort antal små och medelstora innovatörer att bygga upp sin forsknings- och innovationskapacitet, få avkastning på sina investeringar och erövra en del av marknaden.

- (50) Programmet bör främja och integrera samarbete med tredjeländer och internationella organisationer och initiativ på grundval av unionens intressen, ömsesidig nytta, internationella åtaganden, vetenskapsdiplomati och, så långt det är möjligt, ömsesidighet. Det internationella samarbetet bör syfta till att stärka unionens spetskompetens inom forskning och innovation, liksom dess attraktionskraft, kapacitet att behålla de bästa talangerna och den ekonomiska och industriella konkurrenskraften, hantera globala utmaningar, bland annat målen för hållbar utveckling, genom att följa principerna i Agenda 2030 och Parisavtalet, och stödja unionens externa politik. En allmän öppning för internationellt deltagande och riktat internationellt samarbete bör eftersträvas, bland annat genom lämpliga bestämmelser om stödberättigande för enheter som är etablerade i länder med låga till medelhöga inkomster. Unionen bör sträva efter att ingå internationella samarbetsavtal med tredjeländer på området forskning och innovation. Samtidigt bör man främja associering av tredjeländer till programmet, särskilt för dess samverkansdelar, i enlighet med associeringsavtalen och med fokus på mervärdet för unionen. När associerade länders finansiella bidrag till programmet fastställs bör kommissionen ta hänsyn till i vilken grad rättsliga enheter från dessa tredjeländer deltar i programmets olika delar.
- (51) För att fördjupa förbindelserna mellan vetenskap och samhälle och maximera fördelarna av deras samspel bör programmet engagera och involvera alla samhällsaktörer, såsom medborgarna och det civila samhällets organisationer, när det gäller att gemensamt utforma och skapa ansvarsfulla forsknings- och innovationsagendor och innehåll, och genom förfaranden som svarar mot allmänhetens och det civila samhällets bekymmer, behov och förväntningar genom att främja vetenskaplig utbildning, göra vetenskaplig kunskap allmänt tillgänglig och göra det lättare för allmänheten och organisationer i det civila samhället att delta i programmets verksamheter. Detta bör göras inom hela programmet och genom särskilda verksamheter i delen *Breddning av deltagandet och förstärkning av det europeiska forskningsområdet*. Medborgarnas och det civila samhällets engagemang i forskning och innovation bör förenas med verksamhet som når ut till allmänheten, i syfte att skapa och upprätthålla allmänhetens stöd för programmet. Programmet bör också syfta till att undanröja hinder och främja synergier mellan vetenskap, teknik, kultur och konst för att skapa nya former av hållbar innovation. De åtgärder som vidtas för att förbättra allmänhetens och det civila samhällets deltagande i de projekt som får stöd bör övervakas.
- (52) Vid behov bör programmet ta hänsyn till de yttersta randområdenas särdrag som fastställs i artikel 349 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget) och i enlighet med kommissionens meddelande av den 24 oktober 2017 med titeln *Ett starkare och förnyat strategiskt partnerskap med EU:s yttersta randområden*, som välkomnades av rådet.
- (53) De verksamheter som utvecklats inom ramen för programmet bör sträva efter att undanröja könsdiskriminering och bristande jämställdhet mellan kvinnor och män, förbättra balansen mellan arbetsliv och privatliv och främja jämställdhet mellan kvinnor och män inom forskning och innovation, inbegripet principen om lika lön utan könsdiskriminering, i enlighet med artiklarna 2 och 3 i fördraget om Europeiska unionen (EU-fördraget) och artiklarna 8 och 157 i EUF-fördraget. Jämställdhetsaspekten bör integreras i forsknings- och innovationsinnehållet och beaktas i alla skeden av forskningscykeln. Dessutom bör verksamheterna inom ramen för programmet sträva efter att undanröja bristande jämställdhet och främja jämställdhet och mångfald i alla aspekter av forskning och innovation i fråga om ålder, funktionsnedsättning, ras och etniskt ursprung, religion eller tro, och sexuell läggning.
- (54) Med tanke på särdragen hos försvarsindustrin bör närmare bestämmelser för unionens finansiering av försvarsforskningsprojekt fastställas i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/697⁽¹⁰⁾ (*Europeiska försvarsfonden*) som innehåller reglerna för deltagande på försvarsforskningsområdet. Verksamheter som ska genomföras inom ramen för Europeiska försvarsfonden bör uteslutande vara inriktade på försvarsrelaterad forskning och utveckling, medan verksamheter som genomförs inom ramen för det särskilda program som inrättats genom rådets beslut (EU) 2021/764⁽¹¹⁾ (*det särskilda programmet*) och EIT uteslutande bör vara inriktade på civila tillämpningar. Onödig överlappning bör undvikas.

⁽¹⁰⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/697 av den 29 april 2021 om inrättande av Europeiska försvarsfonden och om upphävande av förordning 2018/1092 (se sidan 149 i detta nummer av EUT).

⁽¹¹⁾ Rådets beslut (EU) 2021/764 av den 10 maj 2021 om inrättande av det särskilda programmet för genomförande av Horisont Europa – ramprogrammet för forskning och innovation och om upphävande av beslut 2013/743/EU (EUT L1 167, 12.5.2021, s. 1).

- (55) I denna förordning fastställs en finansieringsram för programmets hela löptid vilket ska utgöra det särskilda referensbeloppet i den mening som avses i punkt 18 i det interinstitutionella avtalet av den 16 december 2020 mellan Europaparlamentet, Europeiska unionens råd och Europeiska kommissionen om budgetdisciplin, samarbete i budgetfrågor och sund ekonomisk förvaltning samt om nya egna medel, inbegripet en färdplan för införandet av nya egna medel ⁽¹²⁾ för Europaparlamentet och rådet under det årliga budgetförfarandet. Finansieringsramen omfattar ett belopp på 580 000 000 EUR i löpande priser för det särskilda program som inrättats genom beslut (EU) 2021/764 och för EIT, i linje med den gemensamma förklaringen från Europaparlamentet, rådet och kommissionen av den 16 december 2020 om förstärkning av särskilda program och anpassning av grundläggande akter ⁽¹³⁾.
- (56) Europaparlamentets och rådets förordning (EU, Euratom) 2018/1046 ⁽¹⁴⁾ (*budgetförordningen*) är tillämplig på detta program. I budgetförordningen fastställs regler för genomförande av unionens budget, inklusive regler om bidrag, priser, upphandling, indirekt förvaltning, finansieringsinstrument, budgetgarantier, ekonomiskt stöd och ersättning till externa experter.
- (57) I enlighet med artikel 193.2 i budgetförordningen får bidrag tilldelas för redan inledda åtgärder, om sökanden kan visa att det var nödvändigt att inleda åtgärden innan bidragsöverenskommelsen undertecknas. Emellertid får inga stödberättigande kostnader hänföra sig till tiden före den dag då bidragsansökan lämnades in, utom i vederbörligen motiverade undantagsfall. För att undvika avbrott i unionsstödet som skulle kunna inverka negativt på unionens intressen bör det vara möjligt att i finansieringsbeslutet föreskriva att verksamheter och kostnader, under en begränsad period i början av den fleråriga budgetramen 2021–2027 och bara i vederbörligen motiverade fall, ska berättiga till stöd från och med början av budgetåret 2021, även om de genomfördes och ådrogs innan bidragsansökan inlämnades.
- (58) Administrativ förenkling, i synnerhet en minskning av bidragsmottagarnas administrativa börda, bör genomgående eftersträvas i programmet. Kommissionen bör ytterligare förenkla sina verktyg och riktlinjer så att de utgör en minimal börda för bidragsmottagarna. Kommissionen bör särskilt överväga att offentliggöra en förkortad version av riktlinjerna.
- (59) För ett fullbordande av den digitala inre marknaden och mot bakgrund av sammansmältningen av digital och materiell teknik krävs ökade investeringar. Programmet bör bidra till dessa insatser med en betydande ökning av utgifterna för den viktigaste digitala forsknings- och innovationsverksamheten jämfört med Horisont 2020 ⁽¹⁵⁾. Detta bör säkerställa att Europa förblir ledande globalt inom forskning och innovation på det digitala området.
- (60) Kvantforskning inom klustret *Digitala frågor, industri och rymden* i pelare II bör prioriteras med tanke på dess avgörande roll för den digitala omställningen, genom att det europeiska vetenskapliga ledarskapet och spetskompetensen inom kvantteknik utökas, så att den planerade budgeten som fastställdes 2018 kan uppnås.

⁽¹²⁾ EUT L 433I, 22.12.2020, s. 28.

⁽¹³⁾ EUT C 444I, 22.12.2020, s. 1.

⁽¹⁴⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU, Euratom) 2018/1046 av den 18 juli 2018 om finansiella regler för unionens allmänna budget, om ändring av förordningarna (EU) nr 1296/2013, (EU) nr 1301/2013, (EU) nr 1303/2013, (EU) nr 1304/2013, (EU) nr 1309/2013, (EU) nr 1316/2013, (EU) nr 223/2014, (EU) nr 283/2014 och beslut nr 541/2014/EU samt om upphävande av förordning (EU, Euratom) nr 966/2012 (EUT L 193, 30.7.2018, s. 1).

⁽¹⁵⁾ I kommissionens meddelande av den 14 februari 2018 med titeln *En ny och modern flerårig budgetram för ett EU som effektivt genomför sina prioriteringar efter 2020* fastställs att 13 miljarder EUR spenderats för de huvudsakliga digitala verksamheterna inom ramprogrammet för forskning och innovation Horisont 2020.

- (61) I enlighet med budgetförordningen, Europaparlamentets och rådets förordning (EU, Euratom) nr 883/2013 ⁽¹⁶⁾ samt rådets förordningar (EG, Euratom) nr 2988/95 ⁽¹⁷⁾, (Euratom, EG) nr 2185/96 ⁽¹⁸⁾ och (EU) 2017/1939 ⁽¹⁹⁾ ska unionens ekonomiska intressen skyddas genom proportionella åtgärder, inbegripet åtgärder avseende förebyggande, upptäckt, korrigerande och utredning av oriktigheter, inklusive bedrägerier, avseende krav på återbetalning av medel som förlorats, betalats ut på felaktiga grunder eller använts felaktigt samt, när så är lämpligt, avseende påförande av administrativa sanktioner.

I enlighet med förordningarna (Euratom, EG) nr 2185/96 och (EU, Euratom) nr 883/2013 har Europeiska byrån för bedrägeribekämpning (Olaf) befogenhet att göra administrativa utredningar, inklusive kontroller och inspektioner på platsen, i syfte att fastställa om det har förekommit bedrägerier, korruption eller annan olaglig verksamhet som riktar sig mot unionens ekonomiska intressen. I enlighet med förordning (EU) 2017/1939 har Europeiska åklagarmyndigheten (Eppo) befogenhet att utreda och lagföra brott som skadar unionens ekonomiska intressen, i enlighet med vad som föreskrivs i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2017/1371 ⁽²⁰⁾. I enlighet med budgetförordningen ska varje person eller enhet som mottar medel från unionen samarbeta till fullo för att skydda unionens ekonomiska intressen, bevilja kommissionen, Olaf, revisionsrätten och – när det gäller de medlemsstater som deltar i fördjupat samarbete enligt förordning (EU) 2017/1939 – Eppo de rättigheter och den tillgång som krävs och säkerställa att tredje parter som är involverade i förvaltningen av medel från unionen beviljar likvärdiga rättigheter.

- (62) Tredjeländer som är medlemmar i Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES) får delta i unionens program inom ramen för det samarbete som inrättas genom avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet ⁽²¹⁾, av vilket följer att programmen ska genomföras på grundval av ett beslut antaget inom ramen för det avtalet. Tredjeländer får också delta på grundval av andra rättsliga instrument. En särskild bestämmelse bör införas i denna förordning som kräver att tredjeländer beviljar de rättigheter och den tillgång som krävs för att den behöriga utanordnaren, Olaf och revisionsrätten ska kunna utöva sina respektive befogenheter på ett heltäckande sätt.
- (63) I enlighet med artikel 94 i rådets beslut 2013/755/EU ⁽²²⁾ är personer och enheter i utomeuropeiska länder eller territorier berättigade till finansiering, med förbehåll för programmets regler och mål och eventuella ordningar som gäller för den medlemsstat till vilken det berörda utomeuropeiska landet eller territoriet är knutet.
- (64) I enlighet med punkterna 22 och 23 i det interinstitutionella avtalet av den 13 april 2016 om bättre lagstiftning ⁽²³⁾ bör detta program utvärderas på grundval av den information som samlats in i enlighet med specifika rapporterings- och övervakningskrav, samtidigt som överreglering och en administrativ börda undviks, särskilt för medlemsstaterna och programmets bidragmottagare. Dessa krav bör när så är lämpligt innefatta mätbara indikatorer som utgångspunkt för utvärdering av programmets faktiska konsekvenser.

⁽¹⁶⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU, Euratom) nr 883/2013 av den 11 september 2013 om utredningar som utförs av Europeiska byrån för bedrägeribekämpning (Olaf) och om upphävande av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1073/1999 och rådets förordning (Euratom) nr 1074/1999 (EUT L 248, 18.9.2013, s. 1).

⁽¹⁷⁾ Rådets förordning (EG, Euratom) nr 2988/95 av den 18 december 1995 om skydd av Europeiska gemenskapernas finansiella intressen (EGT L 312, 23.12.1995, s. 1).

⁽¹⁸⁾ Rådets förordning (Euratom, EG) nr 2185/96 av den 11 november 1996 om de kontroller och inspektioner på plats som kommissionen utför för att skydda Europeiska gemenskapernas finansiella intressen mot bedrägerier och andra oegentligheter (EGT L 292, 15.11.1996, s. 2).

⁽¹⁹⁾ Rådets förordning (EU) 2017/1939 av den 12 oktober 2017 om genomförande av fördjupat samarbete om inrättande av Europeiska åklagarmyndigheten (EUT L 283, 31.10.2017, s. 1).

⁽²⁰⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2017/1371 av den 5 juli 2017 om bekämpande genom straffrättsliga bestämmelser av bedrägeri som riktar sig mot unionens finansiella intressen (EUT L 198, 28.7.2017, s. 29).

⁽²¹⁾ EGT L 1, 3.1.1994, s. 3.

⁽²²⁾ Rådets beslut 2013/755/EU av den 25 november 2013 om associering av de utomeuropeiska länderna och territorierna med Europeiska unionen (ULT-beslutet) (EUT L 344, 19.12.2013, s. 1).

⁽²³⁾ EUT L 123, 12.5.2016, s. 1.

- (65) För att säkerställa en effektiv bedömning av programmets framsteg när det gäller att uppnå målen, bör kommissionen ges befogenhet att anta akter i enlighet med artikel 290 i EUF-fördraget, med avseende på ändring av bilaga V vad gäller effektkedjeindikatorerna där det anses nödvändigt och för att fastställa utgångsvärden och mål samt komplettera denna förordning med bestämmelser om inrättandet av en ram för övervakning och utvärdering. Det är särskilt viktigt att kommissionen genomför lämpliga samråd under sitt förberedande arbete, inklusive på expertnivå, och att dessa samråd genomförs i enlighet med principerna i det interinstitutionella avtalet av den 13 april 2016 om bättre lagstiftning. För att säkerställa lika stor delaktighet i förberedelsen av delegerade akter erhåller Europaparlamentet och rådet alla handlingar samtidigt som medlemsstaternas experter, och deras experter ges systematiskt tillträde till möten i kommissionens expertgrupper som arbetar med förberedelse av delegerade akter.
- (66) Samstämmigheten och synergierna mellan programmet och unionens rymdprogram kommer att främja en globalt konkurrenskraftig och innovativ europeisk rymdsektor, förstärka unionens oberoende när det gäller tillträde till och användning av rymden i en säker miljö samt stärka Europas roll som en global aktör. Spetsforskning, banbrytande lösningar och nedströmsanvändare i programmet kommer att stödjas av data och tjänster som tillhandahålls av unionens rymdprogram.
- (67) Samstämmigheten och synergierna mellan programmet och Erasmus+-programmet kommer att främja utnyttjandet av forskningsresultat genom utbildningsverksamhet, sprida innovationsanda till utbildningssystemet och säkerställa att utbildningen grundar sig på den senaste forsknings- och innovationsverksamheten. I detta avseende kommer programmet, efter de pilotåtgärder som inleds inom ramen för Erasmus+ för 2014–2020 avseende Europauniversitet, att vid behov och på ett samverkande sätt komplettera Erasmus+-programmets stöd till Europauniversiteten.
- (68) För att öka programmets genomslag vad gäller hanteringen av unionens prioriteringar bör synergier med program och instrument som syftar till att svara mot framväxande unionsbehov uppmuntras och eftersträvas, inbegripet med mekanismen för en rättvis omställning, faciliteten för återhämtning och resiliens och programmet EU för hälsa (EU4Health).
- (69) Reglerna för deltagande och spridning bör på ett lämpligt sätt återspegla programmets behov, med beaktande av de farhågor som påtalats och de rekommendationer som gjorts av olika berörda parter samt i interimsutvärderingen av Horisont 2020 som utförs med stöd av oberoende externa experter.
- (70) Gemensamma regler för hela programmet bör säkerställa ett sammanhängande ramverk som underlättar deltagande i program som får ekonomiskt stöd från programbudgeten, inklusive deltagande i program som förvaltas av finansieringsorgan såsom EIT, gemensamma företag och andra strukturer enligt artikel 187 i EUF-fördraget, och deltagande i program som genomförs av medlemsstaterna enligt artikel 185 i EUF-fördraget. Det bör finnas möjlighet att anta särskilda regler, men dessa undantag bör begränsas till fall då det är absolut nödvändigt och vederbörligen befogat.
- (71) Åtgärder som omfattas av programmet bör genomföras med respekt för grundläggande rättigheter och de principer som erkänns i synnerhet i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna (*stadgan*). Dessa åtgärder bör vara förenliga med alla rättsliga skyldigheter, inklusive internationell rätt och relevanta kommissionsbeslut, t.ex. kommissionens meddelande av den 28 juni 2013⁽²⁴⁾, samt etiska principer, vilket inbegriper att alla former av överträdelse av forskningsintegriteten undviks. Hänsyn bör tas till yttrandena från Europeiska gruppen för etik inom vetenskap och ny teknik, Europeiska unionens byrå för grundläggande rättigheter och Europeiska datatillsynsmannen där så är lämpligt. Artikel 13 i EUF-fördraget bör beaktas i forskningsverksamhet och användningen av djur i forsknings- och försökssammanhang bör minskas, med målet att till slut ersätta djurförsök med annat.
- (72) För att garantera vetenskaplig spetskompetens, och i linje med artikel 13 i stadgan, bör programmet främja respekten för den akademiska friheten i alla länder som mottar finansiering från programmet.

(24) EUT C 205, 19.7.2013, s. 9.

- (73) I enlighet med målen för det internationella samarbete som beskrivs i artiklarna 180 och 186 i EUF-fördraget bör deltagande av rättsliga enheter etablerade i tredjeländer samt av internationella organisationer främjas på grundval av ömsesidig nytta och unionens intressen. Genomförandet av programmet bör överensstämma med de åtgärder som antas i enlighet med artiklarna 75 och 215 i EUF-fördraget och bör vara förenliga med internationell rätt. När det gäller åtgärder med anknytning till unionens strategiska tillgångar, intressen, oberoende eller säkerhet bör det vara möjligt att begränsa deltagande i särskilda åtgärder inom programmet till enheter som är etablerade i medlemsstaterna, eller till rättsliga enheter som är etablerade i särskilt angivna associerade länder eller tredjeländer utöver medlemsstaterna. Vid eventuell uteslutning av rättsliga enheter som är etablerade i unionen eller i associerade länder och som direkt eller indirekt kontrolleras av icke-associerade tredjeländer eller av rättsliga enheter i icke-associerade tredjeländer bör man beakta de risker som inkluderandet av sådana enheter skulle innebära, å ena sidan, och de fördelar som deras deltagande skulle skapa, å andra sidan.
- (74) I programmet erkänns klimatförändringar som en av de största globala och samhälleliga utmaningarna och betydelsen av att hantera klimatförändringar i linje med unionens åtaganden att genomföra Parisavtalet och uppfylla målen för hållbar utveckling återspeglas. Följaktligen bör programmet bidra till att integrera klimatåtgärder och till uppnåendet av det övergripande målet att 30 % av utgifterna i unionens budget ska bidra till klimatmålen. Klimatfrågor bör integreras på lämpligt sätt i forsknings- och innovationsinnehållet och beaktas i alla skeden av forskningscykeln.
- (75) I samband med den klimatrelaterade effektkedjan bör kommissionen rapportera om resultat, innovationer och sammanlagda beräknade effekter av klimatrelevanta projekt, inklusive per programdel och genomförandemetod. Vid utförandet av sin analys bör kommissionen ta hänsyn till de långsiktiga ekonomiska, samhälleliga och miljömässiga kostnaderna och fördelarna för unionens medborgare till följd av programverksamheten, medräknat införandet av innovativa lösningar för begränsning av och anpassning till klimatförändringarna, beräknad inverkan på arbetstillfällen och företagsetablering, ekonomisk tillväxt och konkurrenskraft, ren energi, hälsa och välbefinnande, inbegripet luft-, mark- och vattenkvalitet. Resultaten av den konsekvensanalysen bör offentliggöras, bedömas inom ramen för unionens klimat- och energimål samt bidra till den efterföljande strategiska planeringen och framtida arbetsprogram.
- (76) För att ge uttryck för vikten av att motverka den drastiska förlusten av biologisk mångfald bör forsknings- och innovationsverksamhet inom ramen för programmet bidra till att bevara och återställa den biologiska mångfalden och till att uppfylla det övergripande målet att 7,5 % av de årliga utgifterna inom den fleråriga budgetramen ska anslås till målen för biologisk mångfald 2024 och 10 % av de årliga utgifterna inom den fleråriga budgetramen ska anslås till målen för biologisk mångfald 2026 och 2027, med beaktande av befintliga överlappningar mellan klimatmål och mål för biologisk mångfald, i enlighet med det interinstitutionella avtalet av den 16 december 2020 mellan Europaparlamentet, rådet och kommissionen om budgetdisciplin, samarbete i budgetfrågor och sund ekonomisk förvaltning samt om nya egna medel, inklusive en färdplan för att införa nya egna medel.
- (77) Övergripande finansiella regler som antas av Europaparlamentet och rådet på grundval av artikel 322 i EUF-fördraget är tillämpliga på denna förordning. Dessa regler fastställs i budgetförordningen och anger särskilt bestämmelser om budgetens uppställning och genomförande genom bidrag, upphandling, priser och indirekt genomförande samt föreskriver kontroller av ansvaret hos aktörer i budgetförvaltningen. Regler som antas på grundval av artikel 322 i EUF-fördraget innefattar även en generell villkorlighetsordning för att skydda unionens budget.
- (78) Det är möjligt att användning av känslig bakgrundsinformation eller obehöriga personers åtkomst till känsliga resultat medför negativa konsekvenser för unionens eller för en eller flera medlemsstaters intressen. Hanteringen av konfidentiella uppgifter och säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter bör regleras genom all relevant unionsrätt, inbegripet institutionernas interna regler såsom kommissionens beslut (EU, Euratom) 2015/444 ⁽²⁵⁾.

⁽²⁵⁾ Kommissionens beslut (EU, Euratom) 2015/444 av den 13 mars 2015 om säkerhetsbestämmelser för skydd av säkerhetsskyddsklassificerade EU-uppgifter (EUT L 72, 17.3.2015, s. 53).

- (79) Det är nödvändigt att fastställa minimikrav för deltagande, både som en allmän regel där ett konsortium bör inkludera minst en rättslig enhet från en medlemsstat, och med hänsyn till särdragen hos särskilda typer av åtgärder inom ramen för programmet.
- (80) Det är nödvändigt att fastställa villkoren för unionsfinansiering för deltagare i åtgärder inom ramen för programmet. Bidrag bör vara den huvudsakliga formen av stöd inom programmet. För att skapa ytterligare förenkling bör de verkställas med beaktande av alla bidragsformer som anges i budgetförordningen, inklusive klumpsummor, schablonbelopp och enhetskostnader. Bidragsavtalet bör fastställa bidragsmottagarnas rättigheter och skyldigheter, inbegripet samordnarens roll och uppgifter när så är tillämpligt. Ett nära samarbete med experter från medlemsstaterna bör säkerställas när mallarna för bidragsavtal utarbetas och vid varje betydande ändring av dessa, bland annat för att ytterligare förenkla för bidragsmottagarna.
- (81) Finansieringsgraderna i denna förordning anges som maximinivåer för att principen om medfinansiering ska följas.
- (82) I enlighet med budgetförordningen bör programmet tillhandahålla grunden för en ökad acceptans av bidragsmottagarnas sedvanliga praxis för redovisning av personalkostnader och enhetskostnader avseende internt fakturerade varor och tjänster, även när det gäller stora forskningsinfrastrukturer i den mening som avses i Horisont 2020. Enhetskostnader för internt fakturerade varor och tjänster, beräknade i enlighet med bidragsmottagarens sedvanliga redovisningspraxis där faktiska direkta och indirekta kostnader kombineras, bör vara ett alternativ som alla bidragsmottagare kan välja. I detta avseende bör bidragsmottagarna kunna inkludera faktiska indirekta kostnader som beräknas med hjälp av fördelningsnycklar för dessa enhetskostnader för internt fakturerade varor och tjänster.
- (83) Det nuvarande systemet för ersättning av faktiska personalkostnader bör förenklas ytterligare utifrån den princip om projektbaserad ersättning som utarbetats inom ramen för Horisont 2020 och anpassas ytterligare till budgetförordningen, och bör syfta till att minska skillnaderna i ersättning mellan forskare från unionen som är involverade i programmet.
- (84) Garantifonden för deltagare, som inrättades enligt Horisont 2020 och som förvaltas av kommissionen, har visat sig vara en viktig skyddsmekanism som minskar riskerna beträffande utestående belopp som inte betalats tillbaka av deltagarna. Därför bör garantifonden för deltagare, som döpts om till den ömsesidiga försäkringsmekanismen (*mekanismen*), fortsätta sin verksamhet och utvidgas till andra finansieringsorgan, särskilt initiativ i enlighet med artikel 185 i EUF-fördraget. Det bör vara möjligt att utvidga mekanismen till att omfatta bidragsmottagare inom alla övriga direkt förvaldade unionsprogram. På grundval av en noggrann övervakning av möjlig negativ avkastning av de investeringar som gjorts genom mekanismen bör kommissionen vidta lämpliga mildrande åtgärder för att mekanismens interventioner i syfte att skydda unionens ekonomiska intressen ska kunna fortsätta och bidragsmottagarnas bidrag ska kunna återbetalas vid slutbetalningen.
- (85) Regler för utnyttjande och spridning av resultat bör fastställas för att säkerställa att bidragsmottagarna skyddar, utnyttjar, sprider och ger åtkomst till dessa resultat, beroende på vad som är lämpligt. Större tonvikt bör läggas på utnyttjandet av dessa resultat, och kommissionen bör fastställa och bidra till att maximera bidragsmottagarnas möjligheter att utnyttja resultaten, särskilt i unionen. Utnyttjandet av resultat bör ske med hänsyn till principerna för programmet, inbegripet främjandet av innovation i unionen och stärkandet av det europeiska forskningsområdet.
- (86) De viktigaste inlagen i systemet för utvärdering och urval av förslag i Horisont 2020, med dess särskilda fokus på spetskompetens och, i tillämpliga fall, på *effekt* och *genomförandets kvalitet och effektivitet*, bör bibehållas. Förslagen bör även fortsättningsvis väljas ut på grundval av den utvärdering som gjorts av oberoende externa experter. Utvärderingsprocessen bör utformas på ett sådant sätt att intressekonflikter och partiskhet undviks. Möjligheten till ett inlämningsförfarande i två steg bör beaktas, och om så är lämpligt kan oidentifierade förslag utvärderas under det första steget av utvärderingen. Kommissionen bör fortsätta att i tillämpliga fall involvera oberoende observatörer i utvärderingsprocessen. För Pathfinder-verksamheter, uppdrag och i andra vederbörligen motiverade fall som återges i arbetsprogrammet, kan behovet av att säkerställa en övergripande enhetlighet i projektportföljen beaktas, förutsatt att förslagen klarat tillämpliga tröskelvärden. Målen och förfarandena för detta bör offentliggöras i förväg. I enlighet med artikel 200.7 i budgetförordningen bör de sökande få återkoppling om utvärderingen av deras förslag, särskilt om orsakerna till ett eventuellt avslag.

- (87) För alla delar av programmet bör, när så är möjligt, en systematisk ömsesidig tillit till bedömningar och revisioner inom andra unionsprogram tillämpas, i enlighet med artiklarna 126 och 127 i budgetförordningen, för att minska den administrativa bördan för mottagare av unionsfinansiering. Ömsesidig tillit bör uttryckligen föreskrivas även för andra stödjande faktorer, såsom revisioner av system och processer.
- (88) Särskilda utmaningar inom forskning och innovation bör hanteras med hjälp av pristävlingar, när så är lämpligt även allmänna eller gemensamma tävlingar, organiserade av kommissionen eller det relevanta finansieringsorganet tillsammans med andra unionsorgan, associerade länder, andra tredjeländer, internationella organisationer eller icke vinstdrivande rättsliga enheter. Priserna bör bidra till att programmets mål uppnås.
- (89) Valet av finansieringstyp och genomförandemetod inom ramen för denna förordning bör göras utifrån vad som är bäst för att uppnå åtgärdernas specifika mål och åstadkomma resultat, med särskild hänsyn till kostnader för kontroller, administrativa bördor och förväntad risk för bristande regelefterlevnad. För detta bör klumpsummor, schablonsatser och skalor för enhetskostnader beaktas.
- (90) För att säkerställa kontinuitet i tillhandahållandet av stöd på det relevanta politikområdet och för att tillåta att genomförandet inleds från och med inledningen av den fleråriga budgetramen 2021–2027 bör denna förordning träda i kraft så snart som möjligt och bör tillämpas retroaktivt från och med den 1 januari 2021.
- (91) Eftersom målen för denna förordning, inte i tillräcklig utsträckning kan uppnås av medlemsstaterna utan snarare, för att undvika överlappning, uppnå en kritisk massa inom viktiga områden och maximera unionsmervärdet, kan uppnås bättre på unionsnivå, kan unionen vidta åtgärder i enlighet med subsidiaritetsprincipen i artikel 5 i EU-fördraget. I enlighet med proportionalitetsprincipen i samma artikel går denna förordning inte utöver vad som är nödvändigt för att uppnå dessa mål.
- (92) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1290/2013⁽²⁶⁾ och förordning (EU) nr 1291/2013 bör därför upphävas.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

AVDELNING I

ALLMÄNNA BESTÄMMELSER

Artikel 1

Syfte

1. Genom denna förordning inrättas Horisont Europa – ramprogrammet för forskning och innovation (*programmet*) för den fleråriga budgetramens löptid 2021–2027, och reglerna för deltagande och spridning rörande indirekta åtgärder inom ramen för programmet och ramarna för unionens stöd till forsknings- och innovationsverksamhet fastställs för samma period.

Genom denna förordning fastställs målen för programmet, budgeten för perioden 2021–2027, formerna för unionsfinansiering och reglerna för tillhandahållande av sådan finansiering.

2. Programmet ska genomföras genom

- a) det särskilda program som inrättats genom beslut (EU) 2021/764,
- b) ett finansiellt bidrag till Europeiska institutet för innovation och teknik (EIT), som inrättats genom EIT-förordningen,

⁽²⁶⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1290/2013 av den 11 december 2013 om reglerna för deltagande och spridning i Horisont 2020 – ramprogrammet för forskning och innovation (2014–2020) och om upphävande av förordning (EG) nr 1906/2006 (EUT L 347, 20.12.2013, s. 81).

- c) det särskilda programmet för försvarsforskning, som inrättats genom förordning (EU) 2021/697.
3. Denna förordning är inte tillämplig på det särskilda program för försvarsforskning som avses i punkt 2 c i denna artikel, med undantag av artiklarna 1, 5, 7.1 och 12.1.
4. Termerna *Horisont Europa*, *programmet* och *särskilt program* som används i denna förordning avser frågor som bara är relevanta för det särskilda program som avses i punkt 2 a, såvida inget annat anges.
5. EIT ska genomföra programmet i enlighet med sina strategiska mål för perioden 2021–2027, såsom de fastställs i EIT:s strategiska innovationsprogram, med beaktande av den strategiska planering som avses i artikel 6 och i det specifika program som avses i punkt 2 a i den här artikeln.

Artikel 2

Definitioner

I denna förordning gäller följande definitioner:

- forskningsinfrastrukturer*: anläggningar som tillhandahåller resurser och tjänster som forskarvärlden använder för att bedriva forskning och främja innovation inom sina områden, inbegripet tillhörande personalresurser, viktig utrustning eller instrumentuppsättningar, kunskapsrelaterade resurser i form av t.ex. samlingar, arkiv eller infrastrukturer för vetenskapliga data, datasystem, kommunikationsnät och all annan infrastruktur av unik karaktär som är öppen för externa användare och som är av avgörande vikt för att uppnå spetskompetens inom forskning och innovation; de kan i tillämpliga fall också användas utanför forskningen, exempelvis inom undervisning eller offentliga tjänster, och de kan vara *enstaka*, *virtuella* eller *distribuerade*.
- strategi för smart specialisering*: nationella och regionala innovationsstrategier där prioriteringar fastställs för att skapa konkurrensfördelar genom att utveckla och matcha styrkorna inom forskning och innovation med företagets behov för att hantera nya möjligheter och marknadsutvecklingen på ett samstämt sätt, samtidigt som man undviker överlappning och uppsplittring av insatser, inklusive de som har formen av eller ingår i en strategisk politisk ram för nationell eller regional forskning och innovation och uppfyller de nödvändiga villkor som anges i de relevanta bestämmelserna i förordningen om gemensamma bestämmelser för 2021–2027.
- uropeiskt partnerskap*: ett initiativ, som utarbetats med tidigt deltagande av medlemsstater och associerade länder, där unionen tillsammans med privata och/eller offentliga partner (t.ex. näringslivet, universitet, forskningsorganisationer, organ med offentliga förvaltningsuppgifter på lokal, regional, nationell eller internationell nivå eller organisationer i det civila samhället, inbegripet stiftelser och icke-statliga organisationer) åtar sig att gemensamt stödja utvecklingen och genomförandet av ett program för forsknings- och innovationsverksamhet, inbegripet verksamhet med anknytning till införandet på marknaden, i lagstiftningen eller i politiken.
- öppen åtkomst*: tillhandahållande online utan kostnad för slutanvändaren av forskningsresultat från åtgärder inom ramen för programmet, i enlighet med artiklarna 14 och 39.3.
- öppen vetenskap*: en strategi för vetenskapliga processer som baseras på öppet samarbete, öppna verktyg och öppen kunskapspridning, och inbegriper de inslag som förtecknas i artikel 14.
- uppdrag*: en uppsättning spetskompetensbaserade och effektdrivna forsknings- och innovationsverksamheter inom olika områden och sektorer som syftar till att i) inom en fastställd tidsram uppnå ett mätbart mål som inte hade kunnat uppnås genom enskilda åtgärder, ii) påverka samhället och beslutsfattandet genom vetenskap och teknik, och iii) vara relevanta för en avsevärd del av den europeiska befolkningen och ett stort antal europeiska medborgare.
- förkommersiell upphandling*: upphandling av forsknings- och utvecklingstjänster med delning av risker och nytta på marknadsvillkor samt konkurrenspräglad utveckling i faser, där upphandlade forsknings- och utvecklingstjänster tydligt åtskiljs från lanseringen av slutprodukter i kommersiella mängder.
- offentlig upphandling av innovativa lösningar*: upphandling där en upphandlande myndighet fungerar som lanseringskund för innovativa varor eller tjänster som ännu inte är kommersiellt tillgängliga i stor skala och som kan omfatta konformitetstestning.

9. *åtkomsträtt*: rätt att använda resultat eller bakgrundsinformation på de villkor som fastställs i enlighet med denna förordning.
10. *bakgrundsinformation*: alla data och all know-how eller information oberoende av form eller typ, konkret eller immateriell, inbegripet alla rättigheter i form av t.ex. immateriella rättigheter som i) innehades av bidragsmottagarna innan de anslöt sig till en viss åtgärd och ii) identifieras av bidragsmottagarna i ett skriftligt avtal som nödvändiga för att genomföra åtgärden eller utnyttja dess resultat.
11. *spridning*: offentliggörande av resultat på lämpligt sätt, utom sådana sätt som följer av att resultaten skyddas eller utnyttjas, inbegripet genom vetenskapliga publikationer oberoende av medium.
12. *utnyttjande*: användning av resultat för annan forskning och innovation än den som omfattas av åtgärden i fråga, inbegripet bland annat kommersiellt utnyttjande såsom att utveckla, skapa, tillverka och marknadsföra en produkt eller process eller skapa och tillhandahålla en tjänst eller för standardisering.
13. *rättvisa och rimliga villkor*: lämpliga villkor, inbegripet eventuella finansiella villkor eller villkor för licensavgiftsfrihet, med beaktande av de särskilda omständigheterna kring begäran om åtkomst, t.ex. det faktiska eller potentiella värdet av de resultat eller den bakgrundsinformation som begäran gäller och/eller räckvidden, varaktigheten eller andra parametrar för det planerade utnyttjandet.
14. *finansieringsorgan*: ett organ eller en organisation, enligt vad som avses i artikel 62.1 c i budgetförordningen, till vilket kommissionen har anförtrott uppgifter som avser budgetgenomförande inom ramen för programmet.
15. *internationell europeisk forskningsorganisation*: internationell organisation i vilken merparten av medlemmarna är medlemsstater eller associerade länder, vars huvudsyfte är att främja vetenskapligt och tekniskt samarbete i Europa.
16. *rättslig enhet*: en fysisk person eller en juridisk person som inrättats och erkänts som sådan enligt unionsrätten, nationell eller internationell rätt, som har rättskapacitet och förmåga att handla för egen räkning och utöva rättigheter och ha skyldigheter, eller en enhet som inte har rättskapacitet i den mening som avses i artikel 197.2 c i budgetförordningen.
17. *länder som omfattas av breddning av deltagandet* eller *länder med låga forsknings- och innovationsresultat*: länder där de rättsliga enheterna måste vara inrättade för att de ska vara kvalificerade som samordnare inom programområdet *Breddning av deltagandet och spridning av spetskompetens* i komponenten *Breddning av deltagandet och förstärkning av det europeiska forskningsområdet* i programmet. Av medlemsstaterna är dessa länder Bulgarien, Kroatien, Cypern, Tjeckien, Estland, Grekland, Ungern, Lettland, Litauen, Malta, Polen, Portugal, Rumänien, Slovakien och Slovenien under programmets hela löptid; för associerade länder avser det den förteckning över stödberättigade länder som fastställs på grundval av en indikator och offentliggörs i arbetsprogrammet. Rättsliga enheter från de yttersta randområdena, enligt definitionen i artikel 349 i EUF-fördraget, ska också att vara fullt kvalificerade som samordnare inom denna komponent.
18. *icke vinstdrivande rättslig enhet*: en rättslig enhet som genom sin rättsliga form saknar vinstsyfte eller som har en rättslig eller lagstadgad skyldighet att inte dela ut vinster till sina aktieägare eller enskilda medlemmar.
19. *små och medelstora företag*: mikroföretag, små eller medelstora företag enligt definitionen i artikel 2 i bilagan till rekommendation 2003/361/EG ⁽²⁷⁾.
20. *små midcap-bolag*: enheter som inte är små eller medelstora företag och som har högst 499 anställda, där personalstyrkan beräknas i enlighet med artiklarna 3–6 i bilagan till rekommendation 2003/361/EG.
21. *resultat*: alla konkreta eller immateriella resultat av en viss åtgärd, t.ex. data, know-how eller information, oberoende av form eller typ och oavsett om de kan skyddas eller ej, samt alla tillhörande rättigheter, inbegripet immateriella rättigheter.

⁽²⁷⁾ Kommissionens rekommendation 2003/361/EG av den 6 maj 2003 om definitionen av mikroföretag samt små och medelstora företag (EUT L 124, 20.5.2003, s. 36).

22. *forskningsoutput*: resultat som genereras genom en viss åtgärd och som kan tillhandahållas i form av vetenskapliga publikationer, data eller andra konstruerade resultat och processer såsom programvara, algoritmer, protokoll och elektroniska anteckningsböcker.
23. *spetskompetensstämpel*: en kvalitetsmärkning som visar att en ansökan som lämnats in i en ansökningsomgång överstiger alla utvärderingströsklar som anges i arbetsprogrammet men inte kan finansieras på grund av brist på budgetmedel för den berörda ansökningsomgången i arbetsprogrammet och som skulle kunna få stöd från andra unionsfinansieringskällor eller nationella finansieringskällor.
24. *strategisk forsknings- och innovationsplan*: en genomförandeakt som fastställer en strategi för att genomföra innehållet i arbetsprogrammet för en period på högst fyra år, efter ett brett obligatoriskt flerpartssamråd och fastställer de prioriteringar samt lämpliga åtgärdsstyper och genomförandeformer som ska tillämpas.
25. *arbetsprogram*: ett dokument som antagits av kommissionen för genomförande av det särskilda programmet i enlighet med artikel 14 i beslut (EU) 2021/764, eller ett dokument med motsvarande innehåll och struktur som antagits av ett finansieringsorgan.
26. *avtal*: en överenskommelse som kommissionen eller det relevanta finansieringsorganet ingår med en rättslig enhet om genomförande av en innovations- och marknads lanseringsåtgärd och som erhåller stöd genom blandfinansiering från Horisont Europa eller blandfinansiering från EIC.
27. *återbetalningspliktigt förskott*: den del av en blandfinansiering från Horisont Europa eller blandfinansiering från EIC som motsvarar ett lån enligt avdelning X i budgetförordningen, men som tilldelas direkt av unionen utan vinstsyfte för att täcka kostnaderna för verksamhet som motsvarar en innovationsåtgärd, och som bidragsmottagaren ska betala tillbaka till unionen enligt de villkor som anges i avtalet.
28. *säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter*: säkerhetsskyddsklassificerade EU-uppgifter enligt definitionen i artikel 3 i beslut (EU, Euratom) 2015/444 samt säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter i medlemsstater, säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter i tredjeländer med vilka unionen har ett säkerhetsavtal och säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter i internationella organisationer med vilka unionen har ett säkerhetsavtal.
29. *blandfinansieringsinsats*: en åtgärd som stöds genom unionens budget, inbegripet blandfinansieringsinstrument eller blandfinansieringsplattform enligt definitionen i artikel 2.6 i budgetförordningen, som kombinerar icke-återbetalningspliktiga former av stöd eller finansieringsinstrument från unionens budget med återbetalningspliktiga former av stöd från institutioner för utvecklingsfinansiering eller andra offentliga finansiella institutioner, kommersiella finansinstitut och investerare.
30. *blandfinansiering från Horisont Europa*: finansiellt stöd till ett program som genomför innovations- och marknads lanseringsåtgärder, bestående av en särskild kombination av ett bidrag eller ett återbetalningspliktigt förskott och en investering i eget kapital eller någon annan form av återbetalningspliktigt stöd.
31. *blandfinansiering från EIC*: ett direkt ekonomiskt stöd från EIC till en innovations- och marknads lanseringsåtgärd, bestående av en särskild kombination av ett bidrag eller ett återbetalningspliktigt förskott och en investering i eget kapital och varje annan återbetalningspliktig form av stöd.
32. *forsknings- och innovationsåtgärd*: en åtgärd som huvudsakligen består i verksamhet som syftar till att upprätta ny kunskap eller att undersöka genomförbarheten vad gäller en ny eller förbättrad teknik, produkt, process, tjänst eller lösning. Detta kan omfatta grundforskning och tillämpad forskning, teknikutveckling och teknikintegration, testning, demonstration och validering av småskaliga prototyper i laboratoriemiljö eller simulerad miljö.
33. *innovationsåtgärd*: en åtgärd som främst består av verksamheter i direkt syfte att producera planer och arrangemang eller design för nya, ändrade eller förbättrade produkter, processer eller tjänster, eventuellt inbegripet prototyp-utveckling, testning, demonstration, pilotarbete, storskalig produktutvärdering och marknadsintroduktion.
34. *Europeiska forskningsrådets spetsforskningsåtgärd*: en viktig forskarledd forskningsåtgärd, bland annat Europeiska forskningsrådets koncepttest, under värdskap av en eller flera bidragsmottagare med stöd enbart av Europeiska forskningsrådet (ERC).
35. *utbildnings- och rörlighetsåtgärd*: åtgärd inriktad på förbättring av forskares kompetens, kunskap och karriärutsikter med utgångspunkt i mobilitet mellan länder och, om relevant, mellan sektorer eller discipliner.

36. *medfinansieringsåtgärd avseende program*: åtgärd för att tillhandahålla flerårig medfinansiering till ett program för åtgärder som inrättats eller genomförs av rättsliga enheter som inte är unionsfinansieringsorgan och som förvaltar eller finansierar forsknings- och innovationsprogram. Ett sådant verksamhetsprogram får stödja nätverksbyggande och samordning, forskning, innovation, pilotprojekt, samt innovations- och marknadsansträngningar, utbildnings- och rörlighetsåtgärder, kunskaphöjande åtgärder och kommunikation, spridning och utnyttjande, och erbjuda eventuellt relevant finansiellt stöd såsom bidrag, priser och upphandling, liksom blandfinansiering från Horisont Europa, eller en kombination av dessa. Medfinansieringsåtgärder avseende program kan genomföras direkt av dessa rättsliga enheter eller av tredje parter på deras vägnar.
37. *förkommersiell upphandlingsåtgärd*: en åtgärd vars huvudsakliga syfte är att genomföra förkommersiell upphandling, som utförs av bidragsmottagare som är upphandlande myndigheter eller upphandlande enheter.
38. *åtgärd för offentlig upphandling av innovativa lösningar*: åtgärd vars huvudsakliga syfte är att genomföra gemensam eller samordnad offentlig upphandling av innovativa lösningar som utförs av bidragsmottagare som är upphandlande myndigheter eller upphandlande enheter.
39. *samordnings- och stödåtgärd*: en åtgärd, utom forsknings- och innovationsåtgärder, som bidrar till programmets mål, utom då åtgärden genomförs inom ramen för komponenten *Breddning av deltagandet och spridning av spetskompetens* inom delen *Breddning av deltagandet och förstärkning av det europeiska forskningsområdet* samt ett nedifrån-och-upp-samarbete utan medfinansiering av forskningsverksamhet från unionen som möjliggör samarbete mellan rättsliga enheter från medlemsstaterna och associerade länder för att stärka det europeiska forskningsområdet.
40. *innovationspris*: pris för att stimulera till investeringar i en viss riktning genom att målet anges innan arbetet utförs.
41. *erkännandepreis*: pris som belönar uppnådda resultat och enastående arbete i efterhand.
42. *innovations- och marknadsansträngningsåtgärder*: åtgärder som omfattar en innovationsåtgärd och annan verksamhet som krävs för att lansera en innovation på marknaden, inbegripet expansion av företag genom tillhandahållande av blandfinansiering från Horisont Europa eller blandfinansiering från EIC.
43. *indirekta åtgärder*: forsknings- och innovationsverksamhet som unionen ger finansiellt stöd till och som genomförs av deltagare.
44. *direkta åtgärder*: forsknings- och innovationsverksamhet som genomförs av kommissionen via dess JRC.
45. *upphandling*: upphandling enligt definitionen i artikel 2.49 i budgetförordningen.
46. *anknuten enhet*: en enhet enligt definitionen i artikel 187.1 i budgetförordningen.
47. *innovationsekosystem*: ett ekosystem som på unionsnivå sammanför aktörer eller enheter vars funktionella mål är att möjliggöra teknisk utveckling och innovation; det innefattar förbindelser mellan materiella resurser (t.ex. fonder, utrustning och anläggningar), institutionella enheter (såsom institutioner för högre utbildning och stödtjänster, forsknings- och teknikorganisationer, företag, riskkapitalister och finansiella intermediärer) och nationella, regionala och lokala enheter för beslutsfattande och finansiering.
48. *projektbaserad ersättning*: ersättning som är kopplad till en persons deltagande i projekt, är en del av bidragsmottagarens vanliga ersättningspraxis och betalas ut på ett konsekvent sätt.

Artikel 3

Programmets mål

1. Programmets allmänna mål är att uppnå vetenskapliga, tekniska, ekonomiska och samhälleliga effekter av unionens investeringar i forskning och innovation för att stärka den vetenskapliga och tekniska grunden för unionen och främja unionens konkurrenskraft i alla medlemsstater, inbegripet inom industrin, genomföra unionens strategiska prioriteringar, bidra till att förverkliga unionens mål och strategier, bidra till att hantera globala utmaningar, bl.a. målen för hållbar utveckling genom att följa principerna i Agenda 2030 och Parisavtalet, samt att stärka det europeiska forskningsområdet. Programmet ska därmed maximera unionsmervärdet genom att det inriktas på mål och verksamheter som inte på ett ändamålsenligt sätt kan genomföras av medlemsstaterna på egen hand, utan i samarbete med andra.

2. Programmet har följande specifika mål:
- Att utveckla, främja och sprida vetenskaplig spetskompetens, stödja skapande och spridning av högkvalitativa nya grundläggande och tillämpade kunskaper, kompetenser, tekniker och lösningar, stödja utbildningar och rörlighet för forskare, och att locka begåvningar på alla nivåer och bidra till att unionens kompetensreserv utnyttjas fullt ut i åtgärder som stöds inom ramen för programmet.
 - Att generera kunskap, stärka effekterna av forskning och innovation när det gäller att utveckla, stödja och genomföra unionspolitiken och främja tillgången till och införandet av innovativa lösningar inom den europeiska industrin, särskilt i små och medelstora företag, och i samhället i syfte att lösa globala frågor, inklusive klimatförändringarna och målen för hållbar utveckling.
 - Att främja alla former av innovation, underlätta teknisk utveckling, demonstration och kunskaps- och tekniköverföring och främja lanseringen och utnyttjandet av innovativa lösningar.
 - Att optimera programmets resultat för att stärka och öka det europeiska forskningsområdets genomslag och attraktionskraft, främja spetskompetensbaserat deltagande från alla medlemsstater i programmet, inklusive länder med låga forsknings- och innovationsresultat, och underlätta samarbetsförbindelser inom europeisk forskning och innovation.

Artikel 4

Programstruktur

1. För det särskilda program som avses i artikel 1.2 a och EIT ska programmet vara uppbyggt på följande sätt, vilket bidrar till de allmänna och specifika mål som anges i artikel 3:
- Den första pelaren, *Vetenskaplig spetskompetens*, med följande komponenter:
 - Europeiska forskningsrådet.
 - Marie Skłodowska-Curie-åtgärder (MSCA).
 - Forskningsinfrastrukturer.
 - Den andra pelaren, *Globala utmaningar och europeisk industriell konkurrenskraft*, med följande komponenter, med beaktande av att samhällsvetenskap och humaniora har en viktig roll i alla kluster:
 - Klustret *Hälsa*.
 - Klustret *Kultur, kreativitet och inkluderande samhällen*.
 - Klustret *Civil säkerhet för samhället*.
 - Klustret *Digitala frågor, industri och rymden*.
 - Klustret *Klimat, energi och mobilitet*.
 - Klustret *Livsmedel, bioekonomi, naturresurser, jordbruk och miljö*.
 - JRC:s icke-nukleära direkta åtgärder.
 - Den tredje pelaren, *Innovativa Europa*, med följande komponenter:
 - EIC.
 - Europeiska innovationsekosystem.
 - EIT.
 - Delen *Breddning av deltagandet och förstärkning av det europeiska forskningsområdet*, med följande komponenter:
 - Breddning av deltagandet och spridning av spetskompetens.
 - Reformering och förstärkning av det europeiska forsknings- och innovationssystemet.
2. Huvuddragen för programmets verksamheter anges i bilaga I till denna förordning.

Artikel 5

Försvarsrelaterad forskning och utveckling

Verksamheter som ska genomföras inom ramen för det särskilda program som avses i artikel 1.2 c och som fastställs i förordning (EU) 2021/697 ska uteslutande vara inriktad på försvarsrelaterad forskning och utveckling, där verksamhetens mål och huvuddrag syftar till att främja konkurrenskraften, effektiviteten och innovationsförmågan inom det europeiska försvarets tekniska och industriella bas.

Artikel 6

Strategisk planering och genomförande av, och former för, unionsfinansiering

1. Programmet ska genomföras genom direkt förvaltning eller genom indirekt förvaltning av finansieringsorganen.
2. Finansiering inom ramen för programmet får tillhandahållas genom indirekta åtgärder i alla former som anges i budgetförordningen, bidrag ska emellertid vara den huvudsakliga formen av stöd inom ramen för programmet. Det får också tillhandahålla finansiering genom priser, upphandling och finansieringsinstrument inom ramen för blandfinansieringsinsatser och stöd till eget kapital inom ramen för Accelerator.
3. De regler för deltagande och spridning som fastställs i denna förordning ska tillämpas på indirekta åtgärder.
4. De huvudsakliga typer av åtgärder som ska användas inom ramen för programmet definieras i artikel 2. De former av finansiering som avses i punkt 2 i den här artikeln ska användas på ett flexibelt sätt för alla program mål, och deras användning ska bestämmas dels utifrån behoven, dels de enskilda målens egenskaper.
5. Programmet ska också stödja direkta åtgärder. I de fall där dessa direkta åtgärder bidrar till initiativ som inrättats i enlighet med artikel 185 eller 187 i EUF-fördraget ska det bidraget inte betraktas som en del av det finansiella bidrag som anslagits till dessa initiativ.
6. Genomförandet av det särskilda program som avses i artikel 1.2 a och EIT:s KI-grupper ska understödjas av en transparent och strategisk planering för forsknings- och innovationsverksamhet i enlighet med vad som fastställs i det särskilda program som avses i artikel 1.2 a, särskilt för pelaren *Globala utmaningar och europeisk industriell konkurrenskraft*, samt även omfatta relevant verksamhet inom andra pelare och delen *Breddning av deltagandet och förstärkning av det europeiska forskningsområdet*.

Kommissionen ska säkerställa deltagande från medlemsstaternas sida på ett tidigt stadium och omfattande diskussioner med Europaparlamentet, kompletterat av samråd med berörda parter och allmänheten i stort.

Den strategiska planeringen ska säkerställa överensstämmelse med andra relevanta unionsprogram och samstämmighet med unionens prioriteringar och åtaganden samt öka komplementariteten och synergierna med nationella och regionala finansieringsprogram och prioriteringar för att därigenom stärka det europeiska forskningsområdet. Områden för möjliga uppdrag och möjliga institutionaliserade europeiska partnerskap ska fastställas i bilaga VI.

7. För att små samarbetskonsortier snabbare ska kunna få finansiering kan man vid behov föreslå ett snabbförfarande för forskning och innovation i en del av ansökningsomgångarna för att välja ut forsknings- och innovationsåtgärder eller innovationsåtgärder inom pelaren *Globala utmaningar och europeisk industriell konkurrenskraft* och Pathfindern *Europeiska innovationsrådet*.

En ansökningsomgång enligt detta snabbförfarande ska ha följande kumulativa egenskaper:

- a) Ansökningsomgångar enligt principen *nedifrån och upp*.
- b) Kortare handläggningstid för beviljandet, högst sex månader.
- c) Stöd endast till små samarbetskonsortier med högst sex olika och oberoende kvalificerade rättsliga enheter.

d) Högst 2,5 miljoner EUR i ekonomiskt stöd till varje konsortium.

I arbetsprogrammet ska det anges vilka ansökningsomgångar som genomförts enligt snabbförfarandet.

8. Programmets verksamheter ska i första hand förverkligas genom öppna konkurrensbaserade ansökningsomgångar, även inom uppdrag och europeiska partnerskap.

Artikel 7

Programmets principer

1. Forsknings- och innovationsverksamhet som genomförs inom ramen för det särskilda program som avses i artikel 1.2 a och inom ramen för EIT ska uteslutande vara inriktad på civila tillämpningar. Budgetöverföringar mellan det belopp som anslagits till det särskilda program som avses i artikel 1.2 a och EIT och det belopp som anslagits till det särskilda program som avses i artikel 1.2 c ska inte vara tillåtna och onödig överlappning mellan de två programmen ska undvikas.

2. Programmet ska säkerställa ett multidisciplinärt tillvägagångssätt, och vid behov ska samhällsvetenskap och humaniora integreras i alla kluster och verksamheter som utvecklas inom ramen för programmet, inklusive specifika ansökningsomgångar om ämnen med anknytning till samhällsvetenskap och humaniora.

3. Programmets samverkansdelar ska säkerställa en balans mellan lägre och högre tekniska mognadsgrader och omfattar därmed hela värdekedjan.

4. Programmet ska säkerställa att samarbetet med tredjeländer och internationella organisationer och initiativ främjas och integreras på ett effektivt sätt baserat på ömsesidiga fördelar, unionens intressen, internationella åtaganden och, vid behov, ömsesidighet.

5. Programmet ska bistå de länder som omfattas av breddning av deltagandet för att öka deltagandet och för att främja en bred geografisk täckning inom samverkansprojekt, bland annat genom att sprida vetenskaplig spetskompetens, gynna nya samarbetsförbindelser, stimulera kompetensrörlighet och tillämpa artiklarna 24.2 och 50.5. Medlemsstaterna ska för detta ändamål vidta proportionella åtgärder, bland annat genom attraktiva löner för forskare, med stöd av unionsfinansiering samt nationell och regional finansiering. Särskild uppmärksamhet bör, beroende på situationen inom det berörda forsknings- och innovationsområdet, ägnas åt den geografiska balansen inom utvärderingspaneler och organ såsom styrelser och expertgrupper utan att spetskompetenskriterierna äventyras.

6. Programmet ska säkerställa ett verkningsfullt främjande av lika möjligheter för alla och genomförande av jämställdhetsintegrering samt integreringen av jämställdhetsaspekten i forskningens och innovationens innehåll. Det ska sträva efter att åtgärda orsakerna till ojämn könsfördelning. Särskild uppmärksamhet ska ägnas åt att i möjligaste mån säkerställa jämn könsfördelning inom utvärderingspaneler och andra relevanta rådgivande organ såsom styrelser och expertgrupper.

7. Programmet ska genomföras i synergi med andra unionsprogram samtidigt som man eftersträvar största möjliga administrativa förenkling. En icke uttömmande förteckning över synergier med andra unionsprogram återfinns i bilaga IV.

8. Programmet ska bidra till att öka de offentliga och privata investeringarna i forskning och innovation i medlemsstaterna och därmed bidra till att sammanlagt minst 3 % av unionens BNP investeras i forskning och utveckling.

9. När kommissionen genomför programmet ska den fortlöpande ha som mål att förenkla administrationen och minska bördan för sökandena och bidragsmottagarna.

10. Som en del av unionens allmänna mål att integrera klimatåtgärder i unionens sektorspolitik och unionens fonder ska åtgärderna inom ramen för detta program i förekommande fall bidra med minst 35 % av utgifterna till klimatmålen. Klimatfrågor ska på lämpligt sätt integreras i forsknings- och innovationsinnehållet.

11. Programmet ska främja gemensamt skapande och gemensam utformning genom medborgarnas och det civila samhällets engagemang.

12. Programmet ska säkerställa öppenhet och redovisningsskyldighet när det gäller den offentliga finansieringen av forsknings- och innovationsprojekt och därmed slå vakt om allmänintresset.

13. Kommissionen eller det berörda finansieringsorganet ska säkerställa att alla potentiella deltagare får tillräcklig vägledning och information när ansökningsomgångarna offentliggörs, i synnerhet om den tillämpliga mallen för bidragsavtal.

Artikel 8

Uppdrag

1. Uppdrag ska planeras inom pelaren *Globala utmaningar och europeisk industriell konkurrenskraft* men kan också dra nytta av åtgärder som genomförs inom andra delar av programmet samt kompletterande åtgärder som genomförs inom ramen för andra unionsprogram. Uppdragen ska möjliggöra konkurrerande lösningar och leda till alleuropeiskt mervärde och alleuropeiska effekter.

2. Uppdragen ska definieras och genomföras i enlighet med denna förordning och det särskilda programmet och säkerställa ett aktivt deltagande av medlemsstaterna på ett tidigt stadium samt omfattande diskussioner med Europaparlamentet. Uppdragen och deras syften, budget, mål, omfattning, indikatorer och delmål ska fastställas i de strategiska forsknings- och innovationsplanerna eller arbetsprogrammen, beroende på vad som är lämpligt. Utvärdering av förslag inom ramen för uppdragen ska genomföras i enlighet med artikel 29.

3. Under de första tre åren av programmet ska högst 10 % av den andra pelarens årsbudget programplaneras genom särskilda ansökningsomgångar för uppdragens genomförande. För programmets återstående år får denna procentandel ökas, efter en positiv bedömning av uppdragets urvals- och förvaltningsprocess. Kommissionen ska tillkännage vilken sammanlagd budgetandel inom varje arbetsprogram som ägnas åt uppdrag.

4. Uppdragen ska

- a) med målen för hållbar utveckling som underlag för deras utformning och genomförande, ha ett tydligt forsknings- och innovationsinnehåll och unionsmervärde och bidra till att unionens prioriteringar och åtaganden och de mål för programmet som avses i artikel 3 uppnås,
- b) täcka områden av gemensam europeisk relevans, vara inkluderande, uppmuntra till ett brett engagemang och aktivt deltagande av olika typer av berörda aktörer från den offentliga och den privata sektorn, inklusive allmänheten och slutanvändarna, samt ge forsknings- och innovationsresultat som kan gynna alla medlemsstater,
- c) vara djärva och inspirerande och således ha stor vetenskaplig, teknisk, samhällelig, ekonomisk, miljömässig eller politisk relevans och effekt,
- d) ange en tydlig riktning och tydliga mål och vara riktade, mätbara, begränsade i tiden och ha ett tydligt budgetanslag,
- e) väljas ut på ett transparent sätt och vara inriktade på ambitiösa, spetskompetensbaserade och effekt drivna men realistiska mål och forsknings-, utvecklings- och innovationsverksamheter,
- f) ha så stor täckning och omfattning som behövs och, genom ytterligare offentliga och privata medel, mobilisera de resurser och skapa de hävstångseffekter som krävs för att de ska ge resultat,
- g) stimulera till verksamhet inom alla discipliner (inbegripet samhällsvetenskap och humaniora) och omfatta verksamhet från ett brett spektrum av tekniska mognadsgrader, inbegripet lägre teknisk mognadsgrad,
- h) vara öppna för olika strategier och lösningar enligt principen *nedifrån och upp*, som tar hänsyn till behoven och fördelarna för människor och samhället och ta fasta på vikten av olika bidrag för att de ska fullgöras.
- i) på ett transparent sätt dra nytta av synergier med andra unionsprogram samt med nationella och, i förekommande fall, regionala innovationsekosystem.

5. Kommissionen ska övervaka och utvärdera varje uppdrag i enlighet med artiklarna 50 och 52 och bilaga V, inklusive framstegen mot målen på kort, medellång och lång sikt, som omfattar genomförande, övervakning och utfasning av uppdragen. En bedömning av de första uppdragen inom ramen för programmet ska göras senast 2023 och innan något beslut fattas om att inrätta nya uppdrag eller att fortsätta med, och avsluta eller rikta om pågående uppdrag. Bedömningens resultat ska offentliggöras och omfatta, men inte vara begränsat till, en analys av urvalsförfarande och styrning, budget, inriktning och framsteg hittills.

Artikel 9

Europeiska innovationsrådet

1. Kommissionen ska inrätta EIC som en centralt förvaltd gemensam kontaktpunkt för att genomföra åtgärder inom ramen för den tredje pelaren *Innovativa Europa* som rör EIC. EIC ska i huvudsak fokusera på banbrytande och omvälvande innovation, med särskild inriktning på marknadsskapande innovation, samtidigt som man stöder all slags, även inkrementell, innovation.

EIC ska verka i enlighet med följande principer:

- a) Tydligt unionsmervärde.
- b) Oberoende.
- c) Risktagningsförmåga.
- d) Effektivitet.
- e) Ändamålsenlighet.
- f) Öppenhet.
- g) Ansvarighet.

2. EIC ska vara öppet för alla slags innovatörer, inbegripet privatpersoner, universitet, forskningsorganisationer och företag (små och medelstora företag, inklusive uppstarts företag och, i undantagsfall, små midcap-bolag) samt enskilda bidragsmottagare och multidisciplinära konsortier. Minst 70 % av EIC:s budget ska avsättas till små och medelstora företag, inklusive uppstarts företag.

3. EIC:s styrelse och ledningsfunktioner beskrivs i beslut (EU) 2021/764.

Artikel 10

Europeiska partnerskap

1. Delar av programmet kan komma att genomföras med hjälp av europeiska partnerskap. Unionens deltagande i europeiska partnerskap ska ske i någon av följande former:

- a) Deltagande i europeiska partnerskap som inrättats på grundval av samförståndsavtal eller kontraktsmässiga arrangemang mellan kommissionen och de partner som avses i artikel 2.3 med angivande av målen för det europeiska partnerskapet, tillhörande åtaganden från kommissionen och de övriga parterna beträffande deras ekonomiska bidrag och/eller bidrag in natura, nyckelprestations- och effektindikatorer, resultat som ska levereras och rapporteringsförfaranden. De inkluderar identifiering av kompletterande forsknings- och innovationsverksamhet som genomförs av parterna och av programmet (samprogrammerade europeiska partnerskap).
- b) Deltagande i och finansiella bidrag till ett program för forsknings- och innovationsverksamhet med angivande av målen, nyckelprestations- och effektindikatorer samt resultat som ska levereras grundat på parternas åtaganden beträffande deras ekonomiska bidrag och/eller bidrag in natura samt integrering av deras berörda verksamheter genom en medfinansieringsåtgärd inom programmet (samfinansierade europeiska partnerskap).
- c) Deltagande i och finansiella bidrag till forsknings- och innovationsprogram som genomförs av flera medlemsstater i enlighet med artikel 185 i EUF-fördraget, eller av organ som inrättats enligt artikel 187 i EUF-fördraget, t.ex. gemensamma företag, eller av EIT:s KI-grupper i enlighet med EIT-förordningen (institutionaliserade europeiska partnerskap).

Institutionaliserade europeiska partnerskap ska genomföras endast om andra delar av programmet, inklusive andra former av europeiska partnerskap, inte skulle uppfylla målen eller inte skulle generera de nödvändiga förväntade effekterna, och om det kan motiveras i ett långsiktigt perspektiv och med hög grad av integration. Europeiska partnerskap i enlighet med artikel 185 eller artikel 187 i EUF-fördraget ska genomföra en central förvaltning av alla finansiella bidrag, utom i vederbörligen motiverade fall. Vid central förvaltning av alla finansiella bidrag fastställs en deltagande stats bidrag på projektnivå på grundval av hur mycket finansiering som begärts i ansökningar från rättsliga enheter som är etablerade i den deltagande staten, såvida inte alla deltagande stater kommit överens om något annat.

Reglerna för institutionaliserade europeiska partnerskap ska bland annat ange mål, nyckelprestations- och effektindikatorer, och resultat som ska levereras, och tillhörande åtaganden för finansiella bidrag och/eller bidrag in natura från partnererna.

2. Europeiska partnerskap ska
 - a) inrättas endast för att hantera europeiska eller globala utmaningar när målen för programmet skulle uppnås på ett mer effektivt sätt genom ett europeiskt partnerskap än av unionen ensam och jämfört med andra former av stöd inom ramen för programmet. En lämplig andel av budgeten för programmet ska tilldelas de åtgärder inom programmet som genomförs genom europeiskt partnerskap. Den största delen av budgeten i den andra pelaren ska avsättas för åtgärder utanför europeiska partnerskap,
 - b) efterleva principerna om europeiskt mervärde, öppenhet och insyn, genomslag inom och för Europa, starka hävstångseffekter i tillräcklig omfattning, långsiktigt engagemang från alla berörda parter, flexibilitet vid genomförande, samstämmighet, samordning och komplementaritet med unionens initiativ och lokala, regionala, nationella och, där det är relevant, internationella initiativ eller andra europeiska partnerskap och uppdrag,
 - c) ha en tydlig livscykelbaserad strategi, vara tidsbegränsade och inbegripa villkor för utfasning av finansieringen från programmet.
3. Europeiska partnerskap enligt punkt 1 a och b i denna artikel ska anges i de strategiska forsknings- och innovationsplanerna innan de genomförs i arbetsprogrammen.
4. Bestämmelser och kriterier för urval, genomförande, övervakning, utvärdering och utfasning av europeiska partnerskap anges i bilaga III.

Artikel 11

Översyn av uppdrag och partnerskapsområden

Senast den 31 december 2023 ska kommissionen se över bilaga VI till denna förordning som en del av den övergripande övervakningen av programmet, inbegripet uppdrag och institutionaliserade europeiska partnerskap som inrättats enligt artikel 185 eller 187 i EUF-fördraget, och lägga fram en rapport om de huvudsakliga resultaten för Europaparlamentet och rådet.

Artikel 12

Budget

1. Finansieringsramen för genomförandet av programmet för perioden 1 januari 2021–31 december 2027 ska vara 86 123 000 000 EUR i löpande priser för det särskilda program som avses i artikel 1.2 a och för EIT och 7 953 000 000 EUR i löpande priser för det särskilda program som avses i artikel 1.2 c.
2. Den vägledande fördelningen av det belopp som avses i punkt 1, för det särskilda program som avses i artikel 1.2 a och för EIT, ska vara följande:
 - a) 23 546 000 000 EUR för första pelaren, *Vetenskaplig spetskompetens*, för perioden 2021–2027, varav
 - i) 15 027 000 000 EUR för Europeiska forskningsrådet,
 - ii) 6 333 000 000 EUR för Marie Skłodowska-Curie-åtgärder,
 - iii) 2 186 000 000 EUR för forskningsinfrastrukturer.
 - b) 47 428 000 000 EUR för andra pelaren, *Globala utmaningar och europeisk industriell konkurrenskraft*, för perioden 2021–2027, varav
 - i) 6 893 000 000 EUR för klustret *Hälsa*,
 - ii) 1 386 000 000 EUR för klustret *Kultur, kreativitet och inkluderande samhällen*,
 - iii) 1 303 000 000 EUR för klustret *Civil säkerhet för samhället*,

- iv) 13 462 000 000 EUR för klustret *Digitala frågor, industri och rymden*,
 - v) 13 462 000 000 EUR för klustret *Klimat, energi och mobilitet*,
 - vi) 8 952 000 000 EUR för klustret *Livsmedel, bioekonomi, naturresurser, jordbruk och miljö*,
 - vii) 1 970 000 000 EUR för JRC:s icke-nukleära direkta åtgärder.
- c) 11 937 000 000 EUR för tredje pelaren, *Innovativa Europa*, för perioden 2021–2027, varav
- i) 8 752 000 000 EUR för EIC,
 - ii) 459 000 000 EUR för europeiska innovationsekosystem,
 - iii) 2 726 000 000 EUR för EIT.
- d) 3 212 000 000 EUR för delen *Breddning av deltagandet och förstärkning av det europeiska forskningsområdet* för perioden 2021–2027, varav
- i) 2 842 000 000 EUR för *Breddning av deltagandet och spridning av spetskompetens*,
 - ii) 370 000 000 EUR för *Reformering och förstärkning av det europeiska forsknings- och innovationssystemet*.

3. Till följd av den programspecifika justering som föreskrivs i artikel 5 i förordning (EU, Euratom) 2020/2093 ska det belopp som avses i punkt 1 för det särskilda program som avses i artikel 1.2 a i den här förordningen och för EIT höjas med ett extra anslag på 3 000 000 000 EUR i fasta priser 2018 enligt bilaga II till förordning (EU, Euratom) 2020/2093.

4. Den vägledande fördelningen av det belopp som avses i punkt 3 ska vara följande:

- a) 1 286 000 000 EUR i fasta priser 2018 för första pelaren, *Vetenskaplig spetskompetens*, varav
- i) 857 000 000 EUR i fasta priser 2018 för Europeiska forskningsrådet,
 - ii) 236 000 000 EUR i fasta priser 2018 för Marie Skłodowska-Curie-åtgärder.
 - iii) 193 000 000 EUR i fasta priser 2018 för forskningsinfrastrukturer.
- b) 1 286 000 000 EUR i fasta priser 2018 för andra pelaren *Globala utmaningar och europeisk industriell konkurrenskraft*, varav
- i) 686 000 000 EUR i fasta priser 2018 för klustret *Kultur, kreativitet och inkluderande samhällen*,
 - ii) 257 000 000 EUR i fasta priser 2018 för klustret *Civil säkerhet för samhället*,
 - iii) 171 000 000 EUR i fasta priser 2018 för klustret *Digitala frågor, industri och rymden*,
 - iv) 171 000 000 EUR i fasta priser 2018 för klustret *Klimat, energi och mobilitet*,
- c) 270 000 000 EUR i fasta priser 2018 för tredje pelaren, *Innovativa Europa*, varav
- i) 60 000 000 EUR i fasta priser 2018 för europeiska innovationsekosystem,
 - ii) 210 000 000 EUR i fasta priser 2018 för EIT,
- d) 159 000 000 EUR i fasta priser 2018 för delen *Breddning av deltagandet och förstärkning av det europeiska forskningsområdet*, varav
- i) 99 000 000 EUR i fasta priser 2018 för *Breddning av deltagandet och spridning av spetskompetens*,
 - ii) 60 000 000 EUR i fasta priser 2018 för *Reformering och förstärkning av det europeiska forsknings- och innovationssystemet*.

5. För att kunna reagera på oförutsedda situationer eller ny utveckling och nya behov får kommissionen, inom ramen för det årliga budgetförfarandet, avvika från de belopp som anges i punkt 2 upp till maximalt 10 %. Inga sådana avvikelser ska tillåtas för de belopp som anges i punkt 2 b vii eller det totala belopp som anges för delen *Breddning av deltagandet och förstärkning av det europeiska forskningsområdet* i punkt 2.

6. Det belopp som avses i punkterna 1 och 3 i denna artikel för det särskilda program som avses i artikel 1.2 a och EIT får även täcka utgifter för förberedelser, övervakning, kontroll, revision, utvärdering och andra verksamheter som krävs för förvaltning och genomförande av programmet, inbegripet alla administrationskostnader, samt bedömning av programmets måluppfyllelse. Administrationskostnaderna för indirekta åtgärder får inte överstiga 5 % av det totala beloppet för indirekta åtgärder i det särskilda program som avses i artikel 1.2 a och EIT. Dessutom får det belopp som avses i punkterna 1 och 3 i den här artikeln för det särskilda program som avses i artikel 1.2 a och EIT också täcka

- a) utgifter för studier, expertmöten, informations- och kommunikationsåtgärder, i den mån de har anknytning till programmets mål,
- b) utgifter i samband med it-nätverk som fokuserar på bearbetning och utbyte av information, däribland gemensamma it-verktyg och annat tekniskt och administrativt stöd som behövs i samband med förvaltningen av programmet.

7. Om det är nödvändigt för förvaltning av åtgärder som inte slutförts den 31 december 2027 får anslag föras in i unionens budget efter 2027 för att täcka utgifter enligt punkt 6.

8. Om den åtgärd som ett budgetmässigt åtagande ska täcka sträcker sig över mer än ett budgetår får åtagandet delas upp i flera årliga betalningar.

9. I enlighet med artikel 193.2 a andra stycket i budgetförordningen får verksamheter som stöds inom ramen för denna förordning och de underliggande kostnaderna, i vederbörligen motiverade fall som anges i finansieringsbeslutet och för en begränsad period, betraktas som bidragsberättigande från och med den 1 januari 2021 även om de genomfördes eller ådrogs innan bidragsansökan inlämnades.

Artikel 13

Resurser från Europeiska unionens återhämtningsinstrument

1. Om inte annat följer av artikel 3.3, 3.4, 3.7 och 3.9 i förordning (EU) 2020/2094 ska de åtgärder som avses i artikel 1.2 i den förordningen genomföras inom ramen för programmet genom de belopp som anges i artikel 2.2 a iv i den förordningen.

2. De belopp som avses i artikel 2.2 a iv i förordning (EU) 2020/2094 ska utgöra externa inkomster avsatta för särskilda ändamål i enlighet med artikel 3.1 i den förordningen. Dessa ytterligare belopp ska uteslutande anslås till åtgärder för forskning och innovation med inriktning på att hantera covid-19-krisens konsekvenser, särskilt dess ekonomiska, sociala och samhälleliga effekter. Prioritet ska ges åt innovativa små och medelstora företag och särskild uppmärksamhet ska ägnas åt deras integrering i samverkansprojekt inom ramen för pelare II.

3. Den vägledande fördelningen av de belopp som avses i artikel 2.2 a iv i förordning (EU) 2020/2094 ska vara följande:

- a) 25 % för klustret *Hälsa*,
- b) 25 % för klustret *Digitala frågor, industri och rymden*,
- c) 25 % för klustret *Klimat, energi och mobilitet*,
- d) 25 % för EIC.

Artikel 14

Öppen vetenskap

1. Programmet ska uppmuntra till öppen vetenskap som ett synsätt på den vetenskapliga processen som grundas på samarbete och kunskapsspridning, i enlighet med särskild följande element som ska säkerställas i enlighet med artikel 39.3 i denna förordning:

- a) Öppen åtkomst till vetenskapliga publikationer som härrör från forskning som finansieras inom ramen för programmet.

- b) Öppen åtkomst till forskningsdata, inbegripet de bakomliggande vetenskapliga publikationerna i enlighet med principen *så fri som möjligt och så begränsad som nödvändigt*.
2. Principen om ömsesidighet inom öppen vetenskap ska främjas och uppmuntras i alla associerings- och samarbetsavtal med tredjeländer, inbegripet avtal som undertecknas av finansieringsorgan som ansvarar för programmets indirekta förvaltning.
3. Ansvarsfull hantering av forskningsdata ska säkerställas i linje med principerna om *sökbarhet, tillgänglighet, kompatibilitet och återanvändbarhet (Fairprinciperna)*. Uppmärksamhet ska också ägnas det långsiktiga bevarandet av uppgifter.
4. Andra metoder för öppen vetenskap ska främjas och uppmuntras, också till nytta för små och medelstora företag.

Artikel 15

Alternativ, kombinerad och kumulativ finansiering och överföring av medel

1. Programmet ska genomföras i synergi med andra unionsprogram i enlighet med principen i artikel 7.7.
2. Spetskompetensstämpeln ska tilldelas inom ansökningsomgångar som anges i arbetsprogrammet. I enlighet med de relevanta bestämmelserna i förordningen om gemensamma bestämmelser för 2021–2027 och de relevanta bestämmelserna i förordningen om strategiska planer inom den gemensamma jordbrukspolitiken får Eruf, ESF+ eller Ejflu stödja:
- a) medfinansierade åtgärder som valts ut inom ramen för programmet, och
- b) åtgärder som certifierats med en spetskompetensstämpel förutsatt att de uppfyller samtliga följande villkor:
- i) De har bedömts i en ansökningsomgång inom ramen för programmet.
- ii) De uppfyller minimikvalitetskraven i den ansökningsomgången.
- iii) De har inte finansierats inom ramen för den ansökningsomgången enbart på grund av budgetbegränsningar.
3. Finansiella bidrag inom ramen för program som medfinansieras av Eruf, ESF+, EHFF och Ejflu får betraktas som ett bidrag från den deltagande medlemsstaten till europeiska partnerskap i enlighet med artikel 10.1 b och c i denna förordning, förutsatt att de relevanta bestämmelserna i förordningen om gemensamma bestämmelser för 2021–2027 och de fondspecifika förordningarna följs.
4. En åtgärd som har fått bidrag från något annat unionsprogram får också erhålla bidrag genom programmet, förutsatt att bidragen inte täcker samma kostnader. Reglerna för det relevanta unionsprogrammet ska tillämpas för det motsvarande bidraget till åtgärden. Den kumulativa finansieringen får inte överstiga de totala stödberättigande kostnaderna för åtgärden. Stödet från de olika unionsprogrammen får beräknas proportionellt i enlighet med de dokument som anger villkoren för stödet.
5. Medel som tilldelats medlemsstaterna inom ramen för delad förvaltning får, på den berörda medlemsstatens begäran, överföras till programmet med förbehåll för de villkor som fastställs i de relevanta bestämmelserna i förordningen om gemensamma bestämmelser för 2021–2027. Kommissionen ska förvalta dessa resurser direkt i enlighet med artikel 62.1 första stycket a i budgetförordningen eller indirekt i enlighet med led c i det stycket. Dessa resurser ska användas till förmån för den berörda medlemsstaten.
6. Om kommissionen inte har ingått något rättsliga åtagande inom ramen för direkt eller indirekt förvaltning av resurser som överförs i enlighet med punkt 5 får de motsvarande outnyttjade resurserna föras tillbaka till ett eller flera ursprungsprogram, på medlemsstatens begäran, i enlighet med de relevanta bestämmelserna i förordningen om gemensamma bestämmelser för 2021–2027.

Artikel 16

Tredjeländer som är associerade till programmet

1. Programmet ska vara öppet för associering för följande tredjeländer (associerade länder):
 - a) Medlemmar av Europeiska frihandelssammanslutningen som är medlemmar i EES, i enlighet med villkoren i avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet.
 - b) Anslutande länder, kandidatländer och potentiella kandidater, i enlighet med de allmänna principer och villkor för dessa länders deltagande i unionsprogram som fastställs i ramavtal och associeringsrådsbeslut för respektive land eller liknande avtal, och i enlighet med de särskilda villkor som föreskrivs i avtal mellan unionen och dessa länder.
 - c) Länder som omfattas av den europeiska grannskapspolitiken, i enlighet med de allmänna principer och allmänna villkor för dessa länders deltagande i unionsprogram som fastställs i ramavtal och associeringsrådsbeslut för respektive land eller liknande avtal, och i enlighet med de särskilda villkor som föreskrivs i avtal mellan unionen och dessa länder.
 - d) Tredjeländer och territorier som uppfyller samtliga följande kriterier:
 - i) God kapacitet inom vetenskap, teknik och innovation.
 - ii) Engagemang för en regelbaserad öppen marknadsekonomi med rättvis och skäligen hantering av immaterialrättigheter, respekt för de mänskliga rättigheterna och underbyggd av demokratiska institutioner.
 - iii) Aktivt främjande av strategier för att förbättra medborgarnas ekonomiska och sociala välfärd.
2. Associeringen till programmet ska för vart och ett av de tredjeländer som avses i punkt 1 d ske i enlighet med villkoren i ett avtal som omfattar tredjelandets deltagande i något unionsprogram, under förutsättning att avtalet
 - a) säkerställer en rättvis balans vad gäller bidrag från och förmåner till det tredjeland som deltar i unionsprogrammen,
 - b) föreskriver villkoren för deltagande i unionsprogrammen, inbegripet beräkningen av finansiella bidrag till enskilda program, och deras administrativa kostnader,
 - c) inte ger tredjelandet beslutsbefogenhet i fråga om unionsprogrammet,
 - d) garanterar unionens rätt att säkerställa en sund ekonomisk förvaltning och att skydda unionens ekonomiska intressen.De bidrag som avses i första stycket b i denna punkt ska utgöra inkomster avsatta för särskilda ändamål i enlighet med artikel 21.5 i budgetförordningen.
3. Omfattningen av varje enskilt tredjelandets associering till programmet ska fastställas med hänsyn till en analys av fördelarna för unionen och målet att driva på den ekonomiska tillväxten i unionen genom innovation. Därför kan delar av programmet uteslutas från ett associeringsavtal för ett visst land, med undantag för EES-länder, anslutningsländer, kandidatländer och potentiella kandidater.
4. Associeringsavtalet ska så långt det är möjligt möjliggöra ömsesidigt deltagande för rättsliga enheter som är etablerade i unionen i motsvarande program i associerade länder i enlighet med de villkor som fastställs i dessa program.
5. De villkoren som fastställer det finansiella bidragets omfattning ska säkerställa en regelbunden automatisk korrigerande av eventuella betydande obalanser jämfört med det belopp som enheter som är etablerade i det associerade landet erhåller genom deltagande i programmet, med beaktande av kostnaderna för programmets förvaltning, utförande och drift. Vid tilldelningen av de finansiella bidragen ska hänsyn tas till i vilken grad de rättsliga enheterna från de associerade länderna deltar i programmets olika delar.

AVDELNING II

REGLER FÖR DELTAGANDE OCH SPRIDNING

KAPITEL I

Allmänna bestämmelser

Artikel 17

Finansieringsorgan och JRC:s direkta åtgärder

1. Reglerna i denna avdelning tillämpas inte på de direkta åtgärder som vidtas av JRC.
2. I vederbörligen motiverade fall får finansieringsorgan avvika från de regler som fastställs i denna avdelning, utom från artiklarna 18, 19 och 20, om
 - a) denna avvikelse är tillåten enligt den grundläggande akten om inrättande av finansieringsorganet eller om delegering av budgetgenomförandeuppgifter till detta, eller
 - b) för finansieringsorgan i enlighet med artikel 62.1 c ii, iii eller v i budgetförordningen, om det föreskrivs i bidragsavtalet och deras särskilda operativa behov eller åtgärdens natur så kräver.

Artikel 18

Stödberättigande åtgärder och etiska principer

1. Utan att det påverkar tillämpningen av punkt 2 i denna artikel ska endast åtgärder för genomförande av de mål som avses i artikel 3 berättiga till finansiering.

Följande forskningsområden får inte finansieras:

- a) Verksamhet som syftar till mänsklig kloning för reproduktionsändamål.
- b) Verksamhet som syftar till förändring av människors arvs massa och som kan leda till att sådana förändringar blir ärftliga ⁽²⁸⁾.
- c) Verksamhet som syftar till att skapa mänskliga embryon enbart för forskningsändamål eller för att erhålla stamceller, inbegripet genom somatisk cellkärnöverföring.

2. Forskning på mänskliga stamceller, både adulta och embryonala, får finansieras, beroende både på innehållet i forskningsförslaget och på regelverket i de berörda medlemsstaterna. Ingen finansiering får beviljas, varken i eller utanför unionen, för forskningsverksamhet som är förbjuden i samtliga medlemsstater. Ingen finansiering ska tillhandahållas i en medlemsstat för forskningsverksamhet som är förbjuden i den medlemsstaten.

Artikel 19

Etik

1. Åtgärder som utförs inom ramen för programmet ska följa etiska principer och relevant unionsrätt, nationell och internationell rätt, inbegripet stadgan och den europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna, med tilläggsprotokoll.

Särskild uppmärksamhet ska ägnas proportionalitetsprincipen, rätten till integritet, rätten till skydd av personuppgifter, rätten till fysisk och mental integritet för personer, rätten till icke-diskriminering samt behovet att säkerställa skydd av miljön och höga skyddsnivåer för människors hälsa.

⁽²⁸⁾ Forskning om cancerbehandling av gonader kan finansieras.

2. Rättsliga enheter som deltar i en åtgärd ska tillhandahålla följande:
 - a) En etisk självbedömning som anger och preciserar alla förutsebara etiska frågor som rör målet, genomförandet och de sannolika effekterna av de verksamheter som ska finansieras, inklusive en bekräftelse av förenligheten med punkt 1, samt en beskrivning av hur den kommer att säkerställas.
 - b) En bekräftelse av att verksamheterna kommer att följa den europeiska uppförandekoden för forskningsintegritet som publicerats av *All European Academies* (ALLEA) och att inga verksamheter som utesluts från finansiering kommer att genomföras.
 - c) För verksamheter som bedrivs utanför unionen: en bekräftelse på att samma verksamheter skulle ha varit tillåtna i en medlemsstat.
 - d) För verksamheter där mänskliga embryonala stamceller används: uppgifter om de åtgärder för tillståndsgivning och kontroll som ska vidtas av de behöriga myndigheterna i de berörda medlemsstaterna och uppgifter om de etiska godkännanden som ska erhållas innan de berörda verksamheterna inleds.
3. Förslagen ska systematiskt granskas i syfte att identifiera åtgärder som väcker komplexa eller allvarliga etiska frågor och underställa dem en etisk bedömning. Den etiska bedömningen ska utföras av kommissionen såvida den inte har delegerats till finansieringsorganet. Alla åtgärder som inbegriper användning av mänskliga embryonala stamceller eller mänskliga embryon ska vara föremål för en etisk bedömning. Etiska granskningar och bedömningar ska genomföras med stöd av etikexperter. Kommissionen och finansieringsorganen ska säkerställa att de etiska förfarandena är transparenta utan att konfidentialiteten i fråga om förfarandenas innehåll påverkas.
4. Rättsliga enheter som deltar i en åtgärd måste införskaffa alla godkännanden eller andra obligatoriska handlingar från relevanta nationella eller lokala etikkommittéer eller andra organ, t.ex. dataskyddsmyndigheter, innan den berörda verksamheten inleds. Dokumenten ska arkiveras och tillhandahållas kommissionen eller det relevanta finansieringsorganet på begäran.
5. Om så är lämpligt ska etiska kontroller utföras av kommissionen eller det relevanta finansieringsorganet. För allvarliga eller komplexa etiska frågor ska kontrollerna utföras av kommissionen såvida inte kommissionen delegerar denna uppgift till finansieringsorganet.

Etiska kontroller ska genomföras med stöd av etikexperter.

6. Åtgärder som inte uppfyller de etiska kraven i punkterna 1–4 och därför inte är etiskt godtagbara ska få avslag eller avslutas när det har fastställts att de inte är etiskt godtagbara.

Artikel 20

Säkerhet

1. Åtgärder som genomförs inom ramen för programmet ska vara förenliga med gällande säkerhetsbestämmelser, i synnerhet bestämmelserna om skydd av säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter mot otillåtet röjande, inbegripet överensstämmelse med relevant unionsrätt och nationell rätt. Vid forskning som bedrivs utanför unionen som använder sig av eller genererar säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter måste även, utöver iakttagandet av dessa krav, ett säkerhetsavtal ingås mellan unionen och det tredjeland där forskningen ska bedrivas.
2. Om så är lämpligt ska förslag innehålla en självbedömning avseende säkerhet som anger eventuella säkerhetsproblem och beskriver hur dessa kommer att hanteras, så att relevant unionsrätt och nationell rätt följs.
3. Kommissionen eller det relevanta finansieringsorganet ska vid behov säkerhetsgranska förslag som väcker säkerhetsfrågor.
4. I tillämpliga fall ska de åtgärder som utförs inom ramen för programmet vara förenliga med beslut (EU, Euratom) 2015/444 och dess tillämpningsföreskrifter.

5. Rättsliga enheter som deltar i en åtgärd ska säkerställa skydd mot obehörigt röjande av säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter som används eller genereras genom åtgärden. De ska, innan de berörda verksamheterna inleds, tillhandahålla intyg på säkerhetsgodkännande för personer eller för anläggningen som utfärdats av berörda nationella säkerhetsmyndigheter.
6. Om oberoende externa experter måste hantera säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter ska en lämplig säkerhetsprövning krävas innan experterna utnämns.
7. Kommissionen eller det relevanta finansieringsorganet får vid behov utföra säkerhetskontroller.
8. Åtgärder som inte följer säkerhetsbestämmelserna enligt denna artikel kan få avslag eller avslutas när som helst.

KAPITEL II

Bidrag

Artikel 21

Bidrag

Bidrag inom ramen för programmet ska tilldelas och förvaltas i enlighet med avdelning VIII i budgetförordningen, om inget annat anges i detta kapitel.

Artikel 22

Rättsliga enheter som är berättigade att delta

1. Rättsliga enheter, oberoende av etableringsort, inklusive rättsliga enheter från icke-associerade tredjeländer, och internationella organisationer får delta i åtgärder inom ramen för programmet under förutsättning att villkoren i denna förordning har uppfyllts, liksom eventuella villkor som fastställs i arbetsprogrammet eller ansökningsomgången.
2. Utom i vederbörligen motiverade fall när annat anges i arbetsprogrammet ska rättsliga enheter som utgör ett konsortium vara berättigade att delta i verksamheter inom ramen för programmet förutsatt att konsortiet inkluderar
 - a) minst en oberoende rättslig enhet som är etablerad i en medlemsstat, och
 - b) minst två oberoende rättsliga enheter som var och en är etablerad i en annan medlemsstat eller i associerade länder.
3. Europeiska forskningsrådets åtgärder för spetsforskning, EIC:s åtgärder, åtgärder för utbildning och rörlighet samt medfinansieringsåtgärder för program får genomföras av en eller flera rättsliga enheter, förutsatt att en av dessa rättsliga enheter är etablerad i en medlemsstat eller i ett associerat land på grundval av ett avtal som ingåtts i enlighet med artikel 16.
4. Samordnings- och stödåtgärder kan genomföras av en eller flera rättsliga enheter, och dessa får vara etablerade i en medlemsstat, ett associerat land eller, i undantagsfall, ett annat tredjeland.
5. När det gäller åtgärder med anknytning till unionens strategiska tillgångar, intressen, oberoende eller säkerhet får arbetsprogrammet föreskriva att deltagandet kan begränsas till rättsliga enheter som är etablerade i endast medlemsstaterna, eller till rättsliga enheter som är etablerade i särskilt angivna associerade länder eller tredjeländer utöver medlemsstaterna. En begränsning av deltagandet för rättsliga enheter etablerade i associerade länder som är medlemmar i EES ska ske i enlighet med villkoren i avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet. Av vederbörligen motiverade och exceptionella skäl, för att garantera skyddet av unionens och dess medlemsstaters strategiska intressen, får arbetsprogrammet också utesluta rättsliga enheter som är etablerade i unionen eller i associerade länder och som direkt eller indirekt kontrolleras av icke-associerade tredjeländer eller av rättsliga enheter i icke-associerade tredjeländer från deltagande i enskilda ansökningsomgångar eller göra deras deltagande avhängigt av villkor som fastställs i arbetsprogrammet.

6. Om det är lämpligt och vederbörligen motiverat får arbetsprogrammet föreskriva kriterier för stödberättigande utöver dem som anges i punkterna 2–5 för att beakta specifika policykrav eller åtgärdens karaktär och mål, inklusive antalet rättsliga enheter, typ av rättslig enhet och etableringsort.
7. För åtgärder som erhåller belopp enligt artikel 15.5 ska deltagandet begränsas till en enda rättslig enhet som är etablerad i den delegerande förvaltningsmyndighetens jurisdiktion, utom då något annat överenskommit med förvaltningsmyndigheten.
8. Om så anges i arbetsprogrammet får JRC delta i åtgärder.
9. JRC, internationella europeiska forskningsorganisationer och rättsliga enheter som inrättats enligt unionsrätten ska anses vara etablerade i en annan medlemsstat än de medlemsstater där de andra rättsliga enheter som deltar i åtgärden är etablerade.
10. När det gäller Europeiska forskningsrådets åtgärder för spetsforskning samt åtgärder för utbildning och rörlighet och när så föreskrivs i arbetsprogrammet ska internationella organisationer med säte i en medlemsstat eller i ett associerat land anses vara etablerade i den medlemsstaten eller det associerade landet. Beträffande andra delar av programmet ska internationella organisationer av annat slag än internationella europeiska forskningsorganisationer anses vara etablerade i ett icke-associerat tredjeland.

Artikel 23

Rättsliga enheter som är berättigade till finansiering

1. Rättsliga enheter ska vara berättigade till finansiering om de är etablerade i en medlemsstat eller ett associerat land. Endast rättsliga enheter som är etablerade i den delegerande förvaltningsmyndighetens jurisdiktion ska vara berättigade till finansiering för åtgärder som erhåller belopp enligt artikel 15.5, utom då något annat överenskommit med förvaltningsmyndigheten.
2. Rättsliga enheter som är etablerade i ett icke-associerat tredjeland ska bära kostnaderna för sitt deltagande. En rättslig enhet som är etablerad i ett icke-associerat tredjeland med låga till medelhöga inkomster och, undantagsvis, andra icke-associerade tredjeländer, ska emellertid vara berättigade till finansiering inom en åtgärd om
 - a) tredjelandet har identifierats i det arbetsprogram som antagits av kommissionen, eller
 - b) kommissionen eller det relevanta finansieringsorganet anser att den berörda enhetens deltagande är viktigt för genomförandet av åtgärden.
3. Anknutna enheter är berättigade till finansiering inom en åtgärd om de är etablerade i en medlemsstat, ett associerat land eller ett tredjeland som anges i det arbetsprogram som antagits av kommissionen.
4. Kommissionen ska regelbundet ge Europaparlamentet och rådet information om det belopp av unionens finansiella bidrag som tillhandahålls rättsliga enheter som är etablerade i associerade och icke-associerade tredjeländer. Vad gäller associerade länder ska den informationen också inbegripa information om deras finansiella balans.

Artikel 24

Ansökningsomgångar

1. Innehållet i ansökningsomgången för alla åtgärder ska tas med i arbetsprogrammet.
2. En ansökningsomgång kan i undantagsfall begränsas till utveckling av ytterligare verksamheter eller tillägg av ytterligare partner till befintliga åtgärder om detta krävs för att uppnå ansökningsomgångens mål. Enligt arbetsprogrammet får det dessutom vara möjligt för rättsliga enheter från länder med låga forsknings- och innovationsresultat att gå med i redan utvalda samverkansverksamheter inom forskning och innovation, förutsatt att respektive konsortium ger sitt medgivande och att inga rättsliga enheter från sådana länder redan medverkar.

3. Det krävs inte någon ansökningsomgång för samordnings- och stödåtgärder eller medfinansieringsåtgärder för program som

- a) ska genomföras av JRC eller rättsliga enheter som anges i arbetsprogrammet,
- b) inte faller inom definitionen för en ansökningsomgång, i enlighet med artikel 195 e i budgetförordningen.

4. Arbetsprogrammet ska ange inom vilka ansökningsomgångar som spetskompetensstämplat får tilldelas. Med förhandstillstånd från den sökande får information om ansökan och utvärderingen delas med berörda finansieringsmyndigheter, på villkor att det ingås avtal om konfidentialitet.

Artikel 25

Gemensamma ansökningsomgångar

Kommissionen eller det relevanta finansieringsorganet får utfärda en gemensam ansökningsomgång med

- a) tredjeländer, inbegripet deras vetenskapliga och tekniska organisationer och byråer,
- b) internationella organisationer,
- c) icke vinstdrivande rättsliga enheter.

Vid en gemensam ansökningsomgång ska de sökande uppfylla kraven i artikel 22 och gemensamma förfaranden ska fastställas för urval och utvärdering av förslag. Sådana förfaranden ska involvera en representativ grupp av experter som utnämns av varje part.

Artikel 26

Förkommersiell upphandling och offentlig upphandling av innovativa lösningar

1. Åtgärderna får inbegripa, eller ha som sitt primära syfte, förkommersiell upphandling eller offentlig upphandling av innovativa lösningar som ska utföras av bidragsmottagare som är upphandlande myndigheter eller upphandlande enheter enligt definitionerna i Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/24/EU ⁽²⁹⁾ och 2014/25/EU ⁽³⁰⁾.

2. För upphandlingsförfaranden gäller följande:

- a) De ska följa konkurrensregler och principerna om insyn, icke-diskriminering, likabehandling, sund ekonomisk förvaltning och proportionalitet.
- b) De får tillåta att flera kontrakt beviljas genom samma förfarande (flera leverantörer).
- c) De ska föreskriva tilldelning av kontrakt till den eller de anbudsgivare som har det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet, och samtidigt säkerställa att det inte förekommer intressekonflikter.

Vad gäller förkommersiell upphandling, vid behov och utan att det påverkar principerna i led a, får upphandlingsförfarandet vara förenklat eller påskyndat och föreskriva särskilda villkor för, exempelvis att begränsa den upphandlade verksamheten till medlemsstaternas eller associerade länders territorium.

3. En uppdragstagare som genererar resultat i förkommersiell upphandling ska äga åtminstone de immateriella rättigheter som tillhör dessa resultat. De upphandlande myndigheterna ska åtminstone ha nyttjanderätt utan ersättningskrav till resultatet för egen användning samt rätt att bevilja, eller ålägga deltagande uppdragstagare att bevilja, icke-exklusiva licenser till tredje parter att utnyttja resultaten, på de upphandlande myndigheternas vägnar, på rättvisa och rimliga villkor och utan rätt att bevilja underlicenser. Om en uppdragstagare inte lyckas utnyttja resultaten kommersiellt inom en i kontraktet fastställd period efter den förkommersiella upphandlingen får de upphandlande myndigheterna, efter att ha hört uppdragstagaren om orsakerna till att resultaten inte utnyttjats, kräva att uppdragstagaren överläter äganderätten till resultaten till dem.

⁽²⁹⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/24/EU av den 26 februari 2014 om offentlig upphandling och om upphävande av direktiv 2004/18/EG (EUT L 94, 28.3.2014, s. 65).

⁽³⁰⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/25/EU av den 26 februari 2014 om upphandling av enheter som är verksamma på områdena vatten, energi, transporter och posttjänster och om upphävande av direktiv 2004/17/EG (EUT L 94, 28.3.2014, s. 243).

*Artikel 27***De sökandes finansiella kapacitet**

1. Utöver de undantag som anges i artikel 198.5 i budgetförordningen ska den finansiella kapaciteten kontrolleras endast för samordnaren och endast om den begärda finansieringen från unionen för åtgärden är minst 500 000 EUR.
2. Utan hinder av vad som sägs i punkt 1, om det finns anledning att tvivla på en sökandes finansiella kapacitet eller om det finns en högre risk på grund av deltagande i flera pågående åtgärder som finansieras genom unionens forsknings- och innovationsprogram ska dock kommissionen eller det relevanta finansieringsorganet kontrollera även den finansiella kapaciteten hos andra sökande eller hos samordnarna, även när den begärda finansieringen är under det tröskelvärde som anges i punkt 1.
3. Om den finansiella kapaciteten är strukturellt garanterad av en annan rättslig enhet ska den finansiella kapaciteten hos den andra rättsliga enheten kontrolleras.
4. I händelse av att den finansiella kapaciteten hos en sökande är svag får kommissionen eller finansieringsorganet låta den sökande delta på villkor att denne tillhandahåller en förklaring om solidariskt ansvar från en anknuten enhet.
5. Bidraget till den mekanism som anges i artikel 37 i denna förordning ska anses som en tillräcklig garanti enligt artikel 152 i budgetförordningen. Inga ytterligare garantier eller säkerheter får godtas från bidragsmottagarna eller åläggas dem.

*Artikel 28***Tilldelnings- och urvalskriterier**

1. Förslagen ska utvärderas på grundval av följande tilldelningskriterier:
 - a) Spetskompetens.
 - b) Genomslag.
 - c) Kvalitet och effektivitet i genomförandet.
2. Endast det kriterium som avses i punkt 1 a ska tillämpas på förslag avseende Europeiska forskningsrådets åtgärder för spetsforskning.
3. Arbetsprogrammet ska innehålla närmare uppgifter rörande tillämpningen av de tilldelningskriterier som anges i punkt 1, inklusive eventuella viktningar, tröskelvärden och, i förekommande fall, regler för hur jämbördiga förslag ska hanteras, med beaktande av ansökningsomgångens mål. Villkoren för hur jämbördiga förslag ska hanteras kan inbegripa, men inte utesluta, kriterier såsom små och medelstora företag, könsfördelning och geografisk spridning.
4. Kommissionen och andra finansieringsorgan ska beakta möjligheten till ett inlämnings- och utvärderingsförfarande i två steg där avidentifierade förslag, om så är lämpligt, får utvärderas under det första steget av utvärderingen på grundval av ett eller flera av de tilldelningskriterier som anges i punkt 1.

*Artikel 29***Utvärdering**

1. Förslag ska utvärderas av utvärderingskommittén, som ska bestå av oberoende externa experter.

För EIC-verksamheter, uppdrag och i vederbörligen motiverade fall som återges i det av kommissionen antagna arbetsprogrammet får utvärderingskommittén delvis eller, vid samordnings- och stödåtgärder, helt eller delvis bestå av företrädare för unionens institutioner eller organ enligt vad som avses i artikel 150 i budgetförordningen.

Utvärderingsprocessen får följas av oberoende observatörer.

2. I förekommande fall ska utvärderingskommittén rangordna de förslag som klarat tillämpliga tröskelvärden efter
 - a) deras utvärderingspoäng,
 - b) deras bidrag till uppnåendet av specifika policymål, inklusive sammanställningen av en enhetlig projektportfölj, dvs. för Pathfinder-verksamheter, uppdrag och i andra vederbörligen motiverade fall som återges detaljerat i det av kommissionen antagna arbetsprogrammet.

För EIC-verksamheter, uppdrag och i andra vederbörligen motiverade fall som återges detaljerat i det arbetsprogram som kommissionen antagit får utvärderingskommittén även föreslå ändringar i förslagen i den mån dessa ändringar behövs för portföljstrategins konsekvens. Sådana ändringar ska vara förenliga med villkoren för deltagande och med principen om likabehandling. Programkommittén ska informeras om sådana fall.

3. Utvärderingsprocessen ska utformas på ett sådant sätt att intressekonflikter och partiskhet undviks. Öppenhet ska garanteras i fråga om utvärderingskriterierna och metoden för poängsättning av förslagen.
4. I enlighet med artikel 200.7 i budgetförordningen ska sökande få återkoppling i alla skeden av utvärderingen och, om förslaget förkastas, informeras om orsakerna till avslaget.
5. Rättsliga enheter som är etablerade i länder med låga forsknings- och innovationsresultat och som med lyckat resultat deltagit i komponenten *Breddning av deltagandet och spridning av spetskompetens* ska, på begäran, få ett intyg om sitt deltagande som kan bifogas förslag till samverkansdelarna i det program som de samordnar.

Artikel 30

Förfarande för omprövning av utvärderingen, förfrågningar och klagomål

1. En sökande kan begära omprövning av utvärderingen om denne anser att det gällande utvärderingsförfarandet inte har tillämpats korrekt på det inlämnade förslaget ⁽³¹⁾.
2. Endast de formella aspekterna av en utvärdering kan bli föremål för en begäran om omprövning av utvärderingen. Utvärderingen av förslagens förtjänster ska inte vara föremål för en omprövning av utvärderingen.
3. En begäran om omprövning av utvärderingen ska avse ett särskilt förslag och ska skickas in inom 30 dagar från det att utvärderingsresultaten har meddelats.

En kommitté för omprövning av utvärderingen ska avge ett yttrande om de formella aspekterna av utvärderingen och ska ledas av och inbegripa personal från kommissionen eller det berörda finansieringsorganet som inte medverkade vid utvärderingen av förslagen. Kommittén för omprövning av utvärderingen får rekommendera något av följande:

- a) En ny utvärdering av ansökan som i första hand ska utföras av utvärderare som inte deltog i den föregående utvärderingen.
 - b) En bekräftelse av den ursprungliga utvärderingen.
4. Omprövningen av utvärderingen får inte försena urvalsprocessen för förslag som inte är föremål för den omprövningen.

5. Kommissionen ska säkerställa att det finns ett förfarande som gör det möjligt för deltagarna att inkomma med direkta förfrågningar och klagomål om sin medverkan i programmet. Information om hur man registrerar förfrågningar eller klagomål ska göras tillgänglig på nätet.

⁽³¹⁾ Förfarandet kommer att förklaras i ett dokument som offentliggörs innan utvärderingen inleds.

*Artikel 31***Tidsfrister för beviljande**

1. Genom undantag från artikel 194.2 första stycket i budgetförordningen ska följande tidsfrister gälla:
 - a) En period på högst fem månader från slutdatumet för inlämning av fullständiga ansökningar när det gäller att informera alla sökande om resultatet av utvärderingen av deras ansökan.
 - b) En period på högst åtta månader från slutdatumet för inlämning av fullständiga ansökningar när det gäller att underteckna bidragsavtal med sökande.
2. Arbetsprogrammet får fastställa kortare perioder än de som föreskrivs i punkt 1.
3. Utöver de undantag som föreskrivs i artikel 194.2 andra stycket i budgetförordningen får de tidsfrister som avses i punkt 1 i den här artikeln överskridas för Europeiska forskningsrådets åtgärder och för uppdrag samt när åtgärder läggs fram för en etisk bedömning eller säkerhetsgranskning.

*Artikel 32***Genomförande av bidraget**

1. Om en bidragsmottagare underlåter att uppfylla sina skyldigheter i fråga om det tekniska genomförandet av åtgärden ska övriga deltagare uppfylla dessa skyldigheter utan ytterligare unionsfinansiering, såvida de inte uttryckligen befrias från den skyldigheten. Varje bidragsmottagares finansiella ansvar ska vara begränsat till dess egna skulder, om inte annat följer av de bestämmelser som rör mekanismen.
2. Bidragsavtalet får fastställa delmål och därtill hörande delbetalningar av förfinansieringen. Om delmål inte uppnås kan åtgärden avbrytas, ändras eller i vederbörligen motiverade fall avslutas.
3. En åtgärd kan också avslutas om de förväntade resultaten har förlorat sin relevans för unionen av vetenskapliga eller tekniska skäl eller, när det gäller Accelerator, även av ekonomiska skäl eller, när det gäller EIC och uppdrag, även på grund av deras relevans som en del av en åtgärdsportfölj. Kommissionen ska genomgå ett förfarande med åtgärdsamordnaren och i förekommande fall med oberoende externa experter innan den beslutar att avsluta en åtgärd i enlighet med artikel 133 i budgetförordningen.

*Artikel 33***Bidragsavtal**

1. Kommissionen ska i nära samarbete med medlemsstaterna utarbeta mallar för bidragsavtal mellan kommissionen eller det berörda finansieringsorganet och bidragsmottagarna i enlighet med denna förordning. Om det visar sig vara nödvändigt att göra en betydande ändring av mallen för bidragsavtal, bland annat för att ytterligare förenkla för bidragsmottagarna, ska kommissionen i nära samarbete med medlemsstaterna på lämpligt sätt revidera mallen för bidragsavtal.
2. I bidragsavtalen ska bidragsmottagarnas och antingen kommissionens eller det berörda finansieringsorganets rättigheter och skyldigheter fastställas i enlighet med denna förordning. Bidragsavtalet ska också fastställa såväl rättigheterna och skyldigheterna för rättsliga enheter som blir bidragsmottagare under åtgärdens genomförande som en samordnares roll och arbetsuppgifter.

*Artikel 34***Finansieringsgrader**

1. En och samma finansieringsgrad ska tillämpas för alla verksamheter inom en åtgärd. Den maximala finansieringsgraden per åtgärd ska fastställas i arbetsprogrammet.

2. Upp till 100 % av en åtgärds totala stödberättigande kostnader inom ramen för programmet får ersättas, utom för
 - a) innovationsåtgärder där upp till 70 % av de totala stödberättigande kostnaderna, utom för icke vinstdrivande rättsliga enheter där upp till 100 % av de totala stödberättigande kostnaderna får ersättas,
 - b) medfinansieringsåtgärder för program där minst 30 %, och i vissa vederbörligen motiverade fall, upp till 70 % av de totala stödberättigande kostnaderna får ersättas.
3. De finansieringsgrader som fastställs i denna artikel ska också tillämpas på åtgärder där finansiering avseende schablonbelopp, enhetskostnader eller klumpsummor fastställts för hela eller delar av åtgärden.

Artikel 35

Indirekta kostnader

1. Indirekta stödberättigande kostnader ska vara 25 % av de totala direkta stödberättigande kostnaderna exklusive direkta stödberättigande kostnader för underentreprenad, finansiellt stöd till tredje parter och alla enhetskostnader och klumpsummor som inbegriper indirekta kostnader.

Indirekta kostnader som ingår i enhetskostnader eller klumpsummor ska, där så är lämpligt, beräknas med användning av den schablonsats som avses i första stycket, med undantag för enhetskostnader för internt fakturerade varor och tjänster som ska beräknas på grundval av de faktiska kostnaderna, i enlighet med bidragsmottagarens vanliga praxis för kostnadsredovisning.

2. Utan hinder av vad som sägs i punkt 1 får, om detta anges i arbetsprogrammet, indirekta kostnader redovisas i form av en klumpsumma eller enhetskostnader.

Artikel 36

Stödberättigande kostnader

1. Utöver de kriterier som anges i artikel 186 i budgetförordningen, för bidragsmottagare med projektbaserad ersättning, är personalkostnader stödberättigande upp till den ersättning som personen skulle ha erhållit för arbete i forsknings- och innovationsprojekt som finansieras av nationella system, inklusive sociala avgifter och andra kostnader kopplade till ersättningen till åtgärdens personal, och som härrör från nationell rätt eller från anställningsavtalet.
2. Genom undantag från artikel 190.1 i budgetförordningen ska kostnader för resurser som ställs till förfogande av tredje parter genom bidrag in natura vara stödberättigande upp till den tredje partens direkta stödberättigande kostnader.
3. Genom undantag från artikel 192 i budgetförordningen ska inkomster som genereras genom utnyttjande av resultaten inte betraktas som inkomster från åtgärden.
4. Bidragsmottagarna kan använda sin gängse redovisningspraxis för att identifiera och redovisa kostnaderna i samband med en åtgärd i överensstämmelse med alla villkor i bidragsavtalet, i enlighet med den här förordningen och artikel 186 i budgetförordningen.
5. Genom undantag från artikel 203.4 i budgetförordningen ska ett intyg om redovisningen vara obligatoriskt vid utbetalningen av återstoden om det belopp som hävdas motsvara faktiska kostnader och enhetskostnader, beräknat i enlighet med gängse kostnadsredovisningspraxis, är på minst 325 000 EUR.

Intyg om redovisningen får i enlighet med artikel 203.4 i budgetförordningen utfärdas av en extern auktoriserad revisor eller, om bidragsmottagaren är ett offentligt organ, av en behörig och oberoende offentlig tjänsteman.

6. I förekommande fall ska man i samband med unionens bidrag till utbildnings- och rörlighetsstipendier inom ramen för Marie Skłodowska-Curie-åtgärderna vederbörligen beakta bidragsmottagarens eventuella ytterligare kostnader för mamma- eller föräldraledighet, sjukledighet, särskild ledighet eller ändring av rekryterande vårdorganisation eller en ändring av forskarens familjesituation under bidragsavtalets löptid.

7. Kostnaderna rörande öppen åtkomst, inklusive datahanteringsplaner, ska vara ersättningsberättigande i enlighet med vad som närmare fastställs i bidragsavtalet.

Artikel 37

Ömsesidig försäkringsmekanism

1. Härmed inrättas en ömsesidig försäkringsmekanism (*mekanismen*) som ersätter och efterträder den fond som inrättats i enlighet med artikel 38 i förordning (EU) nr 1290/2013. Mekanismen ska täcka risken i samband med förfallna belopp som inte betalas in av bidragsmottagarna

- a) till kommissionen enligt Europaparlamentets och rådets beslut nr 1982/2006/EG ⁽³²⁾,
- b) till kommissionen och unionsorgan enligt *Horisont 2020*,
- c) till kommissionen och finansieringsorganen inom ramen för programmet.

Risktäckning beträffande de finansieringsorgan som avses i första stycket led c får genomföras genom ett system med indirekt täckning enligt det tillämpliga avtalet och med beaktande av typen av finansieringsorgan.

2. Mekanismen ska förvaltas av unionen, företrädd av kommissionen som verkställande organ. Kommissionen ska fastställa särskilda regler för mekanismens funktion.

3. Bidragsmottagarna ska bidra med 5 % av unionsfinansieringen för åtgärden. Kommissionen kan höja detta bidrag, på grundval av regelbundna transparenta utvärderingar, upp till 8 % eller sänka det till under 5 %. Bidragsmottagarnas bidrag till mekanismen ska avräknas från den inledande förfinansieringen och betalas till mekanismen på bidragsmottagarnas vägnar. Det bidraget får under inga omständigheter överstiga den inledande förhandsfinansieringens storlek.

4. Bidragsmottagarnas bidrag ska återbetalas vid slutbetalningen.

5. Eventuell ekonomisk vinst som mekanismen genererar ska tillkomma mekanismen. Om avkastningen är otillräcklig ska mekanismen inte ingripa och kommissionen eller det relevanta finansieringsorganet ska återkräva eventuella förfallna belopp direkt från bidragsmottagarna eller de tredje parterna.

6. De återkrävda beloppen ska utgöra inkomster som avsätts till mekanismen i den mening som avses i artikel 21.5 i budgetförordningen. När alla bidrag vars risk direkt eller indirekt täcks genom mekanismen har genomförts ska eventuella utestående belopp återkrävas av kommissionen och tas upp i unionens budget, under förutsättning att beslut fattas av den lagstiftande myndigheten.

7. Mekanismen får utvidgas till att omfatta bidragsmottagare inom alla övriga direkt förvaltade unionsprogram. Kommissionen ska anta villkor för deltagande av bidragsmottagare inom andra program.

Artikel 38

Äganderätt och skydd

1. Bidragsmottagarna ska äga de resultat som de genererar. De ska säkerställa att alla rättigheter som tillkommer deras anställda eller någon annan part i förhållande till resultaten kan utövas på ett sätt som är förenligt med bidragsmottagarnas skyldigheter enligt bidragsavtalet.

Två eller flera bidragsmottagare ska samäga resultat om

- a) de har genererat dem tillsammans, och

⁽³²⁾ Europaparlamentets och rådets beslut nr 1982/2006/EG av den 18 december 2006 om Europeiska gemenskapens sjunde ramprogram för verksamhet inom området forskning, teknisk utveckling och demonstration (2007–2013) (EUT L 412, 30.12.2006, s. 1).

- b) det inte går att
- i) fastställa hur mycket respektive bidragsmottagare har bidragit till resultaten, eller
 - ii) särskilja resultaten i samband med ansökan om, erhållande av eller bibehållande av skydd för dem.

Samägarna ska skriftligen komma överens om fördelningen av och villkoren för utövande av samägandet. Om inte annat har avtalats i konsortieavtalet eller i samägandeaftalet får varje samägare bevilja icke-exklusiva licenser till tredje parter att utnyttja de samägda resultaten (utan rätt till underlicensiering), om de övriga samägarna underrättas om detta i förväg och erhåller rättvis och rimlig ersättning. Samägarna får skriftligen komma överens om att tillämpa en annan ordning än samägande.

2. Bidragsmottagare som har fått unionsfinansiering ska på lämpligt sätt skydda sina resultat om detta är möjligt och motiverat, med beaktande av alla relevanta faktorer, inklusive möjligheterna till kommersiellt utnyttjande och alla andra berättigade intressen. Vid beslut om eventuellt skydd ska bidragsmottagarna också ta hänsyn till de berättigade intressena hos övriga bidragsmottagare i åtgärden.

Artikel 39

Utnyttjande och spridning

1. Varje bidragsmottagare som fått unionsfinansiering ska göra vederbörliga ansträngningar för att utnyttja de resultat som denne äger eller låta dem utnyttjas av en annan rättslig enhet. Resultaten kan utnyttjas direkt av bidragsmottagarna, eller indirekt, särskilt genom överlåtelse och licensiering av resultat i enlighet med artikel 40.

Arbetsprogrammet får innehålla bestämmelser om ytterligare skyldigheter avseende utnyttjande.

Om resultaten, trots bidragsmottagarens vederbörliga ansträngningar att direkt eller indirekt utnyttja sina resultat, inte utnyttjas inom den tidsfrist som fastställs i bidragsavtalet ska bidragsmottagaren använda en lämplig online-plattform såsom anges i bidragsavtalet för att hitta parter som är intresserade av att utnyttja resultaten. Undantag från den skyldigheten får medges på begäran av bidragsmottagaren om det är motiverat.

2. Bidragsmottagarna ska sprida sina resultat så snart som möjligt, i ett allmänt tillgängligt format, med förbehåll för begränsningar på grund av skyddet av immateriella rättigheter, säkerhetsbestämmelser eller berättigade intressen.

Arbetsprogrammet får innehålla bestämmelser om ytterligare skyldigheter avseende spridning samtidigt som unionens ekonomiska och vetenskapliga intressen skyddas.

3. Bidragsmottagarna ska säkerställa att öppen åtkomst till vetenskapliga publikationer tillämpas enligt de villkor som anges i bidragsavtalet. Bidragsmottagarna ska särskilt säkerställa att de själva eller upphovsmännen behåller tillräckliga immateriella rättigheter för att kunna efterleva kraven på öppen åtkomst.

Öppen åtkomst till forskningsdata ska vara den allmänna regeln enligt de villkor som anges i bidragsavtalet, och möjlighet till undantag ska säkerställas i enlighet med principen *så fri som möjligt och så begränsad som nödvändigt*, med beaktande av bidragsmottagarnas berättigade intressen, inklusive kommersiellt utnyttjande, och andra begränsningar, t.ex. dataskyddsregler, integritet, konfidentialitet, företagshemligheter, unionens konkurrensintressen, säkerhetsbestämmelser eller immateriella rättigheter.

Arbetsprogrammet får innehålla ytterligare incitament, eller skyldigheter, med avseende på att följa metoder för öppen vetenskap.

4. Bidragsmottagarna ska hantera alla forskningsdata som genererats under en åtgärd enligt programmet i linje med Fairprinciperna och bidragsavtalet, och ska upprätta en datahanteringsplan.

När så är motiverat får arbetsprogrammet innehålla ytterligare krav på att det europeiska öppna forskningsmolnet ska användas för att lagra och ge åtkomst till forskningsdata.

5. Bidragstagare som avser att sprida sina resultat ska i förväg meddela detta till övriga bidragstagare inom åtgärden. Övriga bidragstagare får invända mot detta om de kan visa att spridningen av resultaten avsevärt skulle skada deras berättigade intressen med avseende på resultaten eller bakgrundsinformation. I sådana fall får resultaten inte spridas utan att lämpliga åtgärder vidtas för att skydda dessa berättigade intressen.

6. Om inget annat föreskrivs i arbetsprogrammet ska förslag innehålla en plan för utnyttjande och spridning av resultat. Om det förväntade utnyttjandet av resultaten omfattar utveckling, skapande, tillverkning och marknadsföring av en produkt eller process, eller skapande och tillhandahållande av en tjänst, ska planen innehålla en strategi för sådant utnyttjande. Om planen föreskriver utnyttjande av resultaten främst i icke associerade tredjeländer ska de rättsliga enheterna förklara hur detta utnyttjande ändå ska anses ligga i unionens intresse.

I enlighet med bidragsavtalet ska bidragstagarna uppdatera planen för utnyttjande och spridning av resultat under tiden som åtgärden genomförs och efter det att den slutförts.

7. När det gäller övervakning och spridning som utförs av kommissionen eller det relevanta finansieringsorganet ska bidragstagarna tillhandahålla all begärd information om utnyttjande och spridning av sina resultat i enlighet med bidragsavtalet. Sådan information ska offentliggöras, med förbehåll för bidragstagarnas berättigade intressen.

Artikel 40

Överlåtelse och licensiering

1. Bidragstagare får överlåta äganderätten till sina resultat. De ska säkerställa att deras skyldigheter även gäller den nya ägaren och att denne är skyldig att föra dem vidare vid en eventuell senare överlåtelse.

2. Såvida inte annat skriftligen överenskommit för särskilt identifierade tredje parter, inklusive anknutna enheter, eller såvida det inte är omöjligt enligt tillämplig rätt, ska bidragstagare som avser att överlåta äganderätten till resultat i förväg meddela detta till eventuella övriga bidragstagare som fortfarande har rätt att få del av resultaten. Detta meddelande ska innehålla tillräcklig information om den nya ägaren för att bidragstagarna ska kunna bedöma effekterna på sin åtkomsträtt.

Såvida inte annat skriftligen överenskommit för särskilt identifierade tredje parter, inklusive anknutna enheter, får en bidragstagare göra invändningar mot överlåtelsen av äganderätten till resultat av en annan bidragstagare om denne kan visa att överlåtelsen skulle påverka den egna åtkomsträtten negativt. I sådana fall får överlåtelsen inte ske innan en överenskommelse har nåtts mellan de berörda bidragstagarna. I bidragsavtalet ska tidsfrister fastställas för detta.

3. Bidragstagare får bevilja licenser för sina resultat eller på annat sätt bevilja rätt att utnyttja dem, även med exklusiv rätt, om detta inte påverkar fullgörandet av deras skyldigheter. Exklusiva licenser till resultaten får beviljas om alla övriga berörda bidragstagare samtycker till att avstå från sin nyttjanderätt till dessa resultat.

4. När så är motiverat ska bidragsavtalet fastställa kommissionens eller det relevanta finansieringsorganets rätt att invända mot överlåtelser av äganderätten till resultat, eller till beviljande av en exklusiv licens för resultat, om

- a) de bidragstagare som genererat resultaten har erhållit unionsfinansiering,
- b) överlåtelsen eller licensieringen sker till en rättslig enhet som är etablerad i ett icke-associerat tredjeland, och
- c) överlåtelsen eller licensieringen inte är i linje med unionens intressen.

Om rätten att göra invändningar är tillämplig ska bidragstagaren lämna förhandsbesked om sin avsikt att överlåta äganderätten till resultat eller att bevilja en exklusiv licens för resultat. Undantag från rätten att göra invändningar får medges skriftligen för överlåtelser eller bidrag till särskilt angivna rättsliga enheter om åtgärder för att skydda unionens intressen är på plats.

Artikel 41

Åtkomsträtt

1. Begäranden om att utöva åtkomsträtt eller avstå från åtkomsträtt ska göras skriftligen.
 2. Om inget annat överenskommits med överlåtaren ska åtkomsträtt inte inbegripa rätten att underlicensiera.
 3. Bidragsmottagarna ska, innan de ansluter sig till bidragsavtalet, underrätta varandra om eventuella begränsningar för beviljande av åtkomst till sin bakgrundsinformation.
 4. Om en bidragsmottagare inte längre deltar i en åtgärd ska detta inte påverka bidragsmottagarens skyldighet att bevilja åtkomst.
 5. Om en bidragsmottagare inte fullgör sina skyldigheter får bidragsmottagarna komma överens om att denne inte längre har åtkomsträtt.
 6. Bidragsmottagarna ska bevilja åtkomst till
 - a) sina resultat, kostnadsfritt, till alla övriga bidragsmottagare inom åtgärden som behöver dem för att genomföra sina egna uppgifter,
 - b) sin bakgrundsinformation till alla övriga bidragsmottagare inom åtgärden som behöver den för att genomföra sina egna uppgifter, med förbehåll för eventuella begränsningar som avses i punkt 3 i denna artikel; denna åtkomst ska beviljas kostnadsfritt såvida inget annat överenskommits med bidragsmottagarna innan de anslöt sig till bidragsavtalet,
 - c) sina resultat och, med förbehåll för eventuella begränsningar som avses i punkt 3 i denna artikel, till sin bakgrundsinformation för alla övriga bidragsmottagare inom åtgärden som behöver dem för att kunna utnyttja sina egna resultat; denna åtkomst ska beviljas på rättvisa och rimliga villkor som ska överenskommas.
 7. Om inte annat överenskommits mellan bidragsmottagarna ska de också bevilja åtkomst till sina resultat och, med förbehåll för eventuella begränsningar som avses i punkt 3, till sin bakgrundsinformation för en rättslig enhet som
 - a) är etablerad i en medlemsstat eller ett associerat land,
 - b) står under direkt eller indirekt kontroll av en annan bidragsmottagare, eller står under samma direkta eller indirekta kontroll som den bidragsmottagaren, eller kontrollerar den bidragsmottagaren direkt eller indirekt, och
 - c) behöver åtkomst för att utnyttja den bidragsmottagarens resultat, i enlighet med bidragsmottagarens skyldigheter avseende utnyttjande.
- Åtkomst ska beviljas på rättvisa och rimliga villkor som ska överenskommas.
8. En begäran om åtkomst för utnyttjande får lämnas in upp till ett år efter det att åtgärden slutförts, såvida inte bidragsmottagarna kommer överens om en annan tidsfrist.
 9. Bidragsmottagare som har fått unionsfinansiering ska bevilja avgiftsfri åtkomst till sina resultat för unionens institutioner, organ, kontor och byråer för utveckling, genomförande och övervakning av unionens politik och program. Åtkomsten ska begränsas till icke-kommersiell och icke-konkurrenspräglad användning.

Sådana åtkomsträtter ska inte utvidgas till att omfatta bidragsmottagarnas bakgrundsinformation.

I åtgärder inom klustret *Civil säkerhet för samhället* ska bidragsmottagare som fått unionsfinansiering också ge kostnadsfri tillgång till sina resultat till medlemsstaternas nationella myndigheter för utarbetande, genomförande och övervakning av deras politik eller program på det berörda området. Åtkomsten ska begränsas till icke-kommersiell och icke-konkurrenspräglad användning och ska beviljas genom ett bilateralt avtal som fastställer särskilda villkor för att säkerställa att dessa åtkomsträttigheter endast utnyttjas i avsett syfte och att det finns lämpliga skyldigheter avseende konfidentialitet. Den begärande medlemsstaten eller de begärande unionsinstitutionerna, unionsorganen, unionskontoren eller unionsbyråerna ska underrätta alla medlemsstater om sådana begäranden.

10. Vid behov får arbetsprogrammet innehålla bestämmelser om ytterligare åtkomsträttigheter.

*Artikel 42***Särskilda bestämmelser**

1. Särskilda bestämmelser om ägande, utnyttjande, spridning, överlåtelse och licensiering samt åtkomsträtt kan vara tillämpliga i fråga om Europeiska forskningsrådets åtgärder, åtgärder för utbildning och rörlighet, för förkommersiell upphandling och för offentlig upphandling av innovativa lösningar, medfinansieringsåtgärder för program samt samordnings- och stödåtgärder.
2. De särskilda bestämmelser som avses i punkt 1 ska fastställas i bidragsavtalet och ska inte påverka principerna och skyldigheterna beträffande öppen åtkomst.

*Artikel 43***Priser**

1. Om inget annat anges i detta kapitel ska innovations- eller erkännandepriiser inom ramen för programmet tilldelas och förvaltas i enlighet med avdelning IX i budgetförordningen
2. Om inget annat föreskrivs i arbetsprogrammet eller i tävlingsreglerna får alla rättsliga enheter, oberoende av etableringsort, delta i tävlingar.
3. Kommissionen eller det relevanta finansieringsorganet får, när så är lämpligt, anordna pristävlingar med
 - a) andra unionsorgan,
 - b) tredjeländer, inbegripet deras vetenskapliga och tekniska organisationer och byråer,
 - c) internationella organisationer, eller
 - d) icke vinstdrivande rättsliga enheter.
4. Arbetsprogrammet eller tävlingsreglerna ska innehålla skyldigheter i fråga om kommunikation, och, i förekommande fall, utnyttjande och spridning, ägande och åtkomsträtter, inklusive licensieringsbestämmelser.

*KAPITEL III****Upphandling****Artikel 44***Upphandling**

1. Om inget annat anges i detta kapitel ska upphandlingar inom ramen för programmet utföras i enlighet med avdelning VII i budgetförordningen.
2. Upphandlingar kan också utformas som förkommersiella offentliga upphandlingar eller upphandlingar av innovativa lösningar som utförs av kommissionen eller det relevanta finansieringsorganet för egen räkning eller tillsammans med upphandlande myndigheter från medlemsstaterna och associerade länder. I dessa fall ska reglerna i artikel 26 i denna förordning tillämpas.

KAPITEL IV

Blandfinansieringsinsatser och blandfinansiering

Artikel 45

Blandfinansieringsinsatser

Blandfinansieringsinsatser enligt programmet ska genomföras i enlighet med InvestEU-programmet och avdelning X i budgetförordningen.

Artikel 46

Blandfinansiering från Horisont Europa och blandfinansiering från EIC

1. Bidraget och de återbetalningspliktiga förskotts-komponenterna av blandfinansieringen från Horisont Europa och blandfinansiering från EIC ska omfattas av artiklarna 34–37 i denna förordning.
2. Blandfinansiering från EIC ska genomföras i enlighet med artikel 48. Stödet i form av blandfinansiering från EIC får beviljas till dess att åtgärden kan finansieras som en blandfinansieringsinsats eller som en finansierings- och investeringsinsats som helt täcks av unionsgarantin inom ramen för InvestEU-programmet. Genom undantag från artikel 209 i budgetförordningen ska de villkor som anges i punkt 2 i den artikeln, i synnerhet leden a och d, inte gälla då blandfinansiering från EIC tilldelas.
3. Blandfinansiering från Horisont Europa kan beviljas en medfinansieringsåtgärd för program om ett gemensamt program för medlemsstater och associerade länder innehåller bestämmelser om utnyttjande av finansieringsinstrument till stöd för utvalda åtgärder. Utvärderingen och urvalet av sådana åtgärder ska ske i enlighet med artiklarna 15, 23, 24, 27, 28 och 29. Villkoren för genomförande av blandfinansiering från Horisont Europa ska vara förenliga med artikel 32, i analogi med artikel 48.10 och med ytterligare och motiverade villkor som anges i arbetsprogrammet.
4. Återbetalningar, inbegripet återbetalda förskott och inkomster i form av blandfinansiering från Horisont Europa och blandfinansiering från EIC ska betraktas som interna inkomster avsatta för särskilda ändamål i enlighet med artikel 21.3 f och 21.4 i budgetförordningen.
5. Blandfinansiering från Horisont Europa och blandfinansiering från EIC ska tillhandahållas på ett sätt som främjar unionens konkurrenskraft samtidigt som konkurrensen på den inre marknaden inte snedvrids.

Artikel 47

Pathfinder

1. Pathfinder ska ge bidrag till spetsprojekt med hög risk som syftar till att utveckla radikala innovationer och nya marknadsmöjligheter och som genomförs av konsortier eller enskilda bidragsmottagare. Pathfinder ska ge stöd till de tidigaste skedena av vetenskaplig, teknisk eller teknikintensiv forskning och utveckling, inbegripet koncepttest och prototyper för teknikvalidering.

Pathfinder ska huvudsakligen genomföras genom en öppen ansökningsomgång enligt principen *nedifrån och upp* med regelbundna slutdatum varje år och ska också bidra till konkurrenskraftiga utmaningar för att utveckla centrala strategiska mål som kräver teknikintensitet och radikalt tänkande.

2. Pathfinders övergångsverksamhet ska hjälpa forskare och innovatörer av alla slag att bana väg för kommersiell utveckling i unionen, t.ex. demonstrationsverksamhet och genomförbarhetsstudier för att bedöma den potentiella affärsnyttan, och stödja inrättande av spin-off-företag och uppstarts-företag.

Starten för och innehållet i ansökningsomgångarna för Pathfinders övergångsverksamhet ska fastställas med beaktande av de mål och den budget som anges i arbetsprogrammet i förhållande till den berörda åtgärdsportföljen.

Varje projekt som redan valts ut inom ramen för Pathfinder i en ansökningsomgång, och i förekommande fall Pathfinders övergångsverksamhet, får beviljas ytterligare bidrag till ett fast belopp på högst 50 000 EUR för att genomföra kompletterande verksamhet, bland annat brådslande samordnings- och stödåtgärder, i syfte att förstärka portföljens bidragsmottagargrupp, såsom bedömning av möjliga spin-off-effekter, potentiella marknadsskapande innovationer eller utarbetande av en verksamhetsplan. Den programkommitté som inrättas inom ramen för det särskilda programmet ska informeras om detta.

3. De tilldelningskriterier som avses i artikel 28 ska tillämpas på Pathfinder.

Artikel 48

Accelerator

1. Det främsta syftet med Accelerator är att stödja marknadsskapande innovation. Det ska endast stödja enskilda bidragsmottagare och ska huvudsakligen tillhandahålla blandfinansiering. Under vissa förutsättningar får det också tillhandahålla stöd i form av enbart bidrag och i form av enbart eget kapital.

Accelerator ska erbjuda följande typer av stöd:

- a) Stöd i form av blandfinansiering till små och medelstora företag, inklusive uppstartsföretag, och, i undantagsfall, små midcap-bolag som genomför banbrytande och omvälvande icke lönsam innovation.
- b) Stöd i form av enbart bidrag till små och medelstora företag, inklusive uppstartsföretag, som genomför någon typ av innovation, från inkrementell till banbrytande och omvälvande innovation, och som siktar på att expandera därefter.
- c) Stöd i form av enbart eget kapital till icke lönsamma små och medelstora företag, inklusive uppstartsföretag, som redan har fått stöd i form av enbart bidrag, kan också tillhandahållas.

Stöd i form av enbart bidrag inom ramen för Accelerator ska tillhandahållas endast om följande kumulativa villkor är uppfyllda:

- a) Projektet ska inkludera information om huruvida sökanden har kapacitet och vilja att expandera.
- b) Bidragsmottagaren ska vara ett uppstartsföretag eller ett litet eller medelstort företag.
- c) Ett stöd i form av enbart bidrag inom ramen för Accelerator ska tillhandahållas en gång under genomförandeperioden till en bidragsmottagare inom ramen för programmet och får högst uppgå till 2,5 miljoner EUR.

2. Accelerator-bidragsmottagarna ska vara rättsliga enheter i form av uppstartsföretag, små och medelstora företag eller, i undantagsfall, i form av små midcap-bolag som avser att expandera och som är etablerade i en medlemsstat eller ett associerat land. Förslaget kan lämnas in antingen av bidragsmottagaren eller, förutsatt att detta först har godkänts av bidragsmottagaren, av en eller flera fysiska personer eller rättsliga enheter som har för avsikt att inrätta eller stödja bidragsmottagaren. I det senare fallet ska finansieringsavtalet endast undertecknas med bidragsmottagaren.

3. Ett enda beslut om tilldelning ska omfatta och tillhandahålla finansiering för alla former av unionsbidrag som tillhandahålls i form av blandfinansiering från EIC.

4. Förslagen ska utvärderas efter sina individuella förtjänster av oberoende externa experter och väljas ut för finansiering genom en öppen ansökningsomgång med sista inlämningsdagar, baserat på artiklarna 27, 28 och 29, om inte annat följer av punkt 5 i den här artikeln.

5. De inlämnade förslagen ska utvärderas på grundval av följande tilldelningskriterier

- a) spetskompetens,
- b) genomslag,
- c) den risknivå för åtgärden som skulle kunna förhindra investeringar, genomförandets kvalitet och effektivitet och behovet av unionsstöd.

6. Efter godkännande från de berörda sökande får kommissionen eller de finansieringsorgan som genomför programmets (inklusive EIT:s KI-grupper) direkt lämna in för utvärdering enligt det tilldelningskriterium som avses i punkt 5 c ett förslag till en innovations- och marknadsansträngning som redan uppfyller det tilldelningskriterium som avses i punkt 5 a och b, under förutsättning att följande kumulativa villkor är uppfyllda:

- a) Förslaget ska härröra från någon annan åtgärd som finansieras inom ramen för Horisont 2020, från programmet eller, om det ingår i en orienterande pilotfas som ska inledas inom ramen för det första arbetsprogrammet, från nationella och/eller regionala program, och inleds med en kartläggning av efterfrågan för ett sådant system. Närmare bestämmelser ska fastställas i det särskilda program som avses i artikel 1.2 a.
- b) Förslaget bygger på en projektgranskning som gjordes under de två föregående åren som bedömer spetskompetens och förslagens effekter, med förbehåll för villkor och förfaranden som beskrivs närmare i arbetsprogrammet.

7. En spetskompetensstämpel kan beviljas om följande kumulativa villkor är uppfyllda:

- a) Bidragsmottagaren är ett uppstarts företag, ett litet eller medelstort företag eller ett litet midcap-bolag.
- b) Förslaget var stödberättigande och uppfyller tillämpliga tröskelvärden för de tilldelningskriterier som avses i punkt 5 a och b.
- c) Verksamheten skulle vara stödberättigande inom ramen för en innovationsåtgärd.

8. För förslag som klarat utvärderingen ska oberoende externa experter föreslå motsvarande stöd från Accelerator, utifrån den tillhörande risken och de resurser och den tid som krävs för att få ut och lansera innovationen på marknaden.

Kommissionen får, av motiverade skäl, avslå ett förslag som godkänts av oberoende externa experter t.ex. på grund av att målen för unionens politik inte har uppfyllts. Programkommittén ska informeras om skälen till ett sådant avslag.

9. Bidraget eller den del av stödet från Accelerator som utgörs av en återbetalningspliktig förskotts-komponent får inte överstiga 70 % av de totala stödberättigande kostnaderna för den utvalda innovationsåtgärden.

10. Villkoren för genomförande av stöd-komponenter i form av eget kapital och återbetalningspliktiga förskott av stöd från Accelerator återges i beslut (EU) 2021/764.

11. Avtalet för den utvalda åtgärden ska fastställa specifika mätbara delmål och motsvarande förfinansiering och delbetalningar av stödet från Accelerator.

Vid blandfinansiering från EIC får verksamhet som motsvarar en innovationsåtgärd inledas och en första förfinansiering av bidraget eller det återbetalningspliktiga förskottet betalas ut innan andra komponenter av den tilldelade blandfinansieringen från EIC genomförs. Dessa komponenter ska genomföras på villkor att specifika delmål som fastställts i avtalet uppnås.

12. I enlighet med avtalet ska åtgärden avbrytas, ändras eller i vederbörligen motiverade fall avslutas om mätbara delmål inte uppnås. Den får också avslutas om förväntad marknadsansträngning, i synnerhet i unionen, inte kan uppnås.

I undantagsfall och på inrådan av EIC:s styrelse får kommissionen besluta att öka stödet från Accelerator efter en projektutvärdering som genomförts av oberoende externa experter. Programkommittén ska informeras om sådana fall.

KAPITEL V

Experter

Artikel 49

Utnämning av oberoende externa experter

1. Oberoende externa experter ska identifieras och väljas ut på grundval av intresseanmälningar från enskilda och genom ansökningsomgångar som riktar sig till berörda organisationer, t.ex. forskningsorgan, forskningsinstitutioner, universitet, standardiseringsorgan, organisationer i det civila samhället eller företag, i syfte att upprätta en databas över kandidater.

Genom undantag från artikel 237.3 i budgetförordningen får kommissionen eller det berörda finansieringsorganet, i undantagsfall och i vederbörligen motiverade fall, på ett transparent sätt välja ut en enskild expert som har lämpliga färdigheter men som inte finns i databasen, förutsatt att inga lämpliga oberoende externa experter har identifierats efter en uppmaning att inkomma med intresseanmälan.

Dessa experter ska visa att de är oberoende och har kapacitet att stödja programmets mål.

2. I enlighet med artikel 237.2 och 237.3 i budgetförordningen ska oberoende externa experter få ersättning på grundval av standardvillkor. En lämplig ersättningsnivå som går utöver standardvillkoren och som baseras på relevanta marknadsstandarder kan beviljas om så är motiverat och i undantagsfall, särskilt för experter på hög nivå. Sådana kostnader ska täckas av programmet.

3. Utöver den information som avses i artikel 38.2 och 38.3 i budgetförordningen ska namnen på de oberoende externa experter som utvärderar bidragsansökningar och som utnämnts på personliga mandat offentliggöras, med uppgift om deras sakkunskapsområde, minst en gång om året på kommissionens eller finansieringsorganets webbplats. Dessa uppgifter ska inhämtas, behandlas och offentliggöras i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1725⁽³³⁾.

4. Kommissionen eller det berörda finansieringsorganet ska vidta lämpliga åtgärder för att förhindra intressekonflikter när det gäller oberoende externa experters medverkan i enlighet med artiklarna 61 och 150.5 i budgetförordningen.

Kommissionen eller det berörda finansieringsorganet ska säkerställa att en expert som står inför en intressekonflikt avseende ett ärende som denne ska yttra sig om inte utvärderar, ger råd om eller bistår i det specifika ärendet i fråga.

5. Vid utnämning av oberoende externa experter ska kommissionen eller det berörda finansieringsorganet vidta lämpliga åtgärder för att eftersträva en balanserad sammansättning inom expertgrupperna och utvärderingspanelerna i fråga om kompetens, erfarenheter, kunskap, inklusive i fråga om specialisering, särskilt inom samhällsvetenskap och humaniora, geografisk spridning och könsfördelning, med beaktande av situationen i åtgärdens ämnesområde.

6. Vid behov ska man för varje förslag säkerställa ett tillräckligt antal oberoende experter för att garantera kvaliteten på utvärderingen.

7. Informationen om ersättningsnivån för alla oberoende externa experter ska göras tillgänglig för Europaparlamentet och rådet.

AVDELNING III

PROGRAMMETS ÖVERVAKNING, KOMMUNIKATION, UTVÄRDERING OCH KONTROLL

Artikel 50

Övervakning och rapportering

1. Kommissionen ska kontinuerligt övervaka förvaltningen och genomförandet av programmet, det särskilda program som avses i artikel 1.2 a och EIT:s verksamhet. För att öka insynen ska uppgifterna också offentliggöras på ett lättillgängligt sätt på kommissionens webbplats i enlighet med den senaste uppdateringen. I synnerhet ska uppgifter för projekt som finansieras inom ramen för Europeiska forskningsrådet, europeiska partnerskap, uppdrag, EIC och EIT ingå i samma databas.

⁽³³⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1725 av den 23 oktober 2018 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter som utförs av unionens institutioner, organ och byråer och om det fria flödet av sådana uppgifter samt om upphävande av förordning (EG) nr 45/2001 och beslut nr 1247/2002/EG (EUT L 295, 21.11.2018, s. 39).

Databasen ska omfatta följande:

- a) I bilaga V fastställs, med hjälp av effektkedjor, tidsbundna indikatorer för årlig rapportering om programmets framsteg när det gäller att uppnå de mål som avses i artikel 3.
- b) Information om graden av integrering av samhällsvetenskap och humaniora, förhållandet mellan lägre och högre tekniska mognadsgrader i forskningssamverkan, framstegen i fråga om breddningen av deltagandet i berörda länder, den geografiska sammansättningen för konsortier i samverkansprojekt, forskarnas löneutveckling, användningen av ett inlämnings- och utvärderingsförfarande i två steg, de åtgärder som ska underlätta samarbetsförbindelser inom europeisk forskning och innovation, användningen av omprövning av utvärderingen och klagomålens antal och typer, graden av integrering av klimatåtgärder och därmed sammanhängande utgifter, de små och medelstora företagens deltagande, den privata sektorns deltagande, könsfördelningen i finansierade åtgärder, utvärderingspaneler, styrelser och rådgivande grupper, *spetskompetensstämplarna*, de europeiska partnerskapen samt medfinansieringsgraden, den kompletterande och kumulativa finansieringen från andra unionsprogram, forskningsinfrastrukturer, tidsfristen för beviljande av bidrag, graden av internationellt samarbete, medborgarengagemanget och civilsamhällets deltagande.
- c) Utgiftsnivåerna uppdelade på projektnivå för att möjliggöra särskild analys, även per interventionsområde.
- d) Överteckningsnivån, i synnerhet antalet förslag, och för varje ansökningsomgång, deras genomsnittspoäng och andelen ansökningar som ligger över respektive under tröskelvärdena för kvaliteten.

2. För att säkerställa ändamålsenlig bedömning av programmets framsteg när det gäller att uppnå dess mål, ges kommissionen befogenhet att anta delegerade akter i enlighet med artikel 55 för att ändra bilaga V med avseende på effektkedjeindikatorerna, där detta anses nödvändigt, samt fastställa utgångsvärden och mål och i syfte att komplettera denna förordning med bestämmelser om inrättande av en ram för övervakning och utvärdering.

3. Systemet för prestationsrapportering ska säkerställa att uppgifter för övervakning av programmets genomförande och resultat samlas in effektivt, på ett ändamålsenligt sätt och i god tid, utan att bidragsmottagarnas administrativa börda ökar. För detta ändamål ska proportionella rapporteringskrav ställas på mottagarna av unionsfinansiering, inbegripet forskare som deltar i åtgärderna så att deras karriär och rörlighet kan följas, och i förekommande fall medlemsstaterna.

4. Kvalitativa analyser från kommissionen och unionens eller medlemsstaternas finansieringsorgan ska i så stor utsträckning som möjligt komplettera de kvantitativa uppgifterna.

5. De åtgärder som syftar till att underlätta samarbetsförbindelser inom europeisk forskning och innovation ska övervakas och ses över inom ramen för arbetsprogrammen.

Artikel 51

Information, kommunikation, publicitet, spridning och utnyttjande

1. Mottagarna av unionsfinansiering ska framhålla att finansieringen kommer från unionen och säkerställa unionsfinansieringens synlighet, i synnerhet när de främjar åtgärderna och deras resultat (inklusive för pristävlingar), genom att tillhandahålla enhetlig, effektiv och proportionellt riktad information till olika målgrupper, däribland medierna och allmänheten.

2. Kommissionen ska genomföra informations- och kommunikationsåtgärder avseende programmet, åtgärder som vidtagits inom ramen för programmet och uppnådda resultat. Dessutom ska den i god tid tillhandahålla utförlig information till medlemsstaterna och bidragsmottagarna. Evidensbaserad kontaktförmedling vars underlag utgörs av analys och affinitet i nätverk ska tillhandahållas för intresserade enheter så att konsortier för samverkansprojekt kan bildas, med särskilt uppmärksamhet ägnad åt att identifiera nätverksmöjligheter för rättsliga enheter från länder med låga forsknings- och innovationsresultat. Mot bakgrund av en sådan analys kan riktade kontaktförmedlingsevenemang anordnas för specifika ansökningsomgångar.

3. Kommissionen ska även fastställa en strategi för spridning och utnyttjande av resultaten för att öka tillgängligheten och spridningen av programmets resultat och kunskap som härrör från forskning och innovation, i syfte att påskynda utnyttjande och marknadsinförande och att öka programmets genomslag.

4. Finansiella medel som tilldelas programmet ska också bidra till den gemensamma kommunikationen om unionens politiska prioriteringar, samt till åtgärder avseende information, kommunikation, publicitet, spridning och utnyttjande, i den mån dessa prioriteringar har anknytning till de mål som avses i artikel 3.

Artikel 52

Utvärdering av programmet

1. Utvärderingar av programmet ska utföras i god tid för att kunna användas i beslutsprocessen för programmet, eller för följande ramprogram eller andra initiativ som är relevanta för forskning och innovation.
2. En interimsvärdering av programmet ska utföras med stöd av oberoende experter som valts ut genom ett transparent förfarande när det finns tillräckligt med information om genomförandet av programmet, dock senast fyra år efter det att programmet började genomföras. Den ska inbegripa en portföljanslys och en bedömning av de långsiktiga effekterna av tidigare ramprogram och ska, där så är lämpligt, ligga till grund för en anpassning eller omdirigering av programmet. Den ska bedöma programmets effektivitet, ändamålsenlighet, relevans, samstämmighet och europeiska mervärde.
3. Vid slutet av programmets genomförande, dock senast fyra år efter slutet av den period som anges i artikel 1, ska en slututvärdering av programmet genomföras av kommissionen. Den ska inbegripa en bedömning av tidigare ramprogramms långsiktiga effekter.
4. Kommissionen ska offentliggöra och överlämna slutsatserna från dessa utvärderingar tillsammans med sina egna observationer och lägga fram dem för Europaparlamentet, rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén och Regionkommittén.

Artikel 53

Revision

1. Kontrollsystemet för programmet ska säkerställa en lämplig balans mellan förtroende och kontroll, och beakta administrativa och andra kostnader för kontroller på alla nivåer, särskilt för bidragsmottagarna. Revisionsreglerna ska vara tydliga, konsekventa och samstämmiga för hela programmet.
2. Revisionsstrategin för programmet ska baseras på den finansiella revisionen av ett representativt urval av utgifter inom programmet som helhet. Det representativa urvalet ska kompletteras med ett urval som grundas på en bedömning av de risker som är förknippade med utgifterna. Åtgärder som får gemensam finansiering från olika unionsprogram ska revideras endast en gång, varvid alla berörda program och deras respektive tillämpliga bestämmelser ska beaktas.
3. Dessutom får kommissionen eller det relevanta finansieringsorganet utföra revisioner av system och processer på bidragsmottagnivå. Dessa översyner ska vara frivilliga för vissa typer av bidragsmottagare och ska undersöka en bidragsmottagares system och processer, kompletterat med en revision av transaktioner och som utförts av en oberoende revisor som är kvalificerad att utföra lagstadgad revision av räkenskaper i enlighet med Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/43/EG⁽³⁴⁾. Revisionerna av system och processer får användas av kommissionen eller finansieringsorganet för att fastställa en övergripande försäkran om sund ekonomisk förvaltning av utgifter och för omprövning av omfattningen av efterhandsrevisioner och intyg om redovisningen.
4. I enlighet med artikel 127 i budgetförordningen får kommissionen eller det relevanta finansieringsorganet förlita sig på revisioner av användningen av unionens bidrag som utförs av andra oberoende och kompetenta personer eller enheter, även sådana som inte agerar på uppdrag av unionens institutioner eller organ.
5. Revisioner får utföras upp till två år efter slutbetalningen.

⁽³⁴⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/43/EG av den 17 maj 2006 om lagstadgad revision av årsredovisning, årsbokslut och koncernredovisning och om ändring av rådets direktiv 78/660/EEG och 83/349/EEG samt om upphävande av rådets direktiv 84/253/EEG (EUT L 157, 9.6.2006, s. 87).

6. Kommissionen ska offentliggöra riktlinjer för revision i syfte att säkerställa en tillförlitlig och enhetlig tillämpning och tolkning av revisionsförfarandena och revisionsreglerna under programmets hela löptid.

Artikel 54

Skydd av unionens ekonomiska intressen

När ett tredjeland deltar i programmet genom ett beslut antaget enligt ett internationellt avtal eller på grundval av något annat rättsligt instrument ska tredjelandet bevilja de rättigheter och den tillgång som krävs för att den behöriga utanordnaren, Olaf och revisionsrätten ska kunna utöva sina respektive befogenheter på ett heltäckande sätt. När det gäller Olaf ska dessa rättigheter innefatta rätten att göra utredningar, inklusive kontroller och inspektioner på platsen, i enlighet med förordning (EU, Euratom) nr 883/2013.

Artikel 55

Utövande av delegeringen

1. Befogenheten att anta delegerade akter ges till kommissionen med förbehåll för de villkor som anges i denna artikel.
2. Den befogenhet att anta delegerade akter som avses i artikel 50.2 ges till kommissionen till och med den 31 december 2028.
3. Den delegering av befogenhet som avses i artikel 50.2 får när som helst återkallas av Europaparlamentet eller rådet. Ett beslut om återkallelse innebär att delegeringen av den befogenhet som anges i beslutet upphör att gälla. Beslutet får verkan dagen efter det att det offentliggörs i *Europeiska unionens officiella tidning*, eller vid ett senare i beslutet angivet datum. Det påverkar inte giltigheten av delegerade akter som redan har trätt i kraft.
4. Innan kommissionen antar en delegerad akt ska den samråda med experter som utsetts av varje medlemsstat i enlighet med principerna i det interinstitutionella avtalet av den 13 april 2016 om bättre lagstiftning.
5. Så snart kommissionen antar en delegerad akt ska den samtidigt delge Europaparlamentet och rådet denna.
6. En delegerad akt som antas enligt artikel 50.2 ska träda i kraft endast om varken Europaparlamentet eller rådet har gjort invändningar mot den delegerade akten inom en period på två månader från den dag då akten delgavs Europaparlamentet och rådet, eller om både Europaparlamentet och rådet, före utgången av den perioden, har underrättat kommissionen om att de inte kommer att invända. Denna period ska förlängas med två månader på Europaparlamentets eller rådets initiativ.

AVDELNING IV

ÖVERGÅNGSBESTÄMMELSER OCH SLUTBESTÄMMELSER

Artikel 56

Upphävande

Förordningarna (EU) nr 1290/2013 och (EU) nr 1291/2013 ska upphöra att gälla den 1 januari 2021.

*Artikel 57***Övergångsbestämmelser**

1. Denna förordning påverkar inte fortsatt genomförande eller ändring av åtgärder som vidtagits enligt förordningarna (EU) nr 1290/2013 och (EU) nr 1291/2013, som ska fortsätta att tillämpas på dessa åtgärder fram till dess att de avslutas. Arbetsplaner och åtgärder som föreskrivs i arbetsplaner som antagits i enlighet med förordning (EU) nr 1290/2013 och i enlighet med de grundläggande akterna för motsvarande finansieringsorgan ska även i fortsättningen regleras av förordning (EU) nr 1290/2013 och dessa grundläggande akter till dess att de fullgjorts.
2. Finansieringsramen för programmet får också omfatta de utgifter för tekniskt och administrativt stöd som är nödvändiga för att säkerställa övergången mellan programmet och de åtgärder som antagits enligt förordning (EU) nr 1291/2013.

*Artikel 58***Ikraftträdande**

Denna förordning träder i kraft samma dag som den offentliggörs i *Europeiska unionens officiella tidning*.

Den ska tillämpas från och med den 1 januari 2021.

Denna förordning är till alla delar bindande och direkt tillämplig i alla medlemsstater.

Utfärdad i Bryssel den 28 april 2021.

På Europaparlamentets vägnar
D. M. SASSOLI
Ordförande

På rådets vägnar
A. P. ZACARIAS
Ordförande

BILAGA I

HUVUDDRAGEN FÖR VERKSAMHETEN

De allmänna och specifika mål som avses i artikel 3 i denna förordning ska följas över hela programmet, genom de interventionsområden och allmänna verksamhetstyper som anges i denna bilaga och bilaga II samt i bilaga I till beslut (EU) 2021/764.

1. Första pelaren *Vetenskaplig spetskompetens*

I enlighet med artikel 4 ska denna pelare främja vetenskaplig spetskompetens, locka till sig de bästa förmågorna till Europa, ge lämpligt stöd till forskare i ett tidigt skede samt främja skapandet och spridningen av vetenskaplig spetskompetens, högkvalitativa kunskaper, metoder och färdigheter, tekniker och lösningar på globala, sociala, miljömässiga och ekonomiska problem. Detta görs genom de verksamheter som nämns nedan. Den ska också bidra till programmets övriga specifika mål som avses i artikel 3.

- a) Europeiska forskningsrådet: Tillhandahållande av attraktiv och flexibel finansiering för att ge begåvade och kreativa enskilda forskare, med fokus på forskare i början av sin yrkesbana, och deras team möjlighet att följa upp lovande spår i vetenskapens framkant, oberoende av forskarnas nationalitet och ursprungsland och på grundval av unionsomfattande konkurrens där det enda kriteriet är spetskompetens.

Insatsområde: spetsforskning

- b) Marie Skłodowska-Curie-åtgärder: Förse forskare med ny kunskap och nya färdigheter genom rörlighet och exponering över gränser, sektorer och discipliner, förbättra system för utbildning och karriärutveckling samt strukturera och förbättra institutionell och nationell rekrytering, med beaktande av den europeiska stadgan för forskare och uppförandekoden för rekrytering av forskare. Därigenom bidrar Marie Skłodowska-Curie-åtgärderna till att lägga grunden för Europas utomordentliga forskningslandskap i hela Europa, främja sysselsättning, tillväxt och investeringar samt lösa dagens och framtidens samhällsproblem.

Insatsområden: Främja spetsforskning genom forskarmobilitet över gränser, sektorer och discipliner, bidra till nytt kunnande genom optimal utbildning av forskare, optimera utvecklingen av personalresurser och kunnande över hela det europeiska forskningsområdet, öka och underlätta synergier och främja offentlig utåtriktad verksamhet.

- c) Forskningsinfrastrukturer: Förse Europa med hållbara forskningsinfrastrukturer av världsklass, som är öppna och tillgängliga för de bästa forskarna från Europa och resten av världen. Främja användningen av befintliga forskningsinfrastrukturer, bland annat de som finansieras genom fonder inom unionens sammanhållningspolitik. Därvid ska forskningsinfrastrukturens möjligheter att främja vetenskapliga utvecklingar och innovation och möjliggöra öppen vetenskap och vetenskaplig spetskompetens, i enlighet med Fairprinciperna, förbättras, tillsammans med insatser i andra berörda områden av unions politik och internationellt samarbete.

Insatsområden: Konsolidera och utveckla EU:s forskningsinfrastruktur, öppna, integrera och sammanlänka forskningsinfrastruktur, utveckla europeiska forskningsinfrastrukturers innovationspotential och innovations- och utbildningsverksamhet samt stärka EU:s politik och internationella samarbete på forskningsinfrastrukturuområdet.

2. Andra pelaren *Globala utmaningar och europeisk industriell konkurrenskraft*

Genom följande verksamheter ska denna pelare i enlighet med artikel 4 främja skapande och spridning av högkvalitativ ny kunskap, teknik och hållbara lösningar, stärka den europeiska industrins konkurrenskraft, bidra till effekterna av forskning och innovation i fråga om att utveckla, stödja och genomföra unionspolitiken och främja införandet av innovativa lösningar i näringslivet, särskilt inom små och medelstora företag och uppstarts företag, samt i samhället i syfte att lösa globala utmaningar. Den ska också bidra till programmets övriga specifika mål som avses i artikel 3.

Samhällsvetenskap och humaniora ska vara helt integrerade i alla kluster, inklusive särskild verksamhet.

I syfte att optimera genomslag, flexibilitet och synergier ska forskning och innovation organiseras i sex kluster, som är sammanlänkade genom alleuropeiska forskningsinfrastrukturer och som enskilt och tillsammans uppmuntrar till interdisciplinärt, sektorsövergripande, tvärpolitiskt, gränsöverskridande och internationellt samarbete. Pelare II inom programmet ska omfatta verksamhet från ett brett spektrum av tekniska mognadsgrader, inklusive lägre tekniska mognadsgrader.

Varje kluster bidrar till flera av FN:s mål för hållbar utveckling, och många av dessa stöds av fler än ett kluster.

Forsknings- och innovationsverksamheten ska genomföras i och mellan följande kluster:

- a) Klustret *Hälsa*: Förbättra och skydda allmänhetens hälsa och välbefinnande i alla åldersgrupper genom att skapa ny kunskap, utveckla innovativa lösningar och där så är lämpligt se till att ett jämställdhetsperspektiv integreras, för att förebygga, diagnostisera, övervaka, behandla och bota sjukdomar samt utveckla medicinsk teknik, minska hälsorisker, skydda befolkningsgrupper och främja välmående och välbefinnande, även på arbetsplatser, göra offentliga hälso- och sjukvårdssystem mer kostnadseffektiva, jämlika och hållbara, förebygga och bekämpa fattigdomsrelaterade sjukdomar samt främja och möjliggöra patienters delaktighet och självförvaltning.

Insatsområden: Hälsa genom hela livet, miljö- och samhällsfaktorer som påverkar hälsan, icke-smittsamma och ovanliga sjukdomar, infektionssjukdomar, inbegripet fattigdomsrelaterade och försummade sjukdomar, verktyg, teknik och digitala lösningar för hälso- och sjukvård, inbegripet individualiserad behandling, hälso- och sjukvårdssystem.

- b) Klustret *Kultur, kreativitet och inkluderande samhällen*: Stärka demokratiska värderingar, bl.a. rättsstatsprincipen och de grundläggande rättigheterna, skydda kulturarvet, undersöka kulturella och kreativa sektorers potential och främja socioekonomiska förändringar som bidrar till integration och tillväxt, inbegripet migrationshantering och integration av migranter.

Insatsområden: demokrati och samhällsstyrning, kultur, kulturarv och kreativitet, sociala och ekonomiska förändringar.

- c) Klustret *Civil säkerhet för samhället*: Hantera de problem som uppkommer genom ständiga säkerhetshot, bland annat från it-brottslighet, och naturkatastrofer och katastrofer orsakade av människan.

Insatsområden: katastroftåliga samhällen, skydd och säkerhet, natsäkerhet.

- d) Klustret *It, industri och rymden*: Förstärka kapaciteten och säkra Europas suveränitet vad gäller viktig möjliggörande teknik för digitalisering och produktion, och rymdteknik, längs hela värdekedjan, för att bygga en konkurrenskraftig, digital, koldioxidsnål och cirkulär industri. Säkerställa en hållbar försörjning av råvaror. Utveckla avancerade material och lägga en grund för framsteg och innovation när det gäller globala samhällsutmaningar.

Insatsområden: tillverkningsteknik, viktig digital teknik, bland annat kvantteknik, ny möjliggörande teknik, avancerade material, artificiell intelligens och robotteknik, nästa generations internet, avancerade datorsystem och stora datamängder, cirkulära industrier, koldioxidsnåla och rena industrier, rymden, inklusive jordobservation.

- e) Klustret *Klimat, energi och mobilitet*: Bekämpa klimatförändringarna genom bättre kunskap om dess orsaker, utveckling, risker, konsekvenser och möjligheter, genom att göra energi- och transportsektorerna mer klimat- och miljövänliga, effektivare och mer konkurrenskraftiga, samt intelligentare, säkrare och mer motståndskraftiga, genom att främja användningen av förnybara energikällor och energieffektivitet, genom att öka unionens motståndskraft mot externa chocker och genom att anpassa det sociala beteendet efter målen för hållbar utveckling.

Insatsområden: klimatforskning och klimatlösningar, energiförsörjning, energisystem och energinät, byggnader och industriplanläggningar i energiomställning, samhällen och städer, industriell konkurrenskraft på transportområdet, ren, säker och tillgänglig transport och mobilitet, smart mobilitet, energilagring.

- f) Klustret *Livsmedel, bioekonomi, naturresurser, jordbruk och miljö*: Skydda miljön, återställa, hållbart förvalta och använda naturresurser och biologiska resurser från land, inlandsvatten och hav för att stoppa minskningen av den biologiska mångfalden, tillgodose behovet av tryggad livsmedels- och näringsförsörjning för alla samt övergången till en koldioxidsnål, resurseffektiv och cirkulär ekonomi samt en hållbar bioekonomi.

Insatsområden: miljöobservation, biologisk mångfald och naturresurser, jordbruk, skogsbruk och landsbygdsområden, hav, oceaner och inlandsvatten, livsmedelssystem, biobaserade innovationssystem i unionens bioekonomi, cirkulära system.

- g) JRC:s icke-nukleära direkta åtgärder: Ta fram högkvalitativ vetenskaplig dokumentation för effektiv och överkomlig god offentlig politik. Nya initiativ och förslag till unionsrättsakter behöver transparent, omfattande och balanserad evidens för att de ska kunna utformas på ett klokt sätt, medan genomförandet av politiken behöver evidens för att kunna mätas och övervakas. JRC ska tillhandahålla oberoende, vetenskaplig dokumentation och tekniskt stöd för unionens politik under hela policycykeln. JRC ska inrikta sin forskning på unionens politiska prioriteringar.

Insatsområden: stärka kunskapsbasen för beslutsprocessen; globala utmaningar (hälsa, kultur, kreativitet och ett inkluderande samhälle; civil säkerhet för samhället; digitala frågor, industrin och rymden; klimat, energi och mobilitet, livsmedel, bioekonomi, naturresurser, jordbruk och miljö); innovation, ekonomisk utveckling och konkurrenskraft; vetenskaplig spetskompetens, territoriell utveckling och stöd för medlemsstater och regioner.

3. Tredje pelaren *Innovativa Europa*

Genom följande verksamhet ska denna pelare, i linje med artikel 4, främja alla former av innovation, inklusive icke-teknisk innovation, särskilt inom små och medelstora företag, däribland uppstarts företag, genom att underlätta teknisk utveckling, demonstration och kunskapsöverföring samt främja lanseringen av innovativa lösningar. Den ska också bidra till programmets övriga specifika mål som avses i artikel 3. EIC ska huvudsakligen genomföras genom två instrument: Pathfinder för avancerad forskning, som framför allt genomförs genom forskningsnätverket, och Accelerator.

- a) EIC är i huvudsak inriktat på banbrytande och omvälvande innovation, och framför allt på marknadsskapande innovation, samtidigt som all slags innovation, inklusive inkrementell innovation, stöds.

Insatsområden: Pathfinder för avancerad forskning, som ger stöd till framtida och ny banbrytande, marknadsskapande och/eller teknikintensiv teknik. Accelerator, som ska överbrygga finansieringsbehovet mellan forsknings- och innovationsarbetets senare faser och innovationernas spridning på marknaden för att banbrytande marknadsskapande innovationer ska kunna lanseras och företag expandera när marknaden inte tillhandahåller bärkraftig finansiering. Ytterligare EIC-verksamheter, såsom priser och stipendier, och affärstjänster med mervärde.

- b) Europeiska innovationsekosystem

Insatsområden: Verksamheten ska i synnerhet inbegripa att skapa förbindelser, när så är lämpligt i samarbete med EIT, med nationella och regionala innovationsaktörer och stödja genomförandet av medlemsstaternas, regionernas och associerade länders gemensamma gränsöverskridande innovationsprogram, från utbytet av praxis och kunskap om innovationsreglering till främjandet av mjuka färdigheter för innovation till forsknings- och innovationsverksamhet, inklusive öppen eller användardriven innovation, för att effektivisera det europeiska innovationssystemet. Detta bör genomföras i synergi med bland annat stödet från Eruf för innovationsekosystem och interregionala partnerskap kring ämnen som rör smart specialisering.

- c) Europeiska institutet för innovation och teknik

Insatsområden (definierade i bilaga II): hållbara innovationsekosystem i Europa, innovations- och entreprenörskompetens inom ramen för livslångt lärande, inbegripet ökad kapacitet för europeiska lärosäten, nya lösningar på marknaden för att hantera globala utmaningar samt synergi och mervärde inom programmet.

4. Delen *Breddning av deltagandet och förstärkning av det europeiska forskningsområdet*

Genom följande verksamhet ska denna del eftersträva de specifika mål som anges i artikel 3.2 d. Den ska också bidra till programmets övriga specifika mål som avses i artikel 3. Samtidigt som hela programmet stöttas ska denna del stödja åtgärder som bidrar till att locka till sig talanger, främja kompetenscirkulationen och undvika kompetensflykt, till ett mer kunskapsbaserat, innovativt och jämställt Europa som ligger i framkanten av den globala konkurrensen och som främjar gränsöverskridande samarbete. Nationella styrkor och potential över hela Europa kommer att optimeras i ett välfungerande europeiskt forskningsområde där kunskap och högkvalificerad arbetskraft cirkulerar fritt på ett balanserat sätt, där välinformerade medborgare förstår och litat på de vitt spridda resultaten av forskning och innovation som också kommer hela samhället till del och där unionens politik, i synnerhet forsknings- och innovationspolitiken, baseras på högkvalitativa vetenskapliga belägg.

Denna del ska även stödja verksamhet som syftar till att förbättra kvaliteten på förslag från rättsliga enheter från länder med låga forsknings- och innovationsresultat, såsom professionella förhandskontroller av förslag och rådgivning, och ökade insatser från nationella kontaktpunkter för att stödja internationellt nätverksarbete samt verksamhet som syftar till att stödja rättsliga enheter från länder med låga forsknings- och innovationsresultat att redan gå med i utvalda samverkansprojekt som rättsliga enheter från sådana länder inte deltar i.

Insatsområden: Breddning av deltagandet och spridning av spetskompetens, inklusive genom teaming, twinning, ERA-professurer, europeiskt samarbete inom vetenskap och teknik (Cost), kompetenshöjande initiativ och verksamhet för att främja kompetensrörlighet. Reform och förstärkning av det europeiska forsknings- och innovationssystemet, inbegripet exempelvis stöd till nationella forsknings- och innovationspolitiska reformer, skapande av attraktiva karriärmöjligheter och stöd till genus- och medborgarforskning.

BILAGA II

EUROPEISKA INSTITUTET FÖR INNOVATION OCH TEKNIK (EIT)

Följande ska gälla vid genomförandet av EIT:s programverksamhet:

1. Bakgrund

Det framgår klart och tydligt av rapporten från högnivågruppen om maximering av effekterna av unionens forsknings- och innovationsprogram (Lamys högnivågrupp) att vägen framåt är "att utbilda för framtiden och investera i människor som åstadkommer förändring". I synnerhet uppmanas de europeiska lärosätena att uppmuntra entreprenörskap, avskaffa gränser mellan discipliner och institutionalisera starka interdisciplinära samarbeten mellan den akademiska världen och industrin. Enligt undersökningar som gjorts nyligen är tillgången till talangfulla människor den i särklass viktigaste faktorn när Europeiska företagsgrundare väljer plats för sitt uppstarts företag. Utbildning i entreprenörskap, utbildningsmöjligheter och utveckling av kreativa färdigheter spelar en nyckelroll när det gäller att odla fram framtidens innovatörer och utveckla kapaciteten hos befintliga sådana så att de kan expandera sin verksamhet och nå ännu bättre resultat. Tillgång till entreprenörstalng, tillsammans med tillgång till yrkesmässiga tjänster, kapital och marknader på unionsnivå, och att sammanföra viktiga innovationsaktörer kring ett gemensamt mål är viktiga inslag för att främja ett innovationsekosystem. Det finns ett behov av att samordna insatserna inom unionen för att skapa en kritisk massa av sammanhängande unionsomfattande entreprenörskluster och ekosystem.

EIT är i dag Europas största integrerade innovationsekosystem som sammanför partner från näringslivet, forsknings- och utbildningssektorerna med mera. EIT fortsätter att stödja sina KI-grupper, som är storskaliga europeiska partnerskap som hanterar specifika globala utmaningar, och stärka innovationsekosystemen runt dem. Man ska göra detta genom att främja integrering av högkvalitativ utbildning, forskning och innovation, och därigenom skapa innovationsfrämjande miljöer, och genom att främja och stödja en ny generation entreprenörer och stimulera inrättande av innovativa företag i nära samverkan och komplementaritet med EIC.

Det krävs alltså satsningar i hela Europa för att utveckla ekosystem där forskare, innovatörer, industrier och regeringar lätt kan samverka med varandra. Innovationsekosystem fungerar i själva verket fortfarande inte optimalt på grund av ett antal orsaker, såsom följande:

- a) Samspelet mellan innovationsaktörer hämmas fortfarande av de organisatoriska, rättsliga och kulturella hinder dem emellan.
- b) Insatserna för att stärka innovationsekosystemen ska gynnas av samordning och tydligt fokus på specifika mål och effekter.

För att hantera framtida samhällsutmaningar, bejaka de möjligheter som ny teknik innebär och bidra till miljövänlig och hållbar ekonomisk tillväxt, sysselsättning, konkurrenskraft och de europeiska medborgarnas välfärd, är det nödvändigt att ytterligare stärka Europas innovationskapacitet genom att stärka befintliga och främja skapandet av nya miljöer som bidrar till samarbete och innovation, stärka innovationsförmågan i den akademiska världen och i forskningssektorn, ge stöd åt en ny generation av entreprenörer, stimulera bildandet och utvecklingen av innovativa projekt samt öka den unionsfinansierade forsknings- och innovationsverksamhetens synlighet och erkännande, i synnerhet EIT:s finansiering, bland den bredare allmänheten.

Innovationsutmaningarnas art och omfattning kräver sammanbindning och mobilisering av aktörer och resurser på europeisk nivå, genom att gränsöverskridande samarbete främjas. Det finns ett behov av att minska isoleringen mellan olika discipliner och längs värdekedjor och främja skapandet av ett gynnsamt klimat för ett ändamålsenligt utbyte av kunskap och expertis, och för att utveckla och attrahera entreprenörstalng. EIT:s strategiska innovationsprogram ska säkerställa samstämmighet med programmets utmaningar och komplementaritet med EIC.

2. Insatsområden

2.1 Hållbara innovationsekosystem i Europa

I överensstämmelse med EIT-förordningen och EIT:s strategiska innovationsprogram ska EIT ha en starkare roll när det gäller att stärka hållbara, problembaserade innovationsekosystem i hela Europa. Institutet ska i synnerhet fortsätta att fungera främst genom sina KI-grupper, de stora europeiska partnerskapen som hanterar specifika samhällsutmaningar. Det ska fortsätta att stärka innovationsekosystemen runt omkring dem genom att öppna upp dem och främja samverkan mellan forskning, innovation och utbildning. Institutet ska dessutom stärka innovationsekosystemen i hela Europa genom att utvidga det regionala innovationssystemet (RIS). Institutet ska arbeta med innovationsekosystem som uppvisar en hög innovationspotential baserat på strategi, tematisk anpassning och förväntad effekt, i nära samverkan med strategier för smart specialisering och plattformar.

Huvuddrag

- a) Stärka de befintliga KI-gruppernas ändamålsenlighet och öppenhet gentemot nya partner för att på lång sikt möjliggöra en övergång till självförsörjning och analysera behovet av att inrätta nya grupper för att hantera globala utmaningar. De särskilda tematiska områdena ska fastställas i EIT:s strategiska innovationsprogram, med beaktande av den strategiska planeringen.
- b) Påskynda regioner på vägen mot spetskompetens i de länder som avses i EIT:s strategiska innovationsprogram, i nära samarbete med strukturfonderna och andra relevanta unionsfinansieringsprogram när så är lämpligt.

2.2 Innovations- och entreprenörskompetens inom ramen för livslångt lärande, inbegripet ökad kapacitet för europeiska lärosäten

Institutets utbildningsverksamhet ska stärkas för att främja innovation och entreprenörskap genom meningsfull utbildning och fortbildning. Ett starkare fokus på utveckling av humankapitalet ska baseras på en utvidgning av EIT:s befintliga KI-gruppernas utbildningsprogram i syfte att fortsätta att erbjuda studenter och yrkesverksamma kursplaner av hög kvalitet som bygger på innovation, kreativitet och entreprenörskap i överensstämmelse med framför allt unionens strategi för industri och kompetens. Detta kan omfatta forskare och innovatörer som får stöd genom andra delar av programmet, särskilt Marie Skłodowska-Curie-åtgärder. Institutet ska också stödja en modernisering av europeiska lärosäten och deras integrering i innovationsekosystem genom att stimulera och öka deras potential och förmåga till entreprenörskap och uppmuntra dem att bättre förutse nya kompetensbehov.

Huvuddrag

- a) Utveckla nyskapande kursplaner, varvid hänsyn tas till samhällets och industrins framtida behov och övergripande program som ska erbjudas studerande, entreprenörer och yrkesverksamma inom och utanför Europa där specialistkunskaper och sektorsspecifika kunskaper kombineras med innovationsinriktad kompetens och entreprenörskapskompetens, t.ex. högteknologisk kompetens som hör samman med digital teknik och hållbar viktig möjliggörande teknik.
- b) Stärka och utvidga EIT-märket för att förbättra EIT:s synlighet och dess erkännande av utbildningsprogram som bygger på partnerskap mellan olika högskolor, forskningscentrum och företag och samtidigt höja den allmänna kvaliteten genom att erbjuda läroplaner med inlärning i arbetet och ändamålsenlig utbildning i entreprenörskap samt internationell, interorganisatorisk och sektorsövergripande rörlighet.
- c) Utveckla innovation och förmåga till entreprenörskap inom sektorn för högre utbildning, genom att öka och främja EIT-gruppens expertis i att koppla samman utbildning, forskning och näringsliv.
- d) Stärka den roll som EIT alumni spelar som förebild för nya studenter och som kraftfullt instrument för att förmedla EIT:s genomslag.

2.3 Nya lösningar på marknaden för att hantera globala utmaningar

EIT ska underlätta, göra det möjligt för och belöna entreprenörer, innovatörer, forskare, lärare, studenter och andra innovationsaktörer, samtidigt som jämställdhetsintegrering säkerställs, som arbetar tillsammans i tvärvetenskapliga team för att generera idéer och omvandla dem till både stegvis och omvälvande innovation. Verksamheten ska kännetecknas av en öppen innovation och gränsöverskridande strategi, med fokus på bland annat relevanta kunskapstriangelverksamheter som är relevanta för att detta ska kunna förverkligas (t.ex. projektansvariga kan förbättra deras tillgång till särskilt kvalificerade personer med akademisk examen, pionjäranvändare, nystartade företag med innovativa idéer, utländska företag med relevanta kompletterande tillgångar osv.).

Huvuddrag

- a) Stödja utveckling av nya produkter, tjänster och marknadsmöjligheter där kunskapstriangelns aktörer ska samarbeta för att hitta lösningar på globala utmaningar.
- b) Integrera hela innovationskedjan fullt ut: från student till entreprenör, från idé till produkt, från laboratorium till kund. Detta omfattar stöd till uppstarts företag och expanderande företag.

- c) Tillhandahålla högkvalitativa tjänster och stöd till innovativa företag, inbegripet tekniskt bistånd till finjustering av produkter eller tjänster, omfattande mentorskap, hjälp att säkra målkunder och anskaffa kapital, i syfte att snabbt komma ut på marknaden och påskynda tillväxten.

2.4 Synergier och mervärde inom programmet

EIT ska intensifiera sina ansträngningar för att utnyttja synergier och komplementariteten mellan befintliga KI-grupper och med olika aktörer och initiativ på unionsnivå och global nivå och utvidga sitt nätverk av samarbetande organisationer på både strategisk och operativ nivå, samtidigt som överlappning undviks.

Huvuddrag

- a) Samarbeta nära med EIC och InvestEU-programmet för att strömlinjeforma stödet (dvs. finansiering och tjänster) som erbjuds till innovativa projekt i både inlednings- och expansionsfasen, särskilt genom KI-grupperna.
 - b) Planera och genomföra EIT-verksamheter i syfte att maximera synergier och komplementariteten med andra delar av programmet.
 - c) Samarbeta med EU-medlemsstater, både på nationell och regional nivå, upprätta en strukturerad dialog och samordna ansträngningarna för att möjliggöra synergier med nationella och regionala initiativ, inbegripet strategier för smart specialisering, eventuellt även genom att genomföra *europiska innovationsekosystem*, i syfte att identifiera, dela och sprida bästa praxis och lärdomar.
 - d) Dela och sprida innovativa metoder och innovativt lärande i och utanför Europa för att bidra till den europeiska innovationspolitiken i samordning med andra delar av programmet.
 - e) Göra inlägg i diskussioner om innovationspolitiken och bidra till utformningen och genomförandet av unionens politiska prioriteringar genom att kontinuerligt arbeta med alla berörda avdelningar inom kommissionen, andra unionsprogram och deras intressenter och ytterligare utforska möjligheterna att genomföra initiativ inom politiken.
 - f) Utnyttja synergier med andra unionsprogram, inklusive de program som stöder humankapitalutveckling och innovation (t.ex. Cost, ESF+, Eruf, Erasmus+, Kreativa Europa, Cosmeprogrammet/inre marknaden och InvestEU-programmet).
 - g) Bygga upp strategiska allianser med viktiga innovationsaktörer på unionsnivå och internationell nivå samt ge stöd åt KI-grupperna att fördjupa samarbetet och banden med viktiga kunskapstriangelpartners från tredjeländer i syfte att öppna nya marknader för lösningar som stöds av KI-grupperna och locka finansiering och talanger från utlandet. Tredjeländers deltagande ska främjas med beaktande av principerna om ömsesidighet och ömsesidiga fördelar.
-

BILAGA III

EUROPEISKA PARTNERSKAP

Europeiska partnerskap ska väljas ut och genomföras, övervakas, utvärderas och fasas ut eller förlängas på grundval av följande kriterier:

1. Urval

Belägg för att det europeiska partnerskapet på ett mer effektivt sätt kommer att uppnå programmets relaterade mål genom medverkan och engagemang från partner, i synnerhet vad gäller att skapa tydliga verkningar för unionen och dess invånare, särskilt när det gäller att ge effekt med hänsyn till de globala utmaningarna och forsknings- och innovationsmål, säkerställa unionens konkurrenskraft och hållbarhet och bidra till att stärka det europeiska området för forskning och innovation och i förekommande fall internationella åtaganden.

När det gäller de institutionaliserade europeiska partnerskap som inrättats i överensstämmelse med artikel 185 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt måste minst 40 % av medlemsstaterna delta:

- a) Det europeiska partnerskapets samstämmighet och synergier med unionens forsknings- och innovationslandskap, varvid reglerna för programmet i så stor utsträckning som möjligt ska följas.
- b) Insynen i det europeiska partnerskapet och dess öppenhet vad gäller fastställande av prioriteringar och mål när det gäller förväntade resultat och effekter samt involvering av parter och intressenter från hela värdekedjan, från olika sektorer, bakgrunder och discipliner, inbegripet internationella deltagare när så är relevant och utan störande inverkan på europeisk konkurrenskraft, Tydliga arrangemang för främjande av små och medelstora företags deltagande och för spridning och utnyttjande av resultat, särskilt av små och medelstora företag, inbegripet genom förmedlingsorganisationer.
- c) Föregående demonstration av det europeiska partnerskapets additionalitet och riktning, inbegripet en gemensam strategisk vision av det europeiska partnerskapets syfte. Denna vision omfattar särskilt:
 - i) Fastställande av mätbara förväntade resultat, resultat och effekter inom angivna tidsramar, inbegripet centrala ekonomiska och/eller samhälleliga värden för unionen.
 - ii) Demonstration av de förväntade kvalitativa och avsevärda kvantitativa hävstångseffekterna, inbegripet en metod för mätning av centrala resultatindikatorer.
 - iii) Strategier för att säkerställa flexibilitet i genomförandet och för att anpassa partnerskapet till ändrade politiska, samhälleliga och/eller marknadsmässiga behov eller vetenskapliga framgångar, för att öka den politiska samstämmigheten mellan den regionala nivån, den nationella nivån och unionsnivån.
 - iv) Exitstrategier och åtgärder för utfasning från programmet.
- d) Föregående demonstration av parternas långsiktiga åtagande, inbegripet en minsta andel offentliga och/eller privata investeringar.

När det gäller de institutionaliserade europeiska partnerskapen, som inrättats i enlighet med artikel 185 eller 187 i EUF-fördraget, ska de finansiella bidragen och/eller bidragen in natura (*in-kind contributions*) från andra parter än unionen minst uppgå till 50 % och får uppgå till 75 % av det europeiska partnerskapets samlade budgetåtaganden. För varje sådant institutionaliserat europeiskt partnerskap kommer en del av bidragen från andra parter än unionen att vara finansiella bidrag. För andra partner än unionen och de deltagande staterna bör de finansiella bidragen huvudsakligen syfta till att täcka administrativa kostnader samt samordning och stöd och annan icke konkurrensutsatt verksamhet.

2. Genomförande:

- a) Systematiskt tillvägagångssätt som säkerställer medlemsstaternas aktiva medverkan i ett tidigt skede och att det europeiska partnerskapets förväntade effekter uppnås genom flexibelt genomförande av gemensamma åtgärder som medför stort unionsmervärde som också går längre än gemensamma ansökningsomgångar för forsknings- och innovationsverksamhet med anknytning till införandet på marknaden, i lagstiftningen eller i politiken.
- b) Lämpliga åtgärder som säkerställer initiativets fortsatta öppenhet och insyn under genomförandet, särskilt vad gäller fastställande av prioriteringar och deltagande i ansökningsomgångar, information om styrningens funktion, unionens synlighet, kommunikation och utåtriktad verksamhet, spridning och utnyttjande av resultaten, inbegripet en tydlig strategi för öppen åtkomst/användare längs hela värdekedjan. Lämpliga åtgärder för att informera små och medelstora företag och främja deras deltagande.

- c) Samordning eller gemensamma åtgärder med andra relevanta initiativ för forskning och innovation för att säkra en optimal sammanlänkingsnivå och säkerställa effektiva synergier, bland annat för att övervinna eventuella hinder för genomförandet på nationell nivå och öka kostnadseffektiviteten.
 - d) Åtaganden, för finansiella bidrag och/eller bidrag in natura, från alla partner i enlighet med nationella bestämmelser under initiativets hela löptid.
 - e) När det gäller institutionaliserade europeiska partnerskap ska kommissionen ha tillgång till resultat och annan information som gäller åtgärden, i syfte att utveckla, genomföra och övervaka unionens politik och program.
3. Övervakning:
- a) Ett övervakningssystem i enlighet med artikel 50 för att följa framstegen mot särskilda politiska mål, uppgifter och centrala resultatindikatorer och som gör det möjligt med en utvärdering över tid av resultat, effekter och eventuella behov av korrigerande åtgärder.
 - b) Särskild periodisk rapportering av kvantitativa och kvalitativa hävstångseffekter, inbegripet när det gäller anslagna och faktiskt utdelade finansiella bidrag och bidrag in natura, synlighet och positionering på internationellt plan, effekter på risker relaterade till forskning och innovation för den privata sektorns investeringar.
 - c) Detaljerade uppgifter om utvärderingsförfarandet och resultaten från alla ansökningsomgångar inom ramen för europeiska partnerskap som ska göras tillgängliga i rätt tid och åtkomliga i en gemensam onlinedatabas.
4. Utvärdering, utfasning och förlängning:
- a) Utvärdering av de effekter som uppnåtts på unionsnivå och nationell nivå i förhållande till de fastställda målen och centrala resultatindikatorerna, som underlag för programutvärderingen enligt artikel 52, inbegripet en bedömning av de mest effektiva politiska insatserna för eventuella framtida åtgärder. Den plats det europeiska partnerskapet skulle inta i det samlade europeiska partnerskapslandskapet och dess politiska prioriteringar.
 - b) I avsaknad av förlängning, lämpliga åtgärder för att säkerställa att utfasningen av finansieringen med medel från programmet sker i enlighet med villkor och tidsfrister som fastställts på förhand tillsammans med rättsligt förbundna parter utan att det påverkar eventuell fortsatt transnationell finansiering av nationella program eller andra unionsprogram och utan att det påverkar privata investeringar och pågående projekt.
-

BILAGA IV

SYNERGIER MED ANDRA UNIONSPROGRAM

Synergier med andra unionsprogram grundar sig på komplementaritet mellan programmens utformning och mål och på kompatibilitet mellan bestämmelser och förfaranden för finansieringen på genomförandenivå.

Medel från programmet ska användas uteslutande för att finansiera forsknings- och innovationsverksamhet. Den strategiska planeringen ska säkerställa att prioriteringarna för unionens olika program är samordnade och att finansieringsalternativen i de olika skedena av forsknings- och innovationscykeln är samstämda. Uppdrag och europeiska partnerskap ska, bland annat, kunna dra nytta av synergier med unionens övriga program och politik.

Utnyttjandet av forskningsresultat och innovativa lösningar som utvecklas inom programmet ska underlättas med stöd av unionens övriga program, särskilt genom spridnings- och nyttjandestrategier, kunskapsöverföring, kompletterande och kumulativa finansieringskällor samt åtföljande politiska åtgärder. Finansieringen av forsknings- och innovationsverksamhet ska dra fördel av harmoniserade regler som är utformade för att säkerställa unionsmervärde, undvika överlappningar med olika unionsprogram och eftersträva maximal effektivitet och administrativ förenkling.

I följande punkter anges mer i detalj vad som ska gälla för dessa synergier mellan ramprogrammet och de olika unionsprogrammen:

1. Synergier med Europeiska garantifonden för jordbruket (EGF) och Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling (Ejflu) (den gemensamma jordbrukspolitiken) ska säkerställa följande:
 - a) Unionens behov avseende forskning och innovation inom jordbrukssektorn och på landsbygden identifieras, till exempel inom det europeiska innovationspartnerskapet för *produktivitet och hållbarhet inom jordbruket*, och beaktas i både programmets strategiska planering och arbetsprogrammen.
 - b) Den gemensamma jordbrukspolitiken tillämpar på bästa sätt forsknings- och innovationsresultat och främjar användningen, genomförandet och lanseringen av innovativa lösningar, inbegripet de som kommer från projekt som finansierats av ramprogrammen för forskning och innovation och från det europeiska innovationspartnerskapet för *produktivitet och hållbarhet inom jordbruket* och relevanta kunskaps- och innovationsgrupper vid EIT.
 - c) Ejflu stöder införande och spridning av kunskap och lösningar som kommer från programmets resultat och som leder till en mer dynamisk jordbrukssektor och nya möjligheter för utvecklingen av landsbygdsområden.
2. Synergier med Europeiska havs, fiskeri- och vattenbruks (EHFVF) ska säkerställa följande:
 - a) Programmet och EHFVF är nära sammankopplade eftersom unionens forsknings- och innovationsbehov inom havspolitik och den integrerade havspolitikens återspeglas i programmets strategiska planering.
 - b) EHFVF stöder införandet av ny teknik och innovativa produkter, processer och tjänster, särskilt sådana som är ett resultat av programmet inom havspolitikens och den integrerade havspolitikens områden. EHFVF främjar även insamling, behandling och övervakning av fältdata samt spridning av relevanta åtgärder som stöds inom programmet, vilket i sin tur bidrar till genomförandet av den gemensamma fiskeripolitiken, EU:s integrerade havspolitik, internationell världshavsförvaltning och internationella åtaganden.
3. Synergier med Europeiska regionala utvecklingsfonden (Eruf) ska säkerställa följande:
 - a) I syfte att förstärka det europeiska forskningsområdet och bidra till målen för hållbar utveckling ska arrangemang för alternativ och kumulativ finansiering från Eruf och programmet stöda verksamheter som i synnerhet länkar samman strategier för smart specialisering och spetskompetens inom forskning och innovation, t.ex. gemensamma transregionala/transnationella program och gemensamma europeiska forskningsinfrastrukturer.
 - b) Eruf fokuserar bland annat på utveckling och förstärkning av regionala och lokala ekosystem för forskning och innovation, nätverk samt på industriell förändring, bland annat stöd till uppbyggnad av forsknings- och innovationskapacitet och införande av resultat och ny teknik samt innovativa och klimatvänliga lösningar från ramprogrammen för forskning och innovation genom Eruf.

4. Synergier med Europeiska socialfonden+ (ESF+) ska säkerställa följande:
 - a) ESF+ kan integrera och utöka innovativa kursplaner som stöds av programmet, genom nationella eller regionala program, så att människor får de färdigheter och den kompetens som kommer att behövas med tanke på förändringarna i efterfrågan på arbetsmarknaden.
 - b) Arrangemang för alternativ och kombinerad finansiering från ESF+ kan tillämpas för att stödja programverksamhet som främjar utveckling av humankapital inom forskning och innovation i syfte att förstärka det europeiska forskningsområdet.
 - c) ESF+ integrerar innovativ teknik och nya affärsmodeller och -lösningar, särskilt sådana som är ett resultat av programmet, för att bidra till innovativa, effektiva och hållbara hälso- och sjukvårdssystem och underlätta tillgången till bättre och säkrare hälso- och sjukvård för den europeiska allmänheten.
5. Synergier med programmet EU för hälsa ska säkerställa följande:
 - a) Unionens forsknings- och innovationsbehov på hälsoområdet identifieras och fastställs under programmets strategiska planering.
 - b) Programmet EU för hälsa kommer att bidra till att säkerställa att forskningsresultaten används på bästa sätt, i synnerhet de resultat som härrör från programmet.
6. Synergier med Fonden för ett sammanlänkat Europa (FSE) ska säkerställa följande:
 - a) Forsknings- och innovationsbehoven inom områdena transport och energi och inom den digitala sektorn i unionen identifieras och fastställs genom programmets strategiska planering.
 - b) FSE stöder införande och lansering i stor skala av innovativ ny teknik och innovativa nya lösningar inom transport, energi och fysisk digital infrastruktur, särskilt sådana som härrör från ramprogrammen för forskning och innovation.
 - c) Utbyte av information och uppgifter mellan programmets och FSE:s projekt kommer att underlättas, t.ex. genom att lyfta fram teknik från programmet som snabbt kan släppas ut på marknaden och som kan vidareutvecklas av FSE.
7. Synergier med programmet för ett digitalt Europa ska säkerställa följande:
 - a) Även om flera tematiska områden som berörs av programmet och programmet för ett digitalt Europa sammanfaller är den typ av åtgärder som ska få stöd, deras förväntade resultat och deras interventionslogik olika och kompletterande.
 - b) Forsknings- och innovationsbehoven avseende programmets digitala aspekter identifieras och fastställs genom dess strategiska planering. Hit hör exempelvis forskning och innovation för högpresterande datorsystem, artificiell intelligens, it-säkerhet, distribuerad databasteknik, kvantteknik, som kombinerar digital teknik och annan möjliggörande teknik samt icke-tekniska innovationer, stöd till expansion för företag som introducerar banbrytande innovationer (som ofta kombinerar digital och fysisk teknik), samt stöd till digital forskningsinfrastruktur.
 - c) Programmet för ett digitalt Europa är inriktat på storskalig digital kapacitets- och infrastrukturutveckling, till exempel inom högpresterande datorsystem, artificiell intelligens, it-säkerhet, distribuerad databasteknik, kvantteknik och avancerade digitala färdigheter ämnade att främja ett brett införande och utnyttjande, inom ett unionsnät, av kritiska befintliga eller testade innovativa digitala lösningar på områden av allmänt intresse i hela unionen (hälso- och sjukvård, offentlig förvaltning, rättsväsendet och utbildning), eller motverkande av marknadsmisslyckanden (digitalisering av företag, särskilt småföretag). Programmet för ett digitalt Europa genomförs främst tillsammans med medlemsstaterna, genom samordnade och strategiska investeringar, bland annat genom offentlig upphandling, i digital kapacitet som kan delas i hela unionen, och i EU-övergripande insatser som främjar interoperabilitet och standardisering som en del av utvecklingen av den digitala inre marknaden.
 - d) Kapacitet och infrastruktur inom programmet för ett digitalt Europa ställs till förfogande för forskning och innovation, inbegripet verksamhet som stöds genom programmet, t.ex. testning, experiment och demonstrationsprojekt inom alla sektorer och discipliner.
 - e) Ny digital teknik som utvecklats genom programmet ska löpande införas och utnyttjas inom programmet för ett digitalt Europa.
 - f) Programmets initiativ för utveckling av läroplaner för färdigheter och kompetenser, inbegripet sådana som tillämpas vid EIT:s relevanta KI-grupper, kompletteras med kapacitetsuppbyggnad i avancerade digitala färdigheter med stöd av programmet för ett digitalt Europa.
 - g) Det finns starka samordningsmekanismer för strategisk programplanering, operativa förfaranden och styrningsstrukturer för båda programmen.

8. Synergier med programmet för den inre marknaden ska säkerställa följande:
- Programmet för den inre marknaden tar upp de marknadsmisslyckanden som berör små och medelstora företag, och kommer att främja entreprenörskap och skapande av företag samt företagens tillväxt. Det råder komplementaritet mellan programmet för den inre marknaden och både EIT:s och EIC åtgärder för innovativa företag, samt i fråga om stödtjänster för små och medelstora företag, särskilt i de fall där marknaden inte ger meningsfull finansiering.
 - Nätverket *Enterprise Europe Network* kan, vid sidan av andra befintliga stödstrukturer för småföretag (såsom nationella kontaktpunkter, innovationsorgan, digitala innovationsknutpunkter, kompetenscentrum och företagsinkubatorer), ge stödtjänster inom ramen för programmet, inbegripet EIC.
9. Synergier med Life-programmet för miljö och klimatpolitik (Life) ska säkerställa följande:
- Forskning och innovation som behövs för att hantera miljö-, klimat- och energiotmaningar inom unionen identifieras och fastställs genom programmets strategiska planeringsprocess.
 - Life ska fortsätta att fungera som en katalysator för genomförandet av unionens politik och lagstiftning för miljö, klimat och energi, inbegripet genom att ta upp och tillämpa forsknings- och innovationsresultat från programmet och bidra till att lansera dem nationellt och på (mellan)regional och regional nivå där detta kan vara till hjälp vad gäller omställningen i fråga om miljö, klimat eller ren energi. Framför allt ska Life fortsätta att främja synergier med programmet genom tilldelning av en bonus under utvärderingen för förslag som omfattar utnyttjandet av resultaten från programmet.
 - Lifes standardåtgärdsprojekt ska stödja utveckling, testning och demonstration av lämpliga tekniker eller metoder för genomförandet av unionens miljö- och klimatpolitik, som senare kan lanseras i stor skala, med finansiering från andra källor, bland annat från programmet. EIT kan liksom EIC ge stöd för att expandera och kommersialisera nya banbrytande idéer som eventuellt framkommer vid genomförandet av Life-projekt.
10. Synergier med Erasmus+-programmet ska säkerställa följande:
- Att kombinerade medel från programmet, inbegripet från EIT, och Erasmus+-programmet används för att stödja verksamhet som stärker, moderniserar och omvandlar europeiska lärosäten. Programmet ska vid behov komplettera Erasmus+-programmets stöd för initiativet Europauniversitet, vad gäller forskningsaspekterna. Detta är ett led i utvecklingen av nya gemensamma och integrerade långsiktiga och hållbara strategier för utbildning, forskning och innovation som bygger på tvärvetenskapliga och sektorsövergripande strategier för att göra kunskapstriangeln till verklighet. EIT:s verksamheter skulle kunna komplettera de strategier som ska genomföras av initiativet Europauniversitet.
 - Att programmet och Erasmus+-programmet främjar integrationen av utbildning och forskning genom att underlätta för lärosäten att utforma och inrätta gemensamma strategier och nätverk för utbildning, forskning och innovation, att förse utbildningssystem, lärare och utbildare med de senaste forskningsrönen och -metoderna för att erbjuda alla studenter och all personal inom högre utbildning, och i synnerhet forskarna, aktiva forskningserfarenheter, och att stödja annan verksamhet som integrerar högre utbildning, forskning och innovation.
11. Synergier med unionens rymdprogram ska säkerställa följande:
- Forsknings- och innovationsbehoven inom unionens rymdprogram och upp- och nedströms i unionens rymdsektor identifieras och fastställs som en del av programmets strategiska planering. De åtgärder för rymdforskning som genomförs genom programmet kommer i förekommande fall att genomföras i enlighet med unionens rymdprogramms bestämmelser om upphandling och rättsliga enheters stödberättigande.
 - Rymddata och rymdtjänster som görs tillgängliga som en kollektiv nytta inom ramen för unionens rymdprogram används för att utveckla banbrytande lösningar genom forskning och innovation, bland annat inom programmet, särskilt för hållbara livsmedel och naturresurser, klimatövervakning, atmosfärs- land-, kust- och havsmiljön, smarta städer, uppkopplad och automatiserad rörlighet, säkerhet samt katastrofhantering.
 - Copernicustjänster för tillgång till data och information bidrar till det europeiska öppna forskningsmolnet och underlättar därmed forskares, vetenskapsmäns och innovatörers tillgång till Copernicusprogrammets uppgifter. Forskningsinfrastruktur, inte minst fältobservationsnät, är avgörande för den fältobservationsinfrastruktur som möjliggör Copernicus tjänster, och infrastrukturen kommer i sin tur att gagnas av information som tas fram av Copernicus tjänster.

12. Synergier med instrumentet för grannskapspolitik, utvecklingsamarbete och internationellt samarbete (NDICI) och instrumentet för stöd inför anslutningen (IPA III) ska säkerställa följande:
 - a) Forsknings- och innovationsbehoven inom områdena för NDICI och IPA III identifieras genom programmets strategiska planering, i linje med målen för hållbar utveckling.
 - b) Programmets forsknings- och innovationsverksamhet, med deltagande av tredjeländer och dess riktade internationella samarbetsåtgärder, strävar efter samordning och samstämmighet med samtida åtgärder för marknadsinförande och kapacitetsuppbyggnad inom NDICI och IPA III, utgående från ett gemensamt fastställande av behov och interventionsområden.
13. Synergier med Fonden för inre säkerhet och instrumentet för gränsförvaltning som en del av Fonden för integrerad gränsförvaltning ska säkerställa följande:
 - a) Forsknings- och innovationsbehoven inom områdena säkerhet och integrerad gränsförvaltning identifieras och fastställs genom programmets strategiska planering.
 - b) Fonden för inre säkerhet och Fonden för integrerad gränsförvaltning stöder lanseringen av innovativ ny teknik och innovativa nya lösningar, särskilt sådana som härrör från ramprogrammen för forskning och innovation på området för säkerhetsforskning.
14. Synergier med InvestEU-programmet ska säkerställa följande:
 - a) Programmet tillhandahåller blandfinansiering från Horisont Europa och blandfinansiering från EIC för innovatörer, som kännetecknas av en hög grad av risk och för vilka marknaden inte ger tillräcklig och meningsfull finansiering. Samtidigt kommer programmet att stödja ett effektivt genomförande och en effektiv förvaltning av den privata delen av blandfinansieringen via fonder och intermediärer som stöds av InvestEU-programmet med flera.
 - b) Finansieringsinstrument för forskning och innovation samt små och medelstora företag är samlade i InvestEU-programmet, bland annat genom ett särskilt tematiskt fönster för forskning och innovation, och genom produkter som lanseras inom policyområdet för små och medelstora företag, vilket bidrar till att nå båda programmens mål samt skapa starka kompletterande kopplingar mellan programmen.
 - c) Programmet ger adekvat stöd för att i relevanta fall bidra till att omdirigera lönsamma projekt som inte är lämpliga för finansiering från Europeiska innovationsrådet till InvestEU-programmet.
15. Synergier med den innovationsfond som ingår i utsläppshandelssystemet (*innovationsfonden*) ska säkerställa följande:
 - a) Innovationsfonden ska inrikta sig särskilt på innovation i teknik och processer med låga koldioxidutsläpp, bland annat miljösäker avskiljning och användning av koldioxid som bidrar avsevärt till att mildra klimatförändringarna, samt alternativ till koldioxidintensiva produkter. Den ska också stimulera uppförandet och driften av projekt som syftar till miljösäker avskiljning och geologisk lagring av koldioxid samt innovativ teknik för förnybar energi och energilagring, och möjliggöra och ge incitament till *grönare* produkter.
 - b) Programmet ska finansiera utveckling och demonstration av teknik, inbegripet banbrytande lösningar, som kan uppfylla unionens mål i fråga om klimatneutralitet, energi och industriell omvandling, särskilt genom verksamheterna inom pelarna II och III.
 - c) Innovationsfonden kan, under förutsättning att urvals- och tilldelningskriterierna uppfylls, stödja demonstrationsfasen av stödberättigande projekt som fått stöd från programmet, och starka kompletterande kopplingar ska skapas mellan de båda programmen.
16. Synergier med mekanismen för en rättvis omställning ska säkerställa följande:
 - a) Forsknings- och innovationsbehov ska identifieras under programmets strategiska planering till stöd för en rättvis och korrekt omställning till klimatneutralitet.
 - b) Spridning och lansering av innovativa och klimatvänliga lösningar, i synnerhet sådana som härrör från programmet, ska främjas.
17. Synergier med Euratoms forsknings- och utbildningsprogram ska säkerställa följande:
 - a) Programmet och Euratoms forsknings- och utbildningsprogram utvecklar övergripande åtgärder till stöd för utbildning och fortbildning (inbegripet Marie Skłodowska-Curie-åtgärder) med syftet att bibehålla och utveckla relevant kompetens i Europa.

- b) Programmet och Euratoms forsknings- och utbildningsprogram utvecklar gemensamma forskningsåtgärder med fokus på övergripande aspekter av en säker och trygg användning av andra tillämpningar av joniserande strålning än kärnkraft, inom sektorer såsom medicin, industri, jordbruk, rymd, klimatförändringar, säkerhet och olycksberedskap och tillhandahållande av kärnvetenskap.
18. Potentiella synergier med Europeiska försvarsfonden ska gynna civil forskning och försvarsforskning i syfte att undvika onödiga överlappningar och i enlighet med artiklarna 5 och 7.1.
 19. Synergier med programmet Kreativa Europa ska främjas genom att man identifierar forsknings- och innovationsbehov inom kulturella och kreativa politikområden i programmets strategiska planering.
 20. Synergier med faciliteten för återhämtning och resiliens ska säkerställa följande:
 - a) Under programmets strategiska planering kommer man att identifiera vilken forskning och innovation som behövs för att medlemsstaterna ska kunna göra sina ekonomier och samhällen mer motståndskraftiga och bättre förberedda för framtiden.
 - b) Spridning och lansering av innovativa lösningar, i synnerhet sådana som härrör från programmet, ska stödjas.
-

BILAGA V

EFFEKTKEDJEINDIKATORER

Effektkedjor och därmed sammanhängande indikatorer ska strukturera övervakningen av programmets framsteg i förhållande till dess mål i enlighet med artikel 3. Effektkedjorna ska vara tidsberoende och motsvarar tre kompletterande effektkategorierna – vetenskaplig, samhälls- och teknisk/ekonomisk – som återspeglar den icke-linjära karaktären hos investeringar i forskning och innovation. För var och en av dessa effektkategorierna ska indirekta indikatorer användas för att bedöma framstegen på kort, medellång och längre sikt, även efter programmets löptid, med möjligheter till uppdelning, även på medlemsstater och associerade länder. Dessa indikatorer ska sammanställas med kvantitativa och kvalitativa metoder. Enskilda programdelar ska bidra till dessa indikatorer i olika utsträckning och genom olika mekanismer. Ytterligare indikatorer kan användas för att övervaka enskilda delar av programmen, i förekommande fall.

De mikrodata som ligger bakom effektkedjeindikatorerna ska samlas in för alla delar av programmet och alla mekanismer för tillhandahållande på ett centralt förvaltad och harmoniserat sätt och på lämplig detaljnivå, med minimal rapporteringsbörda för bidragsmottagarna.

Dessutom, och utöver effektkedjeindikatorer, ska uppgifter om ett optimerat genomförande av programmet för att stärka det europeiska forskningsområdet, främja spetskompetensbaserat deltagande från alla medlemsstater i programmet samt underlätta samarbetsförbindelser inom europeisk forskning och innovation samlas in och rapporteras nästan i realtid som en del av de uppgifter gällande förvaltning och genomförande som avses i artikel 50. Dessa uppgifter ska omfatta övervakning av samarbetsförbindelser, nätverksanalys, uppgifter om förslag, ansökningar, deltagande och projekt, sökande och deltagare (inbegripet typen av organisation (t.ex. organisationer i det civila samhället, små och medelstora företag och den privata sektorn), land (t.ex. en specifik klassificering för grupper av länder, såsom medlemsstater, associerade länder och tredjeländer), kön, roll i projektet, vetenskaplig disciplin eller sektor, inbegripet samhällsvetenskap och humaniora) och graden av integrering av klimatåtgärder och därmed sammanhängande utgifter.

Vetenskapliga effektkedjeindikatorer

Programmet förväntas få vetenskapligt genomslag genom att skapa högkvalitativ ny kunskap, stärka humankapitalet inom forskning och innovation, och främja spridning av kunskap och öppen forskning. Framstegen i detta sammanhang ska övervakas genom indirekta indikatorer längs följande tre effektkedjor.

tabell 1

Vetenskapligt inflytande	Kort sikt	Medellång sikt	Lång sikt
Att skapa högkvalitativ ny kunskap	Publikationer – Antal fackgranskade (peer reviewed) publikationer som är ett resultat av programmet	Citeringar – Viktat (Field-Weighted) citeringsindex – fackgranskade publikationer som är ett resultat av programmet	Forskning i världsklass – Antal och andel fackgranskade publikationer som är ett resultat av projekt som finansieras genom programmet vilka utgör centrala bidrag till vetenskapliga områden
Att stärka humankapitalet inom forskning och innovation	Kompetens – Antal forskare som deltar i kompetensutveckling (utbildning, mentorskap och handledning, rörlighet och tillgång till forsknings- och innovationsinfrastruktur) i projekt som finansieras genom programmet	Karriärer – Antal och andel forskare inom programmet som deltagit i kompetensutveckling och därmed ökat sitt individuella inflytande inom sitt forsknings- och innovationsområde	Arbetsvillkor – Antal och andel forskare inom programmet som deltagit i kompetensutveckling och därmed fått förbättrade arbetsvillkor, inklusive forskarlöner

Vetenskapligt inflytande	Kort sikt	Medellång sikt	Lång sikt
Att främja spridning av kunskap och öppen vetenskap	Kunskapsdelning – Andel av forskningsoutput som är ett resultat av programmet (öppna data/publikationer/programvara osv.) som sprids via öppen kunskapsinfrastruktur	Kunskapsspridning – Andel av forskningsoutput med öppen åtkomst som är ett resultat av programmet som utnyttjas aktivt/citeras	Nya samarbeten – Andel bidragsmottagare som har utvecklat nya tvärvetenskapliga och sektorsövergripande samarbeten med användarna av deras öppna forsknings- och innovationsoutput från som är ett resultat av programmet

Samhälleliga effektkedjeindikatorer

Programmet förväntas få genomslag i samhället genom att hantera unionens politiska prioriteringar och globala utmaningar, inbegripet FN:s mål för hållbar utveckling, i enlighet med principerna i Agenda 2030 och målen i Parisavtalet, genom forskning och innovation, ge fördelar och effekter via forsknings- och innovationsuppdrag och europeiska partnerskap och stärka införandet av innovationer i samhället, vilket i slutändan bidrar till människors välbefinnande. Framstegen i detta sammanhang ska övervakas genom indirekta indikatorer längs följande tre effektkedjor.

tabell 2

Genomslag i samhället	Kort sikt	Medellång sikt	Lång sikt
Att hantera unionens politiska prioriteringar och globala utmaningar genom forskning och innovation	Resultat – Antal och andel resultat som berör identifierade prioriteringar för unionens politik och globala utmaningar (inbegripet målen för hållbar utveckling) (flerdimensionellt: för varje identifierad prioritering) Inklusive: antal och andel klimatrelevanta resultat för att fullgöra unionens åtaganden enligt Parisavtalet	Lösningar – Antal och andel innovationer och forskningsresultat som berör identifierade prioriteringar för unionens politik och globala utmaningar (inbegripet målen för hållbar utveckling) (flerdimensionellt: för varje identifierad prioritering) Inklusive: antal och andel klimatrelevanta innovationer och forskningsresultat för att fullgöra unionens åtaganden i enlighet med Parisavtalet	Fördelar – Sammanlagda beräknade effekter av användning/utnyttjande av r resultat som finansieras genom programmet för identifierade prioriteringar för unionens politik och globala utmaningar (inbegripet målen för hållbar utveckling), inklusive bidrag till den politiska beslutsprocessen och lagstiftningsprocessen (såsom normer och standarder) (flerdimensionellt: för varje identifierad prioritering) Inklusive: sammanlagda uppskattade effekter av användning/utnyttjande av r klimatrelevanta resultat som finansieras genom programmet för att fullgöra unionens åtaganden i enlighet med Parisavtalet, inbegripet bidrag till den politiska beslutsprocessen och lagstiftningsprocessen (såsom normer och standarder)
Fördelar och effekter genom forsknings- och innovationsuppdrag	Resultat av forsknings- och innovationsuppdrag – Resultat av specifika forsknings- och innovationsuppdrag (flerdimensionellt: för varje identifierat uppdrag)	Resultat av forsknings- och innovationsuppdrag – Resultat av specifika forsknings- och innovationsuppdrag (flerdimensionellt: för varje identifierat uppdrag)	Mål för forsknings- och innovationsuppdrag som uppnåtts – Mål som uppnåtts i specifika forsknings- och innovationsuppdrag (flerdimensionellt: för varje identifierat uppdrag)

Genomslag i samhället	Kort sikt	Medellång sikt	Lång sikt
Att stärka införandet av forskning och innovationer i samhället	Gemensamt skapande – Antal och andelprojekt som finansieras genom programmet där unionsmedborgare och slutanvändare bidrar till att tillsammans skapa forsknings- och innovationsinnehåll	Delaktighet – Antal och andel av deltagande rättsliga enheter som har mekanismer för allmänhetens och slutanvändarnas delaktighet efter att projekt som finansieras genom programmet avslutats	Införande av forskning och innovation i samhället – Införande och spridning av gemensamt skapade forskningsresultat och innovativa lösningar som har uppkommit inom ramen för programmet

Tekniska och ekonomiska effektkedjeindikatorer

Programmet förväntas ha tekniska och ekonomiska effekter, särskilt inom unionen, genom att påverka inrättandet av företag och företagens tillväxt, i synnerhet små och medelstora företag, inklusive uppstarts företag, genom att skapa direkta och indirekta arbetstillfällen, särskilt inom unionen, och genom att öka investeringarna i forskning och innovation. Framstegen i detta sammanhang ska övervakas genom indirekta indikatorer längs följande tre effektkedjor.

tabell 3

Tekniska/ ekonomiska effekter	Kort sikt	Medellång sikt	Lång sikt
Skapa innovationsdriven tillväxt	Innovativa resultat – Antal innovativa produkter, processer eller metoder som är ett resultat av programmet (per typ av innovation) och tillämpningar av immateriella rättigheter	Innovationer – Antal innovationer som är ett resultat av projekt som finansieras genom programmet (per typ av innovation), inklusive från tilldelade immateriella rättigheter	Ekonomisk tillväxt – Inrättande, tillväxt och marknadsandelar för företag som har utvecklat innovationer inom programmet
Fler och bättre arbetstillfällen	Sysselsättning – Antalet arbetstillfällen (heltidsekvivalenter) som skapats, och arbetstillfällen som bevarats i deltagande rättsliga enheter för projekt som finansieras genom programmet (per typ)	Fortsatt anställning – Ökning av antalet arbetstillfällen (heltidsekvivalenter) i deltagande rättsliga enheter för projekt som finansieras genom programmet (per typ)	Sysselsättning totalt – Antal direkt och indirekt skapade eller bevarade arbetstillfällen på grund av spridning av programmets resultat (per typ)
Mobilisering av investeringar i forskning och innovation	Gemensamma investeringar – Summan av offentliga och privata investeringar som mobiliserats genom den ursprungliga investeringen från programmet	Utvidgning – Summan av offentliga och privata investeringar som mobiliserats för att utnyttja eller utvidga resultat av programmet (inklusive utländska direktinvesteringar)	Bidrag till 3 %-målet – unionens framsteg mot målet "3 % av BNP" tack vare programmet

BILAGA VI

OMRÅDEN FÖR MÖJLIGA UPPDRAG OCH OMRÅDEN FÖR MÖJLIGA INSTITUTIONALISERADE EUROPEISKA PARTNERSKAP SOM SKA INRÄTTAS ENLIGT ARTIKEL 185 ELLER 187 I EUF-FÖRDRAGET

I enlighet med artiklarna 8 och 12 i denna förordning anges områdena för möjliga uppdrag och möjliga europeiska partnerskap som ska inrättas enligt artikel 185 eller 187 i EUF-fördraget i denna bilaga.

I. Områden för möjliga uppdrag:

- Uppdragsområde 1: Klimatanpassning, inbegripet samhällsomvandling.
- Uppdragsområde 2: Cancer.
- Uppdragsområde 3: Friska oceaner, hav samt kust- och inlandsvatten.
- Uppdragsområde 4: Klimatneutrala och smarta städer.
- Uppdragsområde 5: Markhälsa och livsmedel.

Varje uppdrag ska följa de principer som fastställs i artikel 8.4 i denna förordning.

II. Områden för möjliga institutionaliserade europeiska partnerskap på grundval av artikel 185 eller 187 i EUF-fördraget:

- Partnerskapsområde 1: Snabbare utveckling och säkrare användning av innovationer på hälsoområdet för europeiska patienter och global hälsa.
- Partnerskapsområde 2: Främjande av viktig digital och möjliggörande teknik och dess användning, inbegripet, men inte begränsat till, ny teknik såsom artificiell intelligens, fotonik och kvantteknik.
- Partnerskapsområde 3: Europeiskt ledarskap inom metrologi, inbegripet ett integrerat metrologisystem.
- Partnerskapsområde 4: Förbättrad konkurrenskraft, säkerhet och miljöprestanda för unionens flygtrafik, luftfart och järnvägstrafik.
- Partnerskapsområde 5: Hållbara, inkluderande och cirkulära biobaserade lösningar.
- Partnerskapsområde 6: Väteteknik och teknik för hållbar lagring av energi med mindre miljöavtryck och energihushållning i produktionen.
- Partnerskapsområde 7: Rena, sammankopplade, samarbetsinriktade, autonoma och automatiserade lösningar för framtida rörlighetskrav för människor och varor.
- Partnerskapsområde 8: Innovativa och FoU-intensiva små och medelstora företag.

Förfarandet för att bedöma behovet av ett institutionaliserat europeiskt partnerskap inom ett av de ovannämnda partnerskapsområdena kan leda till ett lagstiftningsförslag i enlighet med kommissionens initiativrätt. I annat fall kan respektive partnerskapsområde även bli föremål för ett europeiskt partnerskap i enlighet med artikel 10.1 a eller b i denna förordning eller genomföras med hjälp av andra ansökningsomgångar inom ramen för detta program.

Eftersom de möjliga områdena för institutionaliserade europeiska partnerskap täcker breda tematiska områden kan de, på grundval av de behov som bedöms föreligga, genomföras med hjälp av mer än ett europeiskt partnerskap.

EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS FÖRORDNING (EU) 2021/696**av den 28 april 2021****om inrättande av unionens rymdprogram och Europeiska unionens rymdprogrambyrå och om upphävande av förordningarna (EU) nr 912/2010, (EU) nr 1285/2013 och (EU) nr 377/2014 och beslut nr 541/2014/EU**

EUROPAPARLAMENTET OCH EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DENNA FÖRORDNING

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artikel 189.2,

med beaktande av Europeiska kommissionens förslag,

efter översändande av utkastet till lagstiftningsakt till de nationella parlamenten,

i enlighet med det ordinarie lagstiftningsförfarandet ⁽¹⁾, och

av följande skäl:

- (1) Rymdteknik, rymddata och rymdtjänster har blivit onödiga i européernas vardag och spelar en avgörande roll för att bevara många strategiska intressen. Unionens rymdindustri är redan en av de mest konkurrenskraftiga i världen. Framväxten av nya aktörer och utvecklingen av ny teknik håller dock på att revolutionera de traditionella industrimodellerna. För att unionen ska förbli en ledande internationell aktör med stor handlingsfrihet på rymdområdet, är det av avgörande betydelse att den främjar vetenskapligt och tekniskt framåtskridande och stöder konkurrenskraften och innovationsförmågan i unionens rymdindustri, särskilt små och medelstora företag, uppstarts företag och innovativa företag.
- (2) De möjligheter som rymden innebär för säkerheten i unionen och dess medlemsstater bör utnyttjas i överensstämmelse med särskilt den globala strategin för Europeiska unionens utrikes- och säkerhetspolitik från juni 2016, samtidigt som den civila karaktären hos unionens rymdprogram (nedan kallat *programmet*) behålls och eventuella bestämmelser om neutralitet eller alliansfrihet i medlemsstaternas författningar respekteras. Rymdsektorns utveckling har historiskt sett varit kopplad till säkerhet. Den utrustning, de komponenter och de instrument som används i rymdsektorn samt rymddata och rymdtjänster är i många fall varor med dubbla användningsområden. Unionens säkerhets- och försvarspolitik fastställs emellertid inom ramen för den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken i enlighet med avdelning V i fördraget om Europeiska unionen (EU-fördraget).
- (3) Unionen har utvecklat sina egna rymdinitiativ och rymdprogram sedan slutet av 1990-talet, nämligen Egnos (*European Geostationary Navigation Overlay Service*), Galileo och Copernicus, som tillmötesgår unionsmedborgarnas och den offentliga politikens behov. Kontinuiteten i dessa initiativ och program bör säkerställas, och de tjänster som de erbjuder bör förbättras, så att de kan tillgodose nya användarbehov, fortsätta att ligga i framkant av utvecklingen av ny teknik och omvandlingarna inom datatekniken och informations- och kommunikationstekniken samt kan understödja politiska prioriteringar såsom klimatförändringar, inbegripet övervakning av förändringar i polarområdet, transport, säkerhet och försvar.
- (4) Det är nödvändigt att utnyttja synergier mellan transportsektorn, rymdsektorn och den digitala sektorn för att främja en mer utbredd användning av ny teknik, såsom eCall, digitala färdskrivare, trafikövervakning och trafikledning, självkörande fordon, obemannade fordon och drönare, och möta behoven av trygghet och sömlös uppkoppling, gedigen positionsbestämning, intermodalitet och driftskompatibilitet. Sådant utnyttjande av synergier skulle öka transporttjänsternas och transportindustrins konkurrenskraft.

⁽¹⁾ Europaparlamentets ståndpunkt av den 17 april 2019 (ännu inte offentliggjord i EUT) och rådets ståndpunkt vid första behandlingen av den 19 april 2021 (ännu inte offentliggjord i EUT). Europaparlamentets ståndpunkt av den 28 april 2021 (ännu inte offentliggjord i EUT).

- (5) För att samtliga medlemsstater och alla deras medborgare ska kunna dra största möjliga nytta av programmets fördelar är det även viktigt att man främjar användningen och upptagningen av de data, den information och de tjänster som tillhandahålls samt stödet för utvecklingen av tillämpningar nedströms som bygger på dessa data, denna information och dessa tjänster. I detta syfte kan medlemsstaterna, kommissionen och de ansvariga enheterna i synnerhet genomföra regelbundna informationskampanjer om programmets fördelar.
- (6) För att man ska uppnå målen om handlingsfrihet, oberoende och säkerhet är det viktigt att unionen har oberoende tillgång till rymden och kan använda den på ett säkert sätt. Det är därför viktigt att unionen stöder en oberoende, tillförlitlig och kostnadseffektiv tillgång till rymden, särskilt i fråga om kritisk infrastruktur och teknik, allmän säkerhet och unionens och dess medlemsstaters säkerhet. Kommissionen bör därför ha möjlighet att samla uppskjutningstjänster på europeisk nivå, både för sina egna behov och, på begäran, för andras behov, däribland medlemsstaterna, i enlighet med artikel 189.2 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget). För att unionen ska kunna förbli konkurrenskraftig på en snabbt föränderlig marknad är det också av avgörande betydelse att den även i fortsättningen har tillgång till moderna, effektiva och flexibla infrastrukturer för uppskjutningstjänster och drar nytta av lämpliga uppskjutningssystem. Utan att det påverkar medlemsstaternas eller Europeiska rymdorganisationens (ESA) åtgärder bör programmet därför kunna stödja anpassningar av den markbaserade rymdinfrastrukturen, inklusive ny utveckling, vilka är nödvändiga för programmets genomförande samt anpassningar, inbegripet teknisk utveckling, av rymduppskjutningssystemen, vilka är nödvändiga för uppskjutning av satelliter, inbegripet alternativ teknik och innovativa system, inom ramen för genomförandet av programmets komponenter. Dessa åtgärder bör genomföras i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EU, Euratom) 2018/1046⁽²⁾ (nedan kallad *budgetförordningen*) och i syfte att förbättra kostnadseffektiviteten inom programmet. Eftersom det inte kommer att finnas någon särskilt avsatt budget bör åtgärderna för att stödja tillgång till rymden inte påverka genomförandet av programmets komponenter.
- (7) För att stärka konkurrenskraften i unionens rymdindustri och öka kapaciteten att utforma, bygga och driva egna system, bör unionen stödja skapande, tillväxt och utveckling av hela rymdindustrin. Insatserna för att skapa ett företags- och innovationsvänligt klimat bör också stödjas på europeisk, regional och nationell nivå genom sådana initiativ som rymdnav, där rymdsektorn, den digitala sektorn och andra sektorer samt användarna kan mötas. Dessa rymdnav bör syfta till att främja entreprenörskap och färdigheter och samtidigt eftersträva synergier med de digitala innovationsknutpunkterna. Unionen bör främja skapande av och expansion i unionsbaserade rymdföretag för att hjälpa dem att nå framgångar, bl.a. genom att stödja deras tillgång till riskfinansiering, eftersom det i unionen saknas lämplig tillgång till riskkapital för nystartade företag på rymdområdet, och genom att stimulera efterfrågan, känd som modellen med första avtal.
- (8) Rymdvärdekedjan är generellt uppdelad i uppströms och nedströms verksamhet. Uppströms verksamhet omfattar verksamhet som leder till ett operativt rymdsystem, inbegripet utveckling, tillverkning och uppskjutning samt driften av ett sådant system. Nedströms verksamhet omfattar tillhandahållandet av rymdrelaterade tjänster och produkter till användarna. Digitala plattformar är också viktiga som stöd för rymdsektorns utveckling. De ger tillgång till data och produkter samt verktygslådor och lagrings- och datoranläggningar.
- (9) När det gäller rymden utövar unionen sina befogenheter i enlighet med artikel 4.3 i EUF-fördraget. Kommissionen bör säkerställa att de verksamheter som genomförs inom ramen för programmet är samstämmiga.
- (10) Även om ett antal medlemsstater sedan gammalt har aktiva rymdrelaterade industrier, bör man erkänna behovet av att utveckla och bygga ut rymdindustrierna i medlemsstater med framväxande kapacitet samt behovet av att möta de utmaningar som den *nya rymden* (New Space) innebär för de traditionella rymdindustrierna. Åtgärder för att utveckla rymdindustrins kapacitet i hela unionen och underlätta samarbetet mellan den rymdindustri som är aktiv i alla medlemsstaterna bör främjas.

⁽²⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU, Euratom) 2018/1046 av den 18 juli 2018 om finansiella regler för unionens allmänna budget, om ändring av förordningarna (EU) nr 1296/2013, (EU) nr 1301/2013, (EU) nr 1303/2013, (EU) nr 1304/2013, (EU) nr 1309/2013, (EU) nr 1316/2013, (EU) nr 223/2014, (EU) nr 283/2014 och beslut nr 541/2014/EU samt om upphävande av förordning (EU, Euratom) nr 966/2012 (EUT L 193, 30.7.2018, s. 1).

- (11) Åtgärderna inom programmet bör bygga på och dra nytta av nationell och europeisk kapacitet som existerar vid den tidpunkt då åtgärden genomförs.
- (12) På grund av programmets räckvidd och dess potential att bidra till att lösa globala utmaningar har rymdverksamheten en stark internationell dimension. I nära samordning med medlemsstaterna och med deras samtycke kan de relevanta organen inom programmet delta i frågor som rör programmet och i internationellt samarbete samt samarbeta inom Förenta nationernas (FN) relevanta sektors specifika organ. I frågor som rör programmet kan kommissionen för unionens räkning och inom sitt befogenhetsområde samordna verksamheten på det internationella planet, särskilt i syfte att försvara unionens och dess medlemsstaters intressen i internationella forum, inbegripet när det gäller frekvenser som avser programmet, utan att det påverkar medlemsstaternas befogenhet på detta område. Det är särskilt viktigt att unionen, som företräds av kommissionen, samarbetar i det internationella Cospas–Sarsat-programmets organ.
- (13) Det internationella samarbetet är av största vikt för att man ska kunna främja unionens roll som global aktör inom rymdsektorn samt unionens teknik och industri, främja rättvis konkurrens på internationell nivå, med beaktande av behovet av att säkerställa ömsesidighet i parternas rättigheter och skyldigheter, samt uppmuntra till samarbete på utbildningsområdet. Det internationella samarbetet är en viktig aspekt av rymdstrategin för Europa, som fastställts av kommissionen i dess meddelande av den 26 oktober 2016. Kommissionen bör använda programmet för att bidra till och dra nytta av internationella insatser genom initiativ, för att främja europeisk teknik och industri internationellt, t.ex. bilaterala dialoger, industriworkshoppar, stöd till internationalisering av små och medelstora företag, och underlätta tillträdet till internationella marknader samt främja rättvis konkurrens, och på så sätt även stimulera till initiativ till ekonomisk diplomati. Europeiska initiativ till rymddiplomati bör vara fullständigt förenliga med och komplettera unionens befintliga politik, prioriteringar och instrument, samtidigt som unionen tillsammans med medlemsstaterna har en avgörande roll för att kunna fortsätta att ha en ledande roll på internationell nivå.
- (14) Utan att det påverkar medlemsstaternas behörighet bör kommissionen, tillsammans med unionens höga representant för utrikes frågor och säkerhetspolitik (nedan kallad *den höga representanten*) och i nära samordning med medlemsstaterna, främja ett ansvarsfullt beteende i rymden vid programmets genomförande, inbegripet att minska spridningen av rymdskrot. Kommissionen bör även undersöka möjligheterna för unionen att godkänna de rättigheter och skyldigheter som fastställs i de relevanta FN-fördragen och -konventionerna och vid behov lägga fram lämpliga förslag.
- (15) Programmet har liknande mål som andra unionsprogram, framför allt programmet Horisont Europa, inrättat genom Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/695 ⁽³⁾ (*Horisont Europa*), InvestEU-programmet, inrättat genom Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/523 ⁽⁴⁾, Europeiska försvarsfonden, inrättad genom Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/697 ⁽⁵⁾, och fonderna inom ramen för en Europaparlamentets och rådets förordning om gemensamma bestämmelser för Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden+, Sammanhållningsfonden, Fonden för en rättvis omställning och Europeiska havs-, fiskeri- och vattenbruksfonden samt finansiella regler för dessa och för Asyl-, migrations- och integrationsfonden, Fonden för inre säkerhet samt instrumentet för ekonomiskt stöd för gränsförvaltning och viseringspolitik (nedan kallad *förordningen om gemensamma bestämmelser*). Därför bör det stadgas om kumulativ finansiering från dessa program, förutsatt att de inte täcker samma kostnadsposter, i synnerhet genom arrangemang för kompletterande finansiering från unionens program där förvaltningsformerna tillåter det, antingen i följd, i ett växlande sätt eller genom en kombination av medel bland annat för gemensam finansiering av åtgärder, så att om möjligt innovationspartnerskap och blandfinansieringsinsatser möjliggörs. Vid genomförandet av programmet bör kommissionen därför främja synergier med andra därmed sammanhängande unionsprogram och finansieringsinstrument, vilket i möjligaste mån möjliggör riskfinansiering, innovationspartnerskap, kumulativ finansiering och blandfinansiering. Kommissionen bör även säkerställa synergier och samstämmighet mellan de lösningar som utvecklas inom ramen för dessa program, särskilt Horisont Europa, och de lösningar som utvecklas inom ramen för programmet.

⁽³⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/695 av den 28 april 2021 om inrättande av Horisont Europa – ramprogrammet för forskning och innovation, om fastställande av dess regler för deltagande och spridning och om upphävande av förordningarna (EU) nr 1290/2013 och (EU) nr 1291/2013 (se sidan 1 i detta nummer av EUT).

⁽⁴⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/523 av den 24 mars 2021 om inrättande av InvestEU-programmet och om ändring av förordning (EU) 2015/1017 (EUT L 107, 26.3.2021, s. 30).

⁽⁵⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/697 av den 29 april 2021 om inrättande av Europeiska försvarsfonden och om upphävande av förordning (EU) 2018/1092 (se sidan 149 i detta nummer av EUT).

- (16) I enlighet med artikel 191.3 i budgetförordningen får en och samma kostnad aldrig täckas två gånger genom unionens budget.
- (17) Programmets politiska mål kommer också att omsättas i stödberättigande områden för finansiering och investeringar genom finansieringsinstrument och budgetgarantier inom InvestEU-programmet, särskilt dess delar för hållbar infrastruktur och forskning, innovation och digitalisering. Ekonomiskt stöd bör användas för att hantera marknadsmisslyckanden eller suboptimala investeringssituationer på ett proportionellt sätt, och åtgärderna bör inte överlappa eller tränga ut privat finansiering eller snedvrída konkurrensen på den inre marknaden. Åtgärderna bör ha ett tydligt europeiskt mervärde.
- (18) Samstämmighet och synergier mellan Horisont Europa och programmet bör främja en konkurrenskraftig och innovativ europeisk rymdsektor, stärka unionens oberoende med säker tillgång till och användning av rymden och stärka Europas roll som en global aktör. Banbrytande lösningar i Horisont Europa kommer att stödjas av data och tjänster som genom programmet görs tillgängliga för forskare och innovatörer.
- (19) För att maximera programmets socioekonomiska avkastning är det viktigt att säkerställa att systemen är på aktuell teknisk nivå och uppdatera dem för att tillgodose användarnas föränderliga behov samt att ny utveckling sker i sektorn för rymdbaserade tillämpningar nedströms. Unionen bör stödja verksamhet som rör forskning och teknisk utveckling, eller de tidiga utvecklingsfaser som rör infrastruktur som inrättats inom ramen för programmet, samt forsknings- och utvecklingsverksamhet avseende tillämpningar och tjänster som bygger på de system som inrättats inom ramen för programmet och därigenom stimulera ekonomisk verksamhet uppströms och nedströms. Det lämpliga instrumentet på unionsnivå för att finansiera sådan forsknings- och innovationsverksamhet är Horisont Europa. En mycket specifik del av utvecklingsverksamheten bör dock finansieras från den budget som avsätts till Galileo- och Egnoskomponenterna enligt denna förordning, särskilt om verksamheten avser grundläggande inslag, såsom Galileokompatibla chipset och mottagare, vilket skulle underlätta utvecklingen av tillämpningar i olika ekonomiska sektorer. Sådan finansiering bör emellertid inte äventyra installationen eller driften av den infrastruktur som inrättats inom ramen för programmen.
- (20) För att säkerställa en framtida konkurrenskraftig europeisk rymdindustri bör programmet stödja utvecklingen av avancerade färdigheter på rymdrelaterade områden samt stödja utbildningsinsatser, främja lika möjligheter, inbegripet jämställdhet mellan könen, i syfte att förverkliga unionsmedborgarnas fulla potential på detta område.
- (21) Den infrastruktur som används för programmet kan kräva ytterligare forskning och innovation, som skulle kunna stödjas av Horisont Europa, med målet att vara samstämmigt med ESA:s verksamhet på detta område. Synergier med Horisont Europa bör säkerställa att rymdsektorns behov av forskning och innovation kartläggs och fastställs som en del av den strategiska forsknings- och innovationsplaneringen. Rymddata och rymdtjänster som görs fritt tillgängliga inom ramen för programmet kommer att användas för att utveckla banbrytande lösningar genom forskning och innovation, bland annat inom Horisont Europa, till stöd för unionens politiska prioriteringar. Den strategiska planeringen inom Horisont Europa kommer att identifiera vilken forsknings- och innovationsverksamhet som bör använda unionsägd infrastruktur som Galileo, Egnos och Copernicus. Forskningsinfrastrukturer, i synnerhet nätverk för fältobservation, skulle utgöra viktiga delar av den infrastruktur för fältobservation som ligger till grund för Copernicustjänsterna.
- (22) Det är viktigt att unionen äger samtliga materiella och immateriella tillgångar som skapas eller utvecklas genom offentlig upphandling som den finansierar som en del av programmet. För att säkerställa att grundläggande egendomsrättigheter respekteras till fullo bör nödvändiga överenskommelser träffas med alla befintliga ägare. Unionens äganderätt bör inte påverka unionens möjlighet att, i enlighet med denna förordning och när så anses lämpligt på grundval av en bedömning från fall till fall, göra dessa tillgångar tillgängliga för tredje part eller att överlåta dem.
- (23) För att främja bredast möjliga användning av de tjänster som erbjuds av programmet skulle det vara lämpligt att betona att data, information och tjänster tillhandahålls utan någon garanti och utan att det påverkar skyldigheterna enligt rättsligt bindande bestämmelser.

- (24) Vid fullgörandet av vissa icke-föreskrivande uppgifter bör kommissionen vid behov och i nödvändig utsträckning kunna anlita tekniskt bistånd från vissa utomstående parter. Andra enheter som medverkar i den offentliga styrningen av programmet bör också kunna anlita samma tekniska bistånd för fullgörandet av de uppgifter som de anförtros genom denna förordning.
- (25) I denna förordning fastställs en finansieringsram för programmets hela löptid, vilken ska utgöra det särskilda referensbeloppet, i den mening som avses i punkt 18 i det interinstitutionella avtalet av den 16 december 2020 mellan Europaparlamentet, Europeiska unionens råd och Europeiska kommissionen om budgetdisciplin, samarbete i budgetfrågor och sund ekonomisk förvaltning samt om nya egna medel, inbegripet en färdplan för införandet av nya egna medel ⁽⁶⁾ för Europaparlamentet och rådet under det årliga budgetförfarandet.
- (26) För att ge uttryck för vikten av att bekämpa klimatförändringar i enlighet med unionens åtaganden att genomföra Parisavtalet som antagits inom ramen för Förenta nationernas ramkonvention om klimatförändringar ⁽⁷⁾ och uppfylla FN:s mål för hållbar utveckling, bör åtgärderna enligt denna förordning bidra till integreringen av klimatåtgärder och uppnåendet av det övergripande målet att minst 30 % av utgifterna i unionens budget ska stödja klimatmål. Relevanta åtgärder bör identifieras under programmets utarbetande och genomförande och omprövas i samband med relevanta utvärderingar och översyner. Europaparlamentet, rådet och kommissionen kommer att samarbeta om en effektiv, transparent och övergripande metod som ska fastställas av kommissionen i syfte att bedöma anslagen till målen för biologisk mångfald inom alla de program som omfattas av den fleråriga budgetramen, med beaktande av befintliga överlappningar mellan klimatmål och mål för biologisk mångfald.
- (27) Inkomster som genereras av programmets komponenter bör tillfalla unionen för att delvis kompensera för de investeringar som den redan har gjort, och dessa inkomster bör användas för att stödja uppnåendet av programmets mål. Det bör av samma anledning vara möjligt att inbegripa en mekanism för inkomstdelning i kontrakt som ingås med enheter inom den privata sektorn.
- (28) Budgetförordningen är tillämplig på programmet. I budgetförordningen fastställs regler för genomförande av unionens budget, inklusive regler om bidrag, priser, upphandling, indirekt förvaltning, finansieringsinstrument, budgetgarantier, ekonomiskt stöd och ersättning till externa experter.
- (29) Eftersom programmet i princip finansieras av unionen, bör upphandlingskontrakt som ingås inom ramen för programmet för verksamhet som finansieras av programmet vara förenliga med unionens regler. I detta sammanhang bör unionen också ansvara för att sätta de mål som ska eftersträvas när det gäller offentlig upphandling. I budgetförordningen anges att kommissionen, på grundval av resultaten av en förhandsbedömning, bör kunna förlita sig på de system och förfaranden som inrättats av personer och enheter som förvaltar medel från unionen. Särskilda justeringar som krävs för dessa system och förfaranden samt arrangemang för förlängning av befintliga kontrakt bör fastställas i motsvarande ramöverenskommelse om ekonomiskt partnerskap eller överenskommelse om medverkan.
- (30) Programmet bygger på komplex och ständigt föränderlig teknik. Att bygga på sådan teknik medför osäkerhet och risker för de offentliga kontrakt som tecknas inom ramen för programmet, särskilt som kontrakten kan röra långsiktiga åtaganden avseende utrustning eller tjänster. Särskilda åtgärder avseende offentliga kontrakt är därför nödvändiga som komplement till bestämmelserna i budgetförordningen. Det bör därför kunna gå att tilldela kontrakt i form av villkorade flerfaskontrakt, på vissa villkor införa ett tillägg medan kontraktet fortfarande löper eller införa en viss minsta grad av underentreprenad, särskilt för att möjliggöra små och medelstora företags samt nystartade företags deltagande. På grund av den tekniska osäkerhet som kännetecknar programmets komponenter kan det slutligen hända att kontraktspriserna inte alltid kan fastställas exakt och att det därför bör vara möjligt att ingå kontrakt där inga fasta, slutgiltiga priser anges, samtidigt som de förenas med villkor om skydd av unionens ekonomiska intressen.

⁽⁶⁾ EUT L 433I, 22.12.2020, s. 28.

⁽⁷⁾ EUT L 282, 19.10.2016, s. 4.

- (31) För att gynna offentlig efterfrågan och innovation inom den offentliga sektorn bör programmet främja användningen av programmets data, information och tjänster för att stödja näringslivets samt små och medelstora företags utveckling av skräddarsydda lösningar på regional och lokal nivå genom rymdrelaterade innovationspartnerskap, såsom avses i punkt 7 i bilaga I till budgetförordningen, så att alla skeden täcks in, från utveckling till utbyggnad och upphandling av skräddarsydda driftskompatibla rymdlösningar för offentliga tjänster.
- (32) För att man ska kunna nå programmets mål är det viktigt att i förekommande fall ha tillgång till kapacitet som erbjuds av offentliga och privata enheter i unionen som är verksamma inom rymdområdet, och också ha möjlighet att arbeta på internationell nivå med tredjeländer eller internationella organisationer. Av detta skäl bör det stadgas om möjligheterna att utnyttja alla EUF-fördragets och budgetförordningens relevanta verktyg och förvaltningsmetoder samt gemensamma upphandlingsförfaranden.
- (33) När det närmare bestämt gäller bidrag har erfarenheten visat att användar- och marknadsupptagningen och det allmänna utåtriktade arbetet bättre bedrivs på ett decentraliserat sätt än centralstyrt av kommissionen. Kuponger, en form av ekonomiskt stöd från en bidragsmottagare till tredje part, är en av de åtgärder som visat sig fungera bäst för nya aktörer och små och medelstora företag. De har dock hämmats av det tak för ekonomiskt stöd som föreskrivs i budgetförordningen. Taket bör därför höjas för programmet, för att hålla jämna steg med den växande potentialen i marknadstillämpningarna inom rymdsektorn.
- (34) Formerna för unionsfinansiering och genomförandemetoderna inom ramen för denna förordning bör väljas utifrån vad som är bäst för att uppnå åtgärdernas specifika mål och leverera resultat, varvid hänsyn särskilt bör tas till kostnader för kontroller, administrativa bördor och förväntad risk för bristande regelefterlevnad. Detta bör omfatta överväganden om användning av enhetsbelopp, schablonsatser och enhetskostnader och finansiering som inte är kopplad till kostnaderna enligt artikel 125.1 i budgetförordningen.
- (35) Enligt rådets beslut 2013/755/EU⁽⁸⁾ är personer och enheter i utomeuropeiska länder eller territorier berättigade till finansiering i enlighet med programmets regler och mål och eventuella ordningar som gäller för den medlemsstat till vilken det berörda utomeuropeiska landet eller territoriet är knutet.
- (36) Övergripande finansiella regler som antas av Europaparlamentet och rådet på grundval av artikel 322 i EUF-fördraget är tillämpliga på denna förordning. Dessa regler fastställs i budgetförordningen och anger särskilt bestämmelser om budgetens uppställning och genomförande genom bidrag, upphandling, priser och indirekt genomförande samt föreskriver kontroller av ansvaret hos aktörer i budgetförvaltningen. Regler som antas på grundval av artikel 322 i EUF-fördraget innefattar även en generell villkorlighetsordning för skydd av unionens budget.
- (37) I enlighet med budgetförordningen, Europaparlamentets och rådets förordning (EU, Euratom) nr 883/2013⁽⁹⁾ samt rådets förordningar (EG, Euratom) nr 2988/95⁽¹⁰⁾, (Euratom, EG) nr 2185/96⁽¹¹⁾ och (EU) 2017/1939⁽¹²⁾ ska unionens ekonomiska intressen skyddas genom proportionella åtgärder, inbegripet åtgärder avseende förebyggande, upptäckt, korrigerande och utredning av oriktigheter, inklusive bedrägerier, avseende krav på återbetalning av medel som förlorats, betalats ut på felaktiga grunder eller använts felaktigt samt, när så är lämpligt, påförande av administrativa sanktioner. I enlighet med och förordningarna (Euratom, EG) nr 2185/96 och (EU, Euratom) nr 883/2013 har Europeiska byrån för bedrägeribekämpning (Olaf) befogenhet att göra administrativa utredningar, inklusive kontroller och inspektioner på platsen, i syfte att fastställa om det har förekommit bedrägerier, korruption eller annan olaglig verksamhet som riktar sig mot unionens ekonomiska intressen. I enlighet med förordning (EU) 2017/1939 har Europeiska åklagarmyndigheten (Eppo) utreda och lagföra brott som skadar unionens

⁽⁸⁾ Rådets beslut 2013/755/EU av den 25 november 2013 om associering av de utomeuropeiska länderna och territorierna med Europeiska unionen (ULT-beslutet) (EUT L 344, 19.12.2013, s. 1).

⁽⁹⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU, Euratom) nr 883/2013 av den 11 september 2013 om utredningar som utförs av Europeiska byrån för bedrägeribekämpning (Olaf) och om upphävande av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1073/1999 och rådets förordning (Euratom) nr 1074/1999 (EUT L 248, 18.9.2013, s. 1).

⁽¹⁰⁾ Rådets förordning (EG, Euratom) nr 2988/95 av den 18 december 1995 om skydd av Europeiska gemenskapernas finansiella intressen (EGT L 312, 23.12.1995, s. 1).

⁽¹¹⁾ Rådets förordning (Euratom, EG) nr 2185/96 av den 11 november 1996 om de kontroller och inspektioner på platsen som kommissionen utför för att skydda Europeiska gemenskapernas finansiella intressen mot bedrägerier och andra oegentligheter (EGT L 292, 15.11.1996, s. 2).

⁽¹²⁾ Rådets förordning (EU) 2017/1939 av den 12 oktober 2017 om genomförande av fördjupat samarbete om inrättande av Europeiska åklagarmyndigheten (EUT L 283, 31.10.2017, s. 1).

ekonomiska intressen, i enlighet med vad som föreskrivs i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2017/1371⁽¹³⁾. I enlighet med budgetförordningen ska varje person eller enhet som mottar medel från unionen samarbeta till fullo för att skydda unionens ekonomiska intressen, bevilja kommissionen, Olaf, revisionsrätten och – när det gäller de medlemsstater som deltar i fördjupat samarbete enligt förordning (EU) 2017/1939 – Eppo de rättigheter och den tillgång som krävs och säkerställa att tredje parter som är involverade i förvaltningen av medel från unionen beviljar likvärdiga rättigheter.

- (38) Medlemmar av Europeiska frihandelssammanslutningen (Efta) som är medlemmar i Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES), anslutande länder, kandidatländer och potentiella kandidater samt länder som omfattas av den europeiska grannskapspolitiken får delta i programmet med undantag för Galileo, Egnos, Govsatcom och delkomponenten SST i enlighet med sina respektive avtal. Andra tredjeländer får också delta i programmet med undantag för Galileo, Egnos, Govsatcom och delkomponenten SST på grundval av ett avtal som ingås i enlighet med artikel 218 i EUF-fördraget. Galileo och Egnos bör vara öppna för deltagande för de medlemmar av Efta som är medlemmar i EES i enlighet med villkoren i avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet⁽¹⁴⁾. Andra tredjeländer får delta i Galileo och Egnos på grundval av ett avtal som ingås i enlighet med artikel 218 i EUF-fördraget. Govsatcom bör vara öppet för ett tredjeländ enbart på grundval av ett avtal som ingås i enlighet med artikel 218 i EUF-fördraget.
- (39) En särskild bestämmelse bör införas i denna förordning som ålägger tredjeländer att bevilja de rättigheter och den tillgång som krävs för att den behöriga utanordnaren, Olaf och revisionsrätten ska kunna utöva sina respektive befogenheter på ett heltäckande sätt.
- (40) För internationella organisationer som inte har sitt huvudkontor i unionen och vilka önskar få tillgång till SST-tjänster som inte är offentligt tillgängliga bör det krävas ett avtal som har ingåtts i enlighet med artikel 218 i EUF-fördraget. Internationella organisationer som har sitt huvudkontor i unionen och är offentliga rymdfarkostägare och rymdfarkostoperatörer bör betraktas som SST:s kärnanvändare.
- (41) Offentligt tillgänglig information för SST-tjänster bör anses avse all information som en användare har en rimlig grund att betrakta som lagligen tillgänglig. SST-tjänster som avser kollisionundvikande, återinträde och fragmentering grundar sig på extern offentligt tillgänglig SST-information som blir tillgänglig efter det att en begäran om tillgång har gjorts. Följaktligen bör SST-tjänster som avser kollisionundvikande, återinträde och fragmentering betraktas som offentligt tillgängliga tjänster och inte kräva ingående av ett avtal i enlighet med artikel 218 i EUF-fördraget. Tillgång till dessa bör kunna beviljas på begäran av den potentiella användaren.
- (42) En sund offentlig styrning av programmet kräver en tydlig fördelning av ansvar och uppgifter mellan de olika enheter som är involverade, för att undvika onödig överlappning och minska kostnadsöverskridanden och förseningar. Alla de aktörer som medverkar i styrningen bör, inom sitt behörighetsområde och i överensstämmelse med sina ansvarsområden, stödja uppnåendet av programmets mål.
- (43) Medlemsstaterna har länge varit aktiva på rymdområdet. De har system, infrastruktur och nationella byråer och organ med anknytning till rymden. De kan därför ge ett stort bidrag till programmet, särskilt genomförandet av det. De kan samarbeta med unionen för att främja programmets tjänster och tillämpningar. Kommissionen kan utnyttja de medel som står till medlemsstaternas förfogande, få bistånd från dem och, i enlighet med ömsesidigt överenskomna villkor, anförtro medlemsstaterna icke-föreskrivande uppgifter i genomförandet av programmet. De

⁽¹³⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2017/1371 av den 5 juli 2017 om bekämpande genom straffrättsliga bestämmelser av bedrägeri som riktar sig mot unionens finansiella intressen (EUT L 198, 28.7.2017, s. 29).

⁽¹⁴⁾ EGT L 1, 3.1.1994, s. 3.

berörda medlemsstaterna bör dessutom vidta alla nödvändiga åtgärder för att säkerställa skyddet av de markstationer som upprättats på deras territorier. Vidare bör medlemsstaterna och kommissionen samarbeta med varandra och med lämpliga internationella organ och tillsynsmyndigheter för att säkerställa att nödvändiga frekvenser för programmet finns tillgängliga och är skyddade på lämplig nivå, så att tillämpningar baserade på de erbjudna tjänsterna kan utvecklas och genomföras till fullo, i enlighet med Europaparlamentets och rådets beslut nr 243/2012/EU ⁽¹⁵⁾.

- (44) Som främjare av unionens allmänintresse ankommer det på kommissionen att genomföra programmet, ta det övergripande ansvaret och främja dess användning. I syfte att optimera resurserna och kompetensen hos de olika aktörerna bör kommissionen ha möjlighet att när så är motiverat anförtro vissa uppgifter till andra enheter. Eftersom kommissionen har det övergripande ansvaret för programmet, bör den fastställa de viktigaste tekniska och operativa krav som är nödvändiga för att utveckla system och tjänster. Den bör göra detta efter att ha konsulterat medlemsstaternas experter, användare och andra berörda parter. Eftersom utövandet av unionens befogenhet när det gäller rymden inte får leda till att medlemsstaterna hindras från att utöva sina befogenheter i enlighet med artikel 4.3 i EUF-fördraget, bör slutligen kommissionen säkerställa att de verksamheter som bedrivs inom ramen för programmet är samstämmiga.
- (45) Uppdraget för Europeiska unionens rymdprogrambyrå (*byrån*), som ersätter och efterträder Europeiska byrån för GNSS som inrättades genom Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 912/2010 ⁽¹⁶⁾, är att bidra till programmet, särskilt när det gäller säkerhetsackreditering samt utveckling av marknadstillämpningar och tillämpningar nedströms. Vissa uppgifter som rör dessa områden bör därför vila på byrån. När det gäller säkerhet bör byrån, med tanke på dess erfarenhet av området, vara ansvarig för säkerhetsackrediteringen för alla unionsåtgärder inom rymdsektorn. På grundval av byråns positiva resultat när det gäller att främja användar- och marknadsupptagning av Galileo och Egnos bör byrån även anförtros verksamhet för användarupptagning av andra programkomponenter än Galileo och Egnos samt verksamhet för utveckling av tillämpningar nedströms för alla programmets komponenter. Detta skulle göra det möjligt för byrån att dra nytta av stordriftsfördelar samt möjliggöra en utveckling av tillämpningar som bygger på flera av programmets komponenter (integrerade tillämpningar). Denna verksamhet bör dock inte påverka de tjänster och den verksamhet för användarupptagning som kommissionen anförtrott Copernicus anförtrodda enheter. Det faktum att byrån har anförtrotts att utveckla tillämpningar nedströms bör inte hindra andra anförtrodda enheter från att utveckla tillämpningar nedströms. Byrån bör dessutom fullgöra de uppgifter som kommissionen anförtrott den genom en eller flera överenskommelser om medverkan inom en ramöverenskommelse om ekonomiskt partnerskap som omfattar andra särskilda uppgifter med anknytning till programmet. När byrån anförtros uppgifter bör tillräckliga personella, administrativa och finansiella resurser ställas till förfogande.
- (46) I vissa vederbörligen motiverade fall bör byrån kunna lägga ut särskilda uppgifter på medlemsstaterna eller grupper av medlemsstater. Dessa uppgifter bör begränsas till sådan verksamhet som byrån inte har kapacitet att utföra på egen hand och bör inte påverka programmets styrning eller uppgiftsfördelningen enligt denna förordning.
- (47) Galileo och Egnos är komplexa system som kräver intensiv samordning. Eftersom de är programmets komponenter bör en unionsinstitution eller ett unionsorgan sköta den samordningen. Med utgångspunkt i den expertis som har utvecklats under de senaste åren är byrån det lämpligaste organet för att samordna alla operativa uppgifter som rör driften av dessa system, med undantag för det internationella samarbetet. Byrån bör därför anförtros förvaltningen av driften av Egnos och Galileo. Detta innebär emellertid inte att byrån ensam bör utföra alla uppgifter som rör

⁽¹⁵⁾ Europaparlamentets och rådets beslut nr 243/2012/EU av den 14 mars 2012 om inrättande av ett flerårigt program för radiospektrumpolitik (EUT L 81, 21.3.2012, s. 7).

⁽¹⁶⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 912/2010 av den 22 september 2010 om inrättande av Europeiska byrån för GNSS och om upphävande av rådets förordning (EG) nr 1321/2004 om inrättandet av strukturer för förvaltningen av de europeiska programmen för satellitbaserad radionavigering och om ändring av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 683/2008 (EUT L 276, 20.10.2010, s. 11).

driften av dessa system. Den kan dra nytta av expertis från andra enheter, särskilt ESA. Detta bör inbegripa verksamhet för systemutveckling, utformning och utveckling av delar av marksegmentet och satelliter, som bör anförtros ESA. Fördelningen av uppgifter till andra enheter bygger på sådana enheters kompetens och bör undvika överlappning

- (48) ESA är en internationell organisation med omfattande expertis på rymdområdet, som 2004 ingick ett ramavtal med Europeiska gemenskapen (nedan kallat *2004 års ramavtal*)⁽¹⁷⁾. Den är därför en viktig partner för genomförandet av programmet, och lämpliga förbindelser bör fastställas med den. I detta avseende, och i enlighet med budgetförordningen, bör kommissionen ingå en ramöverenskommelse om ekonomiskt partnerskap med ESA och byrån som omfattar alla ekonomiska förbindelser mellan kommissionen, byrån och ESA, säkerställer att de är konsekventa och förenliga med 2004 års ramavtal, särskilt artiklarna 2 och 5. Eftersom ESA inte är ett unionsorgan och inte omfattas av unionsrätten, är det dock nödvändigt att en sådan överenskommelse föreskriver att ESA vidtar lämpliga åtgärder för att säkerställa skyddet av unionens och medlemsstaternas intressen och, när det gäller genomförandet av budgeten, att uppgifter som anförtros den är förenliga med de beslut som fattas av kommissionen. Avtalet bör också innehålla alla bestämmelser som är nödvändiga för att skydda unionens ekonomiska intressen.
- (49) Att Europeiska unionens satellitcentrum (Satcen) verkar som en europeisk oberoende kapacitet som ger tillgång till information och tjänster som härrör från utnyttjandet av relevanta rymdtillgångar och kompletterande data erkändes redan vid genomförandet av Europaparlamentets och rådets beslut nr 541/2014/EU⁽¹⁸⁾.
- (50) För att strukturellt förankra användarföreträdarna i styrningen av Govsatcom och för att sammanställa användarnas behov och krav över nationella och civil-militära gränser, får de relevanta unionsorganen med nära användaranknytning, t.ex. Europeiska försvarsbyrån, Europeiska gräns- och kustbevakningsbyrån (Frontex), Europeiska sjösäkerhetsbyrån, Europeiska fiskerikontrollbyrån, Europeiska unionens byrå för samarbete inom brottsbekämpning, den militära planerings- och ledningskapaciteten och den civila planerings- och ledningskapaciteten samt Centrumet för samordning av katastrofberedskap, ha en samordnande roll för enskilda användargrupper. På aggregerad nivå bör byrån samordna användarrelaterade aspekter för de civila användargrupperna och får övervaka operativ användning, efterfrågan, överensstämmelse med kraven samt nya behov och krav.
- (51) Med tanke på rymdverksamhetens betydelse för unionens ekonomi och unionsmedborgarnas liv, de dubbla användningsområdena för systemen och för de tillämpningar som bygger på dessa system, bör en av programmets huvudprioriteter vara att uppnå och bibehålla en hög grad av säkerhet, särskilt för att skydda unionens och dess medlemsstaters intressen bl.a. när det gäller säkerhetsskyddsklassificerade och andra känsliga icke säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter.
- (52) Utan att det påverkar medlemsstaternas företrädesrätt när det gäller den nationella säkerheten bör kommissionen och den höga representanten, var och en inom sitt respektive behörighetsområde, säkerställa programmets säkerhet i enlighet med denna förordning och, i tillämpliga fall, rådets beslut (Gusp) 2021/698⁽¹⁹⁾.
- (53) Eftersom Europeiska utrikestjänsten (utrikestjänsten) besitter särskilda sakkunskaper och regelbundet har kontakt med myndigheterna i tredjeländer och med internationella organisationer, får den i enlighet med rådets beslut 2010/427/EU⁽²⁰⁾ bistå kommissionen vid fullgörandet av vissa uppgifter med anknytning till programmets säkerhet på området yttre förbindelser.

⁽¹⁷⁾ EUT L 261, 6.8.2004, s. 64.

⁽¹⁸⁾ Europaparlamentets och rådets beslut nr 541/2014/EU av den 16 april 2014 om inrättande av en ram till stöd för rymdövervakning och spårning (EUT L 158, 27.5.2014, s. 227).

⁽¹⁹⁾ Rådets beslut (Gusp) 2021/698 av den 30 april 2021 om säkerheten i de system och tjänster som har byggts ut, tagits i drift och använts inom ramen för unionens rymdprogram som kan påverka säkerheten i unionen och om upphävande av beslut 2014/496/Gusp (se sidan 178 i detta nummer av EUT).

⁽²⁰⁾ Rådets beslut av den 26 juli 2010 om hur den europeiska avdelningen för yttre åtgärder ska organiseras och arbeta (2010/427/EU) (EUT L 201, 3.8.2010, s. 30).

- (54) Utan att det påverkar medlemsstaternas eget ansvar för den nationella säkerheten i enlighet med artikel 4.2 i EU-fördraget eller medlemsstaternas rätt att skydda sina väsentliga säkerhetsintressen i enlighet med artikel 346 i EUF-fördraget, bör det inrättas en särskild styrning av säkerhetsfrågor i syfte att säkerställa ett smidigt genomförande av programmet. Denna styrning bör bygga på följande tre nyckelprinciper: För det första är det av avgörande betydelse att medlemsstaternas omfattande och unika erfarenhet av säkerhetsfrågor beaktas i största möjliga utsträckning. För det andra bör driften vara åtskild från säkerhetsackrediteringen, för att förhindra intressekonflikter och eventuella brister i tillämpningen av säkerhetsbestämmelserna. För det tredje är den enhet som ansvarar för förvaltningen av alla eller vissa av programmets komponenter också bäst lämpad att förvalta säkerheten för de uppgifter som den anförtrotts. Programmets säkerhet bör bygga på erfarenheterna från de senaste årens genomförande av Galileo, Egnos och Copernicus. En sund säkerhetsstyrning förutsätter också att rollerna fördelas på lämpligt sätt mellan de olika aktörerna. Eftersom kommissionen ansvarar för programmet bör den, utan att det påverkar medlemsstaternas företrädesrätt när det gäller den nationella säkerheten, fastställa de allmänna säkerhetskrav som är tillämpliga på var och en av programmets olika komponenter.
- (55) De europeiska rymdinfrastrukturernas cybersäkerhet, såväl på marken som i rymden, är av avgörande betydelse för att man ska kunna säkerställa en kontinuerlig systemdrift samt tjänstekontinuitet. Behovet av att skydda systemen och deras tjänster mot cyberattacker, inbegripet genom utnyttjande av ny teknik, bör därför vederbörligen beaktas vid fastställandet av säkerhetskraven.
- (56) En säkerhetsövervakningsstruktur bör fastställas av kommissionen när så är lämpligt efter risk- och hotbildsanalysen. Den säkerhetsövervakningsstrukturen bör vara den enhet som följer de anvisningar som har utarbetats enligt beslut (Gusp) 2021/698. För Galileo bör detta organ vara Galileos säkerhetsövervakningscentrum. När det gäller genomförandet av beslut (Gusp) 2021/698 bör den roll som styrelsen för säkerhetsackreditering har begränsas till att lämna information om systemets säkerhetsackreditering till rådet eller den höga representanten.
- (57) Mot bakgrund av programmets unika karaktär och komplexitet och dess säkerhetsanknytning bör erkända och väletablerade principer följas för säkerhetsackrediteringen. Det är därför nödvändigt att säkerhetsackrediteringen genomförs på grundval av kollektivt ansvar för säkerheten i unionen och dess medlemsstater, genom en strävan efter samförstånd och samverkan med alla parter som berörs av säkerhet, och att ett förfarande för permanent riskövervakning införs. Det är också absolut nödvändigt att den tekniska säkerhetsackrediteringen anförtros branschfolk med betryggande kompetens för ackreditering av komplexa system och med lämpligt säkerhetsgodkännande.
- (58) Säkerhetsskyddsklassificerade EU-uppgifter ska hanteras i enlighet med säkerhetsbestämmelserna i rådets beslut 2013/488/EU ⁽²¹⁾ och kommissionens beslut (EU, Euratom) 2015/444 ⁽²²⁾. I enlighet med beslut 2013/488/EU ska medlemsstaterna respektera de principer och miniminormer som fastställs i dessa, så att man kan säkerställa att säkerhetsskyddsklassificerade EU-uppgifter ges en likvärdig skyddsnivå.
- (59) För att säkerställa ett säkert informationsutbyte bör lämpliga överenskommelser ingås för att säkerställa skyddet av säkerhetsskyddsklassificerade EU-uppgifter som lämnas till tredjeländer och internationella organisationer inom ramen för programmet.
- (60) Ett viktigt syfte med programmet är att säkerställa unionens säkerhet och stärka det strategiska oberoendet inom central teknik och i värdekedjor, samtidigt som en öppen ekonomi med fri och rättvis handel bevaras, och dra fördel av de möjligheter som rymden erbjuder unionens och dess medlemsstaters säkerhet. Detta mål förutsätter i särskilda

⁽²¹⁾ Rådets beslut 2013/488/EU av den 23 september 2013 om säkerhetsbestämmelser för skydd av säkerhetsskyddsklassificerade EU-uppgifter (EUT L 274, 15.10.2013, s. 1).

⁽²²⁾ Kommissionens beslut (EU, Euratom) 2015/444 av den 13 mars 2015 om säkerhetsbestämmelser för skydd av säkerhetsskyddsklassificerade EU-uppgifter (EUT L 72, 17.3.2015, s. 53).

fall att nödvändiga villkor för stödberättigande och deltagande fastställs i syfte att säkerställa skyddet av de operativa unionssystemens integritet, säkerhet och motståndskraft. Detta bör inte undergräva behovet av konkurrenskraft och kostnadseffektivitet. Vid utvärderingen av rättsliga enheter som är föremål för kontroll av ett tredjeland eller en enhet i ett tredjeland bör kommissionen ta hänsyn till principerna och kriterierna i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/452 ⁽²³⁾.

- (61) Inom ramen för programmet finns det viss information som, även om den inte är säkerhetsskyddsklassificerad, ska hanteras i enlighet med unionsrättsakter som redan är i kraft eller med nationella lagar, regler och föreskrifter, inbegripet genom begränsad distribution.
- (62) Ett växande antal centrala ekonomiska sektorer, särskilt transport-, telekommunikations-, jordbruks- och energisektorerna, använder i allt högre grad satellitnavigerings- och jordobservationssystem. Programmet bör utnyttja synergier mellan dessa sektorer, med beaktande av rymdteknikens fördelar för dem, stödja utvecklingen av kompatibel utrustning samt främja utvecklingen av relevanta standarder och certifieringar. Även synergier mellan rymdverksamhet och verksamhet med koppling till unionens och dess medlemsstaters säkerhet och försvar ökar. Att ha fullständig kontroll över satellitnavigeringen bör därför garantera unionens tekniska självständighet, även på längre sikt för infrastrukturutrustningens komponenter, och säkerställa dess strategiska oberoende.
- (63) Syftet med Galileo är att upprätta och driva den första globala infrastrukturen för satellitnavigering och satellitpositionering som är särskilt utformad för civila ändamål och som kan användas av en mängd olika offentliga och privata aktörer både i Europa och över hela världen. Galileo fungerar oberoende av andra befintliga eller potentiella system och bidrar därigenom bland annat till unionens strategiska oberoende. Galileos andra generation bör driftsättas gradvis före 2030, inledningsvis med minskad operativ kapacitet.
- (64) Målet för Egnos är att förbättra kvaliteten på öppna signaler från befintliga globala satellitnavigeringssystem, särskilt från Galileo. De tjänster som Egnos tillhandahåller bör med förtur täcka de delar av medlemsstaternas territorium som är belägna i Europa, vilket här inbegriper Cypern, Azorererna, Kanarieöarna och Madeira, senast i slutet av 2026. På luftfartsområdet bör alla dessa territorier dra nytta av Egnos för flygtrafiktjänster för samtliga prestandanivåer som stöds av Egnos. Egnostjänsternas geografiska täckning kan utvidgas till att omfatta andra regioner i världen, med förbehåll för den tekniska genomförbarheten och, vad gäller tjänsten för skydd av människoliv, på grundval av internationella avtal. Utan att det påverkar tillämpningen av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1139 ⁽²⁴⁾ och den nödvändiga övervakningen av Galileotjänsternas kvalitet för luftfartsändamål, bör det noteras att även om Galileos signaler kan användas med god verkan för att underlätta positionsbestämning av luftfartyg i alla faser av flygningen genom nödvändiga stödsystem, inklusive regional, lokal avionik samt avionik ombord, är det bara regionala eller lokala stödsystem som Egnos i Europa som kan utgöra flygledningstjänster och flygtrafiktjänster. Egnos tjänst för skydd av människoliv bör tillhandahållas i enlighet med Internationella civila luftfartsorganisationens tillämpliga standarder (nedan kallade *Icaos standarder*).
- (65) Det är absolut nödvändigt att man säkerställer Galileos och Egnos hållbarhet samt deras tjänsters kontinuitet, tillgänglighet, noggrannhet, tillförlitlighet och säkerhet. I en föränderlig omvärld och en marknad i snabb utveckling bör de fortsätta att utvecklas, och nya generationer av systemen, inbegripet därmed sammanhängande utveckling av rymd- och marksegment, bör utarbetas.

⁽²³⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/452 av den 19 mars 2019 om upprättande av en ram för granskning av utländska direktinvesteringar i unionen (EUT L 79I, 21.3.2019, s. 1).

⁽²⁴⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1139 av den 4 juli 2018 om fastställande av gemensamma bestämmelser på det civila luftfartsområdet och inrättande av Europeiska unionens byrå för luftfartssäkerhet, och om ändring av Europaparlamentets och rådets förordningar (EG) nr 2111/2005, (EG) nr 1008/2008, (EU) nr 996/2010, (EU) nr 376/2014 och direktiv 2014/30/EU och 2014/53/EU, samt om upphävande av Europaparlamentets och rådets förordningar (EG) nr 552/2004 och (EG) nr 216/2008 och rådets förordning (EEG) nr 3922/91 (EUT L 212, 22.8.2018, s. 1).

- (66) Begreppet *kommersiell tjänst* som används i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1285/2013 ⁽²⁵⁾ är inte längre lämpligt med tanke på hur den tjänsten har utvecklats. I stället talas det om två separata tjänster i kommissionens genomförandebeslut (EU) 2017/224 ⁽²⁶⁾, nämligen högprecisionstjänsten och autentiseringstjänsten.
- (67) För optimal användning bör tjänsterna från Galileo och Egnos ha samverkansförmåga och driftskompatibilitet med varandra, inbegripet på användarnivå, och i möjligaste mån med andra satellitnavigeringssystem och konventionella hjälpmedel för radionavigation, om sådan samverkansförmåga och driftskompatibilitet föreskrivs i ett internationellt avtal, utan att det påverkar målet om unionens strategiska oberoende.
- (68) Med tanke på hur viktig den markbaserade infrastrukturen är för Galileo och Egnos, även för deras säkerhet, bör beslut om infrastrukturens belägenhet fattas av kommissionen. Installationen av systemens markbaserade infrastruktur bör även i fortsättningen följa en öppen och transparent process, som kan inbegripa byrån när så är lämpligt med tanke på dess behörighetsområde.
- (69) För att maximera den socioekonomiska nyttan med Galileo och Egnos och samtidigt bidra till unionens strategiska oberoende, särskilt i känsliga sektorer och på området trygghet och säkerhet, bör användningen av Egnos- och Galileotjänsterna främjas inom annan unionspolitik, även med regleringsåtgärder, där detta är motiverat och fördelaktigt. Även åtgärder för att främja tjänsternas användning i alla medlemsstaterna är en viktig del i processen.
- (70) Programmets komponenter bör stimulera användningen av digital teknik i rymdsystem, distribution av data och tjänster samt utveckling nedströms. I detta sammanhang bör särskild uppmärksamhet ägnas de initiativ och åtgärder som kommissionen föreslog i sina meddelanden av den 14 september 2016 med titeln *Konnektivitet för en konkurrenskraftig digital inre marknad – mot ett europeiskt gigabitsamhälle* och av den 14 september 2016 med titeln *5G för Europa: en handlingsplan*.
- (71) Copernicus bör säkerställa oberoende tillgång till miljöinformation och central teknik för jordobservation och geoinformationstjänster, och därigenom bidra till att unionen får oberoende beslutskapacitet och handlingsförmåga inom bl.a. miljö, klimatförändringar, utveckling på havs- och sjöfartsområdet, jordbruk och landsbygdsutveckling, bevarande av kulturarv, civilskydd, mark- och infrastrukturövervakning, säkerhet och digital ekonomi.
- (72) Copernicus bör bygga vidare på, säkerställa kontinuiteten i och stärka verksamheten och resultaten enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 377/2014 ⁽²⁷⁾ om inrättande av unionens jordobservations- och jordövervakningsprogram (Copernicus) liksom Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 911/2010 ⁽²⁸⁾, som inrättade det föregående europeiska jordövervakningsprogrammet GMES och föreskrev regler för genomförandet av den inledande driften, med beaktande av den senaste tidens tendenser inom forskning, teknik och innovationer av relevans för jordobservation samt utvecklingen inom stordataanalys och artificiell intelligens och anslutande strategier och initiativ på unionsnivå, i enlighet med kommissionens vitbok om artificiell intelligens av den 19 februari 2020 med titeln *En EU-strategi för spetskompetens och förtroende* och med kommissionens meddelande av den 19 februari 2020 med titeln *En EU-strategi för data*. För utveckling av nya tillgångar bör kommissionen ha ett nära samarbete med medlemsstaterna, ESA, Europeiska organisationen för utnyttjande av meteorologiska satelliter

⁽²⁵⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1285/2013 av den 11 december 2013 om uppbyggnad och drift av de europeiska satellitnavigeringssystemen och om upphävande av rådets förordning (EG) nr 876/2002 och Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 683/2008 (EUT L 347, 20.12.2013, s. 1).

⁽²⁶⁾ Kommissionens genomförandebeslut (EU) 2017/224 av den 8 februari 2017 om fastställande av tekniska och operativa specifikationer som gör det möjligt för den kommersiella tjänst som erbjuds genom det system som upprättats enligt Galileoprogrammet att uppfylla de funktioner som avses i artikel 2.4 c i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1285/2013 (EUT L 34, 9.2.2017, s. 36).

⁽²⁷⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 377/2014 av den 3 april 2014 om inrättande av Copernicusprogrammet och om upphävande av förordning (EU) nr 911/2010 (EUT L 122, 24.4.2014, s. 44).

⁽²⁸⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 911/2010 av den 22 september 2010 om det europeiska jordövervakningsprogrammet (GMES) och dess inledande driftsfas (2011–2013) (EUT L 276, 20.10.2010, s. 1).

(Eumetsat) och när så är lämpligt andra enheter som äger relevanta rymd- och fälttillgångar. I så stor omfattning som möjligt bör Copernicus använda medlemsstaternas, ESA:s, Eumetsats och andra enheters kapacitet för rymdbaserad jordobservation, inbegripet kommersiella initiativ i Europa, vilket även bidrar till utvecklingen av en livskraftig kommersiell rymdsektor i Europa. När det är genomförbart och lämpligt bör Copernicus även använda tillgängliga fältdata och hjälpdata som tillhandahålls främst av medlemsstaterna i enlighet med Europaparlamentets och rådets direktiv 2007/2/EG⁽²⁹⁾. Kommissionen bör samarbeta med medlemsstaterna och Europeiska miljöbyrån för att säkerställa effektiv tillgång till och användning av Copernicusfältdataset.

- (73) Copernicus bör genomföras i enlighet med målen i Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/98/EG⁽³⁰⁾, särskilt öppenhet, skapande av förutsättningar som gynnar tjänsternas utveckling samt bidrag till ekonomisk tillväxt och nya arbetstillfällen i unionen. Copernicusdata och Copernicusinformation bör vara fritt och öppet tillgängliga.
- (74) Copernicus fulla potential för unionens samhälle och ekonomi bör utnyttjas fullt ut av även andra än de direkta bidragsmottagarna genom intensifierade åtgärder för användarupptagning, vilket kräver ytterligare åtgärder för att göra data användbara för icke-specialister och därigenom stimulera tillväxt, jobbskapande och kunskapsöverföring.
- (75) Copernicus är ett användardrivet program. Utvecklingen av det bör därför baseras på Copernicus kärnanvändarnas nya krav, samtidigt som man erkänner framväxten av nya offentliga och privata användargrupper. Copernicus bör bygga på en analys av alternativen för att tillgodose förändrade användarbehov, bl.a. sådana som rör genomförande och övervakning av unionspolitik som förutsätter löpande och verkningfull involvering av användarna, särskilt när det gäller utformning och validering av krav.
- (76) Copernicus är redan i drift. Det är därför viktigt att sörja för kontinuitet i den infrastruktur och de tjänster som redan finns, och samtidigt anpassa sig till de föränderliga användarbehoven, marknadsförhållandena, särskilt framväxten av privata aktörer i rymden, och sådana sociopolitiska händelser som kräver snabba insatser. Detta kräver att Copernicus funktionella struktur utvecklas för att bättre återspegla övergången från den första etappen av operativa tjänster till tillhandahållande av avancerade, mer riktade tjänster för nya användargrupper och främjande av mervärde på nedströmsmarknaderna. För detta ändamål bör det under det fortsatta genomförandet finnas en strategi längs hela datavärdekedjan, dvs. datainsamling, behandling, distribution och utnyttjande av data och information samt verksamheter avseende användar- och marknadsupptagning och kapacitetsuppbyggnad, samtidigt som man inom den strategiska planeringen i Horisont Europa kartlägger forsknings- och innovationsverksamhet som bör dra nytta av Copernicus.
- (77) När det gäller datainsamling bör Copernicusverksamheten syfta till att färdigställa och underhålla den befintliga rymdinfrastrukturen, på lång sikt förbereda ersättandet av uttjänta satelliter samt inleda nya uppdrag särskilt med nya observationssystem för att bidra till att möta de globala klimatförändringarna (till exempel övervakning av antropogena utsläpp av CO₂ och andra utsläpp av växthusgaser). Verksamheten i Copernicus bör utöka den globala övervakningstäckningen över polarområdena och stödja säkerställande av efterlevnaden av miljölagstiftningen, lagstadgad miljöövervakning och miljörapportering och innovativa miljöanpassningar inom förvaltningen av jordbruks-, skogs- och vattenresurser samt marina resurser och kulturarvet (till exempel för grödoövervakning, vattenförvaltning och förbättrad brandövervakning). I samband med detta bör Copernicus utnyttja sin hävstångseffekt och dra maximal nytta av investeringarna under den föregående finansieringsperioden (2014–2020), inbegripet dem som gjorts av medlemsstaterna, ESA och Eumetsat, och samtidigt överväga nya drifts- och affärsmodeller för att ytterligare komplettera Copernicus kapacitet. Copernicus kan också bygga vidare på framgångsrika partnerskap med medlemsstaterna för att vidareutveckla säkerhetsaspekten inom ramen för lämpliga styrmekanismer i syfte att svara mot nya behov hos användarna på säkerhetsområdet.

⁽²⁹⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2007/2/EG av den 14 mars 2007 om upprättande av en infrastruktur för rymdlig information i Europeiska gemenskapen (Inspire) (EUT L 108, 25.4.2007, s. 1).

⁽³⁰⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/98/EG av den 17 november 2003 om vidareutnyttjande av information från den offentliga sektorn (EUT L 345, 31.12.2003, s. 90).

- (78) Som en del av data- och informationsbehandlingen bör Copernicus sörja för långsiktig hållbarhet och den fortsatta utvecklingen av Copernicus tjänster, som tillhandahåller information för att tillgodose den offentliga sektorns behov och de behov som följer av unionens internationella åtaganden, och för att maximera möjligheterna till kommersiellt utnyttjande. Copernicus bör i synnerhet på europeisk, nationell, lokal och global nivå, tillhandahålla information om atmosfärens sammansättning och luftkvaliteten, information om oceanernas tillstånd och dynamik, information till stöd för land- och isövervakning för genomförandet av unionens politik, nationell och lokal politik, information till stöd för anpassning till och minskning av klimatförändringar samt geospatial information till stöd för katastrofhantering, inbegripet genom förebyggande verksamhet, säkerställande av efterlevnaden av miljölagstiftningen, civilskydd och stöd till unionens yttre åtgärder. Kommissionen bör identifiera lämpliga avtal för att skapa långsiktighet i tillhandahållandet av tjänsterna.
- (79) Vid genomförandet av Copernicustjänster bör kommissionen förlita sig på behöriga enheter, berörda unionsorgan, grupperingar eller konsortier av nationella organ eller andra relevanta organ som kan komma i fråga för ingående av en överenskommelse om medverkan. Vid urvalet av dessa enheter bör kommissionen säkerställa att det inte uppstår några avbrott i verksamheten och tillhandahållandet av tjänster och, vad beträffar säkerhets känsliga uppgifter, att de berörda enheterna har kapacitet för tidig förvarning och krisövervakning inom ramen för den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken, och särskilt den gemensamma säkerhets- och försvarspolitik. I enlighet med artikel 154.2 i budgetförordningen är personer och enheter som anförtrots förvaltningen av medel från unionen skyldiga att följa principen om icke-diskriminering i förhållande till samtliga medlemsstater. Efterlevnaden av denna princip bör säkerställas genom de relevanta överenskommelserna om medverkan som rör tillhandahållande av Copernicustjänsterna.
- (80) Genomförandet av Copernicustjänsterna bör underlätta den allmänna upptagningen av tjänster, eftersom användarna skulle kunna förutse tillgången till och utvecklingen av tjänster, samt samarbetet med medlemsstaterna och andra parter. Därför bör kommissionen och dess anförtrodda enheter som tillhandahåller tjänster samarbeta nära med Copernicus kärnanvändargrupper i hela Europa för att vidareutveckla Copernicus tjänste- och informationsportfölj i syfte att säkerställa att man tillgodoser framväxande behov inom den offentliga sektorn samt politiska behov så att upptagningen av jordobservationsdata kan maximeras. Kommissionen och medlemsstaterna bör arbeta tillsammans för att utveckla Copernicus fältkomponent och underlätta integreringen av Copernicus-fältdata med rymddataset för uppgraderade Copernicustjänster.
- (81) Copernicus policy för fullständiga, avgiftsfria och öppna data har bedömts vara ett av de mest framgångsrika inslagen i genomförandet av Copernicus och har varit avgörande för att man har kunnat skapa en stark efterfrågan på dess data och information, vilket har gjort Copernicus till en av världens största leverantörer av jordobservationsdata. Det finns ett tydligt behov av att garantera långsiktig och säker kontinuitet i tillhandahållandet av fullständiga, avgiftsfria och öppna data, och åtkomsten bör säkras för att man ska kunna förverkliga de ambitiösa mål som fastställs i rymdstrategin för Europa. Copernicusdata är främst till för européer, och genom att göra dessa data fritt tillgängliga i hela världen maximeras möjligheterna till samarbete för unionens företag och akademiker och bidrar man till ett effektivt europeiskt rymdekosystem. Om åtkomsten till Copernicusdata och Copernicusinformation begränsas på något sätt, bör det göras i överensstämmelse med Copernicus datapolicy som fastställs i denna förordning och i kommissionens delegerade förordning (EU) nr 1159/2013 ⁽³¹⁾.
- (82) Data och information som tas fram inom Copernicus bör göras tillgängliga fullständigt, öppet och avgiftsfritt, i enlighet med tillämpliga villkor och begränsningar, för att främja användningen och spridningen av dem och stärka de europeiska marknaderna för jordobservation, särskilt nedströms, och på så sätt skapa förutsättningar för tillväxt och nya jobb i unionen. Ett sådant tillgängliggörande bör fortsätta att tillhandahålla data och information med en hög grad av samstämmighet, kontinuitet, tillförlitlighet och kvalitet. Detta kräver storskalig och användarvänlig åtkomst till, bearbetning av och utnyttjande av Copernicusdata och Copernicusinformation, med olika aktualitet, för vilka kommissionen bör fortsätta att följa en integrerad strategi på både unionsnivå och medlemsstatsnivå, vilket

⁽³¹⁾ Kommissionens delegerade förordning (EU) nr 1159/2013 av den 12 juli 2013 om komplettering av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 911/2010 om det europeiska jordövervakningsprogrammet (GMES) genom att fastställa registrerings- och licensvillkoren för GMES-användare och kriterier för begränsning av tillgången till särskilda GMES-data och information från GMES-tjänster (EUT L 309, 19.11.2013, s. 1).

också möjliggör integrering med andra data- och informationskällor. Kommissionen bör därför vidta de åtgärder som krävs för att säkerställa att Copernicusdata och Copernicusinformation är tillgängliga och kan användas på ett lätt och effektivt sätt, särskilt genom att främja data- och informationsåtkomsttjänsten (Dias) i medlemsstaterna och när så är möjligt främja driftskompatibilitet mellan befintliga europeiska infrastrukturer för jordobservationsdata i syfte att skapa synergier med dessa resurser i syfte att maximera och öka marknadsupptagningen av Copernicusdata och Copernicusinformation.

- (83) Kommissionen bör arbeta med leverantörerna av data för att komma överens om licensvillkor för data från tredje part för att underlätta användningen av dessa inom Copernicus i enlighet med denna förordning och tillämpliga rättigheter för tredje part. Eftersom vissa Copernicusdata och viss Copernicusinformation, däribland högupplösta bilder, kan påverka unionens eller dess medlemsstaters säkerhet får åtgärder i vederbörligen motiverade fall antas för att bemöta risker för och hot mot unionens eller dess medlemsstaters säkerhet.
- (84) För att främja och underlätta nationella, regionala och lokala myndigheters och små och medelstora företags, vetenskapsmäns och forskares användning av jordobservationsdata och jordobservationsteknik bör man främja särskilda nätverk för distribution av Copernicusdata, inbegripet nationella och regionala organ, såsom Copernicus Relay-nätverket och Copernicus Academy, genom verksamhet för användarupptagning. Kommissionen och medlemsstaterna bör därför sträva efter att upprätta närmare förbindelser mellan Copernicus och unionens och medlemsstaternas politik för att stimulera efterfrågan på kommersiella tillämpningar och tjänster och göra det möjligt för företag, särskilt små och medelstora företag och uppstarts företag, att utveckla tillämpningar baserade på Copernicusdata och Copernicusinformation som syftar till att utveckla ett konkurrenskraftigt ekosystem för jordobservationsdata i Europa.
- (85) Internationellt bör Copernicus tillhandahålla korrekt och tillförlitlig information för samarbete med tredjeländer och internationella organisationer och till stöd för unionens politik för yttre åtgärder och utvecklingssamarbete. Copernicus bör betraktas som ett europeiskt bidrag till det globala systemet av jordobservationssystem, kommittén för jordobservationssatelliter, partskonferensen för Förenta nationernas ramkonvention från 1992 om klimatförändringar, uppnåendet av FN:s mål för hållbar utveckling och Sendai-ramverket för katastrofriskreducering. Kommissionen bör inrätta eller upprätthålla ett lämpligt samarbete med relevanta sektoriella FN-organ och Meteorologiska världsgesamheten.
- (86) Vid genomförandet av Copernicus bör kommissionen vid behov anlita europeiska internationella organisationer med vilka den redan har ett etablerat partnerskap, i synnerhet ESA, när det gäller utveckling, samordning, genomförande och vidareutveckling av rymdkomponenter, åtkomst till tredjepartsdata i förekommande fall samt, när detta inte görs av andra enheter, driften av särskilda satellituppdrag. Kommissionen bör dessutom anlita Eumetsat när det gäller driften av särskilda satellituppdrag eller delar av dem och i tillämpliga fall åtkomsten till data från bidragande satellituppdrag i enlighet med organisationens expertis och mandat.
- (87) När det gäller tjänster bör kommissionen dra fördel av den specifika kapacitet som tillhandahålls av unionens byråer som Europeiska miljöbyrån, Europeiska sjösäkerhetsbyrån, Frontex, Satcen, samt det mellanstatliga Europeiska centrumet för medellånga väderprognoser och de europeiska investeringar som redan gjorts i övervakning av havsmiljön genom Mercator Ocean. Beträffande säkerhet bör en heltäckande unionsstrategi eftersträvas i samarbete med den höga representanten. Kommissionens gemensamma forskningscentrum (GFC) har deltagit aktivt från början av GMES och har stött utvecklingen när det gäller Galileo och delkomponenten SWE. Enligt förordning (EU) nr 377/2014 förvaltar GFC Copernicus katastrofinsatstjänst och den globala komponenten av Copernicus landmiljöövervakningstjänst, och bidrar till översynen av kvaliteten och ändamålsenligheten hos data och information samt till den framtida utvecklingen. Kommissionen bör även i fortsättningen förlita sig på GFC:s vetenskapliga och tekniska rådgivning i genomförandet av programmet.
- (88) På begäran av Europaparlamentet och rådet inrättade unionen en ram till stöd för rymdövervakning och spårning (SST) genom beslut nr 541/2014/EU. Rymdskrot har blivit ett allvarligt hot mot säkerheten, tryggheten och hållbarheten i rymdverksamheterna. Delkomponenten SST är därför avgörande för att man ska kunna bevara

kontinuiteten i programmets komponenter och deras bidrag till unionens politik. Genom att försöka hindra att mängden rymdskrot ökar, bidrar delkomponenten SST till att säkerställa hållbar och garanterad tillgång till och användning av rymden, vilket är ett globalt, gemensamt mål. I detta sammanhang kan SST stödja förberedelserna inför Europas *städprojekt* i omloppsbanan runt jorden.

- (89) Prestandan och oberoendet för kapaciteten inom delkomponenten SST bör vidareutvecklas. Delkomponenten SST bör därför leda till att det upprättas en oberoende europeisk förteckning över rymdföremål, som bygger på data från nätverket av SST-sensorer. När så är lämpligt kan unionen överväga att göra vissa data tillgängliga för kommersiella och icke-kommersiella ändamål samt forskningsändamål. Delkomponenten SST bör också fortsätta att stödja driften och tillhandahållandet av SST-tjänsterna. Eftersom SST-tjänsterna är användardrivna, bör lämpliga mekanismer införas för att samla in användarkrav, däribland säkerhetskrav och krav avseende överföring av relevant information till och från offentliga institutioner i syfte att förbättra systemets effektivitet, samtidigt som nationell trygghets- och säkerhetspolitik respekteras.
- (90) Tillhandahållandet av SST-tjänster bör bygga på ett samarbete mellan unionen och medlemsstaterna och använda befintlig och framtida nationell sakkunskap och infrastruktur, inklusive sådan som utvecklats av ESA eller av unionen. Det bör vara möjligt att tillhandahålla ekonomiskt stöd till utvecklingen av nya SST-sensorer. Med tanke på den känsliga karaktären hos SST bör kontrollen över nationella sensorer samt drift, underhåll och förnyelse av dem och bearbetning av data som möjliggör tillhandahållandet av SST-tjänster kvarstå hos de medlemsstater som deltar i delkomponenten SST.
- (91) Medlemsstater som äger eller har tillgång till lämplig kapacitet som är tillgänglig för delkomponenten SST bör kunna delta i tillhandahållandet av SST-tjänster. De medlemsstater som ingår i det konsortium som inrättats i enlighet med beslut nr 541/2014/EU bör anses äga eller ha tillgång till lämplig kapacitet som är tillgänglig för delkomponenten SST. Dessa medlemsstater bör lämna in ett enda gemensamt förslag och visa överensstämmelse med ytterligare krav som rör den operativa strukturen. Lämpliga regler bör fastställas för urval och organisering av deltagande medlemsstater.
- (92) För att säkerställa enhetliga villkor för genomförandet av denna förordning bör kommissionen tilldelas genomförandebefogenheter med avseende på antagande av närmare förfaranden och inslag för fastställande av medlemsstaternas deltagande i tillhandahållandet av SST-tjänster. Om inget gemensamt förslag har lämnats av de medlemmar som önskar delta i tillhandahållandet av SST-tjänster eller om kommissionen anser att ett sådant förslag inte uppfyller de fastställda kriterierna bör kommissionen kunna inleda en andra etapp för medlemsstaternas deltagande i tillhandahållandet av SST-tjänster. Förfarandena och inslagen för denna andra etapp bör definiera vilka omloppsbanor som ska omfattas och ta hänsyn till behovet av att maximera medlemsstaternas deltagande i tillhandahållandet av SST-tjänster. Om dessa förfaranden och inslag ger kommissionen möjlighet att välja ut flera förslag för att täcka alla omloppsbanorna, bör även lämpliga samordningsmekanismer mellan grupperna av medlemsstater och en effektiv lösning för att täcka alla SST-tjänster tillhandahållas. Dessa befogenheter bör utövas i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 182/2011 ⁽³²⁾.
- (93) När delkomponenten SST är inrättad, bör den följa principerna om verksamhetens komplementaritet samt kontinuitet för användardrivna SST-tjänster av hög kvalitet, och bygga på den bästa sakkunskapen. Delkomponenten SST bör därför undvika onödigt dubbelarbete. Redundant kapacitet bör säkerställa SST-tjänsternas kontinuitet, kvalitet och stabilitet. Verksamheten i expertgrupperna bör bidra till att undvika sådan onödig överlappning.
- (94) Delkomponenten SST bör också bidra till befintliga begränsningsåtgärder, till exempel Copuos riktlinjer för minskning av rymdskrot och riktlinjerna för långsiktig hållbarhet i verksamhet i yttre rymden, eller andra initiativ, för att säkerställa rymdverksamhetens trygghet, säkerhet och hållbarhet. I syfte att minska riskerna för kollisioner bör delkomponenten SST också eftersträva synergier med initiativ för aktiva åtgärder för att bortskaffa och passivera

⁽³²⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 182/2011 av den 16 februari 2011 om fastställande av allmänna regler och principer för medlemsstaternas kontroll av kommissionens utövande av sina genomförandebefogenheter (EUT L 55, 28.2.2011, s. 13).

rymdskrot. Delkomponenten SST bör bidra till säkerställandet av fredlig användning och utforskning av yttre rymden. Den ökande rymdverksamheten kan få konsekvenser för internationella initiativ för rymdtrafikledning. Unionen bör övervaka denna utveckling och kan beakta den i samband med halvtidsöversynen av den nuvarande fleråriga budgetramen.

- (95) Verksamhet inom delkomponenterna SST, SWE och NEO bör ta hänsyn till samarbetet med internationella partner, särskilt Förenta staterna, internationella organisationer och andra tredje parter, för att i synnerhet undvika kollisioner i rymden, förebygga ökningen av mängden rymdskrot och öka beredskapen för följderna av extremt rymdväder och jordnära objekt.
- (96) Rådets säkerhetskommitté har rekommenderat att man skapar en riskhanteringsstruktur för att säkerställa att datasäkerhetsfrågor vederbörligen beaktas vid genomförandet av beslut nr 541/2014/EU. För detta ändamål och med beaktande av det arbete som redan har utförts bör lämpliga strukturer och förfaranden för riskhantering inrättas av de medlemsstater som deltar i delkomponenten SST.
- (97) Stora extrema rymdväderhändelser kan hota allmänhetens säkerhet och störa driften av rymdbaserad och markbaserad infrastruktur. En delkomponent SWE bör därför inrättas som en del av programmet i syfte att bedöma riskerna med rymdväder och motsvarande användarbehov, öka medvetenheten om riskerna med rymdväder, säkerställa att användardrivna SWE-tjänster tillhandahålls och förbättra medlemsstaternas kapacitet att tillhandahålla SWE-tjänster. Kommissionen bör prioritera de sektorer där operativa SWE-tjänster ska tillhandahållas med hänsyn till användarbehoven, riskerna och den tekniska mognadsgraden. På lång sikt kan andra sektors behov tillgodoseas. Tillhandahållandet av tjänster på unionsnivå i enlighet med användarnas behov skulle kräva målinriktad, samordnad och fortsatt forskning och utveckling för att stödja utvecklingen av SWE-tjänster. Tillhandahållandet av SWE-tjänster bör byggas på befintlig nationell kapacitet och unionskapacitet och möjliggöra ett brett deltagande av medlemsstaterna, europeiska och internationella organisationer samt den privata sektorn.
- (98) Kommissionens vitbok av den 1 mars 2017 om EU:s framtid, Romförklaringen av stats- och regeringscheferna i 27 medlemsstater av den 25 mars 2017 och flera resolutioner i Europaparlamentet erinrar om att unionen har en viktig roll att spela för att säkerställa ett tryggt, säkert och motståndskraftigt Europa som kan hantera utmaningar som regionala konflikter, terrorism, cyberhot och ett ökande migrationstryck. Säker och garanterad tillgång till satellitkommunikation är ett oumbärligt verktyg för säkerhetsaktörerna, och att samla och gemensamt utnyttja denna viktiga säkerhetsresurs på unionsnivå stärker en union som skyddar sina medborgare.
- (99) Europeiska rådet välkomnade i sina slutsatser av den 19–20 december 2013 förberedelserna inför nästa generations statliga satellitkommunikation (Govsatcom) genom ett nära samarbete mellan medlemsstaterna, kommissionen och ESA. Govsatcom har också angetts som ett inslag i den globala strategin för Europeiska unionens utrikes- och säkerhetspolitik från juni 2016. Govsatcom bör bidra till EU:s reaktion på hybridhot och stödja EU:s strategi för sjöfartsskydd och EU:s politik för Arktis.
- (100) Govsatcom är ett användarcentrerat program med en tydlig säkerhetsdimension. Govsatcomanvändarfall bör kunna analyseras av de relevanta aktörerna med avseende på tre huvudgrupper: krishantering, som kan omfatta civila och militära gemensamma säkerhets- och försvarspolitiska uppdrag och insatser, naturkatastrofer och katastrofer orsakade av människan, humanitära kriser och nödsituationer till sjöss; övervakning, vilket kan omfatta gränsövervakning, övervakning före gränsen, gränsbevakning till havs, sjöövervakning och övervakning av olaglig handel; viktig infrastruktur, vilket kan inbegripa diplomatiska nät, poliskommunikation, digital infrastruktur, till exempel datacentrum och servrar, kritisk infrastruktur, till exempel energi, transport och fördämningar, såsom dammar, och rymdinfrastruktur.

- (101) Govsatcoms kapacitet och tjänster bör användas i säkerhets- och trygghetskritiska uppdrag och insatser av aktörer i unionen och medlemsstaterna. Det behövs därför en lämplig nivå av oberoende från tredje parter (tredjeländer och enheter från tredjeländer) som omfattar alla inslag i Govsatcom, såsom rymd- och markteknik på komponent-, delsystems- och systemnivå, tillverkningsindustrin, ägare och operatörer av rymdsystem samt fysisk lokalisering av komponenter till marksystemet.
- (102) Satellitkommunikation är en knapp resurs som begränsas av satellitkapaciteten, frekvenserna och den geografiska täckningen. För att vara kostnadseffektiv och dra nytta av stordriftsfördelar behöver därför Govsatcom optimera matchningen mellan efterfrågan från Govsatcomanvändare och tillgången enligt kontrakt på Govsatcoms satellitkapacitet och tjänster. Eftersom både efterfrågan och den potentiella tillgången förändras med tiden, krävs konstant övervakning och flexibilitet för att anpassa Govsatcomtjänsterna.
- (103) De operativa kraven bör baseras på analysen av användningsfallen. Utifrån dessa operativa krav i kombination med säkerhetskraven bör tjänsteportföljen utvecklas. Tjänsteportföljen bör innehålla utgångspunkterna för Govsatcomtjänsterna. För att bibehålla bästa möjliga jämvikt mellan tillgång till och efterfrågan på tjänster bör tjänsteportföljen för Govsatcomtjänster kunna uppdateras regelbundet.
- (104) I Govsatcoms första fas, ungefär fram till och med 2025, kommer befintlig kapacitet att användas. I detta sammanhang bör kommissionen upphandla Govsatcomkapacitet från medlemsstater med nationella system och rymdkapacitet och från kommersiella satellitkommunikations- eller tjänsteleverantörer, med beaktande av unionens väsentliga säkerhetsintressen. I denna första fas kommer tjänsterna att byggas ut stegvis. Om en detaljerad analys av den framtida tillgången och efterfrågan under den första fasen visar att detta inte är tillräckligt för att täcka den förändrade efterfrågan, bör det vara möjligt att fatta beslut om att gå vidare till en andra fas och utveckla ytterligare skräddarsydd rymdinfrastruktur eller kapacitet via ett eller flera offentlig-privata partnerskap, t.ex. med unionens satellitoperatörer.
- (105) I syfte att optimera tillgängliga satellitkommunikationsresurser för att garantera tillgången i oförutsebara situationer, som naturkatastrofer, och för att säkerställa operativ effektivitet och korta omställningstider krävs det nödvändiga marksegmentet, såsom Govsatcomnav och andra potentiella markelement. Marksegmentet bör utformas på grundval av drifts- och säkerhetskrav. För att minska riskerna kan Govsatcomnav bestå av flera olika fysiska platser. Andra element i marksegmentet, t.ex. förankringsstationer, kan behövas.
- (106) För användare av satellitkommunikation är användarutrustningen det absolut viktigaste operativa gränssnittet. Unionens modell för Govsatcom bör göra det möjligt för de flesta användare att fortsätta använda sin befintliga användarutrustning för Govsatcomtjänster.
- (107) Med tanke på den operativa effektiviteten har användarna angett att det är viktigt att eftersträva driftskompatibilitet i användarutrustningen, och användarutrustning som kan använda flera olika satellitsystem. Forskning och utveckling kan komma att behövas på detta område.
- (108) När det gäller genomförandet bör uppgifter och ansvarsområden fördelas mellan specialiserade organ, till exempel EDA, utrikestjänsten, ESA, byrån och unionens andra organ på ett sådant sätt att de anpassas till deras huvudsakliga uppgift, särskilt för användaraspekter.
- (109) Den behöriga Govsatcommyndigheten har en viktig roll när det gäller att övervaka att användare och andra nationella enheter som är involverade i Govsatcom följer reglerna för delning och prioritering och säkerhetsförfarandena i enlighet med säkerhetskraven. En medlemsstat som inte har utsett en behörig Govsatcommyndighet bör under alla omständigheter utse en kontaktpunkt för att hantera eventuella störsändningar som påverkar Govsatcom.
- (110) Medlemsstaterna, rådet, kommissionen och utrikestjänsten bör kunna bli Govsatcomdeltagare i den mån som de väljer att godkänna Govsatcomanvändare eller tillhandahålla kapacitet, platser eller anläggningar. Med beaktande av att medlemsstaterna själva får besluta huruvida de godkänner Govsatcomanvändare eller tillhandahåller kapacitet,

platser eller anläggningar, kan medlemsstaterna inte förpliktas att bli Govsatcomdeltagare eller att tillhandahålla Govsatcominfrastruktur. Govsatcomkomponenten påverkar därför inte medlemsstaternas rätt att inte delta i Govsatcom, inbegripet i enlighet med nationell rätt eller konstitutionella krav som rör medlemsstatens politik om alliansfrihet och om att stå utanför militärallianser.

- (111) För att säkerställa enhetliga villkor för genomförandet av denna förordning bör kommissionen tilldelas genomförandebefogenheter vad gäller antagandet av operativa krav för Govsatcomtjänster och tjänsteportföljen för Govsatcomtjänster. Dessa befogenheter bör utövas i enlighet med förordning (EU) nr 182/2011.
- (112) För att säkerställa enhetliga villkor för genomförandet av denna förordning bör kommissionen tilldelas genomförandebefogenheter vad avser antagandet av närmare regler för delning och prioritering för användning av samlad satellitkommunikationskapacitet inom Govsatcom. Vid fastställande av närmare regler för delning och prioritering bör kommissionen ta hänsyn till operativa krav och säkerhetskrav samt en analys av risker och förväntad efterfrågan från Govsatcomdeltagare. Även om Govsatcomtjänster i princip bör tillhandahållas avgiftsfritt till Govsatcomanvändarna, kan det, om det av analysen framgår att det råder brist på kapacitet och i syfte att undvika en snedvridning av marknaden, utvecklas en prispolitik som en del av dessa detaljerade regler för delning och prioritering. Dessa befogenheter bör utövas i enlighet med förordning (EU) nr 182/2011.
- (113) För att säkerställa enhetliga villkor för genomförandet av denna förordning bör kommissionen tilldelas genomförandebefogenheter vad avser marksegmentinfrastrukturens belägenhet inom Govsatcom. Det kommer att ge kommissionen möjlighet att ta hänsyn till operativa krav och säkerhetskrav samt befintlig infrastruktur vid valet av sådana platser. Dessa befogenheter bör utövas i enlighet med förordning (EU) nr 182/2011.
- (114) Genom förordning (EU) nr 912/2010 inrättades en unionsbyrå, kallad Europeiska byrån för GNSS, för att hantera vissa aspekter av Galileo- och Egnosprogrammen för satellitnavigering. Genom den här förordningen ges Europeiska byrån för GNSS nya uppgifter, särskilt säkerhetsackreditering, inte bara i fråga om Galileo och Egnos, utan även i fråga om andra av programmets komponenter. Europeiska byrån för GNSS namn, uppgifter och organisation bör därför anpassas i enlighet med detta.
- (115) I enlighet med beslut 2010/803/EU⁽³³⁾ har byrån sitt säte i Prag. För utförandet av byråns uppgifter får byråns personal utplaceras i något av de markcentrum för Galileo eller Egnos som avses i kommissionens genomförandebeslut (EU) 2016/413⁽³⁴⁾ i syfte att genomföra den programverksamhet som föreskrivs i det berörda avtalet. För att byrån ska fungera så effektivt och ändamålsenligt som möjligt kan dessutom vissa anställda utplaceras på lokala kontor i en eller flera medlemsstater. Om personal utplaceras utanför byråns säte eller Galileos och Egnos markbaserade centra, bör detta inte innebära att byråns kärnverksamhet överförs till dessa lokala kontor.
- (116) På grund av den utökade verksamheten, som inte längre bör vara begränsad till Galileo och Egnos, bör namnet på Europeiska byrån för GNSS ändras. Byrån bör dock säkerställa kontinuiteten i Europeiska byrån för GNSS verksamhet, inbegripet kontinuiteten när det gäller rättigheter och skyldigheter, personal samt giltigheten i de beslut som fattas.
- (117) Med tanke på byråns mandat och kommissionens roll i genomförandet av programmet, är det lämpligt att föreskriva att vissa av de beslut som fattas av styrelsen inte bör antas utan att kommissionens företrädare röstar ja.

⁽³³⁾ Beslut fattat i samförstånd mellan företrädarna för medlemsstaternas regeringar av den 10 december 2010 om fastställande av säte för Europeiska byrån för GNSS (2010/803/EU) (EUT L 342, 28.12.2010, s. 15).

⁽³⁴⁾ Kommissionens genomförandebeslut (EU) 2016/413 av den 18 mars 2016 om lokalisering av Galileosystemets markinfrastruktur och om åtgärder som krävs för driften samt om upphävande av genomförandebeslut 2012/117/EU (EUT L 74, 19.3.2016, s. 45).

- (118) Utan att det påverkar kommissionens befogenheter, bör styrelsen, styrelsen för säkerhetsackreditering och den verkställande direktören vara oberoende i sin tjänsteutövning och agera i allmänhetens intresse.
- (119) Det är möjligt och till och med troligt att vissa av programmets komponenter kommer att bygga på användning av känslig eller säkerhetsrelaterad nationell infrastruktur. I detta fall skulle det med tanke på den nationella säkerheten vara nödvändigt att föreskriva att närvaron av företrädarna för medlemsstaterna och för kommissionen vid mötena i styrelsen och styrelsen för säkerhetsackreditering är behovsprövad. I styrelsen får endast företrädarna för de medlemsstater som förfogar över sådan infrastruktur och en företrädare för kommissionen delta i omröstningarna. I arbetsordningarna för styrelsen och styrelsen för säkerhetsackreditering bör det anges i vilka situationer detta förfarande ska vara tillämpligt.
- (120) Enligt punkterna 22 och 23 i det interinstitutionella avtalet av den 13 april 2016 om bättre lagstiftning ⁽³⁵⁾ bör detta program utvärderas på grundval av information som samlats in i enlighet med särskilda övervakningskrav, samtidigt som en administrativ börda, särskilt för medlemsstaterna, och överreglering undviks. Dessa krav bör när så är lämpligt innefatta mätbara indikatorer som utgångspunkt för utvärdering av programmets faktiska konsekvenser.
- (121) Användningen av Copernicus- och Galileobaserade tjänster förväntas ha en betydande inverkan på den europeiska ekonomin i allmänhet. I dag förefaller emellertid ad hoc-mätningar och fallstudier dominera. Kommissionen (Eurostat) bör fastställa relevanta statistiska mätningar och indikatorer som kan ligga till grund för en systematisk och auktoritativ övervakning av inverkan av unionens rymdverksamhet.
- (122) Europaparlamentet och rådet bör snarast underrättas om arbetsprogrammen.
- (123) För att säkerställa enhetliga villkor för genomförandet av denna förordning, bör kommissionen tilldelas genomförandebefogenheter med avseende på omfördelning av medel mellan utgiftskategorierna i programmets budget, antagande av beslut om medverkan rörande överenskommelser om medverkan, fastställande av de tekniska och operativa krav som är nödvändiga för genomförandet av programmets komponenter och de tjänster som de tillhandahåller, beslut om ramöverenskommelsen om ekonomiskt partnerskap, antagande av nödvändiga åtgärder för att Egnos och Galileo ska fungera väl och för att de ska spridas på marknaden, antagande av närmare bestämmelser om tillgången till SST-tjänster och de relevanta förfarandena, antagande av den fleråriga planen och relevanta nyckelprestationsindikatorer för utveckling av SST-tjänster, antagande av närmare regler om funktionssättet för den organisatoriska ramen för medlemsstaternas deltagande i delkomponenten SST, valet av SWE-tjänster samt antagande av arbetsprogrammen. Dessa befogenheter bör utövas i enlighet med förordning (EU) nr 182/2011. Kommissionen bör biträdas av programkommittén som bör sammanträda i särskild konstellation.
- (124) Eftersom programmets komponenter är användarstyrda, måste användarna fortlöpande och aktivt delta i genomförandet och utvecklingen av dem, särskilt fastställandet och godkännandet av kraven på tjänsterna. För att öka värdet för användarna bör man aktivt söka deras medverkan och hålla regelbundna samråd med slutanvändare från den offentliga och den privata sektorn i medlemsstaterna och när så är lämpligt internationella organisationer. Det bör därför inrättas en arbetsgrupp (nedan kallat *användarforumet*) för att bistå programkommittén med fastställandet av användarnas krav, verifikationen av tjänsternas förenlighet med kraven samt kartläggningen av luckor i de tjänster som tillhandahålls. I kommitténs arbetsordning bör användarforumets organisation fastställas varvid hänsyn bör tas till de särskilda egenskaperna hos var och en av programmets komponenter och varje tjänst inom komponenterna. Närhelst så är möjligt bör medlemsstaterna bidra till användarforumet på grundval av ett systematiskt och samordnat samråd med användare på nationell nivå.

⁽³⁵⁾ EUT L 123, 12.5.2016, s. 1.

- (125) Eftersom sund offentlig styrning förutsätter en enhetlig förvaltning av programmet, snabbare beslutsfattande och lika tillgång till information, skulle företrädare för enheter som anförtratts uppgifter med anknytning till programmet kunna delta som observatörer i arbetet i den programkommitté som inrättats med stöd av förordning (EU) nr 182/2011. Av samma anledning skulle företrädare för tredjeländer och internationella organisationer som har ingått ett internationellt avtal med unionen med anknytning till programmet eller dess komponenter eller delkomponenter kunna delta i programkommitténs arbete, med förbehåll för säkerhetsrestriktioner och i enlighet med avtalsvillkoren. Företrädarna för de enheter som anförtratts uppgifter med anknytning till programmet, tredjeländer och internationella organisationer bör inte ha rätt att delta i programkommitténs röstningsförfaranden. Villkoren för observatörernas och de tillfälliga deltagarnas deltagande bör fastställas i programkommitténs arbetsordningar.
- (126) För att säkerställa en effektiv bedömning av programmets framsteg när det gäller att uppnå dess mål, bör kommissionen ges befogenhet att anta akter i enlighet med artikel 290 i EUF-fördraget, med avseende på tillägg till bestämmelserna om de Copernicusdata och den Copernicusinformation som ska tillhandahållas Copernicusanvändarna vad gäller villkoren och förfaranden för tillgång till och användning av sådana data och sådan information, ändringar av bilagan till denna förordning när det gäller indikatorerna där så krävs och för att komplettera denna förordning med bestämmelser om inrättandet av en ram för övervakning och utvärdering. Det är särskilt viktigt att kommissionen genomför lämpliga samråd under sitt förberedande arbete, inklusive på expertnivå, och att dessa samråd genomförs i enlighet med principerna i det interinstitutionella avtalet av den 13 april 2016 om bättre lagstiftning. För att säkerställa lika stor delaktighet i förberedelsen av delegerade akter erhåller Europaparlamentet och rådet alla handlingar samtidigt som medlemsstaternas experter, och deras experter ges systematiskt tillträde till möten i kommissionens expertgrupper som arbetar med förberedelse av delegerade akter.
- (127) Eftersom målet för denna förordning inte i tillräcklig utsträckning kan uppnås av medlemsstaterna utan snarare, på grund av att åtgärdens omfattning och verkningar överskrider varje enskild medlemsstats ekonomiska och tekniska kapacitet, kan uppnås bättre på unionsnivå, kan unionen vidta åtgärder i enlighet med subsidiaritetsprincipen i artikel 5 i EU-fördraget. I enlighet med proportionalitetsprincipen i samma artikel går denna förordning inte utöver vad som är nödvändigt för att uppnå detta mål.
- (128) För att säkerställa enhetliga villkor för genomförandet av programmets säkerhetskrav bör kommissionen tilldelas genomförandebefogenheter. Dessa befogenheter bör utövas i enlighet med förordning (EU) nr 182/2011. Medlemsstaterna bör kunna utöva maximal kontroll över programmets säkerhetskrav. När kommissionen antar genomförandeaakter på programmets säkerhetsområde, bör den biträdas av programkommittén som sammanträder i en särskild säkerhetskonstellation. Med tanke på säkerhetsfrågornas känsliga natur bör programkommitténs ordförande sträva efter att finna lösningar som vinner största möjliga stöd inom kommittén. Kommissionen bör inte anta genomförandeaakter som fastställer de allmänna säkerhetskraven för programmet i de fall då programkommittén inte avger något yttrande.
- (129) Programmet bör inrättas för en sjuårsperiod så att dess löptid anpassas till löptiden för den fleråriga budgetramen 2021–2027, som fastställs i rådets förordning (EU, Euratom) 2020/2093⁽³⁶⁾ (nedan kallad *budgetramen 2021–2027*). Byrån, som utför sina egna uppgifter, bör inte omfattas av denna tidsgräns.
- (130) För att säkerställa kontinuitet i tillhandahållandet av stöd på det relevanta politikområdet och för att göra det möjligt att påbörja genomförandet från och med början av den fleråriga budgetramen 2021–2027 bör denna förordning skyndsamt träda i kraft och bör tillämpas med retroaktiv verkan från och med den 1 januari 2021.
- (131) Förordningarna (EU) nr 912/2010, (EU) nr 1285/2013 och (EU) nr 377/2014 samt beslut nr 541/2014/EU bör därför upphävas.

⁽³⁶⁾ Rådets förordning (EU, Euratom) 2020/2093 av den 17 december 2020 om den fleråriga budgetramen 2021–2027 (EUT L 433I, 22.12.2020, s. 11).

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

AVDELNING I

ALLMÄNNA BESTÄMMELSER

Artikel 1

Innehåll

Genom denna förordning inrättas unionens rymdprogram (nedan kallat *programmet*) för löptiden för den fleråriga budgetramen 2021–2027. I förordningen fastställs målen för programmet, budgeten för perioden 2021–2027, formerna för unionsfinansiering och reglerna för tillhandahållande av sådan finansiering samt reglerna för genomförande av programmet.

Genom denna förordning inrättas Europeiska unionens rymdprogrambyrå (nedan kallad *byrån*) som ersätter och efterträder Europeiska byrån för GNSS, som inrättades genom förordning (EU) nr 912/2010, och i förordningen fastställs även regler för byråns verksamhet.

Artikel 2

Definitioner

I denna förordning gäller följande definitioner:

- rymdfarkost*: ett föremål i omloppsbana som är utformat för att utföra en särskild funktion eller ett särskilt uppdrag, t. ex. kommunikation, navigering eller jordobservation, inbegripet satelliter, de övre stegen i bärraketer samt fordon för återinträde. En rymdfarkost som inte längre kan utföra sitt avsedda uppdrag anses inte längre fungera. Rymdfarkoster i reserv- eller standbyläge som inväntar eventuell återaktivering anses fungera.
- rymdföremål*: alla konstgjorda föremål i yttre rymden.
- jordnära objekt* eller *NEO*: naturliga föremål i solsystemet som närmar sig jorden.
- rymdskrot*: alla rymdföremål inklusive rymdfarkoster eller fragment och bitar av sådana, i omloppsbana runt jorden eller i återinträde i jordens atmosfär, som inte längre fungerar eller inte längre tjänar något visst syfte, inbegripet delar av raketer eller artificiella satelliter, eller inaktiva artificiella satelliter.
- rymdväderhändelse* eller *SWE*: naturligt förekommande variationer i rymdmiljön vid solen och runt jorden, inbegripet soleruptioner, energirika solpartiklar, variationer i solvind, koronamassautkastningar, geomagnetiska stormar och geomagnetism samt strålningsstormar och jonosfäriska störningar som kan påverka jorden och rymdbaserad infrastruktur.
- rymdlägesbild* eller *SSA*: ett helhetsgrepp som innefattar heltäckande kunskaper och förståelse av de viktigaste rymdriskerna, inbegripet kollisioner mellan rymdföremål, rymdföremåls fragmentering och återinträde i atmosfären, rymdväderfenomen samt jordnära objekt.
- system för rymdövervakning och spårning* eller *SST-system*: ett nätverk av mark- och rymdbaserade sensorer som kan övervaka och spåra rymdföremål och även har bearbetningskapacitet för tillhandahållande av data, information och tjänster avseende rymdföremål i omloppsbana runt jorden.
- SST-sensor*: en anordning eller en kombination av anordningar, t.ex. mark- eller rymdbaserad radar och laser och mark- eller rymdbaserade teleskop, som kan utföra rymdövervakning eller spårning och som kan mäta fysiska parametrar med anknytning till rymdföremål såsom storlek, plats och hastighet.
- SST-data*: rymdföremålens, inbegripet rymdskrots, fysiska parametrar, som samlas in av SST-sensorerna eller rymdföremåls banparametrar som hämtats från SST-sensorernas observationer, i samband med delkomponenten SST.

10. *SST-information*: bearbetade SST-data som med lätthet kan förstås av mottagaren.
11. *returlänk*: en funktionell kapacitet hos Galileotjänsterna för sök- och räddningsoperationer; Galileos sök- och räddningstjänst kommer att bidra till den globala övervakningstjänsten för luftfartyg, en övervakning som har fastställts av Internationella civila luftfartsorganisationen (Icao).
12. *Copernicus Sentinels*: Copernicus egna satelliter, rymdfarkoster eller rymdfarkostnyttolaster för rymdbaserad jordobservation.
13. *Copernicusdata*: data från Copernicus Sentinels, inklusive tillhörande metadata.
14. *Copernicustredjepartsdata* och *Copernicustredjepartsinformation*: rumsliga data och rumslig information som används på licens inom Copernicus eller som har gjorts tillgängliga för att användas av Copernicus och som har sitt ursprung i andra källor än Copernicus Sentinels.
15. *Copernicusfältdata*: observationsdata från mark-, vatten- eller flygbaserade sensorer samt referens- och hjälpdata som är licensierade eller tillhandahålls för användning av Copernicus.
16. *Copernicusinformation*: information som genereras av Copernicustjänsterna efter behandling eller modellering, inklusive tillhörande metadata.
17. *Copernicus deltagande stater*: tredjeländer som bidrar finansiellt och deltar i Copernicus enligt villkoren i ett internationellt avtal som har ingåtts med unionen.
18. *Copernicus kärnanvändare*: unionens institutioner och organ samt europeiska, nationella och regionala offentliga organ i unionen eller i Copernicus deltagande stater som har anförtrots offentliga förvaltningsuppgifter för att utforma, genomföra, upprätthålla eller övervaka civil offentlig politik, såsom miljö-, civilskydds- eller trygghetspolitik, inbegripet infrastruktuksäkerhet, eller säkerhetspolitik, vilka drar nytta av Copernicusdata och Copernicusinformation och dessutom driver på utvecklingen av Copernicus.
19. *andra Copernicusanvändare*: kommersiella och privata organ, välgörenhetsorganisationer, icke-statliga organisationer och internationella organisationer, vilka drar nytta av Copernicusdata och Copernicusinformation.
20. *Copernicusanvändare*: Copernicus kärnanvändare och andra Copernicusanvändare.
21. *Copernicustjänster*: tjänster med ett mervärde av allmänt och gemensamt intresse för unionen och medlemsstaterna vilka finansieras genom programmet och vilka omvandlar jordobservationsdata, Copernicusfältdata och andra hjälpdata till bearbetad, aggregerad och tolkad information som är skraddarsydd för Copernicusanvändarnas behov.
22. *Govsatcomanvändare*: en myndighet, ett organ som har fått i uppdrag att bedriva myndighetsutövning, en internationell organisation eller en fysisk eller juridisk person som vederbörligen har godkänts och fått i uppdrag att sköta övervakning och förvaltning av säkerhetskritiska uppdrag och insatser och säkerhetskritisk infrastruktur.
23. *Govsatcomnav*: ett operativt centrum med som huvudfunktion att på ett säkert sätt koppla samman Govsatcomanvändarna med leverantörerna av Govsatcomkapacitet och Govsatcomtjänster och på så sätt optimera tillgång och efterfrågan vid varje givet tillfälle.
24. *Govsatcomanvändarfall*: ett driftsscenario i en viss miljö där det krävs Govsatcomtjänster.
25. *säkerhetsskyddsklassificerade EU-uppgifter*: uppgifter eller material som placerats på en EU-säkerhetsskyddsklassificeringsnivå och vars obehöriga röjande skulle kunna åsamka Europeiska unionens eller en eller flera av dess medlemsstaters väsentliga intressen olika grader av skada.
26. *känsliga icke-säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter*: icke-säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter i den mening som avses i artikel 9 i kommissionens beslut (EU, Euratom) 2015/443 ⁽³⁷⁾, enligt vilken en skyldighet att skydda känsliga icke-säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter är tillämplig endast på kommissionen samt de av unionens byråer och organ som enligt lag är skyldiga att tillämpa kommissionens säkerhetsbestämmelser.

⁽³⁷⁾ Kommissionens beslut (EU, Euratom) 2015/443 av den 13 mars 2015 om säkerhet inom kommissionen (EUT L 72, 17.3.2015, s. 41).

27. *blandfinansieringsinsats*: åtgärder som stöds genom unionens budget, inbegripet blandfinansieringsinstrument i enlighet med artikel 2.6 i budgetförordningen, i vilka icke-återbetalningspliktiga former av stöd eller finansieringsinstrument eller budgetgarantier från unionens budget sammanförs med återbetalningspliktiga former av stöd från institutioner för utvecklingsfinansiering eller andra offentliga finansinstitut, kommersiella finansinstitut och investerare.
28. *rättslig enhet*: en fysisk person, eller en juridisk person som inrättats och erkänts som sådan enligt unionsrätt, nationell rätt eller internationell rätt, som har rättskapacitet och förmåga att handla för egen räkning och utöva rättigheter och ha skyldigheter, eller en enhet som inte har rättskapacitet i enlighet med vad som föreskrivs i artikel 197.2 c i budgetförordningen.
29. *förvaltare*: rättslig enhet som är fristående från kommissionen eller tredje part och som tar emot data från kommissionen eller den tredje parten för säker lagring och behandling av dessa data.

Artikel 3

Programmets komponenter

1. Programmet ska bestå av följande komponenter:
 - a) *Galileo*, ett oberoende civilt globalt satellitnavigeringssystem (GNSS) under civil kontroll som består av en konstellation av satelliter, centrum och ett globalt nätverk av markstationer, som erbjuder positionsbestämnings-, navigerings- och tidsbestämningstjänster och som iakttar säkerhetsbehov och säkerhetskrav.
 - b) *European Geostationary Navigation Overlay Service (Egnos)*, ett civilt regionalt satellitnavigeringssystem under civil kontroll som består av centrum och markstationer och flera transpondrar installerade i geosynkrona satelliter och som förstärker och korregerar de öppna signalerna från Galileo och andra globala system för satellitnavigering, bland annat för flygledningstjänst, flygtrafiktjänster och andra transportsystem.
 - c) *Copernicus*, ett operativt, oberoende användardrivet civilt jordobservationssystem under civil kontroll som bygger på befintlig nationell och europeisk kapacitet, erbjuder geoinformationsdata och geoinformationstjänster bestående av satelliter, markinfrastruktur, data- och informationsbehandlingsanläggningar och distributionsinfrastruktur, grundar sig på en policy för avgiftsfria, fullständiga och öppna data samt i förekommande fall iakttar säkerhetsbehov och säkerhetskrav.
 - d) *Rymdlägesbild* eller SSA, som inkluderar följande delkomponenter:
 - i) *delkomponenten SST*, ett system för rymdövervakning och spårning som syftar till att förbättra, driva och tillhandahålla data, information och tjänster i samband med övervakning och spårning av rymdföremål i omloppsbanan runt jorden,
 - ii) *delkomponenten SWE*, observationsparametrar som rör rymdväderhändelser, och
 - iii) *delkomponenten NEO*, övervakning av risken att jordnära objekt närmar sig jorden.
 - e) *Govsatcom*, en satellitkommunikationstjänst under civil och statlig kontroll som möjliggör tillhandahållandet av satellitkommunikationskapacitet och satellitkommunikationstjänster till unionens och medlemsstaternas myndigheter som hanterar säkerhetskritiska uppdrag och säkerhetskritisk infrastruktur.
2. Programmet ska innefatta ytterligare åtgärder för att säkerställa effektiv och autonom tillgång till rymden för programmet, främja en innovativ och konkurrenskraftig europeisk rymdsektor uppströms och nedströms, stärka unionens rymdelesystem samt stärka unionen som global aktör.

Artikel 4

Mål

1. Programmets allmänna mål är att:
 - a) Tillhandahålla eller bidra till tillhandahållandet av högkvalitativa, aktuella och i tillämpliga fall säkra rymdrelaterade data, information och tjänster, utan avbrott och i möjligaste mån på global nivå, för att tillgodose befintliga och framtida behov och kunna stödja unionens politiska prioriteringar, och tillhörande evidensbaserat och oberoende beslutsfattande, bland annat när det gäller klimatförändringar, transporter och säkerhet.

- b) Maximera den samhällsekonomiska nyttan, särskilt genom att främja utvecklingen av en innovativ och konkurrenskraftig europeisk sektor uppströms och nedströms, inbegripet små och medelstora företag samt uppstarts företag, och därigenom möjliggöra tillväxt och jobbskapande i unionen och främja bredast möjliga upptagning och användning av data, information och tjänster från programmets komponenter, såväl inom och som utanför unionen, samtidigt som man säkerställer synergier och komplementaritet med unionens verksamhet på området forskning och teknisk utveckling inom ramen för förordning (EU) 2021/695.
- c) Stärka tryggheten och säkerheten i unionen och dess medlemsstater och stärka dess oberoende, särskilt när det gäller teknik.
- d) Främja unionens roll som en global aktör inom rymdsektorn, främja internationellt samarbete, stärka den europeiska rymddiplomatin, inbegripet genom att främja principerna om ömsesidighet och rättvis konkurrens, och stärka unionens roll när det gäller att ta itu med globala utmaningar, stödja globala initiativ, inbegripet när det gäller hållbar utveckling, samt öka medvetenheten om rymden som ett gemensamt arv för mänskligheten.
- e) Förbättra tryggheten, säkerheten och hållbarheten hos all verksamhet i yttre rymden som avser rymdföremål och spridning av skrot samt rymdmiljön genom att vidta lämpliga åtgärder, inbegripet utveckling och införande av teknik för avveckling av uttjänta rymdfarkoster och för avveckling av rymdskrot.

2. Programmets specifika mål är:

- a) För Galileo och Egnos: Långsiktigt tillhandahålla moderna och säkra tjänster för positionsbestämning, navigering och tidsbestämning samtidigt som tjänsternas kontinuitet och tålighet säkerställs.
- b) För Copernicus: På lång sikt och på ett hållbart sätt tillhandahålla korrekta och tillförlitliga jordobservationsdata, jordobservationsinformation och jordobservationstjänster som integrerar andra datakällor, i syfte att stödja utformningen, genomförandet och övervakningen av unionens och dess medlemsstaters politik och åtgärder på grundval av användarkrav.
- c) För SSA: Stärka kapacitet att övervaka, spåra och identifiera rymdföremål och rymdskrot i syfte att ytterligare öka -prestandan och oberoendet för kapaciteten inom delkomponenten SST på unionsnivå, tillhandahålla SWE-tjänster samt kartlägga och sammanlänka medlemsstaternas kapacitet inom delkomponenten NEO.
- d) För Govsatcom: Säkerställa långsiktig tillgång till tillförlitliga, säkra och kostnadseffektiva satellitkommunikationstjänster för Govsatcomanvändare.
- e) Stödja en oberoende, säker och kostnadseffektiv förmåga att få tillgång till rymden, med beaktande av unionens väsentliga säkerhetsintressen.
- f) Främja utvecklingen av en stark rymdekonomi i unionen, inbegripet genom att stödja rymdekosystemet och stärka konkurrenskraft, innovation, entreprenörskap, kompetens och kapacitetsuppbyggnad i alla medlemsstater och unionens regioner, med särskild hänsyn till små och medelstora företag samt uppstarts företag eller fysiska och juridiska personer från unionen som är eller vill bli aktiva inom den sektorn.

Artikel 5

Tillgång till rymden

1. Programmet ska stödja upphandling och aggregering av uppskjutningstjänster för programmets behov samt aggregering för medlemsstaterna och internationella organisationer på deras begäran.
2. Programmet får – i samverkan med andra unionsprogram och unionsfinansieringssystem och utan att det påverkar ESA:s verksamhet när det gäller tillgång till rymden – stödja
 - a) anpassningar, inbegripet teknisk utveckling, av rymduppskjutningssystemen vilka är nödvändiga för uppskjutning av satelliter, inbegripet alternativ teknik och innovativa system för tillgång till rymden, för genomförandet av programmets komponenter,
 - b) anpassningar av markbaserad rymdinfrastruktur, inbegripet ny utveckling, vilka är nödvändiga för genomförandet av programmet.

Artikel 6

Åtgärder till stöd för en innovativ och konkurrenskraftig rymdsektor i unionen

1. Programmet ska främja kapacitetsuppbyggnad i hela unionen genom att stödja
 - a) innovationsåtgärder för att på bästa sätt utnyttja rymdteknik, infrastruktur eller tjänster och åtgärder för att underlätta upptagningen av innovativa lösningar från forsknings- och innovationsverksamhet samt stödja utvecklingen i sektorn nedströms, särskilt genom synergier med andra unionsprogram och finansieringsinstrument, inbegripet InvestEU-programmet,
 - b) åtgärder som syftar till att främja offentlig efterfrågan och innovation inom den offentliga sektorn i syfte att förverkliga de offentliga tjänsternas fulla potential för medborgare och företag,
 - c) entreprenörskap, inbegripet från inledningsskedet till expansion, i enlighet med artikel 21 och på grundval av andra bestämmelser om tillgång till finansiering som avses i artikel 18 och kapitel I i avdelning III samt med hjälp av modellen med första avtal,
 - d) framväxten av ett företagsvänligt rymdekosystem genom samarbete mellan företag i form av ett nätverk med rymdnav som
 - i) på nationell och regional nivå sammanför aktörer från rymdsektorn, den digitala sektorn och andra sektorer samt användarna, och
 - ii) syftar till att erbjuda enskilda och företag stöd, anläggningar och tjänster i syfte att främja entreprenörskap och kompetens samt öka synergier i sektorn nedströms samt att främja samarbetet med de digitala innovationsknutpunkter som inrättats inom ramen för programmet för ett digitalt Europa, inrättat enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/694⁽³⁸⁾,
 - e) tillhandahållande av utbildning, särskilt för yrkesverksamma, entreprenörer, högskoleutbildade och studerande, särskilt genom synergier med initiativ på nationell och regional nivå, för utveckling av avancerade färdigheter,
 - f) tillgång till behandlings- och provningsanläggningar för yrkesverksamma i offentlig och privat sektor, studerande och entreprenörer,
 - g) certifiering och standardisering,
 - h) förstärkning av de europeiska leveranskedjorna i hela unionen genom ett brett deltagande av företag, särskilt små och medelstora företag samt uppstarts företag, i samtliga av programmets komponenter, särskilt genom artikel 14, samt åtgärder till stöd för företagets konkurrenskraft på global nivå.
2. Vid genomförandet av sådan verksamhet som avses i punkt 1 ska behovet av att utveckla kapacitet i medlemsstater med en framväxande rymdindustri stödjas, så att alla medlemsstaterna får samma möjligheter att delta i programmet.

Artikel 7

Tredjeländers och internationella organisationers deltagande i programmet

1. Galileo, Egnos och Copernicus och delkomponenterna SWE och NEO, men med undantag för delkomponenten SST, ska vara öppna för deltagande för de medlemmar av Europeiska frihandelssammanslutningen (Efta) som är medlemmar i Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES) i enlighet med villkoren i avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet.

Copernicus och delkomponenterna SWE och NEO, men med undantag för delkomponenten SST, ska vara öppna för deltagande för följande tredjeländer:

- a) Anslutande länder, kandidatländer och potentiella kandidatländer, i enlighet med de allmänna principer och allmänna villkor som fastställs i respektive ramavtal och associeringsrådsbeslut för dessa länders deltagande i unionsprogram, eller liknande avtal, och i enlighet med de särskilda villkor som föreskrivs i avtal mellan unionen och dessa länder.

⁽³⁸⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/694 av den 29 april 2021 om inrättande av programmet för ett digitalt Europa och om upphävande av beslut (EU) 2015/2240 (EUT L 166, 11.5.2021, s. 1)

b) Länder som omfattas av den europeiska grannskapspolitiken, i enlighet med de allmänna principer och allmänna villkor som fastställs i respektive ramavtal och associeringsrådsbeslut för dessa länders deltagande i unionsprogram, eller liknande avtal, och i enlighet med de särskilda villkor som föreskrivs i avtal mellan unionen och dessa länder.

2. I enlighet med villkoren i ett särskilt avtal som ingåtts i enlighet med artikel 218 i EUF-fördraget som täcker ett tredjelands eller en internationell organisations deltagande i ett unionsprogram

- a) ska Galileo och Egnos vara öppna för deltagande för de tredjeländer som avses i punkt 1 andra stycket a och b,
- b) Govsatcom ska vara öppet för deltagande för de medlemmar av Efta som är medlemmar i EES och de länder som avses i punkt 1 andra stycket a och b,
- c) Galileo, Egnos, Copernicus, Govsatcom, samt delkomponenterna SWE och NEO, men med undantag för delkomponenten SST, ska vara öppna för deltagande för andra tredjeländer än de som omfattas av punkt 1 samt internationella organisationer.

Det särskilda avtal som avses i första stycket i denna punkt ska

- a) säkerställa en rättvis balans vad gäller bidrag från och förmåner till det tredjeland som deltar i unionsprogrammen,
- b) föreskriva villkor för deltagande i programmen, inbegripet beräkning av ekonomiska bidrag till enskilda program och deras administrativa kostnader.
- c) inte ge tredjelandet eller den internationella organisationen beslutanderätt när det gäller unionsprogrammet,
- d) garantera unionens rätt att säkerställa en sund ekonomisk förvaltning och att skydda sina ekonomiska intressen.

De bidrag som avses i andra stycket b i denna punkt ska utgöra inkomster avsatta för särskilda ändamål i enlighet med artikel 21.5 i budgetförordningen,

3. Programmets komponenter eller delkomponenter, med undantag för delkomponenten SST, ska endast vara öppna för deltagande för tredjeländer och internationella organisationer enligt denna artikel, förutsatt att unionens och dess medlemsstaters väsentliga säkerhetsintressen skyddas, inbegripet vad gäller skyddet av säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter enligt artikel 43.

Artikel 8

Tredjeländers och internationella organisationers tillgång till SST-tjänster, Govsatcomtjänster och Galileos offentliga reglerade tjänst

1. Tredjeländer och internationella organisationer får ha tillgång till Govsatcomtjänster förutsatt att de:

- a) ingår ett avtal, i enlighet med artikel 218 i EUF-fördraget, om villkoren för tillgång till Govsatcomtjänster, och
- b) efterlever artikel 43 i denna förordning.

2. Tredjeländer och internationella organisationer som inte har sitt huvudkontor i unionen får ha tillgång till de SST-tjänster som avses i artikel 55.1 d förutsatt att de:

- a) ingår ett avtal, i enlighet med artikel 218 i EUF-fördraget, om villkoren för tillgång till sådana SST-tjänster, och
- b) efterlever artikel 43 i denna förordning.

3. Det ska inte krävas något avtal som ingåtts i enlighet med artikel 218 i EUF-fördraget för tillgång till SST-tjänster som är offentligt tillgängliga i enlighet med artikel 55.1 a, b och c. Tillgången till dessa tjänster ska vara föremål för en begäran från potentiella användare i enlighet med artikel 56.

4. Tredjeländers och internationella organisationers tillgång till den offentliga reglerade tjänsten (PRS) inom Galileo ska regleras av artikel 3.5 i Europaparlamentets och rådets beslut nr 1104/2011/EU ⁽³⁹⁾.

Artikel 9

Äganderätt till och användning av tillgångar

1. Utom i de fall som anges i punkt 2 ska unionen vara ägare till samtliga materiella och immateriella tillgångar som uppstår eller utvecklas inom ramen för programmets komponenter. I detta syfte ska kommissionen säkerställa att relevanta kontrakt, avtal och andra arrangemang som rör verksamhet som kan leda till att sådana tillgångar uppstår eller utvecklas innehåller bestämmelser som säkerställer unionens äganderätt till dessa tillgångar.

2. Punkt 1 tillämpas inte på sådana materiella och immateriella tillgångar som uppstår eller utvecklas inom programmets komponenter, om den verksamhet som kan leda till att dessa tillgångar uppstår eller utvecklas

- a) utförs enligt bidrag eller priser som helt finansieras av unionen,
- b) inte helt finansieras av unionen eller
- c) avser utveckling, tillverkning eller användning av PRS-mottagare som innehåller säkerhetsskyddsklassificerade EU-uppgifter eller delar till sådana mottagare.

3. Kommissionen ska säkerställa att de kontrakt, avtal eller andra arrangemang som rör de verksamheter som avses i punkt 2 i denna artikel innehåller bestämmelser om den lämpliga egendomsordningen för dessa tillgångar och, när det gäller punkt 2 c i denna artikel, att de säkerställer att unionen kan använda PRS-mottagarna i enlighet med beslut nr 1104/2011/EU.

4. Kommissionen ska sträva efter att ingå kontrakt, avtal eller andra arrangemang med tredje parter vad gäller följande:

- a) Tidigare äganderätt till materiella och immateriella tillgångar som uppstår eller utvecklas inom ramen för programmets komponenter.
- b) Förvärv av äganderätt eller licensrättigheter med avseende på andra materiella och immateriella tillgångar som är nödvändiga för genomförandet av programmet.

5. Kommissionen ska genom en lämplig ram säkerställa en optimal användning av de materiella och immateriella tillgångar som avses i punkterna 1 och 2 och som ägs av unionen.

6. När de tillgångar som avses i punkterna 1 och 2 utgörs av immateriella rättigheter, ska kommissionen förvalta dessa rättigheter så effektivt som möjligt, med beaktande av

- a) behovet av att skydda tillgångarna och ge dem värde,
- b) alla berörda parter legitima intressen och
- c) behovet av en harmonisk utveckling av marknader och ny teknik samt
- d) behovet av kontinuiteten i de tjänster som tillhandahålls av programmets komponenter.

Kommissionen ska särskilt säkerställa att relevanta kontrakt, avtal och andra arrangemang omfattar möjligheten att överlåta dessa immateriella rättigheter till tredje part eller att bevilja tredje part licenser för dessa rättigheter, inbegripet till den immateriella rättighetens upphovsman, och att byrån vid behov fritt kan åtnjuta dessa rättigheter för att utföra sina uppgifter enligt denna förordning.

Den ramöverenskommelse om ekonomiskt partnerskap som avses i artikel 28.4 eller de överenskommelser om medverkan som avses i artikel 32.1 ska innehålla relevanta bestämmelser som gör det möjligt för ESA och andra anförtrödda enheter att utnyttja de immateriella rättigheter som avses i första stycket i den här punkten när så är nödvändigt för att de ska kunna fullgöra sina uppgifter enligt denna förordning samt villkoren för utnyttjandet.

⁽³⁹⁾ Europaparlamentets och rådets beslut nr 1104/2011/EU av den 25 oktober 2011 om närmare föreskrifter för tillträde till den offentliga reglerade tjänst som erbjuds via det globala system för satellitnavigering som inrättats genom Galileo-programmet (EUT L 287, 4.11.2011, s. 1).

*Artikel 10***Garanti**

1. Utan att det påverkar skyldigheterna enligt rättsligt bindande bestämmelser ska de tjänster, de data och den information som tillhandahålls av programmets komponenter tillhandahållas utan någon uttrycklig eller underförstådd garanti vad gäller deras kvalitet, noggrannhet, tillgänglighet, tillförlitlighet, hastighet och lämplighet för varje slags ändamål.
2. Kommissionen ska säkerställa att användarna av dessa tjänster, dessa data och denna information vederbörligen informeras om punkt 1.

AVDELNING II

BUDGETBIDRAG OCH BUDGETMEKANISMER*Artikel 11***Budget**

1. Finansieringsramen för genomförandet av programmet för perioden 1 januari 2021–31 december 2027, och för att täcka de därmed förknippade riskerna, ska vara 14,880 miljarder EUR i löpande priser.

Fördelningen av det belopp som avses i första stycket ska delas upp i följande utgiftskategorier:

- a) För Galileo och Egnos: 9,017 miljarder EUR.
- b) För Copernicus: 5,421 miljarder EUR.
- c) För SSA och Govsatcom: 0,442 miljarder EUR.

2. Kommissionen får omfördela medel mellan de utgiftskategorier som avses i punkt 1 i denna artikel upp till ett tak på 7,5 % av den utgiftskategori som får medel eller den kategori som tillhandahåller medel. Kommissionen får genom genomförandeakter omfördela medel mellan de utgiftskategorier som avses i punkt 1 i denna artikel när den fördelningen överstiger ett ackumulerat belopp som är större än 7,5 % av det belopp som tilldelats den utgiftskategori som får medel eller den kategori som tillhandahåller medel. Dessa genomförandeakter ska antas i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 107.3.

3. Ytterligare åtgärder enligt artikel 3, nämligen verksamhet som avses i artiklarna 5 och 6, ska finansieras inom ramen för programmets komponenter.

4. De anslag från unionens budget som tilldelas programmet ska omfatta all verksamhet som krävs för att uppnå de mål som avses i artikel 4. Sådana utgifter får omfatta

- a) studier och expertmöten, i synnerhet iakttagande av kostnads- och tidsmässiga begränsningar,
- b) informations- och kommunikationsverksamhet, inbegripet gemensam kommunikation om unionens politiska prioriteringar i de fall dessa har direkt anknytning till målen för denna förordning, särskilt i syfte att skapa synergier med annan unionspolitik,
- c) informationstekniska nät vars uppgift är att behandla eller utbyta information, liksom administrativa åtgärder, inklusive säkerhetsåtgärder, som genomförs av kommissionen,
- d) tekniskt och administrativt bistånd för genomförandet av programmet, såsom förberedelse, övervakning, kontroll, revision och utvärdering, inklusive gemensamma it-system.

5. Åtgärder som får kumulativ finansiering från olika unionsprogram ska granskas endast en gång, varvid alla berörda program och deras respektive tillämpliga bestämmelser ska beaktas.

6. Om den verksamhet som ett budgetåtagande inom programmet ska täcka sträcker sig över mer än ett budgetår, får åtagandet delas upp i årliga delåtaganden.

7. Medel anslagna till medlemsstaterna inom ramen för delad förvaltning får på den berörda medlemsstatens begäran överföras till programmet, med förbehåll för de villkor som fastställs i artikel 26 i förordningen om gemensamma bestämmelser. Kommissionen ska förvalta dessa medel direkt i enlighet med artikel 62.1 första stycket a i budgetförordningen eller indirekt i enlighet med led c i det stycket. Dessa medel ska användas till förmån för den berörda medlemsstaten.

Artikel 12

Inkomster avsatta för särskilda ändamål

1. De inkomster som genereras av programmets komponenter ska betalas till unionens budget och användas för att finansiera den komponent som har genererat dessa inkomster.
2. Medlemsstaterna får tilldela en komponent i programmet ett ytterligare ekonomiskt bidrag för att täcka ytterligare inslag, under förutsättning att sådana ytterligare inslag inte skapar någon ekonomisk eller teknisk börda eller några förseningar för den berörda komponenten. Kommissionen ska genom genomförandeakter besluta huruvida dessa villkor har uppfyllts. Dessa genomförandeakter ska antas i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 107.3.
3. Det ytterligare ekonomiska bidrag som avses i denna artikel ska behandlas som externa inkomster avsatta för särskilda ändamål i enlighet med artikel 21.2 i budgetförordningen.

Artikel 13

Genomförande av och former för unionsfinansiering

1. Programmet ska genomföras inom ramen för direkt förvaltning i enlighet med budgetförordningen eller inom ramen för indirekt förvaltning med organ som avses i artikel 62.1 första stycket c i budgetförordningen.
2. Programmet får tillhandahålla finansiering i alla de former som anges i budgetförordningen, särskilt bidrag, priser och upphandling. Det får också tillhandahålla finansiering i form av finansieringsinstrument inom ramen för blandfinansieringsinsatser.
3. När Copernicus budget genomförs inom ramen för indirekt förvaltning, får upphandlingsreglerna för de enheter som anförtros budgetgenomförandeuppgifter tillämpas i den utsträckning som detta är tillåtet enligt artiklarna 62 och 154 i budgetförordningen. Särskilda justeringar som krävs för dessa upphandlingsregler ska fastställas i relevanta överenskommelser om medverkan.

AVDELNING III

FINANSIELLA BESTÄMMELSER

KAPITEL I

Upphandling

Artikel 14

Principer för upphandling

1. Den upphandlande myndigheten ska handla i överensstämmelse med följande principer i upphandlingsförfaranden för programmet:

- a) Att i alla medlemsstater i hela unionen och genom hela leveranskedjan främja ett så brett och öppet deltagande som möjligt av alla ekonomiska aktörer, särskilt uppstarts företag, nya aktörer samt små och medelstora företag, bland annat när anbudsgivarna lägger ut delar på underentreprenad.
- b) Att säkerställa en effektiv konkurrens och i möjligaste mån undvika ett alltför stort beroende av en enda leverantör, särskilt för kritisk utrustning och kritiska tjänster, med hänsyn tagen till målen om tekniskt oberoende och tjänstekontinuitet.
- c) Att, med avvikelse från artikel 167 i budgetförordningen och när så är lämpligt, använda flera leverantörer för att säkerställa bättre övergripande kontroll över alla programmets komponenter, och över kostnader och tidsplan.
- d) Att iaktta principerna om öppen tillgång och rättvis konkurrens genom hela den industriella leveranskedjan, upphandlingsförfaranden med öppen information i rätt tid, tydlig information om tillämpliga upphandlingsregler och upphandlingsförfaranden, urvals- och tilldelningskriterier samt all annan relevant information som möjliggör likvärdiga förutsättningar för alla potentiella anbudsgivare, inbegripet små och medelstora företag samt uppstarts företag.
- e) Att stärka unionens oberoende, särskilt i tekniskt hänseende.
- f) Att uppfylla säkerhetskraven för programmets komponenter och att bidra till skyddet av unionens och dess medlemsstaters väsentliga säkerhetsintressen.
- g) Att främja tjänsternas kontinuitet och tillförlitlighet.
- h) Att tillgodose tillämpliga sociala och miljömässiga kriterier.

2. Kommissionens upphandlingsnämnd ska granska upphandlingsförfarandet för programmets samtliga komponenter samt övervaka det i avtal reglerade genomförandet av unionens budget som delegerats till anförtrödda enheter. Företrädare för de anförtrödda enheterna ska vid behov bjudas in.

Artikel 15

Villkorade flerfaskkontrakt

1. När det gäller operativ och infrastrukturspecifik verksamhet får den upphandlande myndigheten tilldela kontrakt i form av villkorade flerfaskkontrakt i enlighet med denna artikel.
2. I upphandlingsdokumenten för ett villkorat flerfaskkontrakt ska det anges vilka särskilda element som ingår i det villkorade flerfaskkontraktet. Särskilt ska föremål, pris eller former för fastställande av pris samt former för tillhandahållande av bygg- och anläggningsarbetena, varorna och tjänsterna i varje fas anges.
3. Villkorade flerfaskkontrakt ska omfatta
 - a) en fast fas, som resulterar i ett fast åtagande att tillhandahålla de kontraktsenliga bygg- och anläggningsarbetena, varorna eller tjänsterna för denna fas, och
 - b) en eller flera faser där både budgeten och utförandet är villkorade.
4. Prestationerna i den fasta fasen, och prestationerna i varje villkorad fas ska utgöra en sammanhängande helhet, med beaktande av prestationerna i alla föregående eller efterföljande faser.
5. För utförandet av varje villkorad fas ska den upphandlande myndigheten fatta ett beslut som meddelas entreprenören på de villkor som anges i kontraktet.

Artikel 16

Självkostnadsbaserade kontrakt

1. Den upphandlande myndigheten får, på de villkor som anges i punkt 3, välja ett kontrakt som helt eller delvis är självkostnadsbaserat.
2. Det pris som ska betalas enligt ett självkostnadsbaserat kontrakt ska utgöras av ersättning för

- a) samtliga faktiska direkta kostnader som har uppstått för entreprenören under fullgörandet av kontraktet, såsom personalkostnader, materialkostnader eller kostnader för förbrukningsmateriel och användning av utrustning och infrastruktur som krävs för genomförande av kontraktet,
 - b) indirekta kostnader,
 - c) en fast vinst och
 - d) en lämplig bonus som baseras på måluppfyllelse i fråga om prestationer och tidhållighet.
3. Den upphandlande myndigheten får välja helt eller delvis självkostnadsbaserade kontrakt när det är svårt eller olämpligt att ange ett exakt fast pris på grund av osäkerhetsfaktorer kring genomförandet av kontraktet därför att
- a) kontraktet rör mycket komplexa element eller element som kräver användning av ny teknik och därför medför betydande tekniska risker, eller
 - b) den verksamhet som kontraktet avser av operativa skäl måste inledas omedelbart, trots att det ännu inte är möjligt att fastställa ett exakt fast totalpris, eftersom det föreligger betydande risker eller eftersom kontraktets genomförande delvis beror på genomförandet av andra kontrakt.
4. Självkostnadsbaserade kontrakt ska fastställa ett högsta pristak. Det högsta pristaket för ett helt eller delvis självkostnadsbaserat kontrakt ska vara det maximala pris som kan utbetalas. Kontraktspriset får ändras i enlighet med artikel 172 i budgetförordningen.

Artikel 17

Underentreprenad

1. För att uppmuntra nya aktörer, små och medelstora företag samt uppstarts företag och deras gränsöverskridande deltagande och för att erbjuda bredast möjliga geografiska täckning och samtidigt skydda unionens oberoende ska den upphandlande myndigheten begära att anbudsgivaren lägger ut en del av kontraktet genom konkurrensutsatt upphandling till en lämplig grad av underentreprenad på andra företag än dem i anbudsgivarens grupp av företag.
2. Anbudsgivaren ska motivera alla avvikelser från en begäran enligt punkt 1.
3. När det gäller kontrakt på över 10 miljoner EUR ska den upphandlande myndigheten sträva efter att säkerställa att minst 30 % av kontraktets värde läggs ut på underleverantörer genom konkurrensutsatt upphandling på olika grader av underentreprenad till andra företag än dem i den huvudsakliga anbudsgivarens grupp, särskilt för att möjliggöra små och medelstora företags gränsöverskridande deltagande. Kommissionen ska informera den programkommitté som avses i artikel 107.1 om uppfyllandet av detta mål för kontrakt som undertecknats efter denna förordnings ikraftträdande.

KAPITEL II

Bidrag, priser och blandfinansieringsinsatser

Artikel 18

Bidrag och priser

1. Unionen får täcka upp till 100 % av de stödberättigande kostnaderna, utan att det påverkar tillämpningen av medfinansieringsprincipen.
2. Genom undantag från artikel 181.6 i budgetförordningen får den behöriga utanordnaren vid tillämpning av schablonatsatser godkänna eller kräva finansiering för att täcka indirekta kostnader hos bidragsmottagaren på upp till 25 % av de totala stödberättigande direkta kostnaderna för åtgärden.
3. Trots vad som sägs i punkt 2 i denna artikel får indirekta kostnader redovisas i form av ett enhetsbelopp eller som enhetskostnader om detta anges i det arbetsprogram som avses i artikel 100.

4. Genom undantag från artikel 204 i budgetförordningen får det högsta beloppet i ekonomiskt stöd som får utbetalas till en tredje part inte överstiga 200 000 EUR.

Artikel 19

Gemensamma ansökningsomgångar för bidrag

1. Kommissionen eller en anförtrodd enhet inom ramen för programmet får utfärda en gemensam ansökningsomgång med sådana enheter, organ eller personer som avses i artikel 62.1 första stycket c i budgetförordningen.
2. Vid en gemensam ansökningsomgång som avses i punkt 1 i denna artikel ska
 - a) de bestämmelser som avses i avdelning VIII i budgetförordningen tillämpas,
 - b) utvärderingsförfarandena inbegripa en representativ grupp av experter som utses av varje part, och
 - c) utvärderingskommittéerna följa artikel 150 i budgetförordningen.
3. I bidragsöverenskommelsen ska anges den ordning som är tillämplig på immateriella rättigheter.

Artikel 20

Bidrag till förkommersiell upphandling och upphandling av innovativa lösningar

1. Åtgärderna får inbegripa eller ha som sitt huvudsyfte förkommersiell upphandling eller offentlig upphandling av innovativa lösningar som ska utföras av bidragsmottagare som är upphandlande myndigheter eller upphandlande enheter enligt definitionerna i Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/24/EU ⁽⁴⁰⁾, 2014/25/EU ⁽⁴¹⁾ och 2009/81/EG ⁽⁴²⁾.
2. Upphandlingsförfarandena för innovativa lösningar
 - a) ska följa principerna om öppenhet, icke-diskriminering, likabehandling, sund ekonomisk förvaltning och proportionalitet samt konkurrensregler,
 - b) får vid förkommersiell upphandling förenas med särskilda villkor, t.ex. att platsen där den upphandlade verksamheten ska genomföras måste ligga på medlemsstaternas och de i programmet deltagande tredjeländernas territorium,
 - c) får tillåta att flera kontrakt beviljas genom samma förfarande (upphandling från flera leverantörer), och
 - d) ska föreskriva att kontrakt ska tilldelas den eller de anbudsgivare som lämnar det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet, samtidigt som man säkerställer att det inte föreligger några intressekonflikter.
3. Den entreprenör som genererar resultat i förkommersiell upphandling ska äga åtminstone de immateriella rättigheter som är kopplade till resultaten. De upphandlande myndigheterna ska åtminstone ha nyttjanderätt utan ersättningskrav till resultaten för egen användning samt rätt att bevilja, eller ålägga deltagande entreprenörer att bevilja, icke-exklusiva licenser till tredje parter att utnyttja resultaten för den upphandlande myndigheten, på rättvisa och rimliga villkor utan rätt att bevilja underlicenser. Om en entreprenör inte utnyttjar resultaten kommersiellt inom en viss avtalad tid efter den förkommersiella upphandlingen, får de upphandlande myndigheterna kräva att den överlåter äganderätten till resultaten till de upphandlande myndigheterna.

⁽⁴⁰⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/24/EU av den 26 februari 2014 om offentlig upphandling och om upphävande av direktiv 2004/18/EG (EUT L 94, 28.3.2014, s. 65).

⁽⁴¹⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/25/EU av den 26 februari 2014 om upphandling av enheter som är verksamma på områdena vatten, energi, transporter och posttjänster och om upphävande av direktiv 2004/17/EG (EUT L 94, 28.3.2014, s. 243).

⁽⁴²⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/81/EG av den 13 juli 2009 om samordning av förfarandena vid tilldelning av vissa kontrakt för byggentreprenader, varor och tjänster av upphandlande myndigheter och enheter på försvars- och säkerhetsområdet och om ändring av direktiven 2004/17/EG och 2004/18/EG (EUT L 216, 20.8.2009, s. 76).

*Artikel 21***Blandfinansieringsinsatser**

Blandfinansieringsinsatser som beslutas enligt programmet ska genomföras i enlighet med förordningen (EU) 2021/523 och avdelning X i budgetförordningen.

*KAPITEL III***Andra finansiella bestämmelser***Artikel 22***Kumulativ och alternativ finansiering**

1. En åtgärd som har fått bidrag genom programmet får också erhålla bidrag från ett annat unionsprogram, förutsatt att bidragen inte täcker samma kostnader. Reglerna för det relevanta unionsprogrammet ska tillämpas för det motsvarande bidraget till åtgärden. Den kumulativa finansieringen får inte överstiga de totala stödberättigande kostnaderna för åtgärden. Stödet från de olika unionsprogrammen får beräknas proportionellt i enlighet med de dokument som anger villkoren för stödet.
2. Åtgärder som tilldelats en spetskompetensstämpel inom ramen för programmet får ta emot stöd från Europeiska regionala utvecklingsfonden eller Europeiska socialfonden+, i enlighet artikel 73.4 i förordningen om gemensamma bestämmelser om de uppfyller de kumulativa villkoren att
 - a) de har bedömts i en ansökningsomgång inom ramen för programmet,
 - b) de uppfyller minimikvalitetskraven i den ansökningsomgången,
 - c) de inte kan finansieras inom ramen för den ansökningsomgången på grund av budgetbegränsningar.

*Artikel 23***Gemensam upphandling**

1. Utöver bestämmelserna i artikel 165 i budgetförordningen får kommissionen eller byrån genomföra upphandlingsförfaranden gemensamt med ESA eller andra internationella organisationer som deltar i genomförandet av programmets komponenter.
2. Upphandlingsreglerna i artikel 165 i budgetförordningen ska gälla i tillämpliga delar, förutsatt att de förfaranderegler som gäller för unionens institutioner tillämpas under alla omständigheter.

*Artikel 24***Villkor för stödberättigande och deltagande för bevarande av säkerheten, integriteten och motståndskraften hos unionens operativa system**

1. Kommissionen ska tillämpa de villkor för stödberättigande och deltagande som fastställs i punkt 2 när det gäller upphandling, bidrag eller priser enligt denna avdelning om den anser att detta är nödvändigt och lämpligt för att bevara de operativa unionssystemens säkerhet, integritet och motståndskraft, med beaktande av målet att främja unionens strategiska oberoende, särskilt vad gäller teknik, inom central teknik och i värdekedjor, samtidigt som en öppen ekonomi bevaras.

Kommissionen ska, innan den tillämpar villkoren för stödberättigande och deltagande i enlighet med första stycket i denna punkt, informera den programkommitté som avses i artikel 107.1 e och ska i största möjliga utsträckning beakta medlemsstaternas synpunkter på tillämpningsområdet för och motiveringen till dessa villkor för stödberättigande och deltagande.

2. Villkoren för stödberättigande och deltagande ska vara följande:

- a) Den stödberättigade rättsliga enheten är etablerad i en medlemsstat och dess verkställande ledning är etablerad i den medlemsstaten.
- b) Den stödberättigade rättsliga enheten åtar sig att utföra all relevant verksamhet i en eller flera medlemsstater och
- c) Den stödberättigade rättsliga enheten är inte föremål för kontroll av ett tredjeland eller av en enhet i ett tredjeland.

I denna artikel avses med *kontroll* förmågan att utöva ett avgörande inflytande på en rättslig enhet, antingen direkt eller indirekt via en eller flera andra rättsliga enheter.

I denna artikel avses med *verkställande ledning* ett organ inom en rättslig enhet som har utsetts i enlighet med nationell rätt och i förekommande fall är rapporteringsskyldigt till verkställande direktören, eller varje annan person med motsvarande beslutsbefogenhet, som har mandat att fastställa den rättsliga enhetens strategi, mål och allmänna inriktning och som kontrollerar och övervakar ledningens beslutsfattande.

3. Kommissionen får göra undantag från villkoren i punkt 2 första stycket a eller b för en viss rättslig enhet efter en utvärdering som görs på grundval av följande kumulativa kriterier:

- a) Det finns inga lättillgängliga alternativ i medlemsstaterna för särskilda tekniker, varor eller tjänster som behövs för de verksamheter som avses i punkt 1.
- b) Den rättsliga enheten är etablerad i ett land som är medlem av EES eller Efta och som har ingått ett internationellt avtal med unionen enligt artikel 7, dess verkställande ledning är etablerad i det landet, och de verksamheter som rör upphandlingen, bidraget eller priset utförs i det länderna eller i ett eller flera sådana länder.
- c) Tillräckliga åtgärder vidtas för att säkerställa skyddet av säkerhetsskyddsklassificerade EU-uppgifter enligt artikel 43 och programkomponenternas integritet, säkerhet och motståndskraft samt deras drift och deras tjänster.

Genom undantag från första stycket b i denna punkt får kommissionen göra undantag från villkoren i punkt 2 första stycket a eller b för en rättslig enhet som är etablerad i ett tredjeland som inte är medlem av EES eller Efta om det inte finns några lättillgängliga alternativ i länder som är medlemmar av EES eller Efta och om de kriterier som anges i första stycket a och c uppfylls.

4. Kommissionen får göra undantag från villkoret i punkt 2 första stycket c om den rättsliga enhet som är etablerad i en medlemsstat lämnar följande garantier:

- a) Kontroll över den rättsliga enheten utövas inte på ett sätt som begränsar eller inskränker dess förmåga att
 - i) genomföra upphandlingen, bidraget eller priset, och
 - ii) leverera resultat, särskilt genom rapporteringsskyldigheter.
- b) Det kontrollerande tredjelandet eller den kontrollerande enheten i ett tredjeland åtar sig att avstå från att utöva kontrollrättigheter eller ålägga den rättsliga enheten rapporteringsskyldigheter med avseende på upphandlingen, bidraget eller priset.
- c) Den rättsliga enheten uppfyller kraven i artikel 34.7.

5. De behöriga myndigheterna i den medlemsstat där den rättsliga enheten är etablerad ska bedöma huruvida den rättsliga enheten uppfyller kraven avseende de kriterier som anges i punkt 3 c och de garantier som avses i punkt 4. Kommissionen ska följa denna bedömning.

6. Kommissionen ska förse den programkommitté som avses i artikel 107.1 e med följande:

- a) Uppgifter om tillämpningsområdet för de villkor för stödberättigande och deltagande som avses i punkt 1 i denna artikel.
- b) Närmare uppgifter om och motiveringar till de undantag som beviljas i enlighet med denna artikel.

c) Om inte annat följer av punkterna 3 och 4 i denna artikel, den utvärdering som ligger till grund för ett undantag, utan att kommersiellt känslig information röjs.

7. De villkor som anges i punkt 2, de kriterier som anges i punkt 3 och de garantier som anges i punkt 4 ska införas i de handlingar som rör upphandlingen, bidraget eller priset, beroende på vad som är tillämpligt. Vid upphandling ska villkoren gälla för det resulterande kontraktets hela livscykel.

8. Denna artikel påverkar inte tillämpningen av beslut nr 1104/2011/EU, kommissionens delegerade beslut av den 15.9.2015⁽⁴³⁾, förordning (EU) 2019/452, beslut 2013/488/EU och beslut (EU, Euratom) 2015/444 och den säkerhetsprövning som medlemsstaterna utför med avseende på rättsliga enheter som deltar i verksamheter som kräver tillgång till säkerhetsskyddsklassificerade EU-uppgifter i enlighet med de nationella lagar och andra författningar som är tillämpliga.

Om kontrakt som följer av tillämpningen av denna artikel kräver säkerhetsavtal ska de villkor för stödberättigande och deltagande som kommissionen ska fastställa i enlighet med punkt 1 inte påverka de nationella säkerhetsmyndigheternas behörighet.

Denna artikel får inte inkräkta på, ändra eller gå emot något befintligt nationellt förfarande i en medlemsstat för säkerhetsgodkännande av verksamhetsställen eller personal.

Artikel 25

Skydd av unionens ekonomiska intressen

När ett tredjeland deltar i programmet genom ett beslut antaget enligt ett internationellt avtal eller något annat rättsligt instrument ska tredjelandet bevilja de rättigheter och den tillgång som krävs för att den behöriga utanordnaren, Olaf och revisionsrätten ska kunna utöva sina respektive befogenheter på ett heltäckande sätt. När det gäller Olaf ska dessa rättigheter innefatta rätten att göra utredningar, inklusive kontroller och inspektioner på platsen, i enlighet med förordning (EU, Euratom) nr 883/2013.

AVDELNING IV

STYRNING AV PROGRAMMET

Artikel 26

Principer för styrningen

Styrningen av programmet ska bygga på följande principer:

- a) Tydlig fördelning av uppgifter och ansvar mellan de enheter som deltar i genomförandet av varje komponent och åtgärd inom programmet, särskilt mellan medlemsstaterna, kommissionen, byrån och ESA samt Eumetsat, vilken ska utgå från deras respektive befogenheter och undvika överlappande uppgifter och ansvarsområden.
- b) Styrningsstrukturens relevans för de särskilda behoven hos varje komponent och åtgärd inom programmet, beroende på vad som är lämpligt.
- c) Sträng kontroll av programmet, inbegripet strikt iakttagande av kostnader, tidsplaner och prestation av alla enheter inom ramen för deras respektive roller och uppgifter i enlighet med denna förordning.
- d) Öppen och kostnadseffektiv förvaltning.
- e) Kontinuitet i tjänster och nödvändig infrastruktur, inbegripet skydd mot relevanta hot.

⁽⁴³⁾ Commission Delegated Decision of 15.9.2015 supplementing Decision No 1104/2011/EU of the European Parliament and of the Council as regards the common minimum standards to be complied with by the competent PRS authorities C(2015) 6123.

- f) Systematiskt och strukturerat hänsynstagande till behoven hos dem som använder de data, den information och de tjänster som tillhandahålls av programmets komponenter, samt till den därmed sammanhängande vetenskapliga och tekniska utvecklingen.
- g) Ständiga ansträngningar för att kontrollera och minska riskerna.

Artikel 27

Medlemsstaternas roll

1. Medlemsstaterna får delta i programmet. De medlemsstater som deltar i programmet ska bidra med sin tekniska kompetens, sin sakkunskap och sitt stöd, särskilt när det gäller trygghet och säkerhet, eller när så är lämpligt och möjligt genom att förse unionen med data, information, tjänster och infrastruktur som de förfogar över eller som är belägna på deras territorium, inbegripet genom att säkerställa effektiv och obehindrad tillgång till och användning av Copernicus-fältdata och samarbeta med kommissionen för att förbättra tillgången till sådana Copernicusfältdata som programmet behöver, med beaktande av tillämpliga licenser och skyldigheter.
2. Kommissionen får genom överenskommelser om medverkan anförtro särskilda uppgifter till medlemsstatsorganisationer, om den berörda medlemsstaten har utsett sådana organisationer. Kommissionen ska anta beslut om medverkan i samband med överenskommelser om medverkan genom genomförandeakter. Dessa genomförandeakter ska antas i enlighet med det rådgivande förfarande som avses i artikel 107.2.
3. I vissa vederbörligen motiverade fall får byrån när det gäller de uppgifter som avses i artikel 29 genom överenskommelser om medverkan anförtro särskilda uppgifter till medlemsstatsorganisationer, om den berörda medlemsstaten har utsett sådana organisationer.
4. Medlemsstaterna ska vidta alla nödvändiga åtgärder för att säkerställa att programmet fungerar väl, inbegripet genom att på lämplig nivå hjälpa till att skydda de frekvenser som behövs för programmet.
5. Medlemsstaterna och kommissionen får samarbeta för att öka upptagningen av de data, den information och de tjänster som tillhandahålls genom programmets komponenter.
6. Medlemsstaternas bidrag till det användarforum som avses i artikel 107.6 ska närhelst så är möjligt grunda sig på ett systematiskt och samordnat samråd med slutanvändargrupper på nationell nivå, särskilt när det gäller Galileo, Egnos och Copernicus.
7. Medlemsstaterna och kommissionen ska samarbeta för att utveckla den Copernicus fältkomponent och de markkalibreringstjänster som behövs för upptagning av rymdsystemen och för att underlätta användningen av Copernicusfältdataset och referensdataset i största möjliga mån, med utgångspunkt i befintlig kapacitet.
8. När det gäller säkerhet ska medlemsstaterna utföra de uppgifter som avses i artikel 34.6.

Artikel 28

Kommissionens roll

1. Kommissionen ska ha det övergripande ansvaret för programmets genomförande, inbegripet på säkerhetsområdet, utan att det påverkar medlemsstaternas befogenheter när det gäller den nationella säkerheten. Kommissionen ska i enlighet med denna förordning fastställa programmets prioriteringar och långsiktiga utveckling i överensstämmelse med användarkraven och ska övervaka programmets genomförande, utan att det påverkar unionens övriga politikområden.
2. Kommissionen ska förvalta alla komponenter eller delkomponenter inom programmet vars förvaltning inte har anförtrots någon annan enhet, särskilt Govsatcom, delkomponenten NEO, delkomponenten SWE och de verksamheter som avses i artikel 55.1 d.

3. Kommissionen ska säkerställa en tydlig uppgifts- och ansvarsfördelning mellan de olika enheter som deltar i programmet och samordna de enheternas verksamhet. Kommissionen ska även säkerställa att alla anförtrödda enheter som deltar i programmets genomförande skyddar unionens intressen, garanterar en sund förvaltning av unionens medel samt följer budgetförordningen och denna förordning.

4. Kommissionen ska med byrån och, med beaktande av ramavtalet från 2004, ESA ingå en ramöverenskommelse om ekonomiskt partnerskap såsom föreskrivs i artikel 130 i budgetförordningen.

5. Om så krävs för att programmet ska fungera väl och för att tjänsterna från programmets komponenter ska kunna tillhandahållas på ett smidigt sätt, ska kommissionen genom genomförandeakter fastställa de tekniska och operativa krav som är nödvändiga för genomförandet och utvecklingen av dessa komponenter och de tjänster som de tillhandahåller, efter samråd med användarna, inbegripet via det användarforum som avses i artikel 107.6, och andra berörda aktörer. När de tekniska och operativa kraven fastställs ska kommissionen undvika att sänka den allmänna säkerhetsnivån och ska ovillkorligen uppfylla krav på bakåtkompatibilitet.

Dessa genomförandeakter ska antas i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 107.3.

6. Utan att det påverkar byråns eller andra anförtrödda enheters uppgifter, ska kommissionen säkerställa att upptagning och användning av de data och tjänster som tillhandahålls av programmets komponenter främjas och maximeras inom den offentliga och privata sektorn, inbegripet genom att stödja en lämplig utveckling av tjänsterna och användarvänliga gränssnitt, samt genom att främja en stabil miljö på lång sikt. Den ska utveckla lämpliga synergier mellan tillämpningar från programmets olika komponenter. Den ska säkerställa komplementaritet, enhetlighet, synergier och kopplingar mellan programmet och unionens övriga åtgärder och program.

7. När så är lämpligt ska kommissionen säkerställa samstämmighet mellan verksamheten inom ramen för programmet och verksamheten inom rymdområdet på unionsnivå, nationell nivå eller internationell nivå. Den ska främja samarbetet mellan medlemsstaterna och, när så är relevant för programmet, främja konvergens av deras tekniska kapacitet och utvecklingen på rymdområdet. I detta syfte ska kommissionen samarbeta med byrån och ESA när så är lämpligt och på deras respektive behörighetsområden.

8. Kommissionen ska förse den programkommitté som avses i artikel 107 med information om del- och slutresultaten från utvärderingen av alla upphandlingsförfaranden och alla kontrakt med offentliga och privata enheter, inklusive underentreprenörskontrakt.

Artikel 29

Byråns roll

1. Byrån ska ha följande egna uppgifter:
 - a) Genom sin styrelse för säkerhetsackreditering säkerställa säkerhetsackrediteringen av alla programmets komponenter i enlighet med avdelning V kapitel II.
 - b) Utföra övriga uppgifter som anges i artikel 34.3 och 34.5.
 - c) Genomföra kommunikations-, marknadsutvecklings- och marknadsföringsverksamhet avseende Galileos och Egnos tjänster, särskilt verksamhet med anknytning till marknadsupptagning och samordning av användarnas behov.
 - d) Genomföra kommunikations-, marknadsutvecklings- och marknadsföringsverksamhet avseende data, information och tjänster som erbjuds av Copernicus, utan att det påverkar verksamhet som bedrivs av andra anförtrödda enheter och kommissionen.
 - e) Tillhandahålla kommissionen sakkunskap, inbegripet för att utarbeta prioriteringar för den rymdrelaterade forskningen nedströms.

2. Kommissionen ska anförtro byrån följande uppgifter:
 - a) Förvaltning av driften av Egnos och Galileo, enligt artikel 44.
 - b) Övergripande samordning av användarrelaterade aspekter av Govsatcom i nära samarbete med medlemsstaterna, relevanta unionsorgan och utrikestjänsten och andra enheter för uppdrag och insatser för krishantering.
 - c) Genomföra verksamhet som rör utveckling av tillämpningar nedströms på grundval av programmets komponenter och grundläggande inslag och integrerade tillämpningar baserade på Galileos, Egnos och Copernicus data och tjänster, inbegripet när medel har gjorts tillgängliga för sådan verksamhet inom ramen för Horisont Europa eller om så är nödvändigt för uppnåendet av de mål som avses i artikel 4.1 b.
 - d) Genomföra verksamhet med anknytning till användarupptagning av data, information och tjänster som erbjuds av andra av programmets komponenter än Galileo och Egnos, utan att det påverkar Copernicus verksamhet och Copernicustjänster som har anförtrotts andra enheter.
 - e) Särskilda åtgärder enligt artikel 6.
3. Kommissionen får på grundval av de bedömningar som avses i artikel 102.5 anförtro byrån andra uppgifter, förutsatt att de inte dubblar verksamhet som bedrivs av andra anförtrodda enheter inom ramen för programmet och förutsatt att de syftar till att effektivisera genomförandet av programmets verksamhet.
4. Närhelst verksamhet anförtros byrån, ska lämpliga finansiella, personella och administrativa resurser säkerställas för genomförandet av denna.
5. Genom undantag från artikel 62.1 i budgetförordningen och med förbehåll för kommissionens bedömning av skyddet av unionens intressen får byrån genom överenskommelser om medverkan anförtro särskilda verksamheter till andra enheter inom deras respektive behörighetsområden, enligt de villkor för indirekt förvaltning som gäller för kommissionen.

Artikel 30

ESA:s roll

1. Under förutsättning att unionens intressen skyddas ska ESA anförtros följande uppgifter:
 - a) För Copernicus:
 - i) samordning av rymdkomponenten och genomförandet för rymdkomponenten och dess utveckling,
 - ii) utformning, vidareutveckling och tillverkning av Copernicus rymdinfrastruktur, inbegripet drift av denna infrastruktur och tillhörande upphandling, utom när denna verksamhet görs av andra enheter, och
 - iii) i förekommande fall tillgång till tredjepartsdata.
 - b) För Galileo och Egnos: systemutveckling samt utformning och vidareutveckling av delar av marksegmentet och av satelliter, inbegripet provning och validering.
 - c) För alla komponenter i programmet som har forsknings- och utvecklingsverksamhet uppströms inom ESA:s kompetensområden.
2. På grundval av kommissionens bedömning får ESA anförtros andra uppgifter utifrån programmets behov, förutsatt att dessa uppgifter inte dubblar verksamhet som bedrivs av andra anförtrodda enheter inom ramen för programmet och förutsatt att de syftar till att effektivisera genomförandet av programmets verksamhet.
3. Utan att det påverkar tillämpningen av den ramöverenskommelse om ekonomiskt partnerskap som framgår av artikel 31 får kommissionen eller byrån begära att ESA bidrar med sin tekniska expertis och den information som krävs för att de ska kunna utföra de uppgifter som de tilldelats enligt denna förordning i enlighet med ömsesidigt överenskomna villkor.

Artikel 31

Ramöverenskommelse om ekonomiskt partnerskap

1. Den ramöverenskommelse om ekonomiskt partnerskap som avses i artikel 28.4 ska
 - a) tydligt fastställa kommissionens, byråns och ESA:s roller, ansvarsområden och skyldigheter vad avser varje komponent i programmet samt nödvändiga samordnings- och kontrollmekanismer,
 - b) ålägga ESA att tillämpa de unionsbestämmelser om säkerhet som har fastställts i de säkerhetsavtal som ingåtts mellan unionen, och dess institutioner och byråer, och ESA, särskilt med avseende på behandlingen av säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter,
 - c) fastställa villkor för förvaltning av de medel som ESA anförtros, särskilt avseende offentlig upphandling, inbegripet tillämpning av unionens upphandlingsregler vid upphandling i unionens namn och på unionens vägnar eller tillämpning av den anförtrodda enhetens regler i enlighet med artikel 154 i budgetförordningen, förvaltningsförfaranden, förväntade resultat mätta med prestationsindikatorer, tillämpliga åtgärder vid bristfälligt eller bedrägligt genomförande av kontrakt i fråga om kostnader, tidsplan och resultat samt kommunikationsstrategi och bestämmelser om äganderätten till alla materiella och immateriella tillgångar, varvid villkoren ska överensstamma med avdelningarna III och V i denna förordning samt budgetförordningen,
 - d) kräva att, närhelst byrån eller ESA inrättar en nämnd för utvärdering av anbud för en upphandling inom ramen för ramöverenskommelsen om ekonomiskt partnerskap, experter från kommissionen och i förekommande fall den andra anförtrodda enheten ska delta som medlemmar i utvärderingsnämndens möten, varvid detta deltagande ska inte påverka utvärderingsnämndens tekniska oberoende,
 - e) fastställa övervaknings- och kontrollåtgärder, som särskilt ska inbegripa
 - i) ett system för kostnadsprognoser,
 - ii) systematiskt tillhandahållande av information till kommissionen, eller i förekommande fall byrån, om kostnader och tidsplaner, och
 - iii) i händelse av skillnader mellan planerad budget, prestationer och tidsplan, korrigeringar som ska säkerställa utförandet av uppgifterna inom de tilldelade budgetanslagen,
 - f) fastställa principerna för ersättning till ESA för varje komponent i programmet, vilken ska stå i proportion till de villkor enligt vilka åtgärderna genomförs, med vederbörligt beaktande av kriser och instabila situationer, och när så är lämpligt vara prestationsbaserad, varvid ersättningen endast ska omfatta allmänna omkostnader som är förknippade med verksamheter som ESA har anförtrots av unionen,
 - g) föreskriva att ESA ska vidta lämpliga åtgärder för att säkerställa skyddet av unionens intressen och följa de beslut som kommissionen har fattat för varje komponent i programmet vid tillämpning av denna förordning.
2. Kommissionen ska genom genomförandeakter besluta om ramöverenskommelsen om ekonomiskt partnerskap. Dessa genomförandeakter ska antas i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 107.3. Europaparlamentet och rådet ska i god tid i förväg ges fullständig information om den ramöverenskommelse om ekonomiskt partnerskap som ska ingås och om genomförandet av denna.
3. Enligt den ramöverenskommelse om ekonomiskt partnerskap som avses i punkt 1 i denna artikel ska de uppgifter som avses i artikel 29.2 och 29.3 anförtros byrån och ska de uppgifter som avses i artikel 30.1 anförtros ESA genom överenskommelser om medverkan. Kommissionen ska genom genomförandeakter anta beslut om medverkan i samband med överenskommelser om medverkan. Dessa genomförandeakter ska antas i enlighet med det rådgivande förfarande som avses i artikel 107.2. Europaparlamentet och rådet ska i god tid i förväg ges fullständig information om de överenskommelser om medverkan som ska ingås och om genomförandet av dessa.

*Artikel 32***Rollen för Eumetsat och andra enheter**

1. Kommissionen får genom överenskommelser om medverkan helt eller delvis anförtro andra enheter än dem som avses i artiklarna 29 och 30 genomförandet av bland annat följande uppgifter:
 - a) Uppgraderingen, driftsförberedelserna samt driften av Copernicus rymdinfrastruktur eller delar därav och, i tillämpliga fall, hanteringen av åtkomsten till data från bidragande uppdrag, som får anförtros Eumetsat.
 - b) Genomförandet av Copernicustjänster eller delar därav, som får anförtros relevanta byråer, organ eller organisationer som Europeiska miljöbyrån, Frontex, Europeiska sjösäkerhetsbyrån, Satcen och Europacentret för medellånga väderprognoser. De uppgifter som anförtros dessa byråer, organ eller organisationer ska utföras på platser som är belägna i unionen. En byrå, ett organ eller en organisation som redan håller på att omlokalisera sina anförtrodda uppgifter till unionen får fortsätta att utföra dessa uppgifter på en plats utanför unionen under en begränsad period som ska löpa ut senast den 31 december 2023.
2. Kriterierna för urval av sådana anförtrodda enheter ska särskilt återspegla enheternas förmåga att säkerställa kontinuiteten och i tillämpliga fall säkerheten i driften, utan några störningar av programmets verksamhet.
3. Närhelst är möjligt ska villkoren i de överenskommelser om medverkan som avses i punkt 1 i denna artikel överensstämma med villkoren i den ramöverenskommelse om ekonomiskt partnerskap som avses i artikel 31.1.
4. Programkommittén ska höras i samband med beslutet om medverkan avseende den överenskommelse om medverkan som avses i punkt 1 i denna artikel i enlighet med det rådgivande förfarande som avses i artikel 107.2. Programkommittén ska underrättas i förväg om överenskommelser om medverkan som ska ingås mellan unionen, företrädd av kommissionen, och de enheter som avses i punkt 1 i den här artikeln.

AVDELNING V

PROGRAMMETS SÄKERHET*KAPITEL I****Programmets säkerhet****Artikel 33***Principer för säkerhet**

Programmets säkerhet ska bygga på följande principer:

- a) Hänsyn ska tas till medlemsstaternas erfarenheter på säkerhetsområdet, och deras bästa praxis ska fungera som inspirationskälla.
- b) Rådets och kommissionens säkerhetsbestämmelser, vilka bland annat föreskriver åtskillnad mellan driften och den verksamhet som rör ackreditering, ska användas.

*Artikel 34***Styrning av säkerhetsfrågor**

1. Kommissionen ska inom sitt befogenhetsområde och med stöd av byrån säkerställa en hög grad av säkerhet för i synnerhet följande:

- a) Skydd av infrastrukturen, både på marken och i rymden, och av tjänsternas tillhandahållande, särskilt mot fysiska angrepp eller cyberangrepp, inbegripet störningar av dataströmmar.
- b) Kontroll och hantering av tekniköverföring.
- c) Utveckling och upprätthållande av kompetens och kunskap inom unionen.
- d) Skydd av känsliga icke-säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter och säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter.

2. Kommissionen ska med avseende på tillämpningen av punkt 1 i denna artikel säkerställa att en risk- och hotbildsanalys utförs för varje komponent i programmet. På grundval av denna analys ska den före utgången av 2023 genom genomförandeakter för varje komponent i programmet fastställa allmänna säkerhetskrav. Kommissionen ska därvid ta hänsyn till effekterna av dessa krav på komponentens smidiga funktion, särskilt i fråga om kostnader, riskhantering och tidsplan, och ska säkerställa att den allmänna säkerhetsnivån inte sänks och att driften av den befintliga utrustning som bygger på denna komponent inte påverkas negativt samt ta hänsyn till cybersäkerhetsrisker. Dessa genomförandeakter ska antas i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 107.3.

Efter det att denna förordning har trätt i kraft ska kommissionen överlämna en vägledande förteckning över genomförandeakter som ska läggas fram för och diskuteras av programkommittén i dess säkerhetskostellation. Förteckningen ska åtföljas av en vägledande tidsplan för framläggandet av dessa genomförandeakter.

3. Den enhet som ansvarar för förvaltningen av en programkomponent ska ansvara för den operativa säkerheten för denna komponent och ska för detta ändamål utföra en risk- och hotbildsanalys och all verksamhet som krävs för att säkerställa och övervaka komponentens säkerhet, särskilt fastställandet av tekniska specifikationer och operativa förfaranden, och övervaka deras överensstämmelse med de allmänna säkerhetskrav som avses i punkt 2 i denna artikel. I enlighet med artikel 29 ska byrån utgöra den enheten för Galileo och Egnos.

4. Utgående från risk- och hotbildsanalysen ska kommissionen när så är lämpligt fastställa en struktur för att övervaka säkerheten och följa de anvisningar som har utarbetats enligt beslut (Gusp) 2021/698. Strukturen ska fungera i enlighet med de säkerhetskrav som avses i punkt 2. För Galileo ska dess säkerhetsövervakningscentrum utgöra den strukturen.

5. Byrån ska

- a) säkerställa säkerhetsackrediteringen av alla programmets komponenter i enlighet med kapitel II i denna avdelning och utan att det påverkar medlemsstaternas befogenheter,
- b) säkerställa driften av Galileos säkerhetsövervakningscentrum i enlighet med de krav som avses i punkt 2 i denna artikel och de anvisningar som har utarbetats enligt beslut (Gusp) 2021/698,
- c) utföra de uppgifter som den har tilldelats enligt beslut nr 1104/2011/EU,
- d) förse kommissionen med teknisk expertis och all information som är nödvändig för att den ska kunna fullgöra sina uppgifter enligt denna förordning.

6. För att säkerställa det praktiska skyddet av den markinfrastruktur som utgör en integrerad del av programmet och som är belägen på deras territorium ska medlemsstaterna

- a) vidta åtgärder som åtminstone motsvarar de åtgärder som krävs för att
 - i) skydda europeisk kritisk infrastruktur i den mening som avses i rådets direktiv 2008/114/EG⁽⁴⁴⁾, och
 - ii) skydda medlemsstaternas egen nationella kritiska infrastruktur,
- b) utföra de uppgifter för säkerhetsackreditering som avses i artikel 42 i denna förordning.

7. De enheter som deltar i programmet ska vidta alla nödvändiga åtgärder, även mot bakgrund av de frågor som identifierats vid riskanalysen, för att säkerställa programmets säkerhet.

⁽⁴⁴⁾ Rådets direktiv 2008/114/EG av den 8 december 2008 om identifiering av, och klassificering som, europeisk kritisk infrastruktur och bedömning av behovet att stärka skyddet av denna (EUT L 345, 23.12.2008, s. 75).

*Artikel 35***Säkerhet för system och tjänster som utnyttjas**

I samtliga fall där systemens drift kan skada unionens eller dess medlemsstaters säkerhet ska förfarandena enligt beslut (Gusp) 2021/698 tillämpas.

*KAPITEL II***Säkerhetsackreditering***Artikel 36***Säkerhetsackrediteringsmyndighet**

Den styrelse för säkerhetsackreditering som är inrättad vid byrån ska vara säkerhetsackrediteringsmyndighet för alla programmets komponenter.

*Artikel 37***Allmänna principer för säkerhetsackreditering**

Säkerhetsackrediteringen för alla programmets komponenter ska ske i enlighet med följande principer:

- a) Verksamhet rörande, och beslut om, säkerhetsackreditering ska ske inom ramen för unionens och medlemsstaternas kollektiva säkerhetsansvar.
- b) Ansträngningar ska göras för att säkerställa att besluten i styrelsen för säkerhetsackreditering fattas i samförstånd.
- c) Säkerhetsackrediteringen ska genomföras enligt en riskbedömnings- och riskhanteringsmetod som ska ta hänsyn till riskerna för den berörda komponentens säkerhet samt följderna av riskminskningsåtgärder när det gäller kostnader och tidsplaner, med beaktande av målet att komponentens allmänna säkerhetsnivå inte ska sänkas.
- d) Beslut om säkerhetsackreditering av styrelsen för säkerhetsackreditering ska utarbetas och fattas av branschfolk med betryggande kompetens för ackreditering av komplexa system och med lämpligt säkerhetsgodkännande, vilka ska agera objektivt.
- e) Ansträngningar ska göras för att höra alla berörda parter med intressen rörande säkerhetsfrågor i fråga om den berörda komponenten.
- f) Säkerhetsackrediteringen ska genomföras av den berörda komponentens alla berörda parter i enlighet med en policy för säkerhetsackreditering, utan att kommissionens roll påverkas.
- g) Beslut om säkerhetsackreditering av styrelsen för säkerhetsackreditering ska, i enlighet med det förfarande som fastställs i den berörda policy för säkerhetsackreditering som styrelsen har fastställt, grundas på lokala beslut om säkerhetsackreditering som har fattats av respektive medlemsstats nationella säkerhetsackrediteringsmyndigheter.
- h) Ett permanent, öppet och helt begripligt övervakningsförfarande ska säkerställa att säkerhetsriskerna för den berörda komponenten är kända, att säkerhetsåtgärderna är utformade för att minska sådana risker till en godtagbar nivå med tanke på unionens och dess medlemsstaters säkerhetsbehov och komponentens smidiga drift och att dessa åtgärder tillämpas i enlighet med begreppet säkerhet på djupet. Åtgärdernas effektivitet ska utvärderas kontinuerligt. Förfarandet för säkerhetsriskbedömning och säkerhetsriskhantering ska genomföras gemensamt som ett upprepat förfarande av den berörda komponentens intressenter.
- i) Styrelsen för säkerhetsackreditering ska fatta beslut om säkerhetsackreditering med strikt oberoende, även i förhållande till kommissionen och andra organ med ansvar för att genomföra den berörda komponenten och tillhandahålla därtill hörande tjänster samt i förhållande till byråns verkställande direktör och styrelse.

- j) Säkerhetsackrediteringen ska genomföras med vederbörligt beaktande av behovet av lämplig samordning mellan kommissionen och de myndigheter som ansvarar för säkerhetsreglernas tillämpning.
- k) Den säkerhetsackreditering för Egnos som utförs av styrelsen för säkerhetsackreditering ska inte påverka den ackreditering för luftfart som utförs av Europeiska byrån för luftfartssäkerhet.

Artikel 38

Uppgifter för styrelsen för säkerhetsackreditering

1. Styrelsen för säkerhetsackreditering ska utföra sina uppgifter utan att det påverkar kommissionens ansvar eller det ansvar som anförtrots byråns andra organ, särskilt i säkerhetsfrågor, och utan att det påverkar medlemsstaternas befogenheter för säkerhetsackreditering.
2. Styrelsen för säkerhetsackreditering ska ha följande uppgifter:
 - a) Fastställa och godkänna en policy för säkerhetsackreditering som anger
 - i) omfattningen av den verksamhet som krävs för att utföra och upprätthålla ackrediteringen av programmets komponenter eller delar av dessa komponenter och eventuella sammankopplingar mellan dem och andra system eller komponenter,
 - ii) ett förfarande för säkerhetsackreditering av programmets komponenter eller delar av dessa komponenter, med en detaljnivå som motsvarar den erforderliga säkerhetsnivån och med tydliga uppgifter om villkoren för ackreditering,
 - iii) uppgifterna för berörda parter som deltar i ackrediteringsförfarandet,
 - iv) en tidsplan för ackrediteringen som stämmer överens med programkomponenternas etapper, särskilt när det gäller utbyggnad av infrastruktur, tillhandahållande av tjänster samt utveckling, och
 - v) principerna för säkerhetsackreditering av nät som är anslutna till system som inrättats inom ramen för programmets komponenter eller delar av dessa komponenter och av utrustning som är ansluten till system som inrättats genom dessa komponenter, som ska utföras av medlemsstaternas nationella enheter med behörighet i säkerhetsfrågor.
 - b) Fatta beslut om säkerhetsackreditering, särskilt om godkännande av satellituppskjutningar, tillstånd att sköta driften av system som inrättats inom ramen för programmets komponenter eller delar av dessa komponenter i olika konfigurationer och för de olika tjänster som de tillhandahåller, inbegripet signalen i rymden, samt tillstånd att sköta driften av markstationerna.
 - c) Fatta beslut om nät och utrustning som är anslutna till den PRS-tjänst som avses i artikel 45, eller till någon annan säker tjänst med ursprung i programmets komponenter, endast om tillstånd för organ att utveckla eller tillverka känslig PRS-teknik, PRS-mottagare eller PRS-säkerhetsmoduler, eller någon annan teknik eller utrustning som ska kontrolleras enligt de allmänna säkerhetskrav som avses i artikel 34.2, med beaktande av råd som lämnas av nationella enheter med behörighet i säkerhetsfrågor och de övergripande säkerhetsriskerna.
 - d) Behandla och, såvida det inte rör sig om dokument som kommissionen ska anta enligt artikel 34.1b i denna förordning och artikel 8 i beslut nr 1104/2011/EU, godkänna all dokumentation om säkerhetsackreditering.
 - e) Inom ramen för sin behörighet ge kommissionen rådgivning vid utarbetandet av utkast till sådana akter som avses i artikel 34.2 i denna förordning och artikel 8 i beslut nr 1104/2011/EU, bland annat för fastställande av säkra driftsmetoder, och redovisa sin sammanfattande ståndpunkt.
 - f) Granska och godkänna den säkerhetsriskbedömning som gjorts i enlighet med det övervakningsförfarande som avses i artikel 37 h i denna förordning, med beaktande av överensstämmelsen med de dokument som avses i led c i den här punkten och dem som utarbetats i enlighet med artikel 34.2 i denna förordning och artikel 8 i beslut nr 1104/2011/EU, samt samarbeta med kommissionen för att fastställa riskminskningsåtgärder.

- g) Kontrollera genomförandet av säkerhetsåtgärder avseende säkerhetsackrediteringen av programmets komponenter genom att själv genomföra eller stödja säkerhetsbedömningar, inspektioner, revisioner eller översyner i enlighet med artikel 42.2 i denna förordning.
 - h) Stödja urvalet av godkända produkter och åtgärder som skyddar mot elektronisk avlyssning (Tempest) och av godkända kryptoprodukter som används för att säkra programmets komponenter.
 - i) Godkänna eller i tillämpliga fall delta i ett gemensamt godkännande, tillsammans med relevanta enheter med behörighet i säkerhetsfrågor, av sammankopplingen mellan de system som inrättats inom ramen för programmets komponenter eller delar av dessa komponenter och andra system.
 - j) Komma överens med den berörda medlemsstaten om den förlaga för åtkomstkontroll som avses i artikel 42.4.
 - k) Utarbeta riskrapporter och informera kommissionen, styrelsen och den verkställande direktören om sin riskbedömning och ge dem råd om olika alternativ för hantering av kvarstående risker i samband med ett visst beslut om säkerhetsackreditering.
 - l) I nära samarbete med kommissionen bistå rådet och den höga representanten vid genomförandet av beslut (Gusp) 2021/698, efter särskild förfrågan från rådet eller den höga representanten.
 - m) Bedriva de samråd som är nödvändiga för att den ska kunna utföra sina uppgifter.
 - n) Anta och offentliggöra sin arbetsordning.
3. Utan att det påverkar medlemsstaternas befogenheter och ansvar ska ett underordnat organ som företräder medlemsstaterna inrättas under överinseende av styrelsen för säkerhetsackreditering för att utföra särskilt följande uppgifter:
- a) Förvaltning av programmets kryptonycklar för flygning.
 - b) Kontroll, övervakning och bedömning av huruvida förfaranden för redovisning, säker hantering, förvaring, distribution och bortskaffande av Galileos PRS-nycklar har fastställts och tillämpas.

Artikel 39

Sammansättning av styrelsen för säkerhetsackreditering

1. Styrelsen för säkerhetsackreditering ska bestå av en företrädare för varje medlemsstat, en företrädare för kommissionen och en företrädare för den höga representanten. Mandattiden för ledamöterna i styrelsen för säkerhetsackreditering ska vara fyra år med möjlighet till förlängning.
2. Deltagande i möten i styrelsen för säkerhetsackreditering ska utgå från principen om behovenlig behörighet. I förekommande fall får företrädare för ESA och företrädare för byrån som inte är involverade i säkerhetsackreditering bjudas in att delta i mötena i styrelsen för säkerhetsackreditering som observatörer. Undantagsvis får även företrädare för unionsorgan, tredjeländer eller internationella organisationer inbjudas att närvara vid möten i styrelsen för säkerhetsackreditering som observatörer för ärenden som direkt avser dessa tredjeländer eller internationella organisationer, särskilt frågor som rör infrastruktur som tillhör dem eller som är belägen på deras territorium. Arrangemangen för sådant deltagande av företrädare för tredjeländer eller internationella organisationer och villkoren för deltagande ska fastställas i relevanta avtal och ska vara förenliga med arbetsordningen för styrelsen för säkerhetsackreditering.

Artikel 40

Omröstningsregler för styrelsen för säkerhetsackreditering

Om samförstånd enligt den allmänna princip som avses i artikel 37 b i denna förordning inte kan nås ska styrelsen för säkerhetsackreditering fatta beslut med kvalificerad majoritet i enlighet med artikel 16 i EU-fördraget. Kommissionens företrädare och den höga representantens företrädare ska inte rösta. Ordföranden för styrelsen för säkerhetsackreditering ska på dess vägnar underteckna de beslut som antas av styrelsen för säkerhetsackreditering.

*Artikel 41***Delgivning och verkan av beslut som fattas av styrelsen för säkerhetsackreditering**

1. Beslut som fattas av styrelsen för säkerhetsackreditering ska riktas till kommissionen.
2. Kommissionen ska fortlöpande hålla styrelsen för säkerhetsackreditering underrättad om konsekvenserna av eventuella beslut som planerats av denna styrelse för det korrekta genomförandet av programmets komponenter och för genomförandet av planerna för hantering av kvarstående risker. Styrelsen för säkerhetsackreditering ska beakta alla sådana uppgifter från kommissionen.
3. Kommissionen ska utan dröjsmål hålla Europaparlamentet och rådet underrättade om hur antagandet av beslut om säkerhetsackreditering påverkar det korrekta genomförandet av programmets komponenter. Om kommissionen anser att ett beslut som fattats av styrelsen för säkerhetsackreditering i betydande grad kan påverka komponenternas korrekta genomförande, t.ex. i fråga om kostnader, tidsplaner eller prestation, ska den omedelbart informera Europaparlamentet och rådet.
4. Styrelsen ska regelbundet informeras om hur arbetet i styrelsen för säkerhetsackreditering fortskrider.
5. Tidsplanen för arbetet i styrelsen för säkerhetsackreditering ska inte ha någon negativ inverkan på tidsplanen för verksamheterna i det arbetsprogram som avses i artikel 100.

*Artikel 42***Medlemsstaternas roll när det gäller säkerhetsackreditering**

1. Medlemsstaterna ska till styrelsen för säkerhetsackreditering överlämna all information som de anser vara relevant för säkerhetsackreditering.
2. Enligt överenskommelse med och under tillsyn av nationella enheter med behörighet i säkerhetsfrågor ska medlemsstaterna ge av styrelsen för säkerhetsackreditering vederbörligen bemyndigade personer tillgång till alla uppgifter och alla områden och platser knutna till säkerheten inom system som omfattas av respektive medlemsstats jurisdiktion i enlighet med dess nationella lagar och andra författningar, vilket inbegriper säkerhetsinspektioner, revisioner och tester som beslutats av styrelsen för säkerhetsackreditering samt den process för övervakning av säkerhetsrisker som avses i artikel 37 h. Denna tillgång ska ske utan åtskillnad på grund av medlemsstaternas medborgares nationalitet.
3. De revisioner och tester som avses i punkt 2 ska utföras i enlighet med principerna att
 - a) vikten av säkerhet och en effektiv riskhantering inom de inspekterade enheterna ska betonas,
 - b) man ska rekommendera motåtgärder för att minska de specifika konsekvenserna av att de säkerhetsskyddsklassificerade uppgifternas konfidentialitet, riktighet eller tillgänglighet går förlorad.
4. Varje medlemsstat ska ansvara för utformandet av en förlaga för åtkomstkontroll som ska ge en översikt eller en förteckning över de områden eller platser som ska ackrediteras. Överenskommelse om förlagan för åtkomstkontroll ska nås i förväg mellan medlemsstaterna och styrelsen för säkerhetsackreditering, för att därigenom säkerställa att alla medlemsstater håller samma nivå på åtkomstkontrollen.
5. Medlemsstaterna ska på lokal nivå ansvara för säkerhetsackrediteringen av de platser inom deras territorium som ingår i området för programkomponenternas säkerhetsackreditering och i detta syfte rapportera till styrelsen för säkerhetsackreditering.

KAPITEL III

Skydd av säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter

Artikel 43

Skydd av säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter

1. Utbytet av säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter med anknytning till programmet ska omfattas av ett internationellt avtal mellan unionen och ett tredjeland eller en internationell organisation om utbyte av säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter eller, i tillämpliga fall, av ett arrangemang mellan den behöriga unionsinstitutionen eller det behöriga unionsorganet och de behöriga myndigheterna i ett tredjeland eller en internationell organisation om utbyte av säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter och av villkoren i detta.
2. Fysiska personer som är bosatta och juridiska personer som är etablerade i tredjeländer får hantera säkerhetsskyddsklassificerade EU-uppgifter avseende programmet endast om de i dessa länder omfattas av säkerhetsbestämmelser som säkerställer en skydds nivå som är åtminstone likvärdig den som tillhandahålls genom kommissionens säkerhetsbestämmelser i beslut (EU, Euratom) 2015/444 och rådets säkerhetsbestämmelser enligt bilagorna till beslut 2013/488/EU. Likvärdigheten när det gäller säkerhetsbestämmelser som tillämpas i ett tredjeland eller i en internationell organisation ska fastställas i ett informationssäkerhetsavtal, som om det är relevant inbegriper frågor som rör industrisäkerhet, som slutits mellan unionen och det tredjelandet eller den internationella organisationen i enlighet med det förfarande som föreskrivs i artikel 218 i EUF-fördraget och med beaktande av artikel 13 i beslut 2013/488/EU.
3. Utan att det påverkar tillämpningen av artikel 13 i beslut 2013/488/EU och bestämmelserna om industrisäkerhet enligt beslut (EU, Euratom) 2015/444 får en fysisk eller juridisk person, ett tredjeland eller en internationell organisation ges tillgång till säkerhetsskyddsklassificerade EU-uppgifter när det, utifrån en bedömning från fall till fall, anses nödvändigt beroende på uppgifternas karaktär och innehåll, mottagarens behovslena behörighet och den fördel som det innebär för unionen.

AVDELNING VI

GALILEO OCH EGNOS

Artikel 44

Stödberättigande åtgärder

Utnyttjandet av Galileo och Egnos ska omfatta följande stödberättigande åtgärder:

- a) Förvaltning, drift, underhåll, löpande förbättring, utveckling och skydd av den ryddbaserade infrastrukturen, inklusive uppgraderingar samt hantering av infrastrukturens åldrande.
- b) Förvaltning, drift, underhåll, löpande förbättring, utveckling och skydd av markinfrastrukturen, särskilt markcentrum och markstationer som avses i genomförandebeslut (EU) 2016/413 eller kommissionens genomförandebeslut (EU) 2017/1406 ⁽⁴⁵⁾, nät, inklusive uppgraderingar samt hantering av infrastrukturens åldrande.
- c) Utveckling av framtida generationer av systemen och utveckling av de tjänster som tillhandahålls av Galileo och Egnos, även med hänsyn till relevanta intressenters behov; detta ska inte påverka framtida beslut om unionens budgetplan.
- d) Stöd i utarbetandet av Galileos och Egnos tillämpningar nedströms och i utarbetandet och utvecklingen av grundläggande tekniska inslag, såsom Galileokompatibla chipset och mottagare.
- e) Stöd till certifierings- och standardiseringsverksamhet med koppling till Galileo och Egnos, i synnerhet i transportsektorn.

⁽⁴⁵⁾ Kommissionens genomförandebeslut (EU) 2017/1406 av den 31 juli 2017 om lokalisering av Egnosystemets markinfrastruktur (EUT L 200, 1.8.2017, s. 4).

- f) Ett kontinuerligt tillhandahållande av Galileo- och Egnostjänster och, i komplementaritet med initiativ från medlemsstater och den privata sektorn, marknadsutveckling av dessa tjänster, i synnerhet i syfte att maximera den samhällsekonomiska nyttan enligt artikel 4.1 b.
- g) Samarbete med andra regionala eller globala satellitnavigeringssystem, inbegripet för att underlätta samverkansförmåga och driftskompatibilitet.
- h) Inslag för att övervaka systemens tillförlitlighet och utnyttjandet av dem samt tjänsternas prestation.
- i) Verksamhet rörande tillhandahållandet av tjänster och samordningen av utvidgningen av tjänsternas täckning.

Artikel 45

Tjänster som tillhandahålls genom Galileo

1. De tjänster som tillhandahålls genom Galileo ska omfatta följande:
 - a) En öppen Galileotjänst (Galileo Open Service, GOS) som ska vara avgiftsfri för användarna och som ska tillhandahålla positionsbestämnings- och synkroniseringsuppgifter huvudsakligen avsedda för satellitnavigeringstillämpningar med stor volym för konsumentbruk.
 - b) En högprecisionstjänst (High Accuracy Service, HAS) som ska vara avgiftsfri för användarna och som genom kompletterande uppgifter sända via ett ytterligare frekvensband tillhandahåller positionsbestämnings- och synkroniseringsuppgifter med hög precision huvudsakligen avsedda för satellitnavigeringstillämpningar för yrkesmässigt eller affärsmässigt bruk.
 - c) En signalautentiseringstjänst (Signal Authentication Service, SAS), baserad på krypterade koder i signalerna, som huvudsakligen är avsedd för satellitnavigeringstillämpningar för yrkesmässigt eller affärsmässigt bruk.
 - d) En offentlig reglerad tjänst (Public Regulated Service, PRS) som ska vara förbehållen användare med myndighetstillstånd, för känsliga tillämpningar med stort behov av tjänstekontinuitet, inbegripet på säkerhets- och försvarsområdet, som använder starka, krypterade signaler. Tjänsten ska vara avgiftsfri för medlemsstaterna, rådet, kommissionen, utrikestjänsten och, i tillämpliga fall, vederbörligen bemyndigade unionsorgan. Frågan om huruvida avgifter ska tillämpas på de andra PRS-deltagare som avses i artikel 2 i beslut nr 1104/2011/EU ska bedömas från fall till fall, och lämpliga bestämmelser ska fastställas i de avtal som ingås enligt artikel 3.5 i det beslutet. Tillträde till PRS ska regleras i enlighet med beslut nr 1104/2011/EU.
 - e) En larmtjänst (Emergency Service, ES) som ska vara avgiftsfri för användarna och som via rundradio ska sända signaler med varningar om naturkatastrofer eller andra nödsituationer inom vissa områden. Den ska i förekommande fall tillhandahållas i samarbete med medlemsstaternas nationella civilskyddsmyndigheter.
 - f) En tidsbestämningstjänst (Timing Service, TS), som ska vara avgiftsfri för användarna och ge en korrekt och tillförlitlig referenstid och håller koordinerad universell tid, för att underlätta utvecklingen av tillämpningar för tidsbestämning som bygger på Galileo och användning i kritiska tillämpningar.
2. Galileo ska också bidra till följande:
 - a) Cospas-Sarsat-systemets sök- och räddningstjänst (Search and Rescue Support Service, SAR), vilket innebär att nödsignaler från radiosändare kan fångas upp och meddelanden sändas till dessa sändare via en returlänk.
 - b) Integritetsövervakningstjänster som är standardiserade på unionsnivå eller internationell nivå för användning inom tjänster för skydd av människoliv på grundval av signalerna från den öppna Galileotjänsten och i kombination med Egnos och andra satellitnavigeringssystem.
 - c) Rymdväderinformationstjänster via GNSS-tjänstecentrumet enligt genomförandebeslut (EU) 2016/413 och tjänster för tidig varning via Galileos markinfrastruktur, som huvudsakligen syftar till att minska de potentiella riskerna för användarna av de tjänster som tillhandahålls av Galileo och andra globala rymdrelaterade satellitnavigeringssystem.

*Artikel 46***Tjänster som tillhandahålls genom Egnos**

1. De tjänster som tillhandahålls genom Egnos ska omfatta följande:
 - a) En öppen Egnostjänst (Egnos Open Service, EOS) som ska vara fri från direkta användaravgifter och som ska tillhandahålla positionsbestämnings- och synkroniseringsuppgifter huvudsakligen avsedda för satellitnavigeringstillämpningar med stor volym för konsumentbruk.
 - b) Egnos tjänst för dataåtkomst (Egnos Data Access Service, Edas) som ska vara fri från direkta användaravgifter och som ska tillhandahålla positionsbestämnings- och synkroniseringsuppgifter huvudsakligen avsedda för satellitnavigeringstillämpningar för yrkesmässigt eller affärsmässigt bruk, som erbjuder bättre prestation och data med större mervärde än vad som ingår i EOS.
 - c) En tjänst för skydd av människoliv (Safety of Life Service, SoL), som ska vara fri från direkta användaravgifter och ska tillhandahålla positionsbestämnings- och tidssynkroniseringsuppgifter med hög kontinuitet, tillgänglighet och noggrannhet, och som ska omfatta en integritetsfunktion som varnar användaren vid störningar av, eller värden utanför toleranserna i signalerna från, Galileo och andra globala system för satellitnavigering, som Egnos förstärker i täckningsområdet, främst avsedd för användare för vilka säkerhet är avgörande, särskilt inom sektorn för civil luftfart för flygtrafiktjänster, i enlighet med Icaos standarder, eller inom andra transportsektorer.
2. De tjänster som avses i punkt 1 ska med förtur täcka alla de medlemsstatterritorier som är geografiskt belägna i Europa, vilket här inbegriper Cypern, Azorerna, Kanarieöarna och Madeira, senast i slutet av 2026.
3. Egnos geografiska täckning får utvidgas till att omfatta andra regioner i världen, i synnerhet territorier i kandidatländer, i tredjeländer som är associerade till det gemensamma europeiska luftrummet och i tredjeländer som omfattas av den europeiska grannskapspolitiken, med förbehåll för den tekniska genomförbarheten och i enlighet med de säkerhetskrav som avses i artikel 34.2 och för SoL-tjänsten på grundval av internationella avtal.
4. Kostnaderna för utvidgningen av Egnos geografiska täckning enligt punkt 3 i denna artikel, inklusive de driftskostnader som hör samman med dessa regioner, ska inte täckas av den budget som avses i artikel 11. Kommissionen ska överväga andra program eller instrument för att finansiera sådan verksamhet. En sådan utvidgning får inte försena tillhandahållandet av de tjänster som avses i punkt 1 i den här artikeln på alla delar av medlemsstaternas territorier som är geografiskt belägna i Europa.

*Artikel 47***Genomförandeåtgärder för Galileo och Egnos**

Om det är nödvändigt för ett väl fungerande Galileo och Egnos och för att de ska spridas på marknaden, ska kommissionen genom genomförandeakter, i förekommande fall, anta nödvändiga åtgärder för att

- a) hantera och minska riskerna i samband med driften av Galileo och Egnos, särskilt för att säkerställa tjänsternas kontinuitet,
- b) fastställa de beslutssteg som är avgörande för att övervaka och utvärdera Galileos och Egnos genomförande,
- c) bestämma lokaliseringen av centrumen i Galileos och Egnos markinfrastruktur i enlighet med säkerhetskraven, genom en öppen och transparent process, och säkerställa driften av dem, och
- d) fastställa de tekniska och operativa specifikationerna för de tjänster som avses i artikel 45.1 c, e och f och 45.2 c.

Dessa genomförandeakter ska antas i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 107.3.

Artikel 48

Samverkansförmåga, driftskompatibilitet och standardisering

1. Galileo och Egnos och de tjänster som dessa tillhandahåller ska ha fullständig teknisk samverkansförmåga och driftskompatibilitet, även på användarnivå.
2. Galileo och Egnos och de tjänster som dessa tillhandahåller ska ha samverkansförmåga och driftskompatibilitet med andra satellitnavigeringssystem och med konventionella hjälpmedel för radionavigation, om de nödvändiga kraven och villkoren avseende sådan samverkansförmåga och driftskompatibilitet fastställs i internationella avtal.

AVDELNING VII

COPERNICUS

KAPITEL I

Allmänna bestämmelser

Artikel 49

Copernicus tillämpningsområde

1. Copernicus ska genomföras med utgångspunkt i tidigare investeringar, inbegripet av intressenter som ESA och Eumetsat och, när det är lämpligt och kostnadseffektivt, med utnyttjande av medlemsstaternas nationella eller regionala kapacitet och med beaktande av kapaciteten hos kommersiella leverantörer av jämförbara data och jämförbar information, samt behovet av att främja konkurrens och marknadsutveckling, samtidigt som möjligheterna för europeiska användare maximeras.
2. Copernicus ska tillhandahålla data och information utgående från Copernicusanvändarnas behov enligt en policy för avgiftsfria fullständiga och öppna data.
3. Copernicus ska stödja utformningen, genomförandet och övervakningen av unionens och dess medlemsstaters politik, särskilt på områdena miljö, klimatförändringar, hav, sjöfart, atmosfär, jordbruks- och landsbygdsutveckling, bevarande av kulturarvet, civilskydd, infrastrukturövervakning, trygghet och säkerhet samt den digitala ekonomin, i syfte att ytterligare minska den administrativa bördan.
4. Copernicus ska bestå av följande delar:
 - a) Datainsamling, som ska omfatta
 - i) utveckling och drift av Copernicus Sentinels,
 - ii) åtkomst till rymdbaserade jordobservationsdata från tredje part,
 - iii) åtkomst till fältdata och andra hjälpdata.
 - b) Data- och informationsbehandling via Copernicustjänster, som ska omfatta verksamhet för att generera information med mervärde till stöd för miljöövervakning, miljörapportering och säkerställande av efterlevnaden av miljölagstiftningen samt civilskydd och säkerhetstjänster.
 - c) Dataåtkomst och distribution, som ska omfatta infrastruktur och tjänster för att säkerställa sökning, visning, åtkomst till, distribution, utnyttjande och långsiktigt bevarande av Copernicusdata och Copernicusinformation på ett användarvänligt sätt.
 - d) Användarupptagning, marknadsutveckling och kapacitetsuppbyggnad i enlighet med artikel 28.6, som ska omfatta relevanta verksamheter, resurser och tjänster för att främja Copernicus, Copernicusdata och Copernicustjänster samt tillhörande tillämpningar nedströms och deras utveckling på alla nivåer för att maximera den samhällsekonomiska nyttan enligt artikel 4.1, samt insamling och analys av Copernicusanvändarnas behov.
5. Copernicus ska främja internationell samordning av observationssystem och informationsutbyte i samband därmed för att stärka dess globala dimension och komplementaritet med beaktande av internationella avtal och samordningsprocesser.

KAPITEL II

Stödberättigande åtgärder

Artikel 50

Stödberättigande åtgärder för datainsamling

Stödberättigande åtgärder inom Copernicus ska omfatta följande:

- a) Åtgärder för att säkerställa förbättrad kontinuitet i befintliga Copernicus Sentineluppdrag och utveckla, skjuta upp, underhålla och driva fler Copernicus Sentinels för att utvidga observationstäckningen och då särskilt prioritera observationskapacitet för övervakning av antropogena utsläpp av CO₂ och andra utsläpp av växthusgaser, och möjliggöra övervakning av polarområdena och innovativa miljötillämpningar inom förvaltningen av jordbruks-, skogs- och vattenresurser samt marina resurser och kulturarvet.
- b) Åtgärder för att ge åtkomst till Copernicustredjepartsdata och Copernicustredjepartsinformation som är nödvändiga för att generera Copernicustjänsterna eller för användning inom unionens institutioner, organ och decentraliserade tjänster samt, när det är lämpligt och kostnadseffektivt, nationella eller regionala offentliga organ.
- c) Åtgärder för att tillhandahålla och samordna åtkomsten till Copernicusfältdata och andra hjälpdata som är nödvändiga för att generera, kalibrera och validera Copernicusdata och Copernicusinformation, inbegripet att, när det är lämpligt och kostnadseffektivt, använda befintlig nationell kapacitet och undvika dubblering.

Artikel 51

Stödberättigande åtgärder för Copernicustjänster

1. Stödberättigande åtgärder inom ramen för Copernicustjänster ska inbegripa:

- a) Tjänster för miljöövervakning, miljörapportering och säkerställande av efterlevnaden av miljölagstiftningen som omfattar
 - i) atmosfärövervakning på en global nivå för att ge information om luftkvalitet med särskilt fokus på europeisk nivå, och atmosfärens sammansättning,
 - ii) havsmiljöövervakning, som ger information om ocean-, havs- och kustekosystemens tillstånd och dynamik och om deras resurser och bruk,
 - iii) landmiljöövervakning och jordbruk, som ger information om marktäckning, markanvändning och ändringar av markanvändning, kulturarvsplatser, markrörelser, stadsområden, vattenkvantitet och vattenkvalitet på inre vattenvägar, skogar, jordbruk och andra naturresurser, biologisk mångfald och kryosfär, och
 - iv) övervakning av klimatförändringar, som ger information om antropogena utsläpp av CO₂ och andra utsläpp och annan absorption av växthusgaser, väsentliga klimatvariabler, klimatreanalyser, säsongsprediktioner, klimatprognoser och orsaker, information om förändringar i polarområdena och Arktis samt indikatorer i relevant tids- och rumsskala.
- b) Katastrofinsatstjänster, som ska ge information till stöd för och i samordning med myndigheter med ansvar för civilskydd, för att stödja civilskydd och katastrofinsatser (förbättrade system för tidig varning och krishantering) samt förebyggande åtgärder och beredskapsåtgärder (risk- och återhämtningsanalyser) för olika slags katastrofer.
- c) Säkerhetstjänsten, som stöder övervakningen inom unionen och vid dess yttre gränser, övervakning till sjöss, unionens yttre åtgärder som svar på unionens säkerhetsutmaningar samt målen för och åtgärderna inom den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken.

2. Kommissionen ska, i förekommande fall med stöd av extern oberoende expertis, säkerställa att Copernicustjänsterna är relevanta genom att

- a) validera den tekniska genomförbarheten och ändamålsenligheten med avseende på de krav som uttrycks av användargrupperna,
- b) bedöma metoder och lösningar som föreslås eller verkställs för att tillmötesgå användargruppernas krav och nå programmets mål.

*Artikel 52***Stödberättigande åtgärder för åtkomst till och distribution av data och information**

1. Copernicus ska inbegripa åtgärder för att ge förbättrad åtkomst till alla Copernicusdata och all Copernicusinformation och i förekommande fall tillhandahålla ytterligare infrastruktur och tjänster för att främja distribution av, åtkomst till och användning av dessa data och denna information.
2. När Copernicusdata eller Copernicusinformation anses vara säkerhetskänsliga i den mening som avses i artiklarna 12–16 i delegerad förordning (EU) nr 1159/2013 får kommissionen anförtro upphandlingen av, övervakningen av insamlingen av, åtkomsten till och distributionen av dessa data och denna information till en eller flera förvaltare. Sådana förvaltare ska upprätta och underhålla ett register över ackrediterade användare och bevilja åtkomst till skyddade data genom ett separat arbetsflöde.

*KAPITEL III****Copernicus datapolicy****Artikel 53***Policy för Copernicusdata och Copernicusinformation**

1. Copernicusdata och Copernicusinformation ska tillhandahållas Copernicusanvändarna enligt följande policy för fullständiga, avgiftsfria och öppna data:
 - a) Copernicusanvändarna får avgiftsfritt och i hela världen återge, distribuera, offentliggöra, anpassa och ändra alla Copernicusdata och all Copernicusinformation och kombinera dem med andra data och annan information.
 - b) Policyn för fullständiga, avgiftsfria och öppna data ska förenas med följande begränsningar:
 - i) Format, aktualitet och spridningsegenskaper för Copernicusdata och Copernicusinformation ska fastställas på förhand.
 - ii) Licensvillkor för Copernicustredjepartsdata och Copernicustredjepartsinformation som används vid sammanställningen av Copernicusinformation ska följas i tillämpliga fall.
 - iii) Säkerhetsbegränsningar gäller enligt de allmänna säkerhetskrav som avses i artikel 34.2.
 - iv) Skyddet mot risken för störningar i det system som sammanställer eller tillgängliggör Copernicusdata och Copernicusinformation samt av själva uppgifterna ska säkerställas.
 - v) Skyddet av tillförlitlig åtkomst till Copernicusdata och Copernicusinformation för europeiska användare ska säkerställas.
2. Kommissionen ska anta delegerade akter i enlighet med artikel 105 för att komplettera de särskilda bestämmelser som fastställs i punkt 1 i den här artikeln vad gäller specifikationer, villkor och förfaranden för åtkomst till och användning av Copernicusdata och Copernicusinformation.
3. Om det är nödvändigt av tvingande skäl till skyndsamhet, ska det förfarande som anges i artikel 106 tillämpas på delegerade akter som antas enligt den här artikeln.
4. Kommissionen ska utfärda licenser och meddelanden för åtkomst till och användning av Copernicusdata och Copernicusinformation, inklusive klausuler om källangivelse, i överensstämmelse med Copernicus datapolicy enligt denna förordning och tillämpliga delegerade akter som antagits enligt punkt 2.

AVDELNING VIII

PROGRAMMETS ÖVRIGA KOMPONENTER

KAPITEL I

Rymdlägesbild (SSA)

Avsnitt 1

Delkomponenten SST

Artikel 54

Tillämpningsområde för delkomponenten SST

1. Delkomponenten SST ska stödja följande verksamhet:
 - a) Upprättande, utveckling och drift av ett nät av medlemsstaternas markbaserade och/eller rymdbaserade SST-sensorer, inbegripet sensorer som utvecklats av ESA eller den privata sektorn i unionen och nationellt drivna unionssensorer, för att övervaka och spåra rymdföremål och utarbeta en europeisk förteckning över rymdföremål.
 - b) Bearbetning och analys av SST-data på nationell nivå för att ta fram den SST-information och de SST-tjänster som avses i artikel 55.1.
 - c) Tillhandahållande av sådana SST-tjänster som avses i artikel 55.1 till de användare som avses i artikel 56.
 - d) Övervakning av och eftersträvande av synergier med initiativ som främjar utveckling och införande av teknik för avveckling av rymdfarkoster i slutet av sin operativa livslängd och av tekniska system för förebyggande och bortskaffande av rymdskrot samt med internationella initiativ inom området för rymdtrafikledning.
2. Delkomponenten SST ska också tillhandahålla tekniskt och administrativt stöd för att säkerställa övergången mellan programmet och den ram till stöd för rymdövervakning och spårning som inrättades genom beslut nr 541/2014/EU.

Artikel 55

SST-tjänster

1. SST-tjänsterna ska omfatta:
 - a) Bedömning av risken för kollision mellan rymdfarkoster eller mellan rymdfarkoster och rymdskrot och eventuellt utfärdande av kollisionsvarningar under uppskjutning, tidig omloppsfas, höjning av omloppsbana, drift i omloppsbana och avvecklingsfas av rymdfarkoster efter uppdraget.
 - b) Upptäckt och karakterisering av fragmentering, sönderbrytningar eller kollisioner i omloppsbana.
 - c) Bedömning av risken för okontrollerade återinträden av rymdföremål och rymdskrot i jordens atmosfär och framställande av tillhörande information, inbegripet en uppskattning av tidsramen och den sannolika platsen för det eventuella nedslaget.
 - d) Utarbetande av verksamheter för att förbereda
 - i) en minskning av den mängd rymdskrot som genereras, och
 - ii) sanering av rymdskrot genom hantering av befintligt rymdskrot.
2. SST-tjänsterna ska tillhandahållas avgiftsfritt och vara tillgängliga när som helst utan avbrott och vara anpassade till behoven hos de användare som avses i artikel 56.
3. Medlemsstater som deltar i delkomponenten SST, kommissionen och, vid behov, SST:s kontaktpunkt som avses i artikel 59.1, ska inte hållas ansvariga för

- a) skador på grund av frånvaro av eller avbrott i tillhandahållandet av SST-tjänster,
- b) förseningar vid tillhandahållandet av SST-tjänster,
- c) felaktigheter i den information som tillhandahålls genom SST-tjänsterna, eller
- d) åtgärder som vidtagits med anledning av tillhandahållandet av SST-tjänster.

Artikel 56

SST-användare

1. Unionens SST-användare ska omfatta:
 - a) SST:s kärnanvändare: medlemsstaterna, utrikestjänsten, kommissionen, rådet, byrån samt offentliga och privata rymdfarkostägare och rymdfarkostoperatörer som är etablerade i unionen.
 - b) SST:s icke-kärnanvändare: andra offentliga och privata enheter som är etablerade i unionen.

SST:s kärnanvändare ska ha tillgång till alla SST-tjänster som avses i artikel 55.1.

SST:s icke-kärnanvändare får ha tillgång till de SST-tjänster som avses i artikel 55.1 b, c och d.

2. Internationella SST-användare ska omfatta tredjeländer, internationella organisationer som inte har sitt huvudkontor i unionen och privata enheter som inte är etablerade i unionen. De ska ha tillgång till SST-tjänster som avses i artikel 55.1 d på följande villkor:

- a) Tredjeländer och internationella organisationer som inte har sitt huvudkontor i unionen får ha tillgång till SST-tjänster i enlighet med artikel 8.2.
- b) Privata enheter som inte är etablerade i unionen får ha tillgång till SST-tjänster förutsatt att ett internationellt avtal har ingåtts av unionen i enlighet med artikel 8.2 med det tredjeland där de är etablerade vari de beviljas sådan tillgång.

Inget internationellt avtal ska krävas för tillgång till offentligt tillgängliga SST-tjänster som avses i artikel 55.1 a, b och c.

3. Kommissionen får genom genomförandeakter anta närmare bestämmelser om tillgången till SST-tjänster och de relevanta förfarandena. Dessa genomförandeakter ska antas i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 107.3.

Artikel 57

Medlemsstaternas deltagande i delkomponenten SST

1. De medlemsstater som vill delta i tillhandahållandet av de SST-tjänster som avses i artikel 55.1 och som täcker alla omloppsbanor ska lämna in ett enda gemensamt förslag till kommissionen, där de visar överensstämmelse med följande kriterier:

- a) Medlemsstaten äger eller har tillgång till lämpliga SST-sensorer som är tillgängliga för delkomponenten SST och de personella resurser som krävs för att driva dem, eller tillräcklig kapacitet för operativ analys och databehandling som särskilt utformats för SST och som är tillgänglig för delkomponenten SST.
- b) En inledande säkerhetsriskbedömning av alla SST-tillgångar har utförts och validerats av den berörda medlemsstaten.
- c) Det finns en handlingsplan som beaktar den samordningsplan som har antagits i enlighet med artikel 6 i beslut nr 541/2014/EU, för genomförandet av den verksamhet som anges i artikel 54 i denna förordning.
- d) De olika verksamheterna har fördelats mellan de expertgrupper som har utsetts i enlighet med artikel 58 i denna förordning.
- e) Det finns bestämmelser om det datautbyte som behövs för att uppnå de mål som avses i artikel 4 i denna förordning.

Vad gäller kriterierna i första stycket a och b ska de medlemsstater som vill delta i tillhandahållandet av SST-tjänster visa överensstämmelse med dessa kriterier separat.

Vad gäller kriterierna i första stycket c, d och e ska alla medlemsstater som vill delta i tillhandahållandet av SST-tjänster visa överensstämmelse med dessa kriterier kollektivt.

2. Kriterierna i punkt 1 första stycket a och b i denna artikel ska anses vara uppfyllda av de medlemsstater som deltar i delkomponenten SST vars utsedda nationella enheter är medlemmar av det konsortium som inrättats enligt artikel 7.3 i beslut nr 541/2014/EU från och med den 12 maj 2021.

3. Om inget gemensamt förslag har lämnats in i enlighet med punkt 1 eller om kommissionen anser att det gemensamma förslaget inte uppfyller de kriterier som avses i punkt 1, får minst fem medlemsstater lägga fram ett nytt gemensamt förslag till kommissionen, där de visar överensstämmelse med de kriterier som avses i punkt 1.

4. Kommissionen får genom genomförandeakter anta närmare bestämmelser om de förfaranden och inslag som avses i punkterna 1–3 i denna artikel. Dessa genomförandeakter ska antas i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 107.3.

Artikel 58

Organisatorisk ram för medlemsstaternas deltagande i delkomponenten SST

1. Varje medlemsstat som har lämnat in ett gemensamt förslag som av kommissionen har konstaterats uppfylla kriterierna enligt artikel 57.1 eller som har valts ut av kommissionen enligt det förfarande som avses i artikel 57.3 ska utse en ansvarig nationell enhet som är etablerad på dess territorium för att företräda den. Den utsedda ansvariga nationella enheten ska vara en medlemsstats myndighet eller ett organ som anförtrotts myndighetsutövning.

2. De ansvariga nationella enheter som har utsetts i enlighet med punkt 1 i denna artikel ska ingå ett avtal om ett SST-partnerskap (nedan kallat *SST-partnerskapsavtal*) som fastställer regler och former för deras samarbete vid genomförandet av den verksamhet som avses i artikel 54. I synnerhet ska SST-partnerskapsavtalet omfatta de inslag som nämns i artikel 57.1 c, d och e samt inrättandet av en riskhanteringsstruktur för att säkerställa genomförandet av bestämmelserna om användning och säkert utbyte av SST-data och SST-information.

3. De ansvariga nationella enheterna ska utveckla unionens SST-tjänster av hög kvalitet i enlighet med en flerårig plan, relevanta nyckelprestationsindikatorer och användarnas krav, på grundval av verksamheten i de expertgrupper som avses i punkt 6 i denna artikel. Kommissionen får genom genomförandeakter anta den fleråriga planen och nyckelprestationsindikatorerna. Dessa genomförandeakter ska antas i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 107.3.

4. De ansvariga nationella enheterna ska bygga upp ett nät av befintliga och eventuella framtida sensorer för att driva dem på ett samordnat och optimerat sätt i syfte att upprätta och underhålla en aktuell gemensam europeisk förteckning, utan att det påverkar medlemsstaternas befogenheter i fråga om nationell säkerhet.

5. Medlemsstater som deltar i delkomponenten SST ska genomföra säkerhetsackreditering på grundval av de allmänna säkerhetskrav som avses i artikel 34.2.

6. Expertgrupper ska utses av de medlemsstater som deltar i delkomponenten SST för att ansvara för särskilda frågor som hör samman med de olika SST-verksamheterna. Expertgrupperna ska vara permanenta, ledas och bemannas av de ansvariga nationella enheterna i de medlemsstater som har utsett dem och får inbegripa experter från alla ansvariga nationella enheter.

7. De ansvariga nationella enheterna och expertgrupperna ska säkerställa skyddet av SST-data, SST-information och SST-tjänster.

8. Kommissionen ska genom genomförandeakter anta närmare bestämmelser om funktionssättet för den organisatoriska ramen för medlemsstaternas deltagande i delkomponenten SST. Dessa bestämmelser ska också omfatta en medlemsstats senare inkluderande i SST-partnerskapet genom att bli part i det SST-partnerskapsavtal som avses i punkt 2 i denna artikel. Dessa genomförandeakter ska antas i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 107.3.

Artikel 59

SST:s kontaktpunkt

1. Kommissionen ska utse SST:s kontaktpunkt med beaktande av rekommendationen från de ansvariga nationella enheterna på grundval av den bästa sakkunskapen när det gäller säkerhetsfrågor och tillhandahållande av tjänster. SST:s kontaktpunkt ska
 - a) tillhandahålla nödvändiga säkra gränssnitt för att centralisera, lagra och tillgängliggöra SST-information till de SST-användare som avses i artikel 56 genom att säkerställa lämplig hantering och spårbarhet,
 - b) rapportera om SST-tjänsternas prestation till det SST-partnerskap som avses i artikel 58.2 och kommissionen,
 - c) samla in nödvändig återkoppling till det SST-partnerskap som avses i artikel 58.2 för att säkerställa att tjänsterna på vederbörligt sätt är anpassade till SST-användarnas förväntningar, och
 - d) stödja, främja och uppmuntra användningen av SST-tjänsterna.
2. De ansvariga nationella enheterna ska ingå nödvändiga genomförandearrangemang med SST:s kontaktpunkt.

Avsnitt 2

Delkomponenterna SWE och NEO

Artikel 60

SWE-verksamhet

1. Delkomponenten SWE får stödja följande verksamheter:
 - a) Bedömning och kartläggning av användarbehoven inom de sektorer som anges i punkt 2 b i syfte att fastställa vilka SWE-tjänster som ska tillhandahållas.
 - b) Tillhandahållande av SWE-tjänster till användarna av SWE-tjänsternas, i enlighet med kartlagda användarbehov och tekniska krav.
2. SWE-tjänsterna ska vara tillgängliga när som helst utan avbrott. Kommissionen ska genom genomförandeakter välja ut dessa tjänster i enlighet med följande regler:
 - a) Kommissionen ska prioritera de SWE-tjänster som ska tillhandahållas på unionsnivå enligt användarnas behov, tjänsternas tekniska mognadsgrad och resultaten av en riskbedömning.
 - b) SWE-tjänsterna får bidra till civilskyddsverksamhet och till skyddet av ett stort antal sektorer, såsom rymd, transport, globala satellitnavigeringssystem, elkraftnät och kommunikationer.

Dessa genomförandeakter ska antas i enlighet med det rådgivande förfarande som avses i artikel 107.2.

3. Offentliga eller privata enheter som tillhandahåller SWE-tjänster ska väljas ut genom ett anbuds förfarande.

*Artikel 61***NEO-verksamhet**

1. Delkomponenten NEO får stödja följande verksamheter:
 - a) Kartläggning av medlemsstaternas kapacitet för upptäckt och övervakning av jordnära objekt.
 - b) Främjande av nätverkssamarbete mellan medlemsstaternas anläggningar och forskningscentrum.
 - c) Utveckling av den tjänst som avses i punkt 2.
 - d) Utveckling av en rutinmässig snabbinsatsjänst som kan karakterisera nyligen upptäckta jordnära objekt.
 - e) Inrättande av en europeisk förteckning över jordnära objekt.
2. Kommissionen får inom ramen för sin behörighet införa förfaranden för att, med deltagande av lämpliga FN-organ, samordna unionens och de nationella civilskyddsmyndigheternas åtgärder om ett jordnära objekt konstateras närma sig jorden.

*KAPITEL II***Govsatcom***Artikel 62***Tillämpningsområde för Govsatcom**

Inom Govsatcomkomponenten ska satellitkommunikationskapacitet och satellitkommunikationstjänster slås samman till en gemensam unionspool av satellitkommunikationskapacitet och satellitkommunikationstjänster med lämpliga säkerhetskrav. Komponenten omfattar

- a) utveckling, tillverkning och drift av den marksegmentinfrastruktur som avses i artikel 67 och den eventuella rymdinfrastruktur som avses i artikel 102.2,
- b) upphandling av den statliga och kommersiella satellitkommunikationskapacitet, de tjänster och den användarutrustning som krävs för att tillhandahålla Govsatcomtjänster, och
- c) nödvändiga åtgärder för att främja driftskompatibilitet och standardisering av Govsatcomanvändarutrustning.

*Artikel 63***Govsatcomkapacitet och -tjänster**

1. Tillhandahållandet av Govsatcomkapacitet och Govsatcomtjänster ska säkerställas i enlighet med den tjänsteportfölj som avses i punkt 3 i denna artikel, och i enlighet med de operativa krav som avses i punkt 2 i denna artikel, de särskilda säkerhetskrav för Govsatcom som avses i artikel 34.2 och inom ramarna för de delnings- och prioriteringsbestämmelser som avses i artikel 66.

Tillgången till Govsatcomkapacitet och Govsatcomtjänster ska vara avgiftsfri för institutionella och statliga Govsatcomanvändare om inte kommissionen fastställer om en prispolitik i enlighet med artikel 66.2.

2. Kommissionen ska genom genomförandeakter anta operativa krav för Govsatcomtjänster, i form av tekniska specifikationer för Govsatcomanvändarfall som i synnerhet avser krishantering, övervakning och förvaltning av nyckelinfrastruktur, inbegripet diplomatiska kommunikationsnät. Dessa operativa krav ska bygga på en detaljerad analys av Govsatcomanvändarnas krav, och hänsyn ska tas till krav som härrör från befintlig användarutrustning och befintliga nät. Dessa genomförandeakter ska antas i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 107.3.

3. Kommissionen ska genom genomförandeakter anta tjänsteportföljen för Govsatcomtjänster, i form av en förteckning över kategorier av satellitkommunikationskapacitet och satellitkommunikationstjänster och deras egenskaper, inklusive geografisk täckning, frekvens, bandbredd, användarutrustning och säkerhetsegenskaper. Tjänsteportföljen ska ta hänsyn till befintliga kommersiellt tillgängliga tjänster, i syfte att inte snedvrیدا konkurrensen på den inre marknaden. Dessa genomförandeakter ska uppdateras regelbundet och ska bygga på de operativa krav och säkerhetskrav som avses i punkt 1 i denna artikel, och de ska prioritera de tjänster som tillhandahålls användare utifrån deras relevans och betydelse. Dessa genomförandeakter ska antas i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 107.3.

4. Govsatcomanvändare ska ha tillgång till den Govsatcomkapacitet och de tjänster som anges i den tjänsteportfölj som avses i punkt 3 i denna artikel. Tillgången ska tillhandahållas genom de Govsatcomnav som avses i artikel 67.1.

Artikel 64

Leverantörer av satellitkommunikationskapacitet och satellitkommunikationstjänster

Satellitkommunikationskapacitet och satellitkommunikationstjänster inom ramen för Govsatcom får tillhandahållas av

- a) Govsatcomdeltagare i enlighet med artikel 68, och
- b) juridiska personer som är vederbörligen ackrediterade att tillhandahålla satellitkommunikationskapacitet eller satellittjänster i enlighet med det säkerhetsackrediteringsförfarande som avses i artikel 37, vilket ska göras i enlighet med de allmänna säkerhetskrav för Govsatcomkomponenten som avses i artikel 34.2.

Artikel 65

Govsatcomanvändare

1. Följande enheter får bli Govsatcomanvändare, under förutsättning att de har anförtrotts uppgifter avseende övervakning och förvaltning av krisuppdrag, krisinsatser och krisinfrastruktur samt säkerhetskritiska uppdrag och insatser och säkerhetskritisk infrastruktur:

- a) Unionens eller en medlemsstats myndighet eller ett organ som anförtrotts myndighetsutövning;
- b) En fysisk eller juridisk person som agerar för och under kontroll av en enhet som avses i led a i denna punkt.

2. Govsatcomanvändare som avses i punkt 1 i denna artikel ska vara vederbörligen godkända av en Govsatcomdeltagare som avses i artikel 68 att använda Govsatcomkapacitet och Govsatcomtjänster och ska uppfylla de allmänna säkerhetskrav som avses i artikel 34.2 och som fastställts för Govsatcom.

Artikel 66

Delning och prioritering

1. Poolen av satellitkommunikationskapacitet, satellitkommunikationstjänster och användarutrustning ska delas och prioriteras mellan de Govsatcomdeltagare som avses i artikel 68 på grundval av en analys av trygghets- och säkerhetsriskerna för användarna. En sådan analys ska beakta befintlig kommunikationsinfrastruktur och tillgången till befintlig kapacitet samt dessas geografiska täckning på unionsnivå och nationell nivå. Vid denna delning och prioritering ska Govsatcomanvändare prioriteras efter relevans och betydelse.

2. Kommissionen ska genom genomförandeakter anta närmare regler om delning och prioritering av satellitkommunikationskapacitet, tjänster och användarutrustning, varvid hänsyn ska tas till den förväntade efterfrågan på de olika Govsatcomanvändarfallen och en analys av säkerhetsriskerna samt när så är lämpligt kostnadseffektiviteten avseende dessa användningsfall.

Genom att fastställa en prispolitik inom ramen för dessa regler ska kommissionen säkerställa att tillhandahållandet av Govsatcomkapacitet och Govsatcomtjänster inte snedvrider marknaden, och att det inte råder brist på Govsatcomkapacitet.

Dessa genomförandeakter ska antas i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 107.3.

3. Delning och prioritering av satellitkommunikationskapacitet och satellitkommunikationstjänster mellan Govsatcomanvändare som har godkänts av samma Govsatcomdeltagare ska fastställas och genomföras av den Govsatcomdeltagaren.

Artikel 67

Marksegmentinfrastruktur och drift

1. Marksegmentet ska omfatta den infrastruktur som krävs för att tillhandahålla tjänster till Govsatcomanvändare i enlighet med artikel 66, särskilt de Govsatcomnav som ska upphandlas inom denna komponent för att ansluta Govsatcomanvändarna med leverantörerna av satellitkommunikationskapacitet och satellitkommunikationstjänster. Marksegmentet och dess drift ska uppfylla de allmänna säkerhetskrav som avses i artikel 34.2 och som fastställts för Govsatcom.

2. Kommissionen ska genom genomförandeakter fastställa var marksegmentinfrastrukturen ska vara belägen. Dessa genomförandeakter ska antas i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 107.3 och ska inte påverka en medlemsstats rätt att besluta att inte tillhandahålla sådan infrastruktur.

Artikel 68

Govsatcomdeltagare och behöriga myndigheter

1. Medlemsstaterna, rådet, kommissionen och utrikestjänsten ska vara Govsatcomdeltagare i den mån de godkänner Govsatcomanvändare eller tillhandahåller satellitkommunikationskapacitet eller marksegmentplatser eller delar av marksegmentanläggningar.

Om rådet, kommissionen eller utrikestjänsten godkänner Govsatcomanvändare eller tillhandahåller satellitkommunikationskapacitet eller marksegmentplatser eller delar av marksegmentanläggningar på en medlemsstats territorium ska ett sådant godkännande eller tillhandahållande inte strida mot bestämmelser om neutralitet eller alliansfrihet i den medlemsstatens författning.

2. Unionens organ får bli Govsatcomdeltagare endast i den utsträckning detta är nödvändigt för att de ska kunna fullgöra sina uppgifter och i enlighet med närmare bestämmelser som anges i en administrativ överenskommelse som har ingåtts mellan det berörda organet och den unionsinstitution som utövar tillsyn över det.

3. Tredjeländer och internationella organisationer får bli Govsatcomdeltagare i enlighet med artikel 7.

4. Varje Govsatcomdeltagare ska utse en behörig Govsatcommyndighet.

5. Den behöriga Govsatcommyndigheten ska säkerställa att

- a) tjänsterna används i enlighet med de tillämpliga säkerhetskraven,
- b) Govsatcomanvändarnas åtkomsträttigheter fastställs och förvaltas,
- c) användarutrustningen och de tillhörande elektroniska kommunikationsanslutningarna och informationen används och förvaltas i enlighet med tillämpliga säkerhetskrav, och
- d) en central kontaktpunkt inrättas för att vid behov bistå med rapportering av säkerhetsrisker och säkerhetsshot, särskilt konstaterad potentiellt skadlig elektromagnetisk interferens som påverkar tjänsterna inom denna komponent.

*Artikel 69***Övervakning av tillgång och efterfrågan på Govsatcom**

I syfte att optimera balansen mellan tillgång och efterfrågan på Govsatcomtjänster ska kommissionen löpande övervaka utvecklingen av tillgången, inbegripet befintlig Govsatcomkapacitet i omloppsbanan för sammanslagning och delning, och efterfrågan på Govsatcomkapacitet och Govsatcomtjänster, med beaktande av nya risker och hot samt ny teknisk utveckling.

AVDELNING IX

EUROPEISKA UNIONENS RYMDPROGRAMBYRÅ

KAPITEL I

Allmänna bestämmelser om byrån*Artikel 70***Byråns rättsliga ställning**

1. Byrån ska vara ett unionsorgan. Den ska ha status som juridisk person.
2. Byrån ska i alla medlemsstater ha den mest vittgående rättskapacitet som tillerkänns juridiska personer enligt nationell rätt. Den ska särskilt kunna förvärva eller avyttra lös och fast egendom och föra talan inför domstolar och andra myndigheter.
3. Byrån ska företrädas av den verkställande direktören.

*Artikel 71***Byråns säte och lokala kontor**

1. Byråns säte ska vara i Prag, Tjeckien.
2. Byråns personal får utplaceras i något av de markcentrum för Galileo eller Egnos som avses i genomförandebeslut (EU) 2016/413 eller (EU) 2017/1406 i syfte att genomföra den programverksamhet som föreskrivs i det berörda avtalet.
3. Beroende på programmets behov får lokala kontor inrättas i medlemsstaterna i enlighet med det förfarande som anges i artikel 79.2.

KAPITEL II

Byråns organisation*Artikel 72***Förvaltnings- och ledningsstruktur**

1. Byråns förvaltnings- och ledningsstruktur ska bestå av
 - a) styrelsen,
 - b) den verkställande direktören, och
 - c) styrelsen för säkerhetsackreditering.

2. Styrelsen, den verkställande direktören och styrelsen för säkerhetsackreditering ska samarbeta för att säkerställa att byrån fungerar och samordnas i enlighet med de förfaranden som fastställs i byråns interna regler, till exempel styrelsens arbetsordning, arbetsordningen för styrelsen för säkerhetsackreditering, de finansiella bestämmelser som ska tillämpas på byrån, genomförandebestämmelserna för tjänsteföreskrifterna för tjänstemän i Europeiska unionen (nedan kallade *tjänsteföreskrifterna*) samt bestämmelserna om tillgång till handlingar.

Artikel 73

Styrelse

1. Styrelsen ska bestå av en företrädare för varje medlemsstat och tre företrädare för kommissionen, vilka alla ska ha rösträtt. Styrelsen ska även inbegripa en ledamot som utsetts av Europaparlamentet utan rösträtt.
2. Ordföranden eller vice ordföranden i styrelsen för säkerhetsackreditering, en företrädare för rådet, en företrädare för den höga representanten och en företrädare för ESA ska på de villkor som fastställs i styrelsens arbetsordning bjudas in att delta som observatörer i styrelsens möten i frågor som angår dem direkt.
3. Varje styrelseledamot ska ha en suppleant. Suppleanten ska företräda ledamoten i vederbörandes frånvaro.
4. Varje medlemsstat ska utse en styrelseledamot och en styrelsesuppleant med beaktande av deras kunskaper inom det område där byrån är verksam och av relevanta färdigheter i fråga om ledarskap, administration och budget. För att säkerställa kontinuiteten i styrelsens verksamhet ska Europaparlamentet, kommissionen och medlemsstaterna sträva efter att begränsa omsättningen av sina företrädare i styrelsen. Alla parter ska sträva efter att uppnå en jämn könsfördelning i styrelsen.
5. Mandatperioden för ledamöterna i styrelsen och deras suppleanter ska vara fyra år och kunna förlängas.
6. Deltagandet av företrädare för tredjeländer eller internationella organisationer samt villkoren för sådant deltagande ska i förekommande fall fastställas i de avtal som avses i artikel 98 och ska vara förenliga med styrelsens arbetsordning. Dessa företrädare ska inte ha rösträtt.

Artikel 74

Styrelsens ordförande

1. Styrelsen ska välja en ordförande och en vice ordförande bland sina röstberättigade ledamöter. Vice ordföranden ska automatiskt ersätta ordföranden om denne har förhinder.
2. Ordförandens och den vice ordförandens mandatperiod ska vara två år och kunna förlängas en gång. Mandatperioden ska upphöra om personen upphör att vara ledamot av styrelsen.
3. Styrelsen ska ha befogenhet att avsätta ordföranden, vice ordföranden eller båda.

Artikel 75

Styrelsens möten

1. Styrelsens möten ska sammankallas av dess ordförande.

2. Den verkställande direktören ska delta i styrelsens överläggningar, om inte ordföranden beslutar annat. Den verkställande direktören ska inte ha rösträtt.
3. Styrelsen ska hålla ordinarie möten regelbundet, minst två gånger per år. Dessutom ska den sammanträda på initiativ av ordföranden eller på begäran av minst en tredjedel av ledamöterna.
4. Styrelsen får bjuda in personer vilkas ståndpunkter kan vara av intresse och låta dem delta i mötena som observatörer. Styrelseledamöterna får, med förbehåll för arbetsordningen, biträdas av rådgivare eller experter.
5. Om diskussionen rör användning av känslig nationell infrastruktur får medlemsstaternas och kommissionens företrädare närvara vid styrelsens möten och överläggningar på grundval av sitt behov av uppgifter. Endast företrädare för de medlemsstater som förfogar över sådan infrastruktur och kommissionens företrädare ska emellertid delta i omröstningar. Om styrelsens ordförande inte företräder någon av de medlemsstater som förfogar över sådan infrastruktur, ska denne ersättas av företrädarna för de medlemsstater som förfogar över sådan infrastruktur. I styrelsens arbetsordning ska det anges i vilka situationer detta förfarande får tillämpas.
6. Byrån ska tillhandahålla sekretariatet för styrelsen.

Artikel 76

Omröstningsbestämmelser för styrelsen

1. Om inte annat föreskrivs i denna förordning ska styrelsen fatta sina beslut med majoritet bland de ledamöter som är röstberättigade.

Två tredjedelars majoritet bland samtliga ledamöter med rösträtt ska krävas för val och avsättande av ordföranden och vice ordföranden för styrelsen samt för antagande av budgeten och arbetsprogrammen, godkännande av de överenskommelser som avses i artikel 98.2 och av byråns säkerhetsbestämmelser, antagande av arbetsordningen, inrättande av lokala kontor samt godkännande av de värdavtal som avses i artikel 92.

2. Varje företrädare för medlemsstaterna och kommissionen ska ha en röst. Om en röstberättigad ledamot är frånvarande ska dennes suppleant ha rätt att rösta i ledamotens ställe. Beslut som grundar sig på artikel 77.2 a, utom i ärenden enligt avdelning V kapitel II, eller på artikel 77.5 får antas endast om kommissionens företrädare röstar ja.
3. I styrelsens arbetsordning ska anges närmare regler om röstningsförfarandet, särskilt villkoren för hur en ledamot får agera på en annan ledamots vägnar och eventuella krav på beslutsförhet när så är lämpligt.

Artikel 77

Styrelsens uppgifter

1. Styrelsen ska säkerställa att byrån fullgör det uppdrag som den anförtrotts på de villkor som fastställs i denna förordning och ska fatta alla nödvändiga beslut i detta avseende. Detta ska inte påverka de befogenheter som styrelsen för säkerhetsackreditering har anförtrotts för de verksamheter som omfattas av avdelning V kapitel II.
2. Styrelsen ska även
 - a) senast den 15 november varje år anta byråns arbetsprogram för det kommande året efter att utan ändring ha infört den del som utarbetats av styrelsen för säkerhetsackreditering i enlighet med artikel 80 b och efter att ha inhämtat kommissionens yttrande,

- b) senast den 30 juni det första året av den fleråriga budgetram som föreskrivs i artikel 312 i EUF-fördraget anta byråns fleråriga arbetsprogram för den period som omfattas av den fleråriga budgetramen efter att utan ändring ha infört den del som utarbetats av styrelsen för säkerhetsackreditering i enlighet med artikel 80 a i denna förordning och efter att ha inhämtat kommissionens yttrande; Europaparlamentet ska rådfrågas om det fleråriga arbetsprogrammet, förutsatt att samrådet syftar till en diskussion och att resultatet inte är bindande för byrån,
- c) utöva de budgetfunktioner som anges i artikel 84.5, 84.6, 84.10 och 84.11,
- d) övervaka driften av Galileos säkerhetsövervakningscentrum enligt artikel 34.5 b,
- e) anta genomförandebestämmelser för Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1049/2001 ⁽⁴⁶⁾, i enlighet med artikel 94 i den här förordningen,
- f) godkänna de överenskommelser som avses i artikel 98 efter att ha hört styrelsen för säkerhetsackreditering om bestämmelserna i de överenskommelser som rör säkerhetsackreditering,
- g) anta de tekniska förfaranden som krävs för att den ska kunna utföra sina uppgifter,
- h) anta årsrapporten om byråns verksamhet och planer efter att utan ändring ha infört den del som utarbetats av styrelsen för säkerhetsackreditering i enlighet med artikel 80 c och översända rapporten till Europaparlamentet, rådet, kommissionen och revisionsrätten senast den 1 juli varje år,
- i) säkerställa lämplig uppföljning av slutsatserna och rekommendationerna i de utvärderingar och revisioner som avses i artikel 102 samt i de utredningar som utförts av Olaf, och i olika interna eller externa revisionsrapporter, och översända all information med relevans för resultaten av utvärderingsförfarandena till budgetmyndigheten,
- j) konsulteras av den verkställande direktören om den ramöverenskommelse om ekonomiskt partnerskap som avses i artikel 31 och de överenskommelser om medverkan som avses i artiklarna 27.3 och 29.5 innan de undertecknas,
- k) anta byråns säkerhetsbestämmelser som avses i artikel 96,
- l) godkänna en strategi för bedrägeribekämpning, på grundval av ett förslag från den verkställande direktören,
- m) vid behov och på grundval av förslag från den verkställande direktören godkänna den organisationsstruktur som avses i artikel 79.1 l,
- n) utse en räkenskapsförare, som kan vara kommissionens räkenskapsförare, som ska
 - i) omfattas av tjänsteföreskrifterna och anställningsvillkoren för övriga anställda i unionen (nedan kallade *anställningsvillkoren*) ⁽⁴⁷⁾, som fastställs i rådets förordning (EEG, Euratom, EKSG) nr 259/68, och
 - ii) vara helt oberoende vid utförandet av sina arbetsuppgifter,
- o) anta och offentliggöra sin arbetsordning.

3. Vad gäller byråns personal ska styrelsen utöva de befogenheter som tillkommer tillsättningsmyndigheten enligt tjänsteföreskrifterna och den myndighet som har befogenhet att sluta anställningsavtal enligt anställningsvillkoren (nedan kallade *befogenheter som tillsättningsmyndighet*).

I enlighet med förfarandet i artikel 110 i tjänsteföreskrifterna ska styrelsen anta ett beslut på grundval av artikel 2.1 i tjänsteföreskrifterna och artikel 6 i anställningsvillkoren om att delegera relevanta befogenheter som tillsättningsmyndighet till den verkställande direktören och fastställa villkoren för när denna delegering av befogenheter kan upphävas. Den verkställande direktören ska rapportera till styrelsen om utövandet av dessa delegerade befogenheter. Den verkställande direktören ska vara bemyndigad vidaredelegera dessa befogenheter.

⁽⁴⁶⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1049/2001 av den 30 maj 2001 om allmänhetens tillgång till Europaparlamentets, rådets och kommissionens handlingar (EGT L 145, 31.5.2001, s. 43).

⁽⁴⁷⁾ EGT L 56, 4.3.1968, s. 1.

Med tillämpning av andra stycket i denna punkt får styrelsen, om särskilda omständigheter så kräver, genom ett beslut tillfälligt upphäva en delegering till den verkställande direktören av befogenheterna som tillsättningsmyndighet och de befogenheter som den verkställande direktören vidaredelegerat och utöva dem själv eller delegera dem till en av sina ledamöter eller en annan anställd än den verkställande direktören.

Genom undantag från andra stycket i denna punkt ska styrelsen vara skyldig att till ordföranden för styrelsen för säkerhetsackreditering delegera de befogenheter som avses i första stycket vad gäller rekrytering, bedömning och ändring av lönegradsplaceringen för anställda som deltar i de verksamheter som omfattas av avdelning V kapitel II samt eventuella disciplinära åtgärder mot sådana anställda.

Styrelsen ska anta genomförandebestämmelser för tjänsteföreskrifterna och anställningsvillkoren i enlighet med det förfarande som anges i artikel 110 i tjänsteföreskrifterna. Den ska först samråda med styrelsen för säkerhetsackreditering och ta vederbörlig hänsyn till dess synpunkter vad gäller rekrytering, bedömning och ändring av lönegradsplaceringen för anställda som deltar i de verksamheter som omfattas av avdelning V kapitel II i denna förordning samt eventuella disciplinära åtgärder.

Styrelsen ska även anta ett beslut om bestämmelser för utstationering av nationella experter till byrån. Innan styrelsen antar beslutet ska den rådfråga styrelsen för säkerhetsackreditering i fråga om utstationeringen av nationella experter som deltar i säkerhetsackreditering enligt avdelning V kapitel II och ta vederbörlig hänsyn till dess synpunkter.

4. Styrelsen ska utse den verkställande direktören och får förlänga eller upphäva dennes mandatperiod i enlighet med artikel 89.

5. Utom när det gäller verksamhet som bedrivs i enlighet med avdelning V kapitel II, ska styrelsen utöva disciplinära befogenheter över den verkställande direktören i fråga om hans eller hennes prestation, särskilt i fråga om säkerhetsfrågor som omfattas av byråns behörighet.

Artikel 78

Den verkställande direktören

1. Byrån ska ledas av den verkställande direktören. Den verkställande direktören ska vara ansvarig inför styrelsen.

Denna punkt ska inte påverka självständigheten eller oberoendet hos styrelsen för säkerhetsackreditering och den personal inom byrån som står under dess överinseende i enlighet med artikel 82 och inte heller påverka de befogenheter som tilldelats styrelsen för säkerhetsackreditering och dess ordförande i enlighet med artikel 38 respektive 81.

2. Utan att det påverkar kommissionens och styrelsens befogenheter ska den verkställande direktören vara oberoende i sin tjänsteutövning och han/hon får varken begära eller ta emot instruktioner från någon regering eller något annat organ.

Artikel 79

Den verkställande direktörens uppgifter

1. Den verkställande direktören ska utföra följande uppgifter:

- a) Företräda byrån och underteckna den överenskommelse som avses i artiklarna 27.3, 29.5 och 31.
- b) Förbereda styrelsens arbete och utan rösträtt delta i styrelsens arbete, om inte annat följer av artikel 75.2 andra stycket.
- c) Genomföra styrelsens beslut.

- d) Utarbeta byråns fleråriga och årliga arbetsprogram och lägga fram dem för styrelsen för godkännande, med undantag för de delar som utarbetas och antas av styrelsen för säkerhetsackreditering i enlighet med artikel 80 a och b.
- e) Genomföra de fleråriga och årliga arbetsprogrammen, med undantag för de delar som genomförs av ordföranden för styrelsen för säkerhetsackreditering.
- f) Utarbeta en lägesrapport om det årliga och, i relevanta fall, det fleråriga arbetsprogrammets genomförande inför varje styrelsemöte och, utan ändring, införa den del som utarbetats av ordföranden för styrelsen för säkerhetsackreditering.
- g) Utarbeta årsrapporten om byråns verksamhet och planer, med undantag för den del som utarbetas och antas av styrelsen för säkerhetsackreditering i enlighet med artikel 80 c, vad gäller verksamheterna enligt avdelning V, och lägga fram den för styrelsen för godkännande.
- h) Sköta byråns dagliga administration och vidta alla nödvändiga åtgärder för att säkerställa att byrån verkar i enlighet med denna förordning, bland annat genom att anta föreskrifter för den interna administrationen och offentliggöra meddelanden.
- i) Utarbeta ett utkast till inkomst- och utgiftsberäkning för byrån i enlighet med artikel 84 och genomföra budgeten i enlighet med artikel 85.
- j) Säkerställa att byrån, som huvudman för Galileos säkerhetsövervakningscentrum, kan följa de anvisningar som ges i beslut (Gusp) 2021/698 och fullgöra sin uppgift enligt artikel 6 i beslut nr 1104/2011/EU.
- k) Säkerställa att all relevant information, i synnerhet om säkerhetsfrågor, förmedlas inom byråns struktur enligt artikel 72.1.
- l) I nära samarbete med ordföranden för styrelsen för säkerhetsackreditering, vad gäller verksamheten för säkerhetsackreditering enligt avdelning V kapitel II, utforma byråns organisationsstruktur och lägga fram den för styrelsen för godkännande. Denna struktur ska avspegla särdragen hos de olika komponenterna i programmet.
- m) Med avseende på byråns personal utöva de befogenheter som tillsättningsmyndighet som avses i artikel 77.3 första stycket i den mån dessa befogenheter har delegerats till honom eller henne i enlighet med andra stycket i artikel 77.3.
- n) Säkerställa att sekretariatstjänster och alla nödvändiga resurser för att verksamheten ska fungera väl tillhandahålls styrelsen för säkerhetsackreditering, de organ som avses i artikel 38.3 och 82.3 samt ordföranden för styrelsen för säkerhetsackreditering.
- o) Utarbeta en åtgärdsplan för att säkerställa uppföljningen av slutsatserna och rekommendationerna från de utvärderingar som avses i artikel 102, med undantag för den del av åtgärdsplanen som avser verksamheten enligt avdelning V kapitel II, och, efter att utan ändringar ha infört den del som utarbetats av styrelsen för säkerhetsackreditering, halvårsvis lämna en lägesrapport till kommissionen som även ska överlämnas till styrelsen för kännedom.
- p) Vidta följande åtgärder till skydd för unionens ekonomiska intressen:
 - i) Förebyggande åtgärder mot bedrägerier, korrupktion eller annan olaglig verksamhet samt verkningfulla övervakningsåtgärder.
 - ii) Om oriktigheter upptäcks återkräva felaktigt utbetalda medel och, i tillämpliga fall, ålägga effektiva, proportionella och avskräckande administrativa och ekonomiska sanktioner.
- q) För byrån utarbeta en bedrägeribekämpningsstrategi, som står i proportion till bedrägeririskerna, med beaktande av en kostnads-nyttoanalys av de åtgärder som ska vidtas, och tar hänsyn till slutsatser och rekommendationer som följer av utredningar som utförts av Olaf, och översända den till styrelsen för godkännande.
- r) På begäran rapportera till Europaparlamentet om resultatet av sitt arbete. Rådet får uppmana den verkställande direktören att rapportera om resultatet av sitt arbete.

2. Den verkställande direktören ska besluta om det är nödvändigt att utplacera en eller flera anställda i en eller flera medlemsstater för att byrån ska kunna utföra sina uppgifter på ett effektivt och ändamålsenligt sätt. Innan den verkställande direktören beslutar att inrätta ett lokalt kontor ska denne inhämta förhandsgodkännande från kommissionen, styrelsen och den eller de medlemsstater som berörs. I beslutet ska anges omfattningen av den verksamhet som ska bedrivas vid det lokala kontoret på ett sätt som undviker onödiga kostnader och dubblering av byråns administrativa uppgifter. När så är möjligt ska konsekvenserna för personalfördelningen och budgeten inbegripas i det utkast till samlat programplaneringsdokument som avses i artikel 84.6.

Artikel 80

Ledningsuppgifter för styrelsen för säkerhetsackreditering

Förutom de uppgifter som avses i artikel 38 ska styrelsen för säkerhetsackreditering som en del av ledningen av byrån göra följande:

- a) Utarbeta och godkänna den del av det fleråriga arbetsprogrammet som avser operativ verksamhet enligt avdelning V kapitel II och de finansiella och personella resurser som är nödvändiga för att genomföra den verksamheten, och i god tid översända den till styrelsen så att den kan införas i det fleråriga arbetsprogrammet.
- b) Utarbeta och godkänna den del av det årliga arbetsprogrammet som avser operativ verksamhet enligt avdelning V kapitel II och de finansiella och personella resurser som är nödvändiga för att genomföra den verksamheten, och i god tid översända den till styrelsen så att den kan införas i det årliga arbetsprogrammet.
- c) Utarbeta och godkänna den del av årsrapporten som avser byråns verksamhet och planer enligt avdelning V kapitel II och de finansiella och personella resurser som är nödvändiga för att genomföra den verksamheten och de planerna, och i god tid översända den till styrelsen så att den kan införas i årsrapporten.

Artikel 81

Ordföranden för styrelsen för säkerhetsackreditering

1. Styrelsen för säkerhetsackreditering ska bland sina ledamöter välja en ordförande och en vice ordförande med två tredjedelars majoritet bland de ledamöter som har rösträtt. Om två tredjedelars majoritet inte har uppnåtts efter två möten i styrelsen för säkerhetsackreditering, ska enkel majoritet krävas.
2. Vice ordföranden ska automatiskt inträda i ordförandens ställe om ordföranden inte kan fullgöra sina plikter.
3. Styrelsen för säkerhetsackreditering ska ha befogenhet att avsätta ordföranden, vice ordföranden eller båda. Den ska fatta sitt beslut om avsättning med två tredjedelars majoritet.
4. Mandatperioden för ordföranden och vice ordföranden för styrelsen för säkerhetsackreditering ska vara två år, och den ska kunna förlängas en gång. Mandatperioden för var och en av dessa personer ska upphöra när han eller hon inte längre är ledamot i styrelsen för säkerhetsackreditering.

Artikel 82

Organisatoriska aspekter av styrelsen för säkerhetsackreditering

1. Styrelsen för säkerhetsackreditering ska ha tillgång till alla personella och materiella resurser som krävs för att den ska kunna utföra sina uppgifter på ett oberoende sätt. Den ska ha tillgång till all den information som är användbar för fullgörandet av uppgifterna och som byråns andra organ förfogar över, utan att det påverkar de principer för självständighet och oberoende som avses i artikel 37 i.

2. Styrelsen för säkerhetsackreditering och den personal inom byrån som står under dess överinseende ska utföra sitt arbete på ett sätt som säkerställer självständigheten och oberoendet i förhållande till byråns övriga verksamheter, särskilt i förhållande till operativ verksamhet i samband med driften av systemen, i enlighet med programkomponenternas mål. En medlem av byråns personal som står under överinseende av styrelsen för säkerhetsackreditering får inte samtidigt tilldelas andra uppgifter inom byrån.

En ändamålsenlig organisatorisk separation ska därför göras i byrån mellan den personal som deltar i verksamhet enligt avdelning V kapitel II och byråns övriga personal. Styrelsen för säkerhetsackreditering ska omedelbart underrätta den verkställande direktören, styrelsen och kommissionen om omständigheter som kan inverka negativt på dess självständighet eller oberoende. Om byrån inte kan lösa problemet ska kommissionen undersöka situationen i samråd med de berörda parterna. Med utgångspunkt i resultatet av denna undersökning ska kommissionen vidta lämpliga motåtgärder som byrån ska genomföra och underrätta Europaparlamentet och rådet om detta.

3. Styrelsen för säkerhetsackreditering ska inrätta särskilda underställda organ, som ska handla enligt dess instruktioner, för att hantera specifika frågor. Den ska i synnerhet, samtidigt som den nödvändiga kontinuiteten i arbetet säkerställs, inrätta en panel som ska genomföra översyner av säkerhetsanalyser och tester och ta fram relevanta riskrapporter i syfte att bistå styrelsen för säkerhetsackreditering i beredandet av beslut. Styrelsen för säkerhetsackreditering får inrätta och upplösa expertgrupper som ska bidra till panelens arbete.

Artikel 83

Uppgifter som åligger ordföranden för styrelsen för säkerhetsackreditering

1. Ordföranden för styrelsen för säkerhetsackreditering ska säkerställa att styrelsen utför säkerhetsackrediteringen oberoende och ska utföra följande uppgifter:

- a) Leda säkerhetsackrediteringen under överinseende av styrelsen för säkerhetsackreditering.
- b) Under överinseende av styrelsen för säkerhetsackreditering genomföra den del av byråns fleråriga och årliga arbetsprogram enligt avdelning V kapitel II.
- c) Samarbeta med den verkställande direktören och hjälpa denne att upprätta den tjänsteförteckning som avses i artikel 84.4 och byråns organisationsstruktur.
- d) Utarbeta den del av lägesrapporten som avser operativ verksamhet enligt avdelning V kapitel II och i god tid översända den till styrelsen för säkerhetsackreditering och den verkställande direktören så att den kan införas i lägesrapporten.
- e) Utarbeta den del av årsrapporten och åtgärdsplanen som avser operativ verksamhet enligt avdelning V kapitel II och i god tid överlämna den till den verkställande direktören.
- f) Företräda byrån vid alla verksamheter och beslut enligt avdelning V kapitel II.
- g) Med avseende på den del av byråns personal som deltar i verksamhet enligt avdelning V kapitel II utöva de befogenheter enligt artikel 77.3 första stycket som delegerats till honom eller henne i enlighet med artikel 77.3 fjärde stycket.

2. För verksamhet enligt avdelning V kapitel II får Europaparlamentet och rådet vända sig till ordföranden för styrelsen för säkerhetsackreditering med begäran om en diskussion vid dessa institutioner om byråns arbete och planer, bland annat vad avser det fleråriga och det årliga arbetsprogrammet.

KAPITEL III

Finansiella bestämmelser för byrån

Artikel 84

Byråns budget

1. Utan att det påverkar andra resurser och avgifter ska byråns inkomster inbegripa ett bidrag från unionen som tas upp i unionens budget i syfte att säkerställa balansen mellan inkomster och utgifter. Byrån får ta emot särskilda bidrag från unionens budget.
2. Byråns utgifter ska täcka kostnader för personalens löner, administration och infrastruktur, driftkostnader, kostnader för den löpande verksamheten i styrelsen för säkerhetsackreditering, inbegripet de organ som avses i artiklarna 38.3 och 82.3, samt kontrakt och överenskommelser som byrån ingår för att fullgöra de uppgifter som den anförtros.
3. Inkomsterna och utgifterna ska balansera varandra.
4. Den verkställande direktören ska för verksamhet enligt avdelning V kapitel II, i nära samarbete med ordföranden för styrelsen för säkerhetsackreditering, utarbeta ett utkast till inkomst- och utgiftsberäkning för byrån för det följande budgetåret och då tydligt ange åtskillnaden mellan de delar i utkastet till inkomst- och utgiftsberäkning som avser säkerhetsackreditering och dem som avser byråns övriga verksamhet. Ordföranden för styrelsen för säkerhetsackreditering får skriftligen yttra sig över detta utkast och den verkställande direktören ska översända både utkastet till beräkning och yttrandet till styrelsen och till styrelsen för säkerhetsackreditering, åtföljda av ett utkast till tjänsteförteckning.
5. Styrelsen ska varje år på grundval av utkastet till inkomst- och utgiftsberäkning och i nära samarbete med styrelsen för säkerhetsackreditering utarbeta en inkomst- och utgiftsberäkning för byrån för det följande budgetåret för verksamhet enligt avdelning V kapitel II.
6. Styrelsen ska senast den 31 januari varje år översända ett utkast till samlat programplaneringsdokument med bland annat en inkomst- och utgiftsberäkning, ett utkast till tjänsteförteckning och ett preliminärt årligt arbetsprogram till kommissionen och till de tredjeländer eller internationella organisationer med vilka byrån har ingått avtal i enlighet med artikel 98.
7. Kommissionen ska vidarebefordra inkomst- och utgiftsberäkningen till Europaparlamentet och rådet (nedan kallad *budgetmyndigheten*) tillsammans med förslaget till Europeiska unionens allmänna budget.
8. På grundval av beräkningen ska kommissionen i förslaget till Europeiska unionens allmänna budget införa de beräknade belopp som den bedömer som nödvändiga för tjänsteförteckningen och det bidragsbelopp som ska belasta den allmänna budgeten. Kommissionen ska förelägga budgetmyndigheten budgetförslaget i enlighet med artikel 314 i EUF-fördraget.
9. Budgetmyndigheten ska godkänna anslag för bidraget till byrån samt anta byråns tjänsteförteckning.
10. Budgeten ska antas av styrelsen. Den blir definitiv när Europeiska unionens allmänna budget slutligen har antagits. Vid behov ska budgeten anpassas i enlighet med det slutgiltiga antagandet.
11. Styrelsen ska så snart som möjligt meddela budgetmyndigheten om den har för avsikt att genomföra något projekt som skulle få avsevärda ekonomiska konsekvenser för budgetfinansieringen, i synnerhet projekt som rör egendom, t.ex. hyra eller köp av fastigheter. Styrelsen ska informera kommissionen om detta.
12. Om någon av budgetmyndighetens båda grenar har meddelat att den har för avsikt att lämna ett yttrande ska den överlämna detta till styrelsen inom sex veckor från och med den dag då meddelandet om projektet gjordes.

*Artikel 85***Genomförandet av byråns budget**

1. Den verkställande direktören ska genomföra byråns budget.
2. Den verkställande direktören ska varje år till budgetmyndigheten översända alla uppgifter som krävs för budgetmyndighetens utvärdering.

*Artikel 86***Redovisning av byråns räkenskaper och beviljande av ansvarsfrihet**

Redovisningen av byråns preliminära och slutliga räkenskaper och beviljandet av ansvarsfrihet ska följa reglerna och tidsplanen i budgetförordningen och rambudgetförordningen för de organ som avses i artikel 70 i budgetförordningen.

*Artikel 87***Finansiella bestämmelser för byrån**

Styrelsen ska anta byråns finansiella bestämmelser efter samråd med kommissionen. Dessa bestämmelser får inte avvika från rambudgetförordningen för de organ som avses i artikel 70 i budgetförordningen, såvida inte en sådan avvikelse är specifikt nödvändig för byråns verksamhet och kommissionen har gett sitt förhandsgodkännande.

*KAPITEL IV***Byråns personella resurser***Artikel 88***Byråns personal**

1. Tjänsteföreskrifterna, anställningsvillkoren och de tillämpningsföreskrifter för tjänsteföreskrifterna och anställningsvillkoren som antagits gemensamt av unionens institutioner ska gälla för den personal som är anställd vid byrån.
2. Byråns personal ska bestå av anställda som byrån ska rekrytera i nödvändig omfattning för att kunna utföra sina uppgifter. De ska ha lämpligt säkerhetsgodkännande med hänsyn till säkerhetsskyddsklassificeringen av den information som de hanterar.
3. Byråns interna regler, till exempel styrelsens arbetsordning, arbetsordningen för styrelsen för säkerhetsackreditering, de finansiella bestämmelser som ska tillämpas på byrån, genomförandebestämmelserna för tjänsteföreskrifterna samt bestämmelserna om tillgång till handlingar, ska säkerställa självständighet och oberoende för den personal som utför säkerhetsackreditering gentemot den personal som utför byråns övriga verksamheter, i enlighet med artikel 37 i.

*Artikel 89***Den verkställande direktörens utnämning och mandatperiod**

1. Den verkställande direktören ska vara tillfälligt anställd vid byrån i enlighet med artikel 2 a i anställningsvillkoren.

Den verkställande direktören ska utnämnas av styrelsen på grundval av meriter och dokumenterad förvaltnings- och ledningsförmåga samt relevant kompetens och erfarenhet, från en förteckning med minst tre kandidater, upprättad av kommissionen efter ett öppet och transparent uttagningsförfarande efter att en inbjudan att anmäla intresse offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning* eller i andra publikationer.

Den kandidat som styrelsen utnämner till verkställande direktör får före utnämningen uppmanas att göra ett uttalande inför Europaparlamentet och besvara frågor från parlamentsledamöterna.

Ordföranden för styrelsen ska företräda byrån när avtalet med den verkställande direktören ingås.

Styrelsen ska fatta sitt beslut om att utnämna den verkställande direktören med två tredjedelars majoritet av ledamöterna.

2. Den verkställande direktörens mandatperiod ska vara fem år. När den mandatperioden löper ut ska kommissionen göra en bedömning av den verkställande direktörens prestation, med beaktande av byråns framtida uppgifter och utmaningar.

På förslag av kommissionen får styrelsen på grundval av den bedömning som avses i första stycket förlänga den verkställande direktörens mandatperiod en gång med högst en femårsperiod.

Beslut om att förlänga den verkställande direktörens mandatperiod ska antas med två tredjedelars majoritet av styrelseledamöterna.

En verkställande direktör vars mandatperiod har förlängts får inte därefter delta i ett urvalsförfarande för samma tjänst.

Styrelsen ska underrätta Europaparlamentet om sin avsikt att förlänga den verkställande direktörens mandatperiod. Före en förlängning får den verkställande direktören uppmanas att göra ett uttalande inför behöriga utskott i Europaparlamentet och besvara frågor deras ledamöter.

3. Styrelsen får på förslag från kommissionen eller från en tredjedel av sina ledamöter avsätta den verkställande direktören, vilket ska ske genom ett beslut med två tredjedelars majoritet av ledamöterna.

4. Europaparlamentet och rådet får vända sig till den verkställande direktören med begäran om en diskussion vid dessa institutioner om byråns arbete och planer, bland annat vad avser det fleråriga och det årliga arbetsprogrammet. Denna diskussion ska inte beröra frågor med anknytning till verksamhet för säkerhetsackreditering enligt avdelning V kapitel II.

Artikel 90

Utstationering av nationella experter till byrån

Byrån får anställa nationella experter från medlemsstaterna samt, i enlighet med artikel 98.2, nationella experter från tredjeländer och internationella organisationer som deltar i byråns arbete. Dessa experter ska ha lämpligt säkerhetsgodkännande med hänsyn till säkerhetsskyddsklassificeringen av den information som de hanterar i enlighet med artikel 43.2. Tjänsteföreskrifterna och anställningsvillkoren ska inte gälla för denna personal.

KAPITEL V

Övriga bestämmelser

Artikel 91

Immunitet och privilegier

Protokoll nr 7 om Europeiska unionens immunitet och privilegier, fogat till EU-fördraget och EUF-fördraget, ska tillämpas på byrån och dess personal.

Artikel 92

Avtal om säte och värdavtal för lokala kontor

1. De nödvändiga avtalen beträffande byråns lokaler i värdmedlemsstaten och de resurser som ska tillhandahållas av den medlemsstaten där byråns säte är beläget samt de särskilda regler som i den medlemsstaten är tillämpliga på den verkställande direktören, ledamöterna i styrelsen, byråns personal och deras familjemedlemmar ska, efter styrelsens godkännande, fastställas i ett avtal om säte. Avtalet om säte ska ingås av byrån och den berörda medlemsstat där byråns säte är beläget.
2. Om det är nödvändigt för verksamheten vid byråns lokala kontor, inrättat i enlighet med artikel 79.2, ska det efter styrelsens godkännande ingås ett värdavtal mellan byrån och den berörda medlemsstat där det lokala kontoret är beläget.
3. Byråns värdmedlemsstater ska tillhandahålla bästa möjliga förutsättningar för att byrån ska kunna fungera smidigt och effektivt, vilket inkluderar Europaorienterad skolundervisning på flera språk och lämpliga transportförbindelser.

Artikel 93

Byråns språkordning

1. Rådets förordning nr 1 ⁽⁴⁸⁾ ska gälla för byrån.
2. De översättningar som krävs för byråns verksamhet ska tillhandahållas av Översättningscentrum för Europeiska unionens organ.

Artikel 94

Policy om tillgång till handlingar som innehas av byrån

1. Förordning (EG) nr 1049/2001 ska tillämpas på de handlingar som innehas av byrån.
2. Styrelsen ska anta genomförandebestämmelser för förordning (EG) nr 1049/2001.
3. Mot de beslut som fattas av byrån enligt artikel 8 i förordning (EG) nr 1049/2001 kan klagomål framföras till ombudsmannen eller talan väckas vid Europeiska unionens domstol enligt artikel 228 respektive 263 i EUF-fördraget.

⁽⁴⁸⁾ Rådets förordning nr 1 av den 15 april 1958 om vilka språk som skall användas i Europeiska ekonomiska gemenskapen (EGT 17, 6.10.1958, s. 385).

*Artikel 95***Byråns bedrägeribekämpning**

1. För att underlätta bekämpning av bedrägerier, korruption och annan olaglig verksamhet enligt förordning (EU, Euratom) nr 883/2013 ska byrån, inom sex månader från den dag då den inleder sin verksamhet, ansluta sig till det interinstitutionella avtalet av den 25 maj 1999 om interna utredningar som utförs av Europeiska byrån för bedrägeribekämpning (Olaf) ⁽⁴⁹⁾ och anta lämpliga bestämmelser som ska vara tillämpliga på alla anställda vid byrån genom att använda modellbeslutet i bilagan till det avtalet.
2. Europeiska revisionsrätten ska ha befogenhet att utföra revisioner, av dokument och på plats, hos alla bidragsmottagare, entreprenörer och underleverantörer som erhållit unionsfinansiering från byrån.
3. Olaf får göra utredningar, inklusive kontroller och inspektioner på platsen, i syfte att fastställa om det har förekommit bedrägerier, korruption eller annan olaglig verksamhet som riktar sig mot unionens ekonomiska intressen i samband med bidrag eller kontrakt som finansierats av byrån, i enlighet med de bestämmelser och förfaranden som fastställs i förordning (Euratom, EG) nr 2185/96 och i förordning (EU, Euratom) nr 883/2013.
4. Byråns samarbetsavtal med tredjeländer och internationella organisationer, kontrakt, bidragsöverenskommelser och bidragsbeslut ska innehålla bestämmelser som uttryckligen tillerkänner Europeiska revisionsrätten och Olaf rätten att utföra sådan revision och genomföra sådana utredningar inom ramen för sina respektive behörigheter. Detta ska inte påverka tillämpningen av punkterna 1, 2 och 3.

*Artikel 96***Byråns skydd av säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter och känsliga icke-säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter**

Byrån ska efter samråd med kommissionen anta egna säkerhetsbestämmelser som är likvärdiga med kommissionens säkerhetsbestämmelser för skydd av säkerhetsskyddsklassificerade EU-uppgifter och känsliga icke-säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter, inbegripet bestämmelser om utbyte, behandling och lagring av sådana uppgifter, i enlighet med besluten (EU, Euratom) 2015/443 samt (EU, Euratom) 2015/444.

*Artikel 97***Byråns ansvar**

1. Byråns avtalsrättsliga ansvar ska regleras av den lag som är tillämplig på avtalet i fråga.
2. Europeiska unionens domstol ska vara behörig att träffa avgöranden på grundval av skiljedomsklausuler i de avtal som ingåtts av byrån.
3. Vad beträffar utomobligatoriskt ansvar ska byrån, i enlighet med de allmänna principer som ingår i alla medlemsstaters lagstiftning, ersätta skador som orsakats av dess avdelningar eller av dess anställda under tjänsteutövning.
4. Europeiska unionens domstol ska ha behörighet att avgöra tvister som avser ersättning för sådana skador som avses i punkt 3.
5. De anställdas personliga ansvar gentemot byrån ska regleras av de bestämmelser i tjänsteföreskrifterna eller anställningsvillkoren som är tillämpliga på dem.

*Artikel 98***Samarbete med tredjeländer och internationella organisationer**

1. Byrån ska vara öppen för deltagande av tredjeländer och internationella organisationer som har ingått internationella avtal med unionen i detta syfte.

⁽⁴⁹⁾ EGT L 136, 31.5.1999, s. 15.

2. Det ska, i enlighet med de relevanta bestämmelserna i de avtal som avses i punkt 1 i denna artikel och i artikel 43, utarbetas överenskommelser i vilka särskilt karaktären, omfattningen och utformningen av de berörda tredjeländernas och internationella organisationernas deltagande i byråns arbete anges, inklusive bestämmelser om deltagande i byråns initiativ, finansiella bidrag och personal. När det gäller personalfrågor ska dessa överenskommelser under alla förhållanden vara förenliga med tjänsteföreskrifterna. I förekommande fall ska de även innehålla bestämmelser om utbyte och skydd av säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter med tredjeländer och internationella organisationer. Dessa bestämmelser ska kräva förhandsgodkännande från kommissionen.
3. Styrelsen ska inom ramen för de internationella avtal som avses i punkt 1 anta en strategi för förbindelserna med tredjeländer och internationella organisationer i de frågor som byrån har behörighet för.
4. Kommissionen ska säkerställa att byrån i sina förbindelser med tredjeländer och internationella organisationer verkar inom sitt mandat och den befintliga institutionella ramen genom att ingå en lämplig överenskommelse med byråns verkställande direktör.

Artikel 99

Intressekonflikter

1. Ledamöter av styrelsen och av styrelsen för säkerhetsackreditering, den verkställande direktören samt utstationerade nationella experter och observatörer ska redovisa åtaganden och intressen med uppgift om huruvida det saknas eller föreligger direkta eller indirekta intressen som skulle kunna inverka negativt på deras oberoende. Dessa redovisningar ska
 - a) vara riktiga och fullständiga,
 - b) göras skriftligen när tjänsten tillträds,
 - c) förnyas varje år, och
 - d) uppdateras vid behov, särskilt vid relevanta förändringar av personliga omständigheter hos de berörda personerna.
2. Ledamöter av styrelsen och av styrelsen för säkerhetsackreditering, den verkställande direktören samt utstationerade nationella experter och observatörer samt externa experter som deltar i ad hoc-grupper ska innan de deltar vid ett möte riktigt och fullständigt redovisa huruvida det saknas eller föreligger intressen som skulle kunna inverka negativt på deras oberoende i fråga om ärenden på dagordningen, och ska om ett sådant intresse föreligger avstå från att delta i diskussionen och omröstningen i sådana ärenden.
3. Styrelsen och styrelsen för säkerhetsackreditering ska i sin arbetsordning fastställa de praktiska formerna för den intresseredovisning som avses i punkterna 1 och 2 och för förebyggandet och hanteringen av intressekonflikter.

AVDELNING X

PROGRAMPLANERING, ÖVERVAKNING, UTVÄRDERING OCH KONTROLLER

Artikel 100

Arbetsprogram

Programmet ska genomföras genom sådana arbetsprogram som avses i artikel 110 i budgetförordningen, vilka ska vara specifika och helt åtskilda för varje komponent i programmet. I arbetsprogrammen ska det anges de åtgärder och den tillhörande budget som krävs för uppfyllandet av programmets mål samt i förekommande fall det totala belopp som är avsatt för blandfinansieringsinsatser.

Kommissionen ska anta arbetsprogram genom genomförandeakter. Dessa genomförandeakter ska antas i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 107.3.

*Artikel 101***Övervakning och rapportering**

1. I bilagan fastställs indikatorer för rapportering om programmets framsteg när det gäller att uppnå de allmänna och specifika mål som fastställs i artikel 4.
2. För att säkerställa en ändamålsenlig bedömning av programmets framsteg när det gäller att uppnå dess mål ges kommissionen befogenhet att anta delegerade akter i enlighet med artikel 105 i syfte att ändra bilagan för att ändra indikatorerna där det anses nödvändigt och i syfte att komplettera denna förordning med bestämmelser om inrättande av en ram för övervakning och utvärdering.
3. Om det är nödvändigt av tvingande skäl till skyndsamhet, ska det förfarande som anges i artikel 106 tillämpas på delegerade akter som antas enligt den här artikeln.
4. Systemet för prestationsrapportering ska säkerställa att uppgifter för övervakning av programmets genomförande och resultat samlas in effektivt, på ett ändamålsenligt sätt och i god tid.

För detta ändamål ska mottagare av unionsmedel, och när så är lämpligt medlemsstaterna, omfattas av proportionella rapporteringskrav.

5. Vid tillämpning av punkt 1 ska mottagarna av unionsmedel lämna lämplig information. De uppgifter som krävs för kontroll av prestationen ska samlas in effektivt, på ett ändamålsenligt sätt och i god tid.

*Artikel 102***Utvärdering**

1. Kommissionen ska utvärdera programmet i så god tid att utvärderingen kan användas i beslutsprocessen.
2. Senast den 30 juni 2024 och därefter vart fjärde år ska kommissionen utvärdera genomförandet av programmet. Utvärderingen ska omfatta programmets alla komponenter och åtgärder. Kommissionen ska bedöma
 - a) prestationen hos de tjänster som tillhandahålls inom ramen för programmet,
 - b) utvecklingen i fråga om programanvändarnas behov, och
 - c) tillgänglig delnings- och sammanslagningskapacitet när den utvärderar genomförandet av SSA och Govsatcom, eller hos de data och tjänster som erbjuds av konkurrenter, när den utvärderar genomförandet av Galileo, Copernicus och Egnos.

För varje komponent i programmet ska utvärderingen, utifrån en kostnads-nyttoanalys, även innehålla en bedömning av konsekvenserna av den utveckling som avses i första stycket c, däribland behovet av en ändrad prispolitik eller av ytterligare rymd- eller markinfrastruktur.

Utvärderingen ska vid behov åtföljas av ett lämpligt förslag.

3. Kommissionen ska överlämna slutsatserna från dessa utvärderingar tillsammans med sina egna kommentarer till Europaparlamentet, rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén och Regionkommittén.
4. De enheter som deltar i genomförandet av denna förordning ska förse kommissionen med de data och den information som behövs för den utvärdering som avses i punkt 1.
5. Senast den 30 juni 2024, och därefter vart fjärde år, ska kommissionen bedöma byråns prestationer i förhållande till dess mål, uppdrag och uppgifter i enlighet med kommissionens riktlinjer. Utvärderingen ska grundas på en kostnads-nyttoanalys. Utvärderingen ska särskilt ta upp det eventuella behovet av att ändra byråns uppdrag samt de ekonomiska

följderna av en sådan eventuell ändring. Den ska också behandla byråns regler om intressekonflikter och styrelsen för säkerhetsackrediterings oberoende och självständighet. Kommissionen får även utvärdera byråns prestationer i syfte att undersöka möjligheten att anförtro den ytterligare uppgifter i enlighet med artikel 29.3. Utvärderingen ska vid behov åtföljas av ett lämpligt förslag.

Om kommissionen anser att det inte längre finns några skäl för byrån att fortsätta att bedriva sin verksamhet, mot bakgrund av dess mål, uppdrag och uppgifter, får den föreslå att denna förordning ändras i enlighet med detta.

Kommissionen ska översända en rapport om utvärderingen av byrån och dess slutsatser till Europaparlamentet, rådet, byråns styrelse och byråns styrelse för säkerhetsackreditering. Resultaten av utvärderingen ska offentliggöras.

Artikel 103

Revisioner

Revisioner av användningen av unionens bidrag som utförs av personer eller enheter, inbegripet andra än de som agerar på uppdrag av unionens institutioner eller organ, ska ligga till grund för den övergripande försäkran enligt artikel 127 i budgetförordningen.

Artikel 104

Skydd av personuppgifter och privatliv

1. All behandling av personuppgifter i samband med de uppgifter och den verksamhet som avses i denna förordning, även av Europeiska unionens rymdprogrambyrå, ska utföras i enlighet med tillämplig lagstiftning om skydd av personuppgifter, särskilt Europaparlamentets och rådets förordningar (EU) 2016/679 ⁽⁵⁰⁾ och (EU) 2018/1725 ⁽⁵¹⁾.

2. Styrelsen ska fastställa bestämmelser för byråns tillämpning av förordning (EU) 2018/1725, även bestämmelser om utnämning av ett dataskyddsombud vid byrån. Bestämmelserna ska fastställas efter samråd med Europeiska datatillsynsmannen.

AVDELNING XI

DELEGERING OCH GENOMFÖRANDEÅTGÄRDER

Artikel 105

Utövande av delegeringen

1. Befogenheten att anta delegerade akter ges till kommissionen med förbehåll för de villkor som anges i denna artikel.
2. Den befogenhet att anta delegerade akter som avses i artiklarna 53 och 101 ges till kommissionen till och med den 31 december 2028.

⁽⁵⁰⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning) (EUT L 119, 4.5.2016, s. 1).

⁽⁵¹⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1725 av den 23 oktober 2018 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter som utförs av unionens institutioner, organ och byråer och om det fria flödet av sådana uppgifter samt om upphävande av förordning (EG) nr 45/2001 och beslut nr 1247/2002/EG (EUT L 295, 21.11.2018, s. 39).

3. Den delegering av befogenhet som avses i artiklarna 53 och 101 får när som helst återkallas av Europaparlamentet eller rådet. Ett beslut om återkallelse innebär att delegeringen av den befogenhet som anges i beslutet upphör att gälla. Beslutet får verkan dagen efter det att det offentliggörs i Europeiska unionens officiella tidning, eller vid ett senare i beslutet angivet datum. Det påverkar inte giltigheten av delegerade akter som redan har trätt i kraft.
4. Innan kommissionen antar en delegerad akt ska den samråda med experter som utsetts av varje medlemsstat i enlighet med principerna i det interinstitutionella avtalet av den 13 april 2016 om bättre lagstiftning.
5. Så snart kommissionen antar en delegerad akt ska den samtidigt delge Europaparlamentet och rådet denna.
6. En delegerad akt som antas enligt artiklarna 53 och 101 ska träda i kraft endast om varken Europaparlamentet eller rådet har gjort invändningar mot den delegerade akten inom en period på två månader från den dag då akten delgavs Europaparlamentet och rådet, eller om både Europaparlamentet och rådet, före utgången av den perioden, har underrättat kommissionen om att de inte kommer att invända. Denna period ska förlängas med två månader på Europaparlamentets eller rådets initiativ.

Artikel 106

Skyndsamt förfarande

1. Delegerade akter som antas enligt denna artikel ska träda i kraft utan dröjsmål och ska tillämpas så länge ingen invändning görs i enlighet med punkt 2. Delgivningen av en delegerad akt till Europaparlamentet och rådet ska innehålla en motivering till varför det skyndsamma förfarandet tillämpas.
2. Såväl Europaparlamentet som rådet får invända mot en delegerad akt i enlighet med det förfarande som avses i artikel 105.6. I ett sådant fall ska kommissionen upphäva akten omedelbart efter det att Europaparlamentet eller rådet har delgett den sitt beslut om att invända.

Artikel 107

Kommittéförfarande

1. Kommissionen ska biträdas av programkommittén. Denna kommitté ska vara en kommitté i den mening som avses i förordning (EU) nr 182/2011.

Programkommittén ska sammanträda i olika särskilda konstellationer enligt följande:

- a) Galileo och Egnos.
 - b) Copernicus.
 - c) SSA.
 - d) Govsatcom.
 - e) Säkerhetskostellation: Programmets alla säkerhetsaspekter, utan att det påverkar rollen för styrelsen för säkerhetsackreditering. Företrädare för ESA och byrån får bjudas in att delta som observatörer. Utrikestjänsten ska också bjudas in att närvara.
 - f) Horisontell konstellation: Strategisk översyn av programmets genomförande, samstämmighet mellan programmets olika komponenter, övergripande åtgärder samt omfördelning av budgeten enligt artikel 11.
2. När det hänvisas till denna punkt ska artikel 4 i förordning (EU) nr 182/2011 tillämpas.
 3. När det hänvisas till denna punkt ska artikel 5 i förordning (EU) nr 182/2011 tillämpas.

4. Om programkommittén inte avger något yttrande om det utkast till genomförandeakt som avses i artikel 34.2 i denna förordning, ska kommissionen inte anta utkastet till genomförandeakt och artikel 5.4 tredje stycket i förordning (EU) nr 182/2011 ska tillämpas.
5. I enlighet med internationella avtal som ingås av unionen får företrädare för tredjeländer eller internationella organisationer bjudas in som observatörer till programkommitténs möten i enlighet med de villkor som fastställs i programkommitténs arbetsordning och med beaktande av säkerheten i unionen.
6. Programkommittén ska i enlighet med sin arbetsordning inrätta *användarforumet* som en arbetsgrupp som ska bistå programkommittén med råd om aspekter på användarkrav, tjänsternas utveckling samt användarupptagningen. Användarforumet ska sträva efter att garantera en kontinuerlig och ändamålsenlig användarmedverkan och ska sammanträda i särskilda konstellationer för varje programkomponent.

AVDELNING XII

ÖVERGÅNGSBESTÄMMELSER OCH SLUTBESTÄMMELSER

Artikel 108

Information, kommunikation och publicitet

1. Mottagarna av unionsfinansiering ska framhålla att finansieringen kommer från unionen och säkerställa unionsfinansieringens synlighet, i synnerhet när de främjar åtgärderna och deras resultat, genom att tillhandahålla enhetlig, ändamålsenlig och proportionell riktad information till olika målgrupper, däribland medierna och allmänheten.
2. Kommissionen ska genomföra informations- och kommunikationsåtgärder avseende programmet, åtgärder som vidtagits inom ramen för programmet och uppnådda resultat.

Finansiella medel som tilldelas programmet ska också bidra till den gemensamma kommunikationen om unionens politiska prioriteringar, i den mån dessa prioriteringar har anknytning till de mål som anges i artikel 4.

3. Byrån får bedriva kommunikationsverksamhet på eget initiativ inom sitt behörighetsområde. Tilldelningen av resurser för kommunikationsverksamhet får inte inverka menligt på det faktiska utförandet av de uppgifter som avses i artikel 29. Kommunikationsverksamheten ska genomföras i enlighet med de relevanta planer för kommunikation och informationsspridning som antagits av styrelsen.

Artikel 109

Upphävande

1. Förordningarna (EU) nr 912/2010, (EU) nr 1285/2013 och (EU) nr 377/2014 samt beslut nr 541/2014/EU ska upphöra att gälla med verkan från och med den 1 januari 2021.
2. Hänvisningar till de upphävda akterna ska anses som hänvisningar till denna förordning.

Artikel 110

Övergångsbestämmelser och tjänstekontinuitet efter 2027

1. Denna förordning ska inte påverka det fortsatta genomförandet eller ändringar av de berörda åtgärderna till dess att de har avslutats, enligt förordningarna (EU) nr 912/2010, (EU) nr 1285/2013 och (EU) nr 377/2014 och beslut nr 541/2014/EU, som ska fortsätta att tillämpas på de berörda åtgärderna till dess att de avslutas. I synnerhet ska det konsortium som inrättats enligt artikel 7.3 i beslut nr 541/2014/EU tillhandahålla SST-tjänster till och med tre månader efter det att de ansvariga nationella enheterna undertecknat ett avtal om inrättande av det SST-partnerskapsavtal som anges i artikel 58 i den här förordningen.

2. Finansieringsramen för programmet får också omfatta de utgifter för tekniskt och administrativt stöd som är nödvändiga för att säkerställa övergången mellan programmet och de åtgärder som antagits enligt förordningarna (EU) nr 1285/2013 och (EU) nr 377/2014 och beslut nr 541/2014/EU.

3. Vid behov får anslag föras in i unionens budget efter 2027 för att täcka de utgifter som är nödvändiga för uppfyllandet av de mål som föreskrivs i artikel 4 i syfte att möjliggöra förvaltningen av åtgärder som inte slutförts när programmet avslutas, liksom kostnader som täcker kritisk operativ verksamhet och tillhandahållande av tjänster, bland annat genom ramöverenskommelsen om ekonomiskt partnerskap och överenskommelser om medverkan.

Artikel 111

Ikraftträdande och tillämpning

Denna förordning träder i kraft samma dag som den offentliggörs i *Europeiska unionens officiella tidning*.

Den ska tillämpas från och med den 1 januari 2021.

Denna förordning är till alla delar bindande och direkt tillämplig i alla medlemsstater.

Utfärdad i Bryssel den 28 april 2021.

På Europaparlamentets vägnar

D. M. SASSOLI

Ordförande

På rådets vägnar

A. P. ZACARIAS

Ordförande

BILAGA

NYCKELINDIKATORER

Nyckelindikatorerna ska strukturera övervakningen av programmets prestationer avseende de mål som avses i artikel 4 i syfte att minimera administrativa bördor och kostnader.

1. I samband med den årliga rapporteringen ska därför uppgifter samlas in rörande följande uppsättning nyckelindikatorer, för vilka genomförandedetaljer såsom mått, siffror och tillhörande nominella värden och tröskelvärden (inklusive kvantitativa data och kvalitativa fallstudier) enligt tillämpliga uppdragskrav och förväntad prestation ska fastställas i de överenskommelser som upprättas med anförtrödda enheter:

- 1.1 Specifikt mål enligt artikel 4.2 a

Indikator 1: Precision hos tjänster för navigering och tidsbestämning som tillhandahålls av Galileo och Egnos separat

Indikator 2: Tillgänglighet och kontinuitet hos tjänster som tillhandahålls av Galileo och Egnos separat

Indikator 3: Egnostjänsternas geografiska täckning och antal offentliggjorda Egnosrutiner (både APV-I och LPV-200)

Indikator 4: Användarnöjdhet i unionen avseende Galileo- och Egnostjänster

Indikator 5: Andel Galileo- och Egnoskompatibla mottagare på marknaden för GNSS/SBAS-mottagare (globala system för satellitnavigering/satellitbaserade stödsystem) globalt och i EU

- 1.2 Specifikt mål enligt artikel 4.2 b

Indikator 1: Antal unionsanvändare av Copernicustjänster, Copernicusdata och data- och informationsåtkomstsystem (Dias), om möjligt med information om t.ex. typ av användare, geografisk fördelning och verksamhetssektor

Indikator 2: I förekommande fall antal begärda eller utförda aktiveringar av Copernicustjänster

Indikator 3: Användarnöjdhet i unionen avseende Copernicustjänster och Dias

Indikator 4: Tillförlitlighet, tillgänglighet och kontinuitet hos Copernicustjänster och Copernicus dataström

Indikator 5: Antal nya informationsprodukter som levererats i portföljen för varje Copernicustjänst

Indikator 6: Datamängd som genereras av Copernicus Sentinel

- 1.3 Specifikt mål enligt artikel 4.2 c

Indikator 1: Antal användare av SSA-komponenter, om möjligt med information om t.ex. typ av användare, geografisk fördelning och verksamhetssektor

Indikator 2: Tjänsternas tillgänglighet

- 1.4 Specifikt mål enligt artikel 4.2 d

Indikator 1: Antal användare av Govsatcom, om möjligt med information om t.ex. typ av användare, geografisk fördelning och verksamhetssektor

Indikator 2: Tjänsternas tillgänglighet

- 1.5 Specifikt mål enligt artikel 4.2 e
Indikator 1: Antal uppskjutningar för programmet (inklusive antal per typ av bäraket)
 - 1.6 Specifikt mål enligt artikel 4.2 f
Indikator 1: Antal rymdnav i unionen och deras placering
Indikator 2: Andel små och medelstora företag etablerade i unionen i förhållande till det sammanlagda värdet av de kontrakt som avser programmet
 2. Den utvärdering som avses i artikel 102 ska beakta ytterligare element såsom
 - 2.1 konkurrenternas prestationer inom navigering och jordobservation
 - 2.2 Galileo- och Egnostjänsternas användarupptagning
 - 2.3 Egnostjänsternas integritet
 - 2.4 upptagning av Copernicustjänster bland Copernicuskärnanvändare
 - 2.5 antal politikområden på unions- och medlemsstatsnivå som utnyttjar eller drar fördel av Copernicus
 - 2.6 analys av delkomponenten SST:s självständighet och av unionens grad av oberoende inom detta område
 - 2.7 läget vad gäller nätverkande för delkomponenten NEO:s verksamhet
 - 2.8 bedömning av Govsatcoms kapacitet i förhållande till användarnas behov enligt artiklarna 69 och 102
 - 2.9 användarnöjdhet avseende SSA- och Govsatcomtjänster
 - 2.10 Ariane- och Vegauppskjutningarnas sammanlagda marknadsandel på grundval av offentligt tillgängliga data
 - 2.11 utvecklingen inom sektorer nedströms, mätt efter antalet nya företag som använder unionens rymddata, rymdinformation och rymdtjänster, arbetstillfällen som skapats samt omsättning per medlemsstat, när sådana uppgifter finns, även genom användning av kommissionens (Eurostat) tillgängliga undersökningar
 - 2.12 utvecklingen inom rymdsektorer uppströms i unionen, mätt efter antalet arbetstillfällen som skapats och omsättning per medlemsstat samt den europeiska rymdindustrins globala marknadsandel, när sådana uppgifter finns, även genom användning av kommissionens (Eurostat) tillgängliga undersökningar
-

EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS FÖRORDNING (EU) 2021/697
av den 29 april 2021
om inrättande av Europeiska försvarsfonden och om upphävande av förordning (EU) 2018/1092
(Text av betydelse för EES)

EUROPAPARLAMENTET OCH EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DENNA FÖRORDNING

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artiklarna 173.3, 182.4 och 183 samt artikel 188 andra stycket,

med beaktande av Europeiska kommissionens förslag,

efter översändande av utkastet till lagstiftningsakt till de nationella parlamenten,

med beaktande av Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs yttrande ⁽¹⁾,

i enlighet med det ordinarie lagstiftningsförfarandet ⁽²⁾, och

av följande skäl:

- (1) Unionens geopolitiska kontext har förändrats dramatiskt under det senaste årtiondet. Situationen i Europas grannregioner är instabil och unionen står inför en komplex och svårhanterad miljö där nya hot, såsom hybrid- och cyberangrepp, framträder samtidigt som mer konventionella utmaningar återkommer. I denna situation anser både de europeiska medborgarna och deras politiska ledare att fler gemensamma åtgärder måste vidtas på försvarsområdet.
- (2) Försvarssektorn präglas av ökande kostnader för försvarsmateriel och höga kostnader för forskning och utveckling (FoU), vilket begränsar inledandet av nya försvarsprogram och direkt påverkar den europeiska försvarstekniska och försvarsindustriella basens konkurrenskraft och innovationsförmåga. Mot bakgrund av den kostnadseskaleringen bör utvecklingen av en ny generation större försvarssystem och ny försvarsteknik stödjas på unionsnivå för att öka samarbetet mellan medlemsstaterna kring investeringar i försvarsmateriel.
- (3) I sitt meddelande av den 30 november 2016 *En europeisk försvarshandlingsplan* åtog sig kommissionen att komplettera, stimulera och befästa medlemsstaternas samarbete för att utveckla försvarsteknisk och försvarsindustriell förmåga som svar på säkerhetsutmaningarna samt att främja en konkurrenskraftig, innovativ och effektiv europeisk försvarsindustri i och utanför unionen. Därutöver åtog sig kommissionen att stödja skapandet av en mer integrerad försvarsmarknad i unionen och främja spridningen av europeiska försvarsprodukter och europeisk försvarsteknik på den inre marknaden, så att beroendet av källor utanför unionen minskar. Kommissionen föreslog i synnerhet att en europeisk försvarsfond skulle inrättas för att stödja investeringar i gemensam forskning och gemensam utveckling i fråga om försvarsprodukter och teknik, och därmed främja synergieffekter och kostnadseffektivitet, och att medlemsstaternas gemensamma inköp och underhåll av försvarsmateriel skulle främjas. Den europeiska försvarsfonden bör komplettera den nationella finansiering som redan används för detta ändamål, fungera som incitament för medlemsstaterna att samarbeta och investera mer på försvarsområdet och stödja samarbete under hela livscykeln för försvarsprodukter och teknik.

⁽¹⁾ EUT C 110, 22.3.2019, s. 75.

⁽²⁾ Europaparlamentets ståndpunkt av den 18 april 2019 (ännu inte offentliggjord i EUT) och rådets ståndpunkt vid första behandlingen av den 16 mars 2021 (ännu inte offentliggjord i EUT). Europaparlamentets ståndpunkt av den 29 april 2021 (ännu inte offentliggjord i EUT).

- (4) Den europeiska försvarsfonden bör bidra till en stark, konkurrenskraftig och innovativ europeisk försvarsteknik och försvarsindustriell bas och komplettera unionens initiativ för en mer integrerad europeisk försvarsmarknad, särskilt Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/43/EG ⁽³⁾ och 2009/81/EG ⁽⁴⁾ om överföring och upphandling inom unionen inom försvarssektorn, som antogs 2009.
- (5) I syfte att bidra till ökad konkurrenskraft och innovationsförmåga hos unionens försvarsindustri bör en europeisk försvarsfond (*fonden*) inrättas för en period på sju år för att anpassa dess löptid till löptiden för den fleråriga budgetramen 2021–2027 (den fleråriga budgetramen 2021–2027), som fastställs i rådets förordning (EU, Euratom) 2020/2093 ⁽⁵⁾ på grundval av ett integrerat tillvägagångssätt. Fondens syfte är att stärka konkurrenskraften, innovationen, effektiviteten och det tekniska oberoendet hos unionens försvarsindustri och därmed bidra till unionens strategiska oberoende genom stöd till gränsöverskridande samarbete mellan medlemsstaterna och samarbete mellan företag, forskningscentrum, nationella förvaltningar, internationella organisationer och universitet i hela unionen, både i forsknings- och utvecklingsfaserna för försvarsprodukter och teknik. För att uppnå mer innovativa lösningar och främja en öppen inre marknad bör fonden stödja och underlätta ett utökat gränsöverskridande samarbete för små och medelstora företag och midcap-bolag inom försvarssektorn. Inom unionen kartläggs brister som rör gemensam försvarsförmåga inom ramen för den gemensamma säkerhets- och försvarspolitik, särskilt genom förmågutvecklingsplanen, medan man i den överbyggande strategiska forskningsagendan även kartlägger gemensamma mål för försvarsforskningen.

Andra unionsprocesser, såsom den samordnade årliga försvarsöversikten och det permanenta strukturerade samarbetet (Pesco), syftar till att stödja genomförandet av relevanta prioriteringar genom att identifiera och tillvarata möjligheter till fördjupat samarbete med sikte på att förverkliga unionens ambitioner på säkerhets- och försvarsområdet. När så är lämpligt bör även hänsyn tas till regionala och internationella prioriteringar, inklusive inom ramen för Nato, om de är förenliga med unionens prioriteringar och inte hindrar någon medlemsstat eller något associerat land från att delta, samtidigt som onödig överlappning bör undvikas.

- (6) Forskningsfasen kopplad till utveckling av försvarsförmågor är avgörande, eftersom den är grundläggande för den europeiska industrins kapacitet och oberoende när det gäller utveckling av försvarsprodukter och medlemsstaternas oberoende i egenskap av slutanvändare av sådana produkter. Forskningsfasen kan innebära betydande risker, särskilt risker som hänger samman med låg mognadsgrad och teknikens omvälvande natur. Utvecklingsfasen, som vanligtvis följer på forskningsfasen, medför också betydande risker och kostnader som hämmar det fortsatta utnyttjandet av forskningsresultaten och har en negativ inverkan på konkurrenskraften och innovationen inom unionens försvarsindustri. Fonden bör därför främja kopplingen mellan forsknings- och utvecklingsfasen.
- (7) Fonden stödjer inte grundforskning, som i stället bör stödjas genom andra stödprogram, men stödet från fonden får omfatta försvarsrelaterad grundforskning som kan antas komma att utgöra grunden för lösningen på erkända eller förväntade problem eller att skapa nya möjligheter.
- (8) Fonden skulle kunna stödja åtgärder som omfattar både nya försvarsprodukter och ny teknik samt uppgradering av befintliga produkter och befintlig teknik, inklusive interoperabilitet. Åtgärder för uppgradering av befintliga försvarsprodukter och befintlig försvarsteknik bör endast vara stödberättigande om befintlig information som behövs för att utföra åtgärden inte är föremål för någon restriktion av ett icke-associerat tredjeland eller en enhet från ett icke-associerat tredjeland på ett sådant sätt att åtgärden inte kan utföras. Vid ansökan om unionsfinansiering bör rättsliga enheter vara skyldiga att lämna relevant information som styrker avsaknaden av restriktioner. Om sådan information saknas bör unionsfinansiering inte tillhandahållas.

⁽³⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/43/EG av den 6 maj 2009 om förenkling av villkoren för överföring av försvarsrelaterade produkter inom gemenskapen (EUT L 146, 10.6.2009, s. 1).

⁽⁴⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/81/EG av den 13 juli 2009 om samordning av förfarandena vid tilldelning av vissa kontrakt för byggtreprenader, varor och tjänster av upphandlande myndigheter och enheter på försvars- och säkerhetsområdet och om ändring av direktiven 2004/17/EG och 2004/18/EG (EUT L 216, 20.8.2009, s. 76).

⁽⁵⁾ Rådets förordning (EU, Euratom) 2020/2093 av den 17 december 2020 om den fleråriga budgetramen 2021–2027 (EUT L 433I, 22.12.2020, s. 11).

- (9) Fonden bör ge stöd till åtgärder som gynnar utvecklingen av omvälvande teknik för försvaret. Eftersom omvälvande teknik kan bygga på koncept eller idéer från icke-traditionella aktörer på försvarsområdet bör fonden medge tillräcklig flexibilitet när det gäller samråd med intressenter och utförandet av sådana åtgärder.
- (10) För att säkerställa att unionens och dess medlemsstaters internationella skyldigheter respekteras vid genomförandet av denna förordning bör åtgärder som rör försvarsprodukter eller försvarsteknik som det enligt internationell rätt är förbjudet att använda, utveckla eller framställa inte få stöd genom fonden. I detta hänseende bör frågan huruvida åtgärder avseende nya försvarsprodukter eller ny försvarsteknik ska vara stödberättigande även vara beroende av utvecklingen i internationell rätt. Vidare bör åtgärder för att utveckla dödliga autonoma vapen utan möjlighet till meningsfull mänsklig kontroll över beslut om urval och insatser mot människor inte berättiga till stöd från fonden, utan att detta påverkar möjligheten att tillhandahålla finansiering för åtgärder för utveckling av system för tidig varning och motåtgärder för försvarsändamål.
- (11) Det faktum att det är svårt att komma överens om harmoniserade försvarsförmågekrav och gemensamma tekniska specifikationer eller standarder hämmar det gränsöverskridande samarbetet mellan medlemsstaterna och mellan rättsliga enheter som är etablerade i olika medlemsstater. Avsaknaden av sådana krav, specifikationer och standarder har medfört ökad uppsplittring av försvarssektorn, teknisk komplexitet, fördröjningar, kostnadsökningar, onödig överlappning samt minskad interoperabilitet. En överenskommelse om gemensamma tekniska specifikationer bör vara en förutsättning för åtgärder som omfattar en högre grad av teknisk mognad. Verksamheter som utmynnar i harmoniserade försvarsförmågekrav och verksamheter som syftar till att stödja utarbetandet av en gemensam definition av tekniska specifikationer eller standarder bör också kunna få stöd genom fonden, i synnerhet om de främjar interoperabilitet.
- (12) Eftersom syftet med fonden är att främja konkurrenskraft, effektivitet och innovation inom unionens försvarsindustri genom att stödja och komplettera samarbetsinriktad försvarsforskning och försvarsteknisk verksamhet och minska riskerna i utvecklingsfasen av samarbetsprojekt, bör åtgärder kopplade till forsknings- och utvecklingsfaserna för en försvarsprodukt eller teknik kunna få stöd från fonden.
- (13) Eftersom syftet med fonden i synnerhet är att fördjupa samarbetet mellan rättsliga enheter och medlemsstater i hela unionen bör en åtgärd kunna finansieras enbart om den ska utföras av rättsliga enheter som samarbetar inom ett konsortium bestående av minst tre stödberättigade rättsliga enheter som är etablerade i minst tre olika medlemsstater eller associerade länder. Minst tre av dessa stödberättigade rättsliga enheter som är etablerade i minst två olika medlemsstater eller associerade länder bör inte, under hela åtgärdens utförande, direkt eller indirekt kontrolleras av samma rättsliga enhet och de bör inte kontrollera varandra. I detta sammanhang bör med kontroll förstås förmågan att utöva ett avgörande inflytande på en rättslig enhet, antingen direkt eller indirekt via en eller flera mellanliggande rättsliga enheter. Med hänsyn till särdragen hos omvälvande teknik för försvaret och studier skulle åtgärderna kunna utföras av en enda rättslig enhet. För ökat samarbete mellan medlemsstaterna bör det också vara möjligt för fonden att stödja gemensam förkommersiell upphandling.
- (14) Enligt rådets beslut 2013/755/EU ⁽⁶⁾ kan enheter som är etablerade i utomeuropeiska länder eller territorier få finansiering med förbehåll för fondens regler och mål och eventuella arrangemang som är tillämpliga på den medlemsstat till vilken det relevanta utomeuropeiska landet eller territoriet är kopplat.
- (15) Eftersom fonden syftar till att öka konkurrenskraften och effektiviteten hos unionens försvarsindustri bör, i princip, endast rättsliga enheter som är etablerade i unionen eller i associerade länder och som inte kontrolleras av icke-associerade tredjeländer eller icke-associerade enheter från tredjeländer vara stödberättigade. I det sammanhanget bör med kontroll förstås förmågan att utöva ett avgörande inflytande på en rättslig enhet, antingen direkt eller indirekt via en eller flera mellanliggande rättsliga enheter. För att säkerställa skyddet av unionens och dess medlemsstaters väsentliga säkerhets- och försvarsintressen bör dessutom infrastruktur, anläggningar, tillgångar och resurser som tillhör de mottagare och underleverantörer som deltar i en åtgärd som får stöd genom fonden vara belägna på en medlemsstats eller ett associerat lands territorium under hela den tid som åtgärden pågår, de mottagare och underleverantörer som deltar i en åtgärd bör ha sina strukturer för verkställande ledning i unionen

⁽⁶⁾ Rådets beslut 2013/755/EU av den 25 november 2013 om associering av de utomeuropeiska länderna och territorierna med Europeiska unionen (ULT-beslutet) (EUT L 344, 19.12.2013, s. 1).

eller i ett associerat land. I enlighet därmed bör en rättslig enhet som är etablerad i ett icke-associerat tredjeland eller en rättslig enhet som är etablerad i unionen eller i ett associerat land men har sina strukturer för verkställande ledning från ett icke-associerat tredjeland inte kunna vara en mottagare eller underleverantör som deltar i en åtgärd. För att slå vakt om unionens och dess medlemsstaters väsentliga säkerhets- och försvarsintressen bör dessa kriterier för stödberättigande också gälla för finansiering som tillhandahålls genom upphandling, genom undantag från artikel 176 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU, Euratom) 2018/1046 ⁽⁷⁾ (*budgetförordningen*).

- (16) Under vissa omständigheter bör det vara möjligt att medge undantag från principen att mottagare och underleverantörer som deltar i en åtgärd som får stöd genom fonden inte ska kontrolleras av icke-associerade tredjeländer eller icke-associerade enheter från tredjeländer. I detta sammanhang bör rättsliga enheter som är etablerade i unionen eller i ett associerat land och som kontrolleras av ett icke-associerat tredjeland eller en enhet från ett icke-associerat tredjeland kunna vara mottagare eller underleverantörer som deltar i en åtgärd förutsatt att stränga villkor som rör unionens och dess medlemsstaters säkerhets- och försvarsintressen är uppfyllda. Sådana rättsliga enheters deltagande bör inte stå i strid med fondens mål. Sökande bör tillhandahålla all relevant information om den infrastruktur och de anläggningar, tillgångar och resurser som ska användas i åtgärden. Medlemsstaternas betänkligheter avseende försörjningstrygghet bör också beaktas i detta avseende.
- (17) Inom ramen för unionens restriktiva åtgärder, som antas på grundval av artikel 29 i fördraget om Europeiska unionen (EU-fördraget) och artikel 215.2 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget), får inga medel eller ekonomiska resurser, varken direkt eller indirekt, göras tillgängliga till eller till förmån för juridiska personer, enheter eller organ som är uppförda på en förteckning. Sådana på en förteckning uppförda enheter, och enheter som ägs eller kontrolleras av dem, kan därför inte få stöd genom fonden.
- (18) Unionsfinansiering bör beviljas efter konkurrensutsatta ansökningsomgångar som offentliggörs i enlighet med budgetförordningen. Under vissa vederbörligen motiverade och exceptionella omständigheter bör det dock också vara möjligt att bevilja unionsfinansiering utan något meddelande om ansökningsomgång i enlighet med artikel 195 första stycket e i budgetförordningen. Begreppet exceptionella omständigheter bör tolkas restriktivt eftersom tilldelning av finansiering i enlighet med artikel 195 första stycket e i budgetförordningen utgör ett undantag från den allmänna regeln om att finansiering ska beviljas efter konkurrensutsatta ansökningsomgångar. För att bidrag ska kunna tilldelas utan meddelande om ansökningsomgång bör i detta sammanhang kommissionen, biträdd av en kommitté med företrädare för medlemsstaterna (*kommittén*), göra en bedömning av i vilken utsträckning den föreslagna åtgärden överensstämmer med fondens mål i fråga om gränsöverskridande industriell samverkan och konkurrens längs hela leveranskedjan.
- (19) Om ett konsortium vill delta i en stödberättigande åtgärd och unionsstöd ska lämnas i form av ett bidrag bör konsortiet utse en av sina medlemmar till samordnare. Samordnaren bör vara den huvudsakliga kontaktpunkten i konsortiets förbindelser med kommissionen.
- (20) Om en åtgärd som får stöd genom fonden leds av en projektledare som utsetts av medlemsstaterna eller associerade länder, bör kommissionen samråda med projektledaren om framstegen med åtgärden innan den verkställer utbetalningen till mottagarna, så att projektledaren kan säkerställa att mottagarna håller tidsfristerna. Projektledaren bör lämna synpunkter till kommissionen om framstegen med åtgärden så att kommissionen kan fastställa huruvida villkoren för att verkställa utbetalningen är uppfyllda.

⁽⁷⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU, Euratom) 2018/1046 av den 18 juli 2018 om finansiella regler för unionens allmänna budget, om ändring av förordningarna (EU) nr 1296/2013, (EU) nr 1301/2013, (EU) nr 1303/2013, (EU) nr 1304/2013, (EU) nr 1309/2013, (EU) nr 1316/2013, (EU) nr 223/2014, (EU) nr 283/2014 och beslut nr 541/2014/EU samt om upphävande av förordning (EU, Euratom) nr 966/2012 (EUT L 193, 30.7.2018, s. 1).

- (21) Fonden bör genomföras inom ramen för direkt förvaltning för att göra resultatet så ändamålsenligt och effektivt som möjligt och säkerställa fullständig överensstämmelse med andra unionsinitiativ. Därför bör kommissionen förbli ansvarig för urvals- och tilldelningsförfarandena, även när det gäller etisk granskning och bedömning. Kommissionen bör dock i motiverade fall kunna anförtro budgetgenomförandeuppgifter för särskilda åtgärder som får stöd genom fonden till de organ som anges i artikel 62.1 första stycket c i budgetförordningen, exempelvis när en projektledare har utsetts av medlemsstater som samfinansierar en åtgärd, förutsatt att kraven i budgetförordningen är uppfyllda. Ett sådant anförtroende av budgetgenomförandeuppgifter skulle bidra till att effektivisera förvaltningen av samfinansierade åtgärder och säkerställa en smidig samordning mellan finansieringsöverenskommelsen och det kontrakt som undertecknats av konsortiet och den projektledare som utsetts av de medlemsstater som samfinansierar åtgärden.
- (22) För att säkerställa att de finansierade utvecklingsåtgärderna är ekonomiskt bärkraftiga måste de sökande visa att de kostnader för åtgärden som inte täcks av unionsfinansiering täcks genom andra finansieringssätt.
- (23) Olika typer av finansiella arrangemang bör stå till medlemsstaternas förfogande för gemensam utveckling och anskaffning av försvarsförmågor. Kommissionen skulle kunna tillhandahålla olika typer av lösningar som medlemsstaterna på frivillig basis kan utnyttja för att möta de finansieringsutmaningar som gemensam utveckling och gemensam upphandling innebär. Utnyttjandet av sådana finansiella arrangemang skulle ytterligare kunna främja inledandet av gemensamma och gränsöverskridande försvarsprojekt och effektivisera försvarsutgifterna, inklusive för projekt som stöds genom fonden.
- (24) Med hänsyn till särdragen inom försvarsindustrin, där efterfrågan nästan enbart kommer från medlemsstater och associerade länder, vilka också kontrollerar all anskaffning av försvarsrelaterade produkter och försvarsrelaterad teknik, inklusive export, fungerar försvarssektorn inte i enlighet med de konventionella regler och affärsmodeller som styr mer traditionella marknader. Industrin kan därför inte bedriva några omfattande egenfinansierade FoU-projekt på försvarsområdet, och medlemsstaterna och de associerade länderna finansierar ofta alla FoU-kostnader. I syfte att uppnå målen med fonden, särskilt att främja samarbete mellan rättsliga enheter från olika medlemsstater och associerade länder, med beaktande av försvarssektorns särdrag, bör upp till 100 % av de stödberättigande kostnaderna täckas för åtgärder som äger rum före prototypskedet.
- (25) Prototypskedet är av avgörande betydelse i fall då medlemsstaterna eller de associerade länderna i regel fattar beslut om sin samlade investering och inleder anskaffningsprocessen för sina framtida försvarsprodukter eller sin framtida försvarsteknik. Detta är skälet till att medlemsstaterna och de associerade länderna i detta specifika skede kommer överens om de nödvändiga åtagandena, inklusive kostnadsdelning och äganderätt till projektet. För att säkerställa att deras åtaganden är trovärdiga bör stöd från fonden i normalfallet inte överstiga 20 % av de stödberättigande kostnaderna.
- (26) För åtgärder efter prototypskedet bör finansiering med högst 80 % föreskrivas. Sådana åtgärder, som ligger närmare den slutliga produkt- och teknikutformningen, kan fortfarande medföra betydande kostnader.
- (27) Intressenter inom försvarssektorn har specifika indirekta kostnader, t.ex. kostnader för säkerhet. Intressenter verkar dessutom på en specifik marknad där de – utan efterfrågan från några köpare – inte kan få tillbaka FoU-kostnader på samma sätt som inom den civila sektorn. Det är därför lämpligt att tillåta en schablonsats på 25 % av åtgärdens totala direkta stödberättigande kostnader samt en möjlighet att ta ut indirekta stödberättigande kostnader som fastställs i enlighet med mottagarnas normala praxis för kostnadsredovisning, om denna praxis godtas av deras nationella myndigheter för jämförbar verksamhet på försvarsområdet och har meddelats kommissionen av mottagaren.
- (28) Åtgärder som innefattar deltagande av gränsöverskridande små eller medelstora företag och midcap-bolag hjälper till att öppna leveranskedjor och bidrar till fondens mål. Sådana åtgärder bör därför vara berättigade till en högre finansieringssats som gynnar alla deltagande rättsliga enheter.

- (29) För att säkerställa att de finansierade åtgärderna kommer att bidra till den europeiska försvarsindustrins konkurrenskraft och effektivitet är det viktigt att medlemsstaterna har för avsikt att gemensamt upphandla den slutliga produkten eller använda tekniken, särskilt genom gemensam gränsöverskridande upphandling, varvid medlemsstaterna organiserar sina upphandlingsförfaranden gemensamt, i synnerhet genom en inköpscentral.
- (30) För att säkerställa att de åtgärder som får stöd genom fonden bidrar till den europeiska försvarsindustrins konkurrenskraft och effektivitet bör de vara marknadsorienterade, efterfrågestyrda och kommersiellt bärkraftiga på medellång till lång sikt. Kriterierna för stödberättigande för utvecklingsåtgärder bör därför beakta den omständigheten att medlemsstaterna har för avsikt, inbegripet genom ett samförståndsavtal eller en avsiktsförklaring, att upphandla den slutliga produkten eller använda tekniken på ett samordnat sätt. Tilldelningskriterierna för utvecklingsåtgärder bör dessutom beakta den omständigheten att medlemsstaterna politiskt eller rättsligt har åtagit sig att gemensamt använda, äga eller underhålla den slutliga produkten eller tekniken på ett samordnat sätt.
- (31) Innovation och teknisk utveckling inom unionens försvarsindustri bör främjas på ett sätt som är förenligt med unionens säkerhets- och försvarsintressen. Åtgärdernas bidrag till dessa intressen och till de forsknings- och förmågeprioriteringar på försvarsområdet som medlemsstaterna gemensamt enats om bör därför vara ett tilldelningskriterium.
- (32) Stödberättigande åtgärder som utvecklas inom ramen för Pesco-projekt inom unionens institutionella ramverk bör säkerställa ett fördjupat och fortlöpande samarbete mellan rättsliga enheter i olika medlemsstater och bör därigenom direkt bidra till fondens mål. Om sådana åtgärder väljs ut bör de därför vara berättigade till en högre finansieringssats.
- (33) Kommissionen kommer att beakta andra verksamheter som finansieras inom ramen för Horisont Europa – ramprogrammet för forskning och innovation, som inrättats genom Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/695⁽⁸⁾ – i syfte att undvika onödig överlappning och säkerställa korsbefruktnings- och synergieffekter mellan civil forskning och forskning på försvarsområdet.
- (34) Cybersäkerhet och cyberförsvar blir allt större utmaningar, och kommissionen och unionens höga representant för utrikes frågor och säkerhetspolitik har framhållit behovet av att skapa synergieffekter mellan åtgärder som gäller cyberförsvar inom ramen för denna förordning och unionens initiativ på området för cybersäkerhet, t.ex. sådana som togs upp i kommissionens gemensamma meddelande av den 13 september 2017 *Resiliens, avskräckning och försvar: ett starkt cyberförsvar för EU*. I synnerhet bör intressenterna sträva efter synergieffekter mellan cybersäkerhet på det civila området respektive försvarsområdet för att öka cyberresiliensen.
- (35) Ett integrerat tillvägagångssätt bör säkerställas genom sammanförande av verksamheter som omfattas av den förberedande åtgärd för försvarsrelaterad forskning som kommissionen inlett i enlighet med artikel 58.2 b i budgetförordningen och det europeiska försvarsindustriella utvecklingsprogram som inrättats genom Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1092⁽⁹⁾ liksom genom harmonisering av villkoren för deltagande. Ett sådant integrerat tillvägagångssätt bör skapa en mer enhetlig uppsättning instrument och öka de innovativa, kollaborativa och ekonomiska effekterna av fonden, samtidigt som onödig överlappning och uppsplittring undviks. Det skulle också säkerställa att fonden bidrar till ett bättre utnyttjande av resultaten från forskning på försvarsområdet, så att gapet mellan forsknings- och utvecklingsfaserna överbryggas med beaktande av försvarssektorns särdrag och all form av innovation, inklusive omvälvande teknik för försvarsändamål, främjas. I tillämpliga fall kan dessutom positiva spridningseffekter på det civila området förväntas.

⁽⁸⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/695 av den 28 april 2021 om inrättande av Horisont Europa – ramprogrammet för forskning och innovation, och om fastställande av dess regler för deltagande och spridning samt om upphävande av förordningarna (EU) nr 1290/2013 och (EU) nr 1291/2013 (se sidan 1 i detta nummer av EUT).

⁽⁹⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1092 av den 18 juli 2018 om inrättande av ett europeiskt försvarsindustriellt utvecklingsprogram som syftar till att stödja konkurrenskraften och innovationsförmågan inom unionens försvarsindustri (EUT L 200, 7.8.2018, s. 30).

- (36) Där så är lämpligt med tanke på åtgärdens särdrag bör fondens mål också eftersträvas med hjälp av finansieringsinstrument och budgetgarantier inom ramen för InvestEU-fonden som inrättats genom Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/523 ⁽¹⁰⁾.
- (37) Stöd från fonden bör användas för att hantera marknadsmisslyckanden eller icke-optimala investeringssituationer på ett proportionellt sätt, och åtgärderna bör inte överlappa eller tränga ut privat finansiering eller snedvrinda konkurrensen på den inre marknaden. Åtgärderna bör ha ett tydligt mervärde för unionen.
- (38) Formerna för unionsfinansiering och genomförandemetoder för fonden bör väljas med hänsyn till i vilken utsträckning de kan förverkliga åtgärdernas specifika mål och åstadkomma resultat, särskilt med beaktande av kostnaderna för kontroller, den administrativa bördan och den förväntade risken för bristande efterlevnad. Detta val bör inbegripa övervägande av användning av enhetsbelopp, schablonfinansiering och enhetskostnader samt finansiering som inte är kopplad till kostnader enligt vad som anges i artikel 125.1 i budgetförordningen.
- (39) Kommissionen bör genom genomförandekter anta årliga arbetsprogram i linje med fondens mål och med beaktande av de första lärdomarna från det europeiska försvarsindustriella utvecklingsprogrammet och den förberedande åtgärden för försvarsrelaterad forskning. Kommissionen bör vid upprättandet av arbetsprogrammen biträdas av kommittén. Kommissionen bör sträva efter att finna lösningar som vinner största möjliga stöd inom kommittén. I samband med detta bör kommittén kunna sammanträda i konstellationen med nationella försvars- och säkerhetsexperter i syfte att ge specifikt biträde till kommissionen, inbegripet råd avseende skydd av säkerhetskyddsklassificerade uppgifter inom ramen för åtgärderna. Det är medlemsstaternas sak att utse sina respektive företrädare i den kommittén. Kommittéledamöterna bör tidigt ges faktisk möjlighet att granska utkastet till genomförandekter och framföra sina åsikter.
- (40) De kategorier som anges i arbetsprogrammen bör i lämpliga fall innehålla funktionskrav, i syfte att klargöra för industrin vilka funktioner och uppgifter som måste utföras av de förmågor som ska utvecklas. I sådana krav bör den förväntade prestationen tydligt anges, men de bör inte vara inriktade mot särskilda lösningar eller särskilda rättsliga enheter och inte förhindra konkurrens i samband med ansökningsomgångar.
- (41) Under utarbetandet av arbetsprogrammen bör kommissionen också, genom lämpligt samråd med kommittén, säkerställa att de föreslagna forsknings- eller utvecklingsåtgärderna inte leder till onödigt överlappning. I detta sammanhang kan kommissionen göra en förhandsbedömning av eventuell överlappning med befintliga förmågor eller redan finansierade forsknings- eller utvecklingsprojekt inom unionen.
- (42) Kommissionen bör säkerställa arbetsprogrammets samstämmighet under försvarsprodukters och försvarstekniks hela industriella livscykel.
- (43) Arbetsprogrammen bör också säkerställa att en trovärdig andel av den övergripande budgeten gynnar åtgärder som möjliggör små och medelstora företags gränsöverskridande deltagande.
- (44) I syfte att dra nytta av Europeiska försvarsbyråns sakkunskap inom försvarssektorn bör den ha status som observatör i kommittén. Med hänsyn till särdragen på försvarsområdet bör även Europeiska utrikestjänsten biträda i kommittén.
- (45) I syfte att säkerställa denna förordnings ändamålsenlighet bör befogenheten att anta akter i enlighet med artikel 290 i EUF-fördraget delegeras till kommissionen i syfte att ändra bilagan till denna förordning vad gäller indikatorerna om så anses nödvändigt liksom i syfte att komplettera denna förordning med bestämmelser om inrättande av en ram för övervakning och utvärdering. Det är särskilt viktigt att kommissionen genomför lämpliga samråd under sitt förberedande arbete, inklusive på expertnivå, och att dessa samråd genomförs i enlighet med principerna i det interinstitutionella avtalet av den 13 april 2016 om bättre lagstiftning ⁽¹¹⁾. För att säkerställa lika stor delaktighet i förberedelsen av delegerade akter erhåller Europaparlamentet och rådet alla handlingar samtidigt som medlemsstaternas experter, och deras experter ges systematiskt tillträde till möten i kommissionens expertgrupper som arbetar med förberedelse av delegerade akter.

⁽¹⁰⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/523 av den 24 mars 2021 om inrättande av InvestEU-programmet och om ändring av förordning (EU) 2015/1017 (EUT L 107, 26.3.2021, s. 30).

⁽¹¹⁾ EUT L 123, 12.5.2016, s. 1.

- (46) För att säkerställa enhetliga villkor för genomförandet av denna förordning bör kommissionen tilldelas genomförandebefogenheter med avseende på antagande av arbetsprogram och tilldelning av finansiering till utvalda forsknings- och utvecklingsåtgärder. Vid utförandet av forsknings- och utvecklingsåtgärder bör försvarssektorns särdrag beaktas, särskilt medlemsstaternas, de associerade ländernas eller bådaderas ansvar för planerings- och anskaffningsprocessen. Dessa befogenheter bör utövas i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 182/2011 ⁽¹²⁾.
- (47) Kommissionen bör upprätta en förteckning över oberoende experter. Dessa oberoende experters säkerhetsbehörighetsuppgifter bör valideras av de relevanta medlemsstaterna. Förteckningen bör inte offentliggöras. De oberoende experterna bör väljas på grundval av sin kompetens, sina erfarenheter och sina kunskaper med beaktande av de uppgifter som de ska tilldelas. När kommissionen utser de oberoende experterna bör den i möjligaste mån vidta lämpliga åtgärder för att sträva efter en balanserad sammansättning inom grupperna med oberoende experter och bedömningspanelerna i fråga om variationen av kompetens, erfarenhet, kunskaper, geografisk spridning och könsfördelning, samt med beaktande av situationen inom åtgärdens ämnesområde. En lämplig rotation av de oberoende experterna och en lämplig balans mellan privat och offentlig sektor bör också eftersträvas.
- (48) De oberoende experterna bör inte bedöma, ge råd om eller biträda i sakfrågor avseende vilka de har intressekonflikter, särskilt med avseende på den ställning de innehar vid tiden för bedömningen. Framför allt bör de inte inneha en ställning där de kan använda den erhållna informationen till skada för det konsortium som de bedömer.
- (49) Efter en bedömning av förslagen med hjälp av oberoende experter bör kommissionen välja ut de åtgärder som ska få stöd genom fonden. Medlemsstaterna bör underrättas om resultaten av bedömningen tillsammans med den rangordnade förteckningen över utvalda åtgärder och om framstegen med de finansierade åtgärderna.
- (50) När de sökande föreslår nya försvarsprodukter eller ny försvarsteknik eller uppgradering av befintliga försvarsprodukter eller befintlig teknik bör de åta sig att följa etiska principer, såsom de som rör människors välfärd och skydd av det mänskliga genomet, vilka också återspeglas i relevant unionsrätt, nationell rätt och internationell rätt, däribland Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna och den europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna och, i relevanta fall, dess protokoll. Kommissionen bör granska förslagen systematiskt för att identifiera sådana som väcker allvarliga etiska frågor. När så är lämpligt ska en etisk bedömning göras med avseende på sådana förslag.
- (51) I syfte att stödja en öppen inre marknad bör gränsöverskridande små och medelstora företag och midcap-bolag uppmuntras att delta som medlemmar i konsortier, underleverantörer eller andra rättsliga enheter i leveranskedjan.
- (52) Kommissionen bör sträva efter att upprätthålla en dialog med medlemsstaterna och industrin i syfte att säkerställa fondens framgång. I egenskap av medlagstiftare och nyckelaktör bör Europaparlamentet också engageras i detta avseende.
- (53) I denna förordning fastställs en finansieringsram för fonden som ska utgöra det särskilda referensbeloppet, i den mening som avses i punkt 18 i det interinstitutionella avtalet av den 16 december 2020 mellan Europaparlamentet, rådet och Europeiska kommissionen om budgetdisciplin, samarbete i budgetfrågor och sund ekonomisk förvaltning samt om nya egna medel, inbegripet en färdplan för införandet av nya egna medel ⁽¹³⁾ (*det interinstitutionella avtalet av den 16 december 2020*), för Europaparlamentet och rådet under det årliga budgetförfarandet. Kommissionen bör säkerställa att de administrativa förfarandena är så enkla som möjligt och medför minsta möjliga ytterligare kostnader.

⁽¹²⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 182/2011 av den 16 februari 2011 om fastställande av allmänna regler och principer för medlemsstaternas kontroll av kommissionens utövande av sina genomförandebefogenheter (EUT L 55, 28.2.2011, s. 13).

⁽¹³⁾ EUT L 433I, 22.12.2020, s. 28.

- (54) Om inte annat anges är budgetförordningen tillämplig på fonden. I budgetförordningen fastställs regler för genomförande av unionens budget, inklusive regler om bidrag, priser, upphandling, indirekt förvaltning, finansieringsinstrument, budgetgarantier och ekonomiskt stöd.
- (55) Övergripande finansiella regler som antas av Europaparlamentet och rådet på grundval av artikel 322 i EUF-fördraget är tillämpliga på denna förordning. Dessa regler fastställs i budgetförordningen och anger särskilt bestämmelser om budgetens uppställning och genomförande genom bidrag, priser, upphandling och indirekt genomförande samt föreskriver kontroller av finansiella aktörers ansvar. Regler som antas på grundval av artikel 322 i EUF-fördraget omfattar även en generell villkorlighetsordning för skydd av unionens budget.
- (56) I enlighet med budgetförordningen, Europaparlamentets och rådets förordning (EU, Euratom) nr 883/2013⁽¹⁴⁾ samt rådets förordningar (EG, Euratom) nr 2988/95⁽¹⁵⁾, (Euratom, EG) nr 2185/96⁽¹⁶⁾ och (EU) 2017/1939⁽¹⁷⁾ ska unionens ekonomiska intressen skyddas genom proportionella åtgärder, inbegripet åtgärder avseende förebyggande, upptäckt, korrigerande och utredning av oriktigheter, inklusive bedrägerier, avseende krav på återbetalning av medel som förlorats, betalats ut på felaktiga grunder eller använts felaktigt samt, när så är lämpligt, avseende påförande av administrativa sanktioner. I enlighet med förordningarna (Euratom, EG) nr 2185/96 och (EU, Euratom) nr 883/2013 har Europeiska byrån för bedrägeribekämpning (Olaf) befogenhet att göra administrativa utredningar, inklusive kontroller och inspektioner på platsen, i syfte att fastställa om det har förekommit bedrägerier, korruption eller annan olaglig verksamhet som riktar sig mot unionens ekonomiska intressen.

I enlighet med förordning (EU) 2017/1939 har Europeiska åklagarmyndigheten (Eppo) befogenhet att utreda och lagföra brott som skadar unionens ekonomiska intressen, i enlighet med vad som föreskrivs i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2017/1371⁽¹⁸⁾. I enlighet med budgetförordningen ska varje person eller enhet som mottar medel från unionen samarbeta till fullo för att skydda unionens ekonomiska intressen, bevilja kommissionen, Olaf, revisionsrätten och – när det gäller de medlemsstater som deltar i fördjupat samarbete enligt förordning (EU) 2017/1939 – Eppo de rättigheter och den tillgång som krävs och säkerställa att tredje parter som är involverade i förvaltningen av medel från unionen beviljar likvärdiga rättigheter.

- (57) Tredjeländer som är medlemmar i Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES) får delta i unionens program inom ramen för det samarbete som inrättas genom avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet⁽¹⁹⁾, av vilket följer att programmen ska genomföras på grundval av ett beslut antaget inom ramen för det avtalet. En särskild bestämmelse bör införas i denna förordning som kräver att dessa tredjeländer beviljar de rättigheter och den tillgång som krävs för att den behöriga utanordnaren, Olaf och revisionsrätten ska kunna utöva sina respektive befogenheter på ett heltäckande sätt.
- (58) Enligt punkterna 22 och 23 i det interinstitutionella avtalet av den 13 april 2016 om bättre lagstiftning bör fonden utvärderas på grundval av information som samlats in i enlighet med särskilda övervakningskrav, samtidigt som en administrativ börda, särskilt för medlemsstaterna, och överreglering undviks. Dessa krav bör när så är lämpligt innefatta mätbara indikatorer som utgångspunkt för utvärdering av fondens faktiska konsekvenser. Kommissionen bör göra en interimsvärdering senast fyra år efter det att perioden för genomförandet av fonden inletts, bland annat i syfte att lägga fram förslag till lämpliga ändringsförslag till denna förordning. Kommissionen bör också göra en slutlig utvärdering vid slutet av perioden för genomförandet av fonden, och därvid granska den finansiella verksamheten med avseende på det ekonomiska utfallet och, i den mån det är möjligt vid den tidpunkten, resultat av genomförandet av fonden och dess genomslag. I detta sammanhang bör den slutliga utvärderingsrapporten också bidra till att identifiera var unionen är beroende av tredjeländer för utvecklingen av försvarsprodukter och

⁽¹⁴⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU, Euratom) nr 883/2013 av den 11 september 2013 om utredningar som utförs av Europeiska byrån för bedrägeribekämpning (Olaf) och om upphävande av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1073/1999 och rådets förordning (Euratom) nr 1074/1999 (EUT L 248, 18.9.2013, s. 1).

⁽¹⁵⁾ Rådets förordning (EG, Euratom) nr 2988/95 av den 18 december 1995 om skydd av Europeiska gemenskapernas finansiella intressen (EGT L 312, 23.12.1995, s. 1).

⁽¹⁶⁾ Rådets förordning (Euratom, EG) nr 2185/96 av den 11 november 1996 om de kontroller och inspektioner på platsen som kommissionen utför för att skydda Europeiska gemenskapernas finansiella intressen mot bedrägerier och andra oegentligheter (EGT L 292, 15.11.1996, s. 2).

⁽¹⁷⁾ Rådets förordning (EU) 2017/1939 av den 12 oktober 2017 om genomförande av fördjupat samarbete om inrättande av Europeiska åklagarmyndigheten (EUT L 283, 31.10.2017, s. 1).

⁽¹⁸⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2017/1371 av den 5 juli 2017 om bekämpande genom straffrättsliga bestämmelser av bedrägeri som riktar sig mot unionens finansiella intressen (EUT L 198, 28.7.2017, s. 29).

⁽¹⁹⁾ EGT L 1, 3.1.1994, s. 3.

teknik. Den slutliga rapporten bör också innehålla en analys av små och medelstora företags och midcap-bolags gränsöverskridande deltagande i projekt som får stöd genom fonden samt små och medelstora företags och midcap-bolags deltagande i den globala värdekedjan, samt av fondens bidrag till att avhjälpa de brister som identifierats i förmågeutvecklingsplanen och bör innehålla information om mottagarnas ursprungsländer, antalet medlemsstater och associerade länder som deltar i enskilda åtgärder och fördelningen av de immateriella rättigheter som genererats. Kommissionen kan även föreslå ändringar av denna förordning i syfte att vidta åtgärder som svar på eventuell utveckling under den tid då fonden genomförs.

- (59) Kommissionen bör regelbundet övervaka genomförandet av fonden och till Europaparlamentet och rådet lämna en årlig rapport om framsteg som gjorts, inbegripet om hur identifierade erfarenheter och tillvaratagna erfarenheter från det europeiska försvarsindustriella utvecklingsprogrammet och den förberedande åtgärden för försvarsrelaterad forskning tas i beaktande när fonden genomförs. Kommissionen bör för detta ändamål vidta nödvändiga övervakningsåtgärder. Rapporten bör inte innehålla känsliga uppgifter.
- (60) För att ge uttryck för vikten av att bekämpa klimatförändringar i överensstämmelse med unionens åtaganden att genomföra Parisavtalet, som antagits inom ramen för Förenta nationernas ramkonvention om klimatförändring ⁽²⁰⁾ och Förenta nationernas mål för hållbar utveckling, bidrar fonden till integreringen av klimatåtgärder i unionens politik och uppnåendet av ett övergripande mål att 30 % av utgifterna i unionens budget ska stödja klimatmål. Relevanta åtgärder kommer att identifieras under fondens utarbetande och genomförande och bedömas på nytt i samband med interimsvärderingen av fonden.
- (61) För att ge uttryck för vikten av att bekämpa den dramatiska förlusten av biologisk mångfald bidrar förordningen till integreringen av åtgärder för biologisk mångfald i unionens politik och till uppnåendet av det övergripande målet att anslå 7,5 % av de årliga utgifterna inom ramen för den fleråriga budgetramen 2021–2027 till målen för biologisk mångfald år 2024 och 10 % åren 2026 och 2027, med beaktande av de befintliga överlappningarna mellan klimatmålen och målen för biologisk mångfald i enlighet med det interinstitutionella avtalet av den 16 december 2020.
- (62) Eftersom fonden enbart bör stödja forsknings- och utvecklingsfaserna när det gäller försvarsprodukter och teknik bör unionen i princip inte ha äganderätt eller immateriella rättigheter när det gäller de försvarsprodukter eller den försvarsteknik som de finansierade åtgärderna utmynnar i, såvida inte unionsstödet ges genom offentlig upphandling. När det gäller forskningsåtgärder bör intresserade medlemsstater och associerade länderna dock kunna utnyttja de finansierade åtgärdernas resultat för att delta i uppföljande gemensam utveckling.
- (63) Unionens stöd bör inte påverka överföringen av försvarsrelaterade produkter inom unionen, i enlighet med direktiv 2009/43/EG, eller exporten av produkter, utrustning eller teknik. Medlemsstaternas export av militär utrustning och teknik regleras i rådets gemensamma ståndpunkt 2008/944/Gusp ⁽²¹⁾.
- (64) Användning av känslig bakgrundsinformation, inbegripet data, sakkunskap eller uppgifter, som genererats före eller utanför fondens verksamhet, eller obehöriga personers tillgång till resultat som genererats i samband med åtgärder som får stöd genom fonden skulle kunna leda till negativa konsekvenser för unionens eller en eller flera medlemsstaters intressen. Hanteringen av känsliga uppgifter bör därför regleras av relevant unionsrätt och nationell rätt.
- (65) För att säkerställa säkerheten för säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter på erforderlig nivå bör minimistandarderna för industrisäkerhet iaktas när säkerhetsskyddsklassificerade finansieringsavtal och finansieringsöverenskommelser undertecknas. I detta syfte, och i enlighet med kommissionens beslut (EU, Euratom) 2015/444 ⁽²²⁾ ska kommissionen förmedla säkerhetsanvisningarna för programmet, inbegripet handboken om säkerhetsklassificering, för rådgivning till de oberoende experter som utsetts av medlemsstaterna.

⁽²⁰⁾ EUT L 282, 19.10.2016, s. 4.

⁽²¹⁾ Rådets gemensamma ståndpunkt 2008/944/Gusp av den 8 december 2008 om fastställande av gemensamma regler för kontrollen av export av militär teknik och krigsmateriel (EUT L 335, 13.12.2008, s. 99).

⁽²²⁾ Kommissionens beslut (EU, Euratom) 2015/444 av den 13 mars 2015 om säkerhetsbestämmelser för skydd av säkerhetsskyddsklassificerade EU-uppgifter (EUT L 72, 17.3.2015, s. 53).

- (66) Eftersom målen för denna förordning inte i tillräcklig utsträckning kan uppnås av medlemsstaterna utan snarare kan uppnås bättre på unionsnivå, kan unionen vidta åtgärder i enlighet med subsidiaritetsprincipen i artikel 5 i EU-fördraget. I enlighet med proportionalitetsprincipen i samma artikel går denna förordning inte utöver vad som är nödvändigt för att uppnå dessa mål.
- (67) Kommissionen bör förvalta fonden med vederbörlig hänsyn till kraven på konfidentialitet och säkerhet, särskilt i fråga om känsliga uppgifter, inbegripet säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter.
- (68) För att säkerställa kontinuitet i tillhandahållandet av stöd inom det relevanta politikområdet och göra det möjligt att påbörja genomförandet från och med början av den fleråriga budgetramen 2021–2027, bör denna förordning skyndsamt träda i kraft och bör tillämpas med retroaktiv verkan från och med den 1 januari 2021.
- (69) Förordning (EU) 2018/1092 bör därför upphävas.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

AVDELNING I

GEMENSAMMA BESTÄMMELSER FÖR FORSKNING OCH UTVECKLING

Artikel 1

Innehåll

Genom denna förordning inrättas Europeiska försvarsfonden (*fonden*) enligt artikel 1.2 c i förordning (EU) 2021/695 för perioden 1 januari 2021–31 december 2027. Fondens löptid är anpassad till löptiden för den fleråriga budgetramen 2021–2027.

Genom denna förordning fastställs fondens mål, dess budget för perioden 1 januari 2021–31 december 2027, formerna för unionsfinansiering och reglerna för tillhandahållande av sådan finansiering.

Artikel 2

Definitioner

I denna förordning gäller följande definitioner:

1. *rättslig enhet*: en juridisk person som inrättats och erkänts som sådan enligt unionsrätt, nationell rätt eller internationell rätt, som har rättskapacitet och förmåga att handla för egen räkning och utöva rättigheter och ha skyldigheter, eller en enhet som inte har rättskapacitet i enlighet med vad som föreskrivs i artikel 197.2 c i budgetförordningen.
2. *sökande*: en rättslig enhet som lämnar in en ansökan om stöd från fonden efter ett meddelande om ansökningsomgång eller i enlighet med artikel 195 första stycket e i budgetförordningen.
3. *mottagare*: en rättslig enhet med vilken ett finansieringsavtal eller en finansieringsöverenskommelse har tecknats eller som har delgetts ett finansieringsbeslut.
4. *konsortium*: en samarbetsgrupp av sökande eller mottagare som är bunden av ett avtal och som bildats i syfte att utföra en åtgärd inom ramen för fonden.
5. *samordnare*: en rättslig enhet som är medlem i ett konsortium och som av alla medlemmar i konsortiet har utsetts till huvudsaklig kontaktpunkt i konsortiets förbindelser med kommissionen.

6. *kontroll*: förmågan att utöva ett avgörande inflytande på en rättslig enhet, antingen direkt eller indirekt via en eller flera mellanliggande rättsliga enheter.
7. *struktur förverkställande ledning*: ett organ inom en rättslig enhet, som har utsetts i enlighet med nationell rätt och som i tillämpliga fall är rapporteringsskyldigt till verkställande direktören, som har mandat att fastställa den rättsliga enhetens strategi, mål och allmänna inriktning och som tillser och övervakar ledningens beslutsfattande.
8. *systemprototyp*: en modell av en produkt eller teknik som kan visa prestanda i driftsmiljö.
9. *kvalificering*: hela det förfarande som påvisar att utformningen av en försvarsprodukt, en materiell eller immateriell försvarskomponent eller teknik uppfyller de angivna kraven och tillhandahåller objektiva bevis på att särskilda krav för en utformning har uppfyllts.
10. *certifiering*: ett förfarande enligt vilket en nationell myndighet intygar att försvarsprodukten, den materiella eller immateriella försvarskomponenten eller försvarstekniken överensstämmer med de tillämpliga bestämmelserna.
11. *forskningsåtgärd*: åtgärd, främst i form av forskningsverksamhet, särskilt tillämpad forskning och vid behov grundforskning, som har till syfte att förvärva ny kunskap och som enbart inriktas på militära tillämpningar.
12. *utvecklingsåtgärd*: åtgärd som består av försvarsinriktad verksamhet främst i utvecklingsfasen och som omfattar nya försvarsprodukter eller ny teknik eller uppgraderingar av befintliga produkter och befintlig teknik, med undantag av produktion eller användning av vapen.
13. *omvälvande försvarsteknik*: en förbättrad eller helt ny teknik som ger upphov till en genomgripande förändring, inbegripet ett paradigmskifte när det gäller koncept och genomförande inom försvarsområdet, såsom genom att ersätta befintlig försvarsteknik eller göra den förlegad.
14. *små och medelstora företag*: små och medelstora företag enligt definitionen i artikel 2 i bilagan till kommissionens rekommendation 2003/361/EG ⁽²³⁾.
15. *midcap-bolag*: företag som inte är små eller medelstora företag och som har upp till 3 000 anställda, med personalstyrkan beräknad i enlighet med artiklarna 3–6 i bilagan till rekommendation 2003/361/EG.
16. *blandfinansieringsinsats*: en åtgärd som stöds genom unionens budget, inbegripet inom ramen för ett blandfinansieringsinstrument eller en blandfinansieringsplattform enligt definitionen i artikel 2.6 i budgetförordningen, i vilka icke-återbetalningspliktiga former av stöd eller finansieringsinstrument från unionens budget sammanförs med återbetalningspliktiga former av stöd från institut för utvecklingsfinansiering eller andra offentliga finansinstitut, liksom från kommersiella finansinstitut och investerare.
17. *förkommersiell upphandling*: upphandling av forsknings- och utvecklingstjänster som involverar delning av risker och fördelar på marknadsvillkor och konkurrenspräglad utveckling i skeden, där upphandlade forsknings- och utvecklingstjänster tydligt åtskiljs från introduktionen av slutprodukter i kommersiella mängder.
18. *projektledare*: upphandlande myndighet som är etablerad i en medlemsstat eller i ett associerat land och som utsetts av en medlemsstat eller ett associerat land eller en grupp av medlemsstater eller associerade länder att hantera multinationella materielprojekt kontinuerligt eller efter behov.
19. *resultat*: alla materiella eller immateriella resultat av en viss åtgärd, t.ex. data, sakkunskap eller uppgifter, oberoende av form eller typ och oavsett om de kan skyddas eller ej, samt alla tillhörande rättigheter, inbegripet immateriella rättigheter.
20. *förgrundsinformation*: data, sakkunskap eller information som genereras inom ramen för fondens verksamhet, oavsett form eller karaktär.

⁽²³⁾ Kommissionens rekommendation 2003/361/EG av den 6 maj 2003 om definitionen av mikroföretag samt små och medelstora företag (EUT L 124, 20.5.2003, s. 36).

21. *säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter*: uppgifter eller material i alla former vars obehöriga röjande i olika grad skulle kunna åsamka unionens eller en eller flera av medlemsstaternas intressen skada och som har tilldelats en EU-säkerhetsskyddsklassificeringsnivå eller en motsvarande säkerhetsskyddsklassificeringsnivå, enligt avtalet mellan Europeiska unionens medlemsstater, församlade i rådet, om skydd av säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter som utbyts i Europeiska unionens intresse ⁽²⁴⁾.
22. *känsliga uppgifter*: uppgifter och data, inbegripet säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter, som ska skyddas mot obehörig tillgång eller röjande på grund av skyldigheter som föreskrivs i unionsrätt eller nationell rätt eller för att skydda en fysisk eller juridisk persons integritet eller säkerhet.
23. *särskild rapport*: en specifik produkt av en forskningsåtgärd som sammanfattar dess resultat och som tillhandahåller omfattande information om de grundläggande principerna, målen, resultaten, de grundläggande egenskaperna, de utförda testerna, de potentiella fördelarna, de potentiella försvarstillämpningarna och det förväntade utnyttjandet av forskningen för att uppnå utveckling, inbegripet information om innehav av immateriella rättigheter men utan skyldighet att inkludera uppgifter om immateriella rättigheter.
24. *enhet från ett icke-associerat tredjeland*: en rättslig enhet som är etablerad i ett icke-associerat tredjeland eller, om den är etablerad i unionen eller i ett associerat land, har sina strukturer för verkställande ledning i ett icke-associerat tredjeland.

Artikel 3

Mål

1. Fondens allmänna mål är att främja konkurrenskraften, effektiviteten och innovationsförmågan inom den europeiska försvarstekniska och försvarsindustriella basen i hela unionen, vilket bidrar till unionens strategiska oberoende och dess handlingsfrihet, genom att stödja gemensamma insatser och gränsöverskridande samarbete mellan rättsliga enheter i hela unionen, särskilt små och medelstora företag samt midcap-bolag, liksom genom att stärka och förbättra både försvarslogistikkedjans och försvarsvärdekedjans flexibilitet, bredda det gränsöverskridande samarbetet mellan rättsliga enheter och främja ett bättre utnyttjande av de industriella möjligheter som skapas genom innovation, forskning och teknisk utveckling i varje skede av den industriella livscykeln för försvarsprodukter och teknik.
2. Fonden ska ha följande specifika mål:
 - a) Stödja forskningssamverkan som avsevärt skulle kunna öka framtida förmågors prestation i hela unionen, i syfte att maximera innovation och införa nya försvarsprodukter och ny försvarsteknik, inklusive omvälvande teknik för försvaret, och sträva efter en så effektiv användning som möjligt av försvarsforskningsutgifterna i unionen.
 - b) Stödja utvecklingssamverkan av försvarsprodukter och teknik och på så sätt bidra till större effektivitet i fråga om försvarsutgifter inom unionen, uppnå större stordriftsfördelar, minska risken för onödigt överlappning och därmed främja spridningen på marknaden av europeiska försvarsprodukter och europeisk teknik samt minska uppsplittringen av försvarsprodukter och teknik i hela unionen, vilket i slutändan leder till ökad standardisering av försvarssystem och större interoperabilitet mellan medlemsstaternas förmågor.

Sådan samverkan ska vara förenligt med de försvarsförmågeprioriteringar som medlemsstaterna gemensamt enats om inom ramen för den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken (Gusp), särskilt i samband med förmågeutvecklingsplanen.

I det sammanhanget får även regionala och internationella prioriteringar, om de tjänar unionens säkerhets- och försvarsintressen såsom de slagits fast inom ramen för Gusp och med hänsyn till behovet av att undvika onödigt överlappning, beaktas när så är lämpligt, såvida de inte utesluter någon medlemsstat eller något associerat land från deltagande.

⁽²⁴⁾ Avtal mellan Europeiska unionens medlemsstater, församlade i rådet, om skydd av säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter som utbyts i Europeiska unionens intresse (EUT C 202, 8.7.2011, s. 13).

Artikel 4

Budget

1. I enlighet med artikel 12.1 i förordning (EU) 2021/695 ska finansieringsramen för genomförandet av fonden för perioden 1 januari 2021–31 december 2027 vara 7 953 000 000 EUR i löpande priser.
2. Fördelningen av det belopp som anges i punkt 1 ska vara följande:
 - a) 2 651 000 000 EUR för forskningsåtgärder.
 - b) 5 302 000 000 EUR för utvecklingsåtgärder.

För att kunna reagera på oförutsedda situationer eller ny utveckling och nya behov får kommissionen omfördela högst 20 % av det belopp som anslagits för forskningsåtgärder eller utvecklingsåtgärder.

3. Det belopp som anges i punkt 1 får även användas för tekniskt och administrativt stöd för genomförandet av fonden, såsom förberedelser, övervakning, kontroll, revision och utvärdering, inklusive utformning, upprättande, drift och underhåll av gemensamma it-system.
4. Minst 4 % och högst 8 % av den finansieringsram som anges i punkt 1 ska anslås till ansökningsomgångar eller tilldelning av finansiering som stöder omvälvande teknik för försvaret.

Artikel 5

Associerade länder

Fonden ska vara öppen för deltagande för de medlemmar i Europeiska frihandelssammanslutningen som är medlemmar i EES i enlighet med villkoren i avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (associerade länder).

Artikel 6

Stöd till omvälvande teknik för försvaret

1. Kommissionen ska genom genomförandeakter tilldela medel efter öppna och offentliga samråd om omvälvande teknik för försvaret på de insatsområden som fastställs i de arbetsprogram som avses i artikel 24. Dessa genomförandeakter ska antas i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 34.2.
2. De lämpligaste formerna för att finansiera omvälvande teknik för försvaret ska fastställas i arbetsprogrammen.

Artikel 7

Etik

1. Åtgärder som utförs inom ramen för fonden ska vara förenliga med relevant unionsrätt, nationell rätt och internationell rätt, inbegripet Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna. Vidare ska dessa åtgärder vara förenliga med etiska principer som även återspeglas i relevant unionsrätt, nationell rätt och internationell rätt.
2. Innan ett finansieringsavtal undertecknas ska förslagen, på grundval av en etisk självbedömning som utarbetats av konsortiet, granskas av kommissionen för att identifiera sådana som väcker allvarliga etiska frågor, inbegripet när det gäller villkor under vilka verksamheterna ska utföras. När så är lämpligt ska en etisk bedömning göras med avseende på sådana förslag.

Etisk granskning och bedömning ska utföras av kommissionen med hjälp av oberoende experter som utses i enlighet med artikel 26. Dessa oberoende experter ska ha olika bakgrund, särskilt erkänd sakkunskap i försvarsetik, och ska vara medborgare från ett så brett urval av medlemsstater som möjligt.

De villkor under vilka de verksamheter som väcker etiskt känsliga frågor ska utföras ska anges i finansieringsavtalet.

Kommissionen ska säkerställa att de etiska förfarandena är så transparenta som möjligt och inkludera dem i sin interimsvärderingsrapport i enlighet med artikel 29.

3. Rättsliga enheter som deltar i åtgärden ska införskaffa alla relevanta godkännanden eller andra handlingar som krävs av nationella eller lokala etikkommittéer och andra organ, såsom dataskyddsmyndigheter, innan de relevanta verksamheterna inleds. Dessa godkännanden och andra handlingar ska bevaras och tillhandahållas kommissionen på begäran.

4. Förslag som inte är etiskt godtagbara ska avslås.

Artikel 8

Genomförande och former för unionsfinansiering

1. Fonden ska genomföras inom ramen för direkt förvaltning i enlighet med budgetförordningen.

2. Genom undantag från punkt 1 i denna artikel får särskilda åtgärder i motiverade fall utföras inom ramen för indirekt förvaltning av organ som anges i artikel 62.1 c i budgetförordningen. Detta får inte omfatta det urvals- och tilldelningsförfarande som avses i artikel 11 i den här förordningen.

3. Fonden får tillhandahålla finansiering i enlighet med budgetförordningen, genom bidrag, priser och upphandling samt, där så är lämpligt med tanke på åtgärdens särdrag, finansieringsinstrument inom ramen för blandfinansieringsinsatser.

4. Blandfinansieringsinsatser ska utföras i enlighet med avdelning X i budgetförordningen och förordning (EU) 2021/523.

5. Finansieringsinstrument ska rikta sig endast till mottagarna.

Artikel 9

Stödberättigade rättsliga enheter

1. Mottagare och underleverantörer som deltar i en åtgärd ska vara etablerade i unionen eller i ett associerat land.

2. Infrastruktur, anläggningar, tillgångar och resurser som tillhör de mottagare och underleverantörer som deltar i en åtgärd, vilka används för en åtgärd som får stöd genom fonden, ska vara belägna på en medlemsstats eller ett associerat lands territorium under hela den tid som åtgärden pågår, och deras strukturer för verkställande ledning ska vara etablerade i unionen eller i ett associerat land.

3. För en åtgärd som får stöd genom fonden får de mottagare och underleverantörer som deltar i en åtgärd inte kontrolleras av ett icke-associerat tredjeland eller av en enhet från ett icke-associerat tredjeland.

4. Genom undantag från punkt 3 ska en rättslig enhet som är etablerad i unionen eller i ett associerat land och kontrolleras av ett icke-associerat tredjeland eller en enhet från ett icke-associerat tredjeland vara stödberättigad i egenskap av mottagare eller underleverantör som deltar i en åtgärd endast om garantier som godkänts av den medlemsstat eller det associerade land där den rättsliga enheten är etablerad i enlighet med dess nationella förfaranden görs tillgängliga för kommissionen. Dessa garantier får hänvisa till den rättsliga enhetens struktur för verkställande ledning som är etablerad i unionen eller i ett associerat land. Om den medlemsstat eller det associerade land där den rättsliga enheten är etablerad anser att det är lämpligt får dessa garantier även hänvisa till särskilda statliga rättigheter vad gäller kontrollen över den rättsliga enheten.

Dessa garantier ska försäkra att en sådan rättslig enhets deltagande i en åtgärd inte skulle strida mot unionens och dess medlemsstaters säkerhets- och försvarsintressen såsom dessa fastställs inom ramen för Gusp enligt avdelning V i EU-fördraget eller mot de mål som anges i artikel 3 i denna förordning. Garantierna ska också vara förenliga med artiklarna 20 och 23 i denna förordning. Garantierna ska i synnerhet styrka att det, med avseende på åtgärden, finns bestämmelser för att säkerställa att

- a) kontroll över den rättsliga enheten inte utövas på ett sätt som begränsar eller inskränker dess förmåga att utföra åtgärden och åstadkomma resultat, som innebär restriktioner vad gäller dess infrastruktur, anläggningar, tillgångar, resurser, immateriella rättigheter eller sakkunskap som behövs för åtgärden eller som undergräver dess förmågor och standarder som krävs för att utföra åtgärden,
- b) tillgång för ett icke-associerat tredjeland eller en enhet från ett icke-associerat tredjeland till känsliga uppgifter som rör åtgärden förhindras och att de anställda eller andra personer som deltar i åtgärden i lämpliga fall har ett nationellt säkerhetsgodkännande som har utfärdats av en medlemsstat eller ett associerat land,
- c) äganderätt till de immateriella rättigheter som härrör från, och till resultaten av, åtgärden stannar hos mottagaren under åtgärden och efter dess slutförande, inte är föremål för någon kontroll eller restriktion av ett icke-associerat tredjeland eller en enhet från ett icke-associerat tredjeland, samt att de varken exporteras utanför unionen eller associerade länder eller är tillgängliga från utanför unionen eller associerade länder utan godkännande av den medlemsstat eller det associerade land där den rättsliga enheten är etablerad samt i enlighet med målen i artikel 3.

Om den medlemsstat eller det associerade land där den rättsliga enheten är etablerad anser att det är lämpligt får ytterligare garantier ges.

Kommissionen ska underrätta den kommitté som avses i artikel 34 om varje rättslig enhet som anses stödberättigad enligt denna punkt.

5. Om det inte finns några lätt tillgängliga konkurrenskraftiga alternativ inom unionen eller i ett associerat land får de mottagare och underleverantörer som deltar i en åtgärd använda sina tillgångar, sin infrastruktur, sina anläggningar och sina resurser som är belägna eller förvaras utanför medlemsstaternas eller de associerade ländernas territorium, under förutsättning att sådan användning inte strider mot unionens och dess medlemsstaters säkerhets- och försvarsintressen, att den är förenlig med målen i artikel 3 och att den följer artiklarna 20 och 23.

Kostnaderna för denna verksamhet berättigar inte till stöd från fonden.

6. Vid utförandet av en stödberättigande åtgärd får mottagare och underleverantörer som deltar i åtgärden även samarbeta med rättsliga enheter som är etablerade utanför medlemsstaternas eller de associerade ländernas territorium eller som kontrolleras av ett icke-associerat tredjeland eller en enhet från ett icke-associerat tredjeland, bland annat genom att använda dessa rättsliga enheters tillgångar, infrastruktur, anläggningar och resurser, såvida detta inte strider mot unionens och dess medlemsstaters säkerhets- och försvarsintressen. Detta samarbete ska vara förenligt med de mål som anges i artikel 3 och följa artiklarna 20 och 23.

Ett icke-associerat tredjeland eller en annan enhet från ett icke-associerat tredjeland får inte ges obehörig tillgång till säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter som rör utförandet av åtgärden, och potentiell negativ inverkan på försörjningstryggheten av insatsvaror med avgörande betydelse för åtgärden ska undvikas.

Kostnaderna för denna verksamhet ska inte berättiga till stöd från fonden.

7. Sökandena ska lämna all relevant information som är nödvändig för bedömningen av kriterierna för stödberättigande. Om det under utförandet av en åtgärd sker en förändring som skulle kunna leda till osäkerhet kring huruvida kriterierna för stödberättigande är uppfyllda, ska den relevanta rättsliga enheten informera kommissionen, som ska bedöma huruvida de kriterierna för stödberättigande fortfarande är uppfyllda och hantera denna förändrings potentiella inverkan på finansieringen av åtgärden.

8. Vid tillämpning av denna artikel avses med underleverantörer som deltar i en åtgärd underleverantörer som har ett direkt avtalsförhållande med en mottagare, andra underleverantörer som tilldelas minst 10 % av de totala stödberättigande kostnaderna för åtgärden och underleverantörer som får kräva tillgång till säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter för att utföra åtgärden. Underleverantörer som deltar i en åtgärd är inte medlemmar i konsortiet.

*Artikel 10***Stödberättigande åtgärder**

1. Endast åtgärder som genomför de mål som anges i artikel 3 ska berättiga till finansiering.
2. Fonden ska tillhandahålla stöd till åtgärder som omfattar nya försvarsprodukter och ny försvarsteknik samt uppgradering av befintliga försvarsprodukter och befintlig teknik, förutsatt att användningen av befintlig information som behövs för att utföra åtgärden för uppgraderingen inte, direkt eller indirekt via en eller flera andra rättsliga enheter, är föremål för någon restriktion av ett icke-associerat tredjeland eller en enhet från ett icke-associerat tredjeland, på ett sådant sätt att åtgärden inte kan utföras.
3. En stödberättigande åtgärd ska avse en eller flera av följande verksamheter:
 - a) Verksamheter som syftar till att skapa, stödja och stärka kunskap, produkter och försvarsteknik, inbegripet omvälvande teknik för försvaret, som kan få betydande inverkan på försvarsområdet.
 - b) Verksamheter som syftar till att öka interoperabilitet och resiliens, inklusive säker produktion och säkert utbyte av uppgifter, bemästra kritisk försvarsteknik, stärka försörjningstryggheten eller göra det möjligt att på ett ändamålsenligt sätt utnyttja resultaten för försvarsprodukter och teknik.
 - c) Studier, såsom genomförbarhetsstudier, för att undersöka genomförbarheten när det gäller nya eller uppgraderade produkter, ny eller uppgraderad teknik och nya eller uppgraderade processer, tjänster och lösningar.
 - d) Utformning av en försvarsprodukt, en materiell eller immateriell försvarskomponent eller teknik samt fastställande av tekniska specifikationer utifrån vilka en sådan utformning har utvecklats, inbegripet partiella provningar för riskminskning i en industriell eller representativ miljö.
 - e) Utveckling av en systemprototyp för en försvarsprodukt, en materiell eller immateriell försvarskomponent eller teknik.
 - f) Provning av en försvarsprodukt, en materiell eller immateriell försvarskomponent eller teknik.
 - g) Kvalificering av en försvarsprodukt, en materiell eller immateriell försvarskomponent eller teknik.
 - h) Certifiering av en försvarsprodukt, en materiell eller immateriell försvarskomponent eller teknik.
 - i) Utveckling av teknik eller tillgångar som ökar effektiviteten under hela livscykeln för försvarsprodukter och teknik.
4. Åtgärden ska utföras av rättsliga enheter som samarbetar inom ett konsortium bestående av minst tre stödberättigade rättsliga enheter som är etablerade i minst tre olika medlemsstater eller associerade länder. Minst tre av dessa stödberättigade rättsliga enheter som är etablerade i minst två olika medlemsstater eller associerade länder får inte, under hela den period under vilken åtgärden utförs, direkt eller indirekt kontrolleras av samma rättsliga enhet och får inte kontrollera varandra.
5. Punkt 4 ska inte vara tillämplig på åtgärder som rör omvälvande teknik för försvaret eller verksamheter som avses i punkt 3 c.
6. Åtgärder för utveckling av produkter och teknik vars användning, utveckling eller produktion är förbjuden enligt tillämplig internationell rätt berättigar inte till stöd från fonden.

Vidare ska åtgärder för att utveckla dödliga autonoma vapen utan möjlighet till meningsfull mänsklig kontroll över beslut om urval och insatser vid anfall mot människor inte berättiga till stöd från fonden, utan att detta påverkar möjligheten att tillhandahålla finansiering för åtgärder för att utveckla system för tidig varning och motåtgärder för försvarsändamål.

*Artikel 11***Urvals- och tilldelningsförfarande**

1. Unionsfinansiering ska beviljas efter konkurrensutsatta ansökningsomgångar som offentliggörs i enlighet med budgetförordningen.

Under vissa vederbörligen motiverade och exceptionella omständigheter får unionsfinansiering även beviljas utan något meddelande om ansökningsomgång i enlighet med artikel 195 första stycket e i budgetförordningen.

2. Kommissionen ska genom genomförandeakter tilldela den finansiering som avses i punkt 1 i denna artikel. Dessa genomförandeakter ska antas i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 34.2.

*Artikel 12***Tilldelningskriterier**

Varje förslag ska bedömas på grundval av följande kriterier:

- a) Dess bidrag till spetskompetens eller omvälvande potential på försvarsområdet, särskilt genom att det visas att de förväntade resultaten av den föreslagna åtgärden innebär avsevärda fördelar jämfört med befintliga försvarsprodukter eller befintlig försvarsteknik.
- b) Dess bidrag till innovation och teknisk utveckling inom den europeiska försvarsindustrin, särskilt genom att det visas att den föreslagna åtgärden inbegriper banbrytande eller nya koncept och strategier, nya lovande framtida tekniska förbättringar eller tillämpning av teknik eller koncept som inte tillämpats tidigare i försvarssektorn, samtidigt som onödig överlappning undviks.
- c) Dess bidrag till den europeiska försvarsindustrins konkurrenskraft genom att det visas att den föreslagna åtgärden bevisligen innebär en positiv balans vad gäller kostnadseffektivitet och ändamålsenlighet, vilket skapar nya marknadsmöjligheter i och utanför unionen och påskyndar företags tillväxt i hela unionen.
- d) Dess bidrag till den europeiska försvarstekniska och försvarsindustriella basens oberoende, inbegripet genom att öka oberoendet för icke unionskällor och genom att stärka försörjningstrygghet, och till unionens säkerhets- och försvarsintressen i linje med de prioriteringar som avses i artikel 3.
- e) Dess bidrag till att skapa nytt gränsöverskridande samarbete mellan rättsliga enheter som är etablerade i medlemsstater eller associerade länder, särskilt små och medelstora företag och midcap-bolag som på ett väsentligt sätt deltar i åtgärden som mottagare, underleverantörer eller som andra rättsliga enheter i leveranskedjan, och som är etablerade i andra medlemsstater eller associerade länder än de där de rättsliga enheter som samarbetar inom ett konsortium och som inte är små eller medelstora företag eller midcap-bolag är etablerade.
- f) Kvaliteten och effektiviteten när det gäller att utföra åtgärden.

*Artikel 13***Samfinansieringssats**

1. Fonden ska finansiera upp till 100 % av de stödberättigande kostnader för en verksamhet som avses i artikel 10.3 i denna förordning utan att det påverkar tillämpningen av artikel 190 i budgetförordningen.

2. Genom undantag från punkt 1 i denna artikel gäller följande:

- a) För verksamheter som avses i artikel 10.3 e får stödet från fonden inte överstiga 20 % av de stödberättigande kostnaderna.
- b) För verksamheter som avses i artikel 10.3 f, g och h får stödet från fonden inte överstiga 80 % av de stödberättigande kostnaderna.

3. För utvecklingsåtgärder ska finansieringssatserna höjas i följande fall:
- För en åtgärd som utvecklas inom ramen för ett projekt inom Pesco, som inrättats genom rådets beslut (Gusp) 2017/2315 ⁽²⁵⁾, får finansieringssatsen höjas med ytterligare 10 procentenheter.
 - Finansieringssatsen för en verksamhet får höjas i enlighet med denna punkt om minst 10 % av de totala stödberättigande kostnaderna för verksamheten avsätts till små och medelstora företag som är etablerade i medlemsstater eller associerade länder och som deltar i verksamheten som mottagare, underleverantörer eller andra rättsliga enheter i leveranskedjan.

Finansieringssatsen får höjas med de procentenheter som motsvarar den procentandel av de totala stödberättigande kostnaderna för verksamheten som avsätts till små och medelstora företag som är etablerade i medlemsstater eller i associerade länder där mottagare som inte är små eller medelstora företag är etablerade och som deltar i verksamheten som mottagare, underleverantörer eller andra rättsliga enheter i leveranskedjan, upp till ytterligare 5 procentenheter.

Finansieringssatsen får höjas med de procentenheter som motsvarar två gånger den procentandel av de totala stödberättigande kostnaderna för verksamheten som avsätts till små och medelstora företag som är etablerade i andra medlemsstater eller associerade länder än de i vilka mottagare som inte är små eller medelstora företag är etablerade och vilka deltar i verksamheten som mottagare, underleverantörer eller rättsliga enheter i leveranskedjan.
 - Finansieringssatsen för en verksamhet får höjas med ytterligare 10 procentenheter om minst 15 % av de totala stödberättigande kostnaderna för verksamheten avsätts till midcap-bolag som är etablerade i medlemsstater eller associerade länder.

Den totala ökningen av finansieringssatsen för en verksamhet efter tillämpning av leden a, b och c får inte överstiga 35 procentenheter.

Stöd från fonden, inbegripet ökade finansieringssatser, får inte täcka mer än 100 % av åtgärdens stödberättigande kostnader.

Artikel 14

Ekonomisk förmåga

- Trots artikel 198.5 i budgetförordningen ska endast en samordnares ekonomiska förmåga kontrolleras och endast om den begärda finansieringen från unionen är minst 500 000 EUR.

Om det finns skäl att betvivla en av de sökandes eller samordnarens ekonomiska förmåga ska kommissionen dock även kontrollera samtliga sökandes och samordnarens ekonomiska förmåga om den begärda unionsfinansieringen understiger 500 000 EUR.

- Ekonomisk förmåga får inte kontrolleras när det gäller rättsliga enheter vars bärkraft garanteras av relevanta myndigheter i medlemsstaterna.
- Om den ekonomiska förmågan garanteras strukturellt av en annan rättslig enhet ska den andra rättsliga enhetens ekonomiska förmåga kontrolleras.

Artikel 15

Indirekta kostnader

- Genom undantag från artikel 181.6 i budgetförordningen ska indirekta stödberättigande kostnader fastställas genom tillämpning av en schablonsats på 25 % av de totala direkta stödberättigande kostnaderna för åtgärden, med undantag av direkta stödberättigande kostnader för underentreprenad och stöd till tredje parter och alla enhetskostnader eller enhetsbelopp som inbegriper indirekta kostnader.

- Som ett alternativ får de indirekta stödberättigande kostnader fastställas i enlighet med mottagarens normala praxis för kostnadsredovisning på grundval av faktiska indirekta kostnader, förutsatt att denna praxis för kostnadsredovisning godtas av de nationella myndigheterna när det gäller jämförbara verksamheter på försvarsområdet, i enlighet med artikel 185 i budgetförordningen, och att mottagaren underrättat kommissionen om denna.

⁽²⁵⁾ Rådets beslut (Gusp) 2017/2315 av den 11 december 2017 om upprättande av permanent strukturerat samarbete och om fastställande av förteckningen över deltagande medlemsstater (EUT L 331, 14.12.2017, s. 57).

Artikel 16

Användning av bidrag som inte är kopplat till kostnader eller av ett enda enhetsbelopp

Om unionsbidraget samfinansierar mindre än 50 % av de totala kostnaderna för åtgärden får kommissionen använda antingen

- a) ett bidrag som inte är kopplat till de kostnader som avses i artikel 180.3 i budgetförordningen och som baseras på uppnående av resultat som mäts utifrån på förhand fastställda delmål eller genom prestationsindikatorer, eller
- b) ett enda enhetsbelopp som avses i artikel 182 i budgetförordningen och som grundas på den preliminära budgeten för den åtgärd som redan godkänts av de nationella myndigheterna i de samfinansierande medlemsstaterna och associerade länderna.

Indirekta kostnader ska inkluderas i det enhetsbelopp som avses i första stycket b.

Artikel 17

Förkommersiell upphandling

1. Unionen får stödja förkommersiell upphandling genom att bevilja ett bidrag till upphandlande myndigheter eller upphandlande enheter, såsom fastställs i Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/24/EU⁽²⁶⁾ och 2014/25/EU⁽²⁷⁾, som gemensamt upphandlar forsknings- och utvecklingstjänster på försvarsområdet eller samordnar sina upphandlingsförfaranden.

2. De upphandlingsförfaranden som avses i punkt 1

- a) ska vara förenliga med bestämmelserna i denna förordning,
- b) får tillåta att flera kontrakt tilldelas genom samma förfarande (flera leverantörer),
- c) ska föreskriva tilldelning av kontrakt till den anbudsgivare som har det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet, och samtidigt säkerställa att det inte förekommer intressekonflikter.

Artikel 18

Garantifond

Bidrag till ett ömsesidigt försäkringssystem får täcka risken i samband med återbetalning av belopp från mottagarnas sida och ska uppfattas som en tillräcklig garanti enligt budgetförordningen. Artikel 37 i förordning (EU) 2021/695 ska tillämpas.

Artikel 19

Kriterier för stödberättigande avseende upphandling och priser

1. Artiklarna 9 och 10 ska i tillämpliga delar gälla för priser.
2. Genom undantag från artikel 176 i budgetförordningen ska artikel 9 i den här förordningen liksom artikel 10 i den här förordningen i tillämpliga delar gälla för upphandling av de studier som avses i artikel 10.3 c i den här förordningen.

⁽²⁶⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/24/EU av den 26 februari 2014 om offentlig upphandling och om upphävande av direktiv 2004/18/EG (EUT L 94, 28.3.2014, s. 65).

⁽²⁷⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/25/EU av den 26 februari 2014 om upphandling av enheter som är verksamma på områdena vatten, energi, transporter och posttjänster och upphävande av direktiv 2004/17/EG (EUT L 94, 28.3.2014, s. 243).

AVDELNING II

SÄRSKILDA BESTÄMMELSER FÖR FORSKNINGÅTGÄRDER

Artikel 20

Äganderätt till resultat av forskningsåtgärder

1. Resultaten av forskningsåtgärder som får stöd genom fonden ska ägas av de mottagare som genererar dem. Om rättsliga enheter gemensamt genererar resultat och om deras respektive bidrag inte kan fastställas, eller om det inte går att särskilja sådana gemensamma resultat, ska de rättsliga enheterna ha gemensam äganderätt till resultaten. Samägare ska ingå ett avtal om fördelningen av andelarna och villkoren för utövande av samäganderätten i enlighet med deras skyldigheter enligt bidragsavtalet.
2. Om unionsstöd ges i form av offentlig upphandling ska resultaten av forskningsåtgärder som får stöd genom fonden, genom undantag från punkt 1, ägas av unionen. Medlemsstaterna och de associerade länderna ska på skriftlig begäran ha kostnadsfri åtkomsträtt till resultaten.
3. Resultaten av forskningsåtgärder som får stöd genom fonden får inte, direkt eller indirekt via en eller flera mellanliggande rättsliga enheter, vara föremål för någon kontroll eller restriktion av ett icke-associerat tredjeland eller en enhet från ett icke-associerat tredjeland, inbegripet i fråga om tekniköverföring.
4. När det gäller resultat som mottagarna genererat genom forskningsåtgärder som får stöd genom fonden, och utan att det påverkar tillämpningen av punkt 9 i denna artikel, ska kommissionen underrättas i förväg om varje överföring av äganderätt till eller beviljande av en exklusiv licens till ett icke-associerat tredjeland eller en enhet från ett icke-associerat tredjeland. I fall då överföringar av äganderätt eller beviljande av en exklusiv licens strider mot unionens och dess medlemsstaters försvars- och säkerhetsintressen eller de mål som föreskrivs i artikel 3 ska stöd som tillhandahållits från fonden återbetalas.
5. De nationella myndigheterna i medlemsstaterna och i de associerade länderna ska ha åtkomsträtt till de särskilda rapporterna. Sådan åtkomsträtt ska beviljas utan ersättningskrav och överföras av kommissionen till medlemsstaterna och de associerade länderna efter det att kommissionen har säkerställt att det finns lämpliga krav på konfidentialitet.
6. De nationella myndigheterna i medlemsstaterna och i de associerade länderna ska använda den särskilda rapporten endast för syften som rör användning av eller för deras försvarsmakt, eller deras säkerhets- eller underrättelsetjänster, inbegripet inom ramen för deras samarbetsprogram. Sådan användning ska innefatta användning för ändamålen studier, utvärdering, bedömning, forskning, design, godkännande och certifiering av produkter, drift, utbildning och avveckling samt bedömning och utarbetande av tekniska krav för upphandling.
7. Mottagarna ska bevilja unionens institutioner, organ eller byråer nyttjanderätt till resultaten av forskningsåtgärder som får stöd genom fonden utan ersättningskrav i det vederbörligen motiverade syftet att utveckla, genomföra och övervaka unionens befintliga politik eller program inom dess behörighetsområde. Sådan nyttjanderätt ska begränsas till icke-kommersiell och icke-konkurrenspräglad användning.
8. Särskilda bestämmelser om äganderätt, åtkomsträtt och licensiering ska fastställas i finansieringsavtalen och kontraktet om förkommersiell upphandling för att säkerställa största möjliga spridning av resultaten och för att undvika otillbörliga förmåner. De upphandlande myndigheterna ska åtminstone ha nyttjanderätt utan ersättningskrav till resultaten för egen användning samt rätt att bevilja, eller ålägga mottagarna att bevilja, icke-exklusiva licenser till tredje parter för att utnyttja resultaten på rättvisa och rimliga villkor utan rätt att bevilja underlicenser. Alla medlemsstater och associerade länder ska utan ersättningskrav ha tillgång till den särskilda rapporten. I fall då en entreprenör inte lyckas utnyttja resultaten kommersiellt inom en i kontraktet fastställd period efter den förkommersiella upphandlingen ska entreprenören överlåta eventuell äganderätt till resultaten till de upphandlande myndigheterna.
9. Denna förordning påverkar inte export av produkter, utrustning eller teknik som integrerar resultat av forskningsåtgärder som får stöd genom fonden, och påverkar inte medlemsstaternas handlingsfrihet i fråga om deras politik för export av försvarsrelaterade produkter.

10. Om två eller flera medlemsstater eller associerade länder som multilateralt eller inom unionens ramar gemensamt har ingått ett eller flera kontrakt med en eller flera mottagare för att tillsammans vidareutveckla resultat av forskningsåtgärder som stöds genom fonden ska de ha nyttjanderätt till dessa resultat i den mån som de ägs av sådana mottagare och är nödvändiga för fullgörandet av kontraktet eller kontrakten. Sådan nyttjanderätt ska beviljas utan ersättningskrav och på särskilda villkor som syftar till att säkerställa att dessa rättigheter endast kommer att utnyttjas för kontraktets eller kontraktens syfte och att det finns lämpliga skyldigheter avseende konfidentialitet.

AVDELNING III

SÄRSKILDA BESTÄMMELSER FÖR UTVECKLINGSÅTGÄRDER

Artikel 21

Ytterligare kriterier för stödberättigande för utvecklingsåtgärder

1. Konsortiet ska visa att de kostnader för en åtgärd som inte täcks av unionsstödet ska täckas av annan finansiering, såsom bidrag från medlemsstater eller associerade länder eller medfinansiering från rättsliga enheter.
2. Verksamheter som avses i artikel 10.3 d ska grundas på harmoniserade försvarsförmågekrav som minst två medlemsstater eller associerade länder gemensamt kommit överens om.
3. När det gäller verksamheter som avses i artikel 10.3 e–h ska konsortiet, genom handlingar som utfärdats av nationella myndigheter, visa att
 - a) minst två medlemsstater eller associerade länder avser att upphandla den slutliga produkten eller använda tekniken på ett samordnat sätt, inklusive genom gemensam upphandling i tillämpliga fall,
 - b) verksamheten grundas på gemensamma tekniska specifikationer som överenskommit mellan de medlemsstater eller associerade länder som ska medfinansiera åtgärden eller som avser att gemensamt upphandla den slutliga produkten eller att gemensamt använda tekniken.

Artikel 22

Ytterligare tilldelningskriterier för utvecklingsåtgärder

Utöver de tilldelningskriterier som avses i artikel 12 ska också följande beaktas i arbetsprogrammet:

- a) Graden av ökad effektivitet under hela livscykeln för försvarsprodukter och teknik, inbegripet kostnadseffektivitet och potentiella synergieffekter när det gäller förfaranden för upphandling, underhåll och avveckling.
- b) Bidraget till ytterligare integrering av den europeiska försvarsindustrin i hela unionen genom att mottagarna visar att medlemsstaterna har åtagit sig att gemensamt använda, äga eller underhålla den slutliga produkten eller tekniken på ett samordnat sätt.

Artikel 23

Äganderätt till resultat av utvecklingsåtgärder

1. Unionen ska varken äga de försvarsprodukter eller den teknik som utvecklingsåtgärder som får stöd genom fonden resulterar i eller ha någon fordran avseende immateriella rättigheter kopplade till dessa åtgärder.
2. Resultaten av utvecklingsåtgärder som får stöd genom fonden får inte, direkt eller indirekt via en eller flera mellanliggande rättsliga enheter, vara föremål för någon kontroll eller restriktion av icke-associerade tredjeländer eller enheter från icke-associerade tredjeländer, inbegripet i fråga om tekniköverföring.

3. Denna förordning påverkar inte medlemsstaternas handlingsfrihet i fråga om deras politik för export av försvarsrelaterade produkter.
4. När det gäller resultat som mottagarna genererat genom utvecklingsåtgärder som får stöd genom fonden och utan att det påverkar tillämpningen av punkt 3 i denna artikel, ska kommissionen underrättas i förväg om varje överföring av äganderätt till ett icke-associerat tredjeland eller en enhet från ett icke-associerat tredjeland. I fall då en sådan överföring av äganderätt strider mot unionens och dess medlemsstaters försvars- och säkerhetsintressen eller de mål som föreskrivs i artikel 3 ska stöd som tillhandahållits från fonden återbetalas.
5. I fall då unionen tillhandahåller stöd i form av offentlig upphandling av en studie ska alla medlemsstater eller associerade länder på skriftlig begäran ha rätt till en kostnadsfri icke-exklusiv licens för användning av studien.

AVDELNING IV

STYRNING, ÖVERVAKNING, UTVÄRDERING OCH KONTROLL

Artikel 24

Arbetsprogram

1. Fonden ska genomföras med hjälp av årliga arbetsprogram såsom avses i artikel 110.2 i budgetförordningen. I arbetsprogrammen ska i tillämpliga fall det totala belopp som reserveras för blandfinansieringsinsatser anges. Den övergripande budget som gynnar små och medelstora företags gränsöverskridande deltagande ska fastställas i arbetsprogrammen.
2. Kommissionen ska genom genomförandeakter anta de arbetsprogram som avses i punkt 1 i denna artikel. Dessa genomförandeakter ska antas i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 34.2.
3. I arbetsprogrammen ska de forskningsområden och kategorier av åtgärder som ska få stöd genom fonden fastställas i detalj. Dessa kategorier ska vara i linje med de försvarsprioriteringar som avses i artikel 3.

Med undantag av den del av arbetsprogrammet som avser omvälvande teknik för försvaret ska de forskningsområden och kategorier av åtgärder som avses i första stycket omfatta försvarsprodukter och teknik inom områdena

- a) förberedelser, skydd, utplacering och hållbarhet,
 - b) informationshantering och informationsöverlägsenhet samt ledning, kontroll, kommunikation, datorer, underrättelseverksamhet, övervakning och spaning, cyberförsvar och cybersäkerhet, och
 - c) insatser och verkanssystem.
4. Arbetsprogrammen ska innehålla funktionsmässiga krav i lämpliga fall och ange formen för unionsfinansiering enligt artikel 8, utan att förhindra konkurrens i samband med ansökningsomgångar.

Överföring av resultat av forskningsåtgärder som tillför ett mervärde och redan får stöd genom fonden in i utvecklingsfasen får även beaktas i arbetsprogrammen.

Artikel 25

Samråd med projektledaren

Om en projektledare utses ska kommissionen samråda med projektledaren om de framsteg som gjorts i fråga om åtgärden innan betalningen verkställs.

Artikel 26

Oberoende experter

1. Kommissionen ska utse oberoende experter som ska biträda vid den etiska granskning och bedömning som avses i artikel 7 i denna förordning och vid bedömningen av förslag enligt artikel 237 i budgetförordningen.
2. De oberoende experter som avses i punkt 1 i denna artikel ska vara medborgare i ett så brett urval av medlemsstater som möjligt och väljas ut på grundval av uppmaningar att anmäla intresse som riktar sig till försvarsministerier och underordnade organ, andra relevanta statliga organ, forskningsinstitut, universitet, näringslivsorganisationer eller företag inom försvarssektorn i syfte att upprätta en förteckning över oberoende experter. Genom undantag från artikel 237 i budgetförordningen får förteckningen över oberoende experter inte offentliggöras.
3. Säkerhetsbehörighetsuppgifterna för utsedda oberoende experter ska valideras av den relevanta medlemsstaten.
4. Den kommitté som avses i artikel 34 ska underrättas om förteckningen över oberoende experter i syfte att ge insyn vad avser experternas säkerhetsbehörighetsuppgifter, på årsbasis. Kommissionen ska säkerställa att oberoende experter inte bedömer, ger råd om eller biträder i sakfrågor avseende vilka de har intressekonflikter.
5. De oberoende experterna ska väljas ut på grundval av kompetens, erfarenhet och kunskaper av relevans för de uppgifter som de ska tilldelas.

Artikel 27

Tillämpning av bestämmelserna om säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter

1. Vid tillämpning av denna förordning
 - a) ska varje medlemsstat säkerställa att den erbjuder en skyddsnivå för säkerhetsskyddsklassificerade EU-uppgifter som är likvärdig med den som tillhandahålls genom rådets säkerhetsbestämmelser i rådets beslut 2013/488/EU ⁽²⁸⁾,
 - b) ska kommissionen skydda säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter i enlighet med säkerhetsbestämmelserna i beslut (EU, Euratom) 2015/444,
 - c) får fysiska personer som är bosatta och juridiska personer som är etablerade i ett tredjeland hantera säkerhetsskyddsklassificerade EU-uppgifter angående fonden endast i fall då de i dessa länder omfattas av säkerhetsbestämmelser som säkerställer en skyddsnivå som är åtminstone likvärdig med den som tillhandahålls genom kommissionens och rådets säkerhetsbestämmelser i beslut (EU, Euratom) 2015/444 respektive beslut 2013/488/EU,
 - d) ska likvärdigheten när det gäller säkerhetsbestämmelser som tillämpas i ett tredjeland eller av en internationell organisation fastställas i ett informationssäkerhetsavtal, inbegripet, i relevanta fall, industrisäkerhetsfrågor, som ingåtts mellan unionen och det tredjelandet eller den internationella organisationen i enlighet med det förfarande som föreskrivs i artikel 218 i EUF-fördraget och med beaktande av artikel 13 i beslut 2013/488/EU, och
 - e) får en fysisk eller juridisk person, ett tredjeland eller en internationell organisation – utan att det påverkar tillämpningen av artikel 13 i beslut 2013/488/EU och bestämmelserna om industrisäkerhet enligt beslut (EU, Euratom) 2015/444 – ges tillgång till säkerhetsskyddsklassificerade EU-uppgifter när det anses nödvändigt utifrån en bedömning i varje enskilt fall beroende på uppgifternas karaktär och innehåll, mottagarens behovsrelaterade behörighet och den fördel som unionen vinner därigenom.
2. När det gäller åtgärder som involverar, kräver eller innehåller säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter ska det relevanta finansieringsorganet i handlingarna avseende ansökningsomgången eller anbudet precisera vilka åtgärder och krav som är nödvändiga för att säkerställa säkerheten för denna information på erforderlig nivå.

⁽²⁸⁾ Rådets beslut 2013/488/EU av den 23 september 2013 om säkerhetsbestämmelser för skydd av säkerhetsskyddsklassificerade EU-uppgifter (EUT L 274, 15.10.2013, s. 1).

3. Kommissionen ska inrätta ett säkert utbytessystem för att underlätta utbyte av känsliga uppgifter, inbegripet säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter, mellan kommissionen och medlemsstaterna och de associerade länderna samt, i förekommande fall, med de sökande och mottagarna. Systemet ska beakta medlemsstaternas nationella säkerhetsbestämmelser.

4. Upphovsmannaskapet till säkerhetsskyddsklassificerad förgrundsinformation som genereras under utförandet av en forsknings- eller utvecklingsåtgärd ska fastställas av de medlemsstater på vilkas territorium mottagarna är etablerade. I detta syfte får dessa medlemsstater besluta om en särskild säkerhetsram för skydd och hantering av säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter som rör åtgärden, och de ska underrätta kommissionen om detta. En sådan säkerhetsram ska inte påverka kommissionens möjlighet att få tillgång till de uppgifter som krävs för att utföra forsknings- eller utvecklingsåtgärden.

Om ingen sådan särskild säkerhetsram upprättas av dessa medlemsstater ska kommissionen upprätta en säkerhetsram för åtgärden i enlighet med beslut (EU, Euratom) 2015/444.

Den tillämpliga säkerhetsramen för åtgärden ska under alla omständigheter inrättas innan finansieringsavtalet eller kontraktet undertecknas.

Artikel 28

Övervakning och rapportering

1. I bilagan fastställs indikatorer för rapportering om fondens framsteg när det gäller att uppnå de specifika mål som fastställs i artikel 3.2.

2. För att säkerställa en ändamålsenlig bedömning av fondens framsteg när det gäller att uppnå målen ges kommissionen befogenhet att anta delegerade akter i enlighet med artikel 33 i syfte att ändra bilagan vad gäller indikatorerna där det anses nödvändigt liksom i syfte att komplettera denna förordning med bestämmelser om inrättande av en ram för övervakning och utvärdering.

3. Kommissionen ska regelbundet övervaka genomförandet av fonden och årligen rapportera till Europaparlamentet och rådet om framsteg som gjorts, inbegripet hur identifierade erfarenheter och tillvaratagna erfarenheter från det europeiska försvarsindustriella utvecklingsprogrammet och den förberedande åtgärden för försvarsrelaterad forskning beaktas vid genomförandet av fonden. Kommissionen ska för detta ändamål vidta nödvändiga övervakningsåtgärder.

4. Systemet för prestationsrapportering ska säkerställa att uppgifter för övervakning av fondens genomförande och resultat samlas in effektivt, på ett ändamålsenligt sätt och i god tid.

För detta ändamål ska mottagare av unionsmedel, och när så är lämpligt medlemsstaterna, omfattas av proportionella rapporteringskrav.

Artikel 29

Utvärdering av fonden

1. Utvärderingar av fonden ska utföras för att i rätt tid kunna användas i beslutsprocessen.

2. En interimsvärdering av fonden ska göras när det föreligger tillräcklig information om dess genomförande, dock senast fyra år efter det att perioden för genomförandet av fonden inletts.

Den interimsvärderingsrapport som omfattar perioden till och med den 31 juli 2024 ska innehålla i synnerhet

a) en bedömning av fondens styrning, inbegripet vad gäller

i) bestämmelserna om oberoende experter,

ii) genomförandet av de etiska förfaranden som anges i artikel 7 i denna förordning,

- b) de tillvaratagna erfarenheterna från det europeiska försvarsindustriella utvecklingsprogrammet och den förberedande åtgärden för försvarsrelaterad forskning,
- c) genomförandegraderna,
- d) projektutdelningsresultaten, inbegripet små och medelstora företags och midcap-bolags deltagandegrad samt deras grad av gränsöverskridande deltagande,
- e) procentandelarna för ersättning av indirekta kostnader enligt artikel 15 i denna förordning,
- f) de belopp som anslås till omvälvande teknik för försvaret i ansökningsomgångar, och
- g) finansiering som beviljats i enlighet med artikel 195 i budgetförordningen.

Interimsutvärderingen ska också innehålla information om mottagarnas ursprungsland, antalet länder som deltar i enskilda projekt och, om möjligt, fördelningen av de genererade immateriella rättigheterna. Kommissionen får lägga fram förslag till lämpliga ändringar av denna förordning.

3. Vid slutet av genomförandeperioden, dock senast den 31 december 2031, ska kommissionen göra en slutlig utvärdering och utarbeta en rapport om genomförandet av fonden.

Den slutliga utvärderingsrapporten ska

- a) innefatta resultaten av genomförandet och i möjligaste mån fondens inverkan,
- b) bygga på relevanta samråd med medlemsstaterna och associerade länder och nyckelaktörer och ska särskilt bedöma framstegen när det gäller att uppnå de mål som anges i artikel 3,
- c) bidra till att identifiera var unionen är beroende av tredjeländer vid utvecklingen av försvarsprodukter och teknik,
- d) innehålla en analys av gränsöverskridande deltagande – inbegripet av små och medelstora företag och midcap-bolag – i åtgärder utförda inom ramen för fonden, samt en analys av små och medelstora företags och midcap-bolags integrering i den globala värdekedjan och fondens bidrag till att avhjälpa de brister som identifierats i förståelseutvecklingsplanen, och
- e) innehålla information om mottagarnas ursprungsländer och, om möjligt, fördelningen av de genererade immateriella rättigheterna.

4. Kommissionen ska underrätta Europaparlamentet, rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén om slutsatserna från utvärderingarna tillsammans med sina egna kommentarer.

Artikel 30

Revision

Revisioner av användningen av unionens bidrag som utförs av personer eller enheter, inbegripet av andra än de som fått uppdraget av unionens institutioner, organ eller byråer, ska utgöra grundvalen för den övergripande försäkran i enlighet med artikel 127 i budgetförordningen. Revisionsrätten ska granska räkenskaperna över unionens samtliga inkomster och utgifter i enlighet med artikel 287 i EUF-fördraget.

Artikel 31

Skydd av unionens ekonomiska intressen

När ett tredjeland deltar i fonden genom ett beslut antaget enligt ett internationellt avtal eller på grundval av något annat rättsligt instrument ska tredjelandet bevilja de rättigheter och den tillgång som krävs för att den behöriga utanordnaren, Olaf och revisionsrätten ska kunna utöva sina respektive befogenheter på ett heltäckande sätt. När det gäller Olaf ska dessa rättigheter innefatta rätten att göra utredningar, inklusive kontroller och inspektioner på platsen, i enlighet med förordning (EU, Euratom) nr 883/2013.

*Artikel 32***Information, kommunikation och publicitet**

1. Mottagarna av unionsfinansiering ska framhålla att finansieringen kommer från unionen och säkerställa unionsfinansieringens synlighet, i synnerhet när de främjar åtgärderna och deras resultat, genom att tillhandahålla enhetlig, ändamålsenlig och proportionell riktad information till olika målgrupper, däribland medierna och allmänheten. Finansieringsavtalet eller finansieringsöverenskommelsen ska innehålla bestämmelser som reglerar möjligheten att offentliggöra akademiska uppsatser baserade på resultatet av forskningsåtgärder.
2. Kommissionen ska genomföra informations- och kommunikationsåtgärder avseende fonden, åtgärder som vidtagits inom ramen för fonden och uppnådda resultat.

Finansiella medel som tilldelas fonden ska också bidra till den gemensamma kommunikationen om unionens politiska prioriteringar, i den mån dessa prioriteringar har anknytning till de mål som anges i artikel 3.

3. Finansiella medel som tilldelas fonden får också bidra till anordnande av spridningsverksamhet, kontaktförmedlings-evenemang och medvetandehöjande verksamhet, särskilt i syfte att öppna upp leveranskedjor för att främja små och medelstora företags gränsöverskridande deltagande.

AVDELNING V

DELEGERADE AKTER, GENOMFÖRANDEAKTER, ÖVERGÅNGSBESTÄMMELSER OCH SLUTBESTÄMMELSER*Artikel 33***Utövande av delegeringen**

1. Befogenheten att anta delegerade akter ges till kommissionen med förbehåll för de villkor som anges i denna artikel.
2. Den befogenhet att anta delegerade akter som avses i artikel 28 ges till kommissionen tills vidare från och med den 12 maj 2021.
3. Den delegering av befogenhet som avses i artikel 28 får när som helst återkallas av Europaparlamentet eller rådet. Ett beslut om återkallelse innebär att delegeringen av den befogenhet som anges i beslutet upphör att gälla. Beslutet får verkan dagen efter det att det offentliggörs i *Europeiska unionens officiella tidning*, eller vid ett senare i beslutet angivet datum. Det påverkar inte giltigheten av delegerade akter som redan har trätt i kraft.
4. Innan kommissionen antar en delegerad akt ska den samråda med experter som utsetts av varje medlemsstat i enlighet med principerna i det interinstitutionella avtalet av den 13 april 2016 om bättre lagstiftning.
5. Så snart kommissionen antar en delegerad akt ska den samtidigt delge Europaparlamentet och rådet denna.
6. En delegerad akt som antas enligt artikel 28 ska träda i kraft endast om varken Europaparlamentet eller rådet har gjort invändningar mot den delegerade akten inom en period på två månader från den dag då akten delgavs Europaparlamentet och rådet, eller om både Europaparlamentet och rådet, före utgången av den perioden, har underrättat kommissionen om att de inte kommer att invända. Denna period ska förlängas med två månader på Europaparlamentets eller rådets initiativ.

*Artikel 34***Kommittéförfarande**

1. Kommissionen ska biträdas av en kommitté. Denna kommitté ska vara en kommitté i den mening som avses i förordning (EU) nr 182/2011.

Europeiska försvarsbyrån ska bjudas in för att lämna synpunkter och tillhandahålla sakkunskap till kommittén i egenskap av observatör. Europeiska utrikestjänsten ska också bjudas in att biträda inom ramen för kommittén.

Kommittén ska även sammanträda i särskilda konstellationer, inbegripet för att diskutera försvars- och säkerhetsaspekter med koppling till åtgärder som utförs inom ramen för fonden.

2. När det hänvisas till denna punkt ska artikel 5 i förordning (EU) nr 182/2011 tillämpas.

Om kommittén inte avger något yttrande, ska kommissionen inte anta utkastet till genomförandeakt och artikel 5.4 tredje stycket i förordning (EU) nr 182/2011 ska tillämpas.

Artikel 35

Upphävande

Förordning (EU) 2018/1092 ska upphöra att gälla med verkan den 1 januari 2021.

Artikel 36

Övergångsbestämmelser

1. Denna förordning påverkar inte fortsatt genomförande eller ändringar av åtgärder som inletts enligt förordning (EU) 2018/1092 eller den förberedande åtgärden för forskning inom försvarsområdet, som ska fortsätta att tillämpas på dessa åtgärder fram till dess att de avslutas och på deras resultat.

2. Finansieringsramen för fonden får också omfatta de utgifter för tekniskt och administrativt stöd som är nödvändiga för att säkerställa övergången mellan fonden och de åtgärder som antagits enligt förordning (EU) 2018/1092 och den förberedande åtgärden för forskning inom försvarsområdet.

3. Vid behov får anslag föras in i unionens budget efter den 31 december 2027 för att täcka de utgifter som föreskrivs i artikel 4.4, i syfte att möjliggöra förvaltning av åtgärder som inte slutförts vid slutet av löptiden för denna fond.

Artikel 37

Ikraftträdande och tillämpning

Denna förordning träder i kraft samma dag som den offentliggörs i *Europeiska unionens officiella tidning*.

Den ska tillämpas från och med den 1 januari 2021.

Denna förordning är till alla delar bindande och direkt tillämplig i alla medlemsstater.

Utfärdad i Bryssel den 29 april 2021.

På Europaparlamentets vägnar
D.M. SASSOLI
Ordförande

På rådets vägnar
A. P. ZACARIAS
Ordförande

BILAGA

INDIKATORER FÖR RAPPORTERING OM FONDENS FRAMSTEG NÄR DET GÄLLER ATT UPPFYLLA DE SPECIFIKA MÅLEN

Specifikt mål som fastställs i artikel 3.2 a:

Indikator 1: Deltagare

Mäts genom: Antalet deltagande rättsliga enheter (underindelade enligt storlek, typ och etableringsland)

Indikator 2: Forskningssamverkan

Mäts genom:

2.1 Antalet finansierade projekt och värdet av dem

2.2 Gränsöverskridande samarbete: andelen kontrakt som tilldelas små och medelstora företag samt midcap-bolag med värdet på de kontrakt som avser gränsöverskridande samarbete

2.3 Andelen mottagare som inte utförde forskningsverksamhet med militär tillämpning före den 12 maj 2021.

Indikator 3: Innovativa produkter

Mäts genom:

3.1 Antalet nya patent som härrör från projekt som får stöd genom fonden

3.2 Den totala fördelningen av patent bland små och medelstora företag, midcap-bolag samt rättsliga enheter som varken är midcap-bolag eller små eller medelstora företag

3.3 Den totala fördelningen av patent per medlemsstat

Specifikt mål som fastställs i artikel 3.2 b:

Indikator 4: Gemensam förmågeutveckling

Mäts genom: Antalet åtgärder som finansieras genom fonden och som avhjälper de brister som identifierats i förmågeutvecklingsplanen, och värdet av dessa åtgärder.

Indikator 5: Kontinuerligt stöd under hela FoU-cykeln

Mäts genom: Förekomst i bakgrunden till immateriella rättigheter eller resultat som genererats inom ramen för åtgärder som tidigare stöts genom fonden.

Indikator 6: Jobbskapande/sysselsättningsstöd

Mäts genom: Antalet anställda inom militär FoU som stöds, per medlemsstat

II

(Icke-lagstiftningsakter)

BESLUT

RÅDETS BESLUT (Gusp) 2021/698

av den 30 april 2021

om säkerheten i de system och tjänster som har byggts ut, tagits i drift och använts inom ramen för unionens rymdprogram som kan påverka säkerheten i unionen och om upphävande av beslut 2014/496/Gusp

EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DETTA BESLUT

med beaktande av fördraget om Europeiska unionen, särskilt artikel 28,

med beaktande av förslaget från unionens höga representant för utrikes frågor och säkerhetspolitik, och

av följande skäl:

- (1) Det europeiska globala systemet för satellitnavigering (GNSS) utgör en känslig infrastruktur, särskilt med anledning av dess strategiska dimension, regionala och globala täckning samt mångsidiga användning, och utbyggnaden och användningen av det kan påverka säkerheten i unionen och dess medlemsstater.
- (2) Om en internationell situation kräver en operativ insats av unionen och om driften av GNSS skulle kunna påverka säkerheten i unionen eller dess medlemsstater, eller vid hot mot driften av GNSS, bör rådet besluta om vilka nödvändiga åtgärder som ska vidtas.
- (3) Av denna anledning antog rådet beslut 2014/496/Gusp ⁽¹⁾.
- (4) Genom Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/696 ⁽²⁾ inrättas unionens rymdprogram (*programmet*) och Europeiska unionens rymdprogrambyrå (*byrån*). I artikel 3 i den förordningen anges det att programmet består av fem komponenter: ett globalt satellitnavigeringssystem (Galileo), ett regionalt satellitnavigeringssystem (Egnos), ett jordobservationssystem (Copernicus), ett system för rymdövervakning och spårning, kompletterat med observationsparametrar som rör rymdväder och jordnära föremål (rymdlägesbild), och en satellitkommunikationstjänst (Govsatcom).
- (5) Rymdteknik, rymddata och rymdtjänster har blivit nödvändiga i européernas vardag och spelar en avgörande roll för att bevara många av unionens och medlemsstaternas strategiska intressen. Rymdrelaterade system och tjänster är dessutom i sig mål för potentiella säkerhetshot.
- (6) En rad potentiella hot mot unionens och medlemsstaternas säkerhet och väsentliga intressen kan följa av utbyggnaden, driften eller användningen av varje komponent i programmet. Det är därför lämpligt att utvidga tillämpningsområdet för beslut 2014/496/Gusp till att omfatta de system och tjänster som inrättas i enlighet med

⁽¹⁾ Rådets beslut 2014/496/Gusp av den 22 juli 2014 om de aspekter av utbyggnaden, driften och användningen av det europeiska globala systemet för satellitnavigering som påverkar säkerheten i Europeiska unionen och om upphävande av gemensam åtgärd 2004/552/Gusp (EUT L 219, 25.7.2014, s. 53).

⁽²⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/696 av den 28 april 2021 om inrättande av unionens rymdprogram och Europeiska unionens rymdprogrambyrå och om upphävande av förordningarna (EU) nr 912/2010, (EU) nr 1285/2013, (EU) nr 377/2014 och beslut nr 541/2014/EU (se sidan 69 i detta nummer av EUT).

dessa komponenter och som säkerhetskonstellationen inom den kommitté som inrättats i enlighet med artikel 107.1 e i förordning (EU) 2021/696 har fastställt vara säkerhetskänsliga, och med beaktande av skillnaderna mellan komponenterna i programmet, särskilt vad gäller medlemsstaternas befogenhet och kontroll över sensorer, system eller annan kapacitet av relevans för programmet.

- (7) Under de senaste åren har lärdomar dragits från genomförandet av beslut 2014/496/Gusp. De operativa förfaranden som avses i beslut 2014/496/Gusp bör därför anpassas i enlighet med dessa.
- (8) Rådet och unionens höga representant för utrikes frågor och säkerhetspolitik (*den höga representanten*) bör från byrån eller från den behöriga struktur som är utsedd, beroende på vad som är lämpligt, för att övervaka säkerheten i ett system som inrättats, eller i en tjänst som tillhandahålls, inom ramen för en av komponenterna i programmet enligt artikel 34.4 i förordning (EU) 2021/696 (*utsedd struktur för säkerhetsövervakning*), eller av medlemsstaterna eller Europeiska kommissionen erhålla information och sakkunskap om huruvida en händelse med anknytning till ett rymdrelaterat system eller en rymdrelaterad tjänst utgör ett hot mot unionen, medlemsstaterna eller rymdrelaterade system. Därutöver kan även tredjestater tillhandahålla sådan information.
- (9) De respektive rollerna för rådet, den höga representanten, byrån, de utsedda strukturerna för säkerhetsövervakning och medlemsstaterna bör klargöras inom kedjan för operativt ansvar som ska upprättas i syfte att reagera på ett hot mot unionen, mot medlemsstaterna eller mot alla system och tjänster som inrättats inom ramen för programmet.
- (10) I artikel 28 i förordning (EU) 2021/696 fastställs det att kommissionen ska ha det övergripande ansvaret för genomförandet av programmet, även i fråga om säkerhet. I detta beslut bör rådets och den höga representantens ansvarsområden fastställas för att avvärja hot som följer av utbyggnaden, driften eller användningen av rymdrelaterade system och tjänster eller vid hot mot dessa system eller tjänster.
- (11) I detta hänseende återfinns de grundläggande referenserna till hot i redovisningarna av systemspecifika säkerhetskrav, som innehåller de huvudsakliga generiska hot som ska hanteras av varje komponent i programmet, samt de respektive systemsäkerhetsplanerna, som innefattar de register över säkerhetsrisker som inrättats under förfarandena för säkerhetsackreditering för varje komponent. Dessa grundläggande referenser kommer att tjäna som referenser för att identifiera hot som specifikt ska hanteras genom detta beslut och för att komplettera de operativa förfarandena för genomförandet av detta beslut.
- (12) I brådskande fall kan beslut komma att behöva fattas inom mycket få timmar från det att informationen om ett hot mottogs. Om omständigheterna inte tillåter rådet att fatta ett beslut i syfte att avvärja ett hot eller begränsa allvarlig skada för unionens eller en eller flera av dess medlemsstaters väsentliga intressen, eller vid ett hot mot de rymdrelaterade system eller tjänster som inrättats enligt programmet, bör den höga representanten ges befogenhet att utfärda nödvändiga provisoriska anvisningar. Under sådana omständigheter bör rådet omedelbart informeras och så snart som möjligt se över de provisoriska anvisningarna.
- (13) Enligt artikel 34.5 b i förordning (EU) 2021/696 bör byrån, inom sitt ansvarsområde, säkerställa driften av säkerhetsövervakningscentrumet för Galileo (GSMC) i enlighet med de krav som avses i punkt 2 i den artikeln och de anvisningar som utarbetats enligt detta beslut. Enligt artikel 79.1 j i förordning (EU) 2021/696 bör den verkställande direktören för byrån säkerställa att byrån, som huvudman för GSMC, kan följa de anvisningar som anges enligt detta beslut.
- (14) De behöriga utsedda strukturerna för säkerhetsövervakning bör drivas i enlighet med de krav som avses i första stycket i artikel 34.2 i förordning (EU) 2021/696 och de anvisningar som utarbetats enligt detta beslut.

- (15) I Europaparlamentets och rådets beslut nr 1104/2011/EU ⁽³⁾ anges dessutom föreskrifter för medlemsstaternas, rådets, kommissionens, Europeiska utrikestjänstens, unionens organs, tredjestaters och internationella organisationers tillträde till den offentliga reglerade tjänst som tillhandahålls genom det globala system för satellitnavigering som inrättats genom Galileoprogrammet. I artikel 6 i beslut nr 1104/2011/EU fastställs att GSMC tillhandahåller det operativa gränssnittet mellan de behöriga myndigheterna för offentligt reglerade tjänster, rådet och den höga representanten samt kontrollcentrumen.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

1. I detta beslut fastställs vilket ansvar rådet och den höga representanten ska ha för att
 - a) avvärja ett hot mot säkerheten i unionen eller en eller flera medlemsstater eller att begränsa allvarlig skada för unionens eller en eller flera medlemsstaters väsentliga intressen som följer av utbyggnaden, driften eller användningen av de system som inrättats och/eller de tjänster som tillhandahålls i enlighet med komponenterna i unionens rymdprogram (*programmet*), eller
 - b) vid ett hot mot driften av något av dessa system eller tillhandahållandet av dessa tjänster.
2. Vid genomförandet av detta beslut ska vederbörlig hänsyn tas till skillnaderna mellan komponenterna i programmet, särskilt vad gäller medlemsstaternas befogenhet och kontroll över sensorer, system eller annan kapacitet av relevans för programmet.

Artikel 2

1. Vid ett sådant hot ska medlemsstaterna, kommissionen, Europeiska unionens rymdprogrambyrå (*byrån*) eller en struktur för säkerhetsövervakning som är utsedd i enlighet med artikel 34.4 i förordning (EU) 2021/696 (*utsedd struktur för säkerhetsövervakning*), beroende på vad som är lämpligt, omedelbart informera den höga representanten om alla fakta som de har till sitt förfogande och som de anser vara relevanta.
2. Den höga representanten ska omedelbart informera rådet om hotet och dess potentiella inverkan på unionens eller en eller flera av medlemsstaternas säkerhet och på driften av berörda system eller tillhandahållandet av tjänster.

Artikel 3

1. På förslag av den höga representanten ska rådet enhälligt besluta om nödvändiga anvisningar till byrån eller en utsedd struktur för säkerhetsövervakning, beroende på vad som är lämpligt.
2. Byrån eller den behöriga utsedda strukturen för säkerhetsövervakning och kommissionen ska bistå den höga representanten med rådgivning om vilka eventuella ytterligare konsekvenser de anvisningar som den höga representanten avser att föreslå för rådet i enlighet med punkt 1 kan få för de system som inrättats och de tjänster som tillhandahålls inom ramen förkomponenterna i programmet.
3. Det förslag från den höga representanten som avses i punkt 1 ska omfatta en konsekvensbedömning av den föreslagna anvisningen.
4. Kommittén för utrikes- och säkerhetspolitik (Kusp) ska vid behov lämna ett yttrande till rådet om eventuella förslag till anvisningar.

⁽³⁾ Europaparlamentets och rådets beslut nr 1104/2011/EU av den 25 oktober 2011 om närmare föreskrifter för tillträde till den offentliga reglerade tjänst som erbjuds via det globala system för satellitnavigering som inrättats genom Galileoprogrammet (EUT L 287, 4.11.2011, s. 1).

Artikel 4

1. Om situationen är så akut att omedelbara åtgärder måste vidtas innan rådet har fattat ett beslut enligt artikel 3.1, ska den höga representanten ha befogenhet att utfärda de nödvändiga provisoriska anvisningarna till byrån eller den behöriga utsedda strukturen för säkerhetsövervakning. Den höga representanten får instruera generalsekreteraren för Europeiska utrikes tjänsten att utfärda sådana anvisningar till byrån eller den behöriga utsedda strukturen för säkerhetsövervakning på den höga representantens vägnar.
2. Den höga representanten ska omedelbart underrätta rådet och kommissionen om alla anvisningar som utfärdas i enlighet med punkt 1.
3. Rådet ska så snart som möjligt fatta beslut om att bekräfta, ändra eller upphäva den höga representantens provisoriska anvisningar.
4. Den höga representanten ska fortlöpande se över sina provisoriska anvisningar och ändra dem vid behov eller återkalla dem om omedelbara åtgärder inte längre är påkallade. De provisoriska anvisningarna ska i alla händelser löpa ut fyra veckor efter utfärdandet eller efter ett beslut av rådet i enlighet med punkt 3.

Artikel 5

1. Inom ett år från det att säkerhetskonstellationen inom den kommitté som inrättats i enlighet med artikel 107.1 e i förordning (EU) 2021/696 har fastställts – på grundval av den risk- och hotanalys som kommissionen utfört i enlighet med artikel 34.2 i förordning (EU) 2021/696, i enlighet med det förfarande som avses i artikel 107.3 – huruvida ett system som inrättats eller i en tjänst som tillhandahålls, eller båda, inom ramen för en särskild komponent inom programmet är säkerhetskänslig, ska den höga representanten utarbeta nödvändiga operativa förfaranden för det praktiska genomförandet av de bestämmelser som fastställs i detta beslut för berört system eller berörd tjänst, eller båda, och lägga fram dem för Kusp för godkännande. I detta syfte ska den höga representanten bistås av experter från medlemsstaterna, kommissionen, byrån och den behöriga utsedda strukturen för säkerhetsövervakning, beroende på vad som är lämpligt.
2. De operativa förfaranden som avses i punkt 1 får inbegripa på förhand bestämda anvisningar som ska genomföras av byrån eller en utsedd struktur för säkerhetsövervakning, beroende på vad som är lämpligt.
3. De operativa förfarandena ska ses över av den höga representanten åtminstone vartannat år, särskilt som ett resultat av en erfarenhetsåterföring efter en årlig övervakning av genomförandet av detta beslut, eller på begäran av en medlemsstat, och läggas fram för Kusp för godkännande.
4. Den höga representanten ska åtminstone en gång om året informera Kusp om pågående verksamhet som utförs för genomförandet av detta beslut.

Artikel 6

1. I enlighet med internationella avtal som unionen eller unionen och dess medlemsstater har ingått, inklusive dem om beviljande av tillträde till den offentliga reglerade tjänsten i enlighet med artikel 3.5 i beslut nr 1104/2011/EU, ska den höga representanten ha befogenhet att ingå administrativa arrangemang med tredjestater för samarbete i syfte att genomföra detta beslut. Dessa arrangemang ska godkännas av rådet genom ett enhälligt beslut.
2. Om dessa arrangemang kräver tillgång till säkerhetsskyddsklassificerade EU-uppgifter, ska utlämnandet eller utbytet av säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter godkännas i enlighet med de tillämpliga säkerhetsbestämmelserna.

Artikel 7

Rådet ska se över och vid behov ändra de regler och förfaranden som fastställs i detta beslut senast tre år efter den dag då det träder i kraft eller på begäran av en medlemsstat.

Artikel 8

Medlemsstaterna ska vidta nödvändiga åtgärder för att säkerställa genomförandet av detta beslut inom sina respektive ansvarsområden, i enlighet med bland annat artikel 34.6 a i förordning (EU) 2021/696. För detta ändamål ska medlemsstaterna utse en eller flera kontaktpunkter som ska ge stöd vid den operativa hanteringen av ett hot. Dessa kontaktpunkter kan vara fysiska eller juridiska personer.

Artikel 9

Beslut 2014/496/Gusp ska upphöra att gälla.

De operativa förfaranden som utvecklats inom ramen för beslut 2014/496/Gusp ska med avseende på Galileo fortsätta att vara tillämpliga till dess att de uppdateras i enlighet med det här beslutet.

Artikel 10

Detta beslut träder i kraft samma dag som det offentliggörs i *Europeiska unionens officiella tidning*.

Det ska tillämpas från och med den 1 januari 2021.

Utfärdat i Bryssel den 30 april 2021.

På rådets vägnar
A.P. ZACARIAS
Ordförande

ISSN 1977-0820 (elektronisk utgåva)
ISSN 1725-2628 (pappersutgåva)